รายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

ของคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ

และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา

ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย

ประธานวุฒิสภา

พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร

รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง

นายศุภชัย สมเจริญ

รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง

รายนามคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา

พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร
ประธานคณะกรรมาธิการ

พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง

พลเรือเอก ชุมนุม อาจวงษ์
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
(ประธานคณะอนุกรรมาธิการตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะที่ ๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม

ศาสตราจารย์พิเศษกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่

พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร
เลขานุการคณะกรรมาธิการ
(ประธานคณะอนุกรรมาธิการตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง)

พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ
รองเลขานุการคณะกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

พลเอก อาชานัย ศรีสุข
รองเลขานุการคณะกรรมาธิการ
คนที่สอง

พลเอก สกล ชื่นตระกูล
รองเลขานุการคณะกรรมาธิการ
คนที่สาม

นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายพลเดช ปิ่นประทีป
รองโฆษกคณะกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง
(ประธานคณะอนุกรรมาธิการตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะที่ ๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน)

นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์
รองโฆษกคณะกรรมาธิการ
คนที่สอง

นายประมนต์ สุธีวงศ์
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเอก สำเริง ศิวาดำรงค์
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายอำพล จินดาวัฒนะ
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
(ประธานคณะอนุกรรมาธิการตรวจสอบ วิเคราะห์
และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
คณะที่ ๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาส
และความเสมอภาคทางสังคม)

นายจรินทร์ จักกะพาก
กรรมาธิการ

พลเอก โปฎก บุนนาค
กรรมาธิการ
(ประธานคณะอนุกรรมาธิการตรวจสอบ วิเคราะห์ และ
ประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
คณะที่ ๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความเติบโต
บนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม)

นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา
กรรมาธิการ

นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์
กรรมาธิการ
(ประธานคณะอนุกรรมาธิการตรวจสอบ วิเคราะห์
และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ
คณะที่ ๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและ
เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์)

นายณรงค์ อ่อนสอาด
กรรมาธิการ

นางดวงพร รอดพยาธิ์
กรรมาธิการ

พลเอก ธงชัย สาระสุข
กรรมาธิการ

ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์
กรรมาธิการ

คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์
กรรมาธิการ

นายสมชาย ชาญณรงค์กุล
กรรมาธิการ

นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ
กรรมาธิการ

พลเอก สสิน ทองภักดี
กรรมาธิการ

พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์
กรรมาธิการ

พลอากาศเอก อดิศักดิ์ กลั่นเสนาะ
กรรมาธิการ

นายอนุศักดิ์ คงมาลัย
กรรมาธิการ

นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน
กรรมาธิการ

รายนามประธานคณะกรรมาธิการสามัญ
ประจำวุฒิสภา ๒๖ คณะ

นายสังศิต พิริยะรังสรรค์
ประธานคณะกรรมาธิการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ

พลเอก สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์
ประธานคณะกรรมาธิการการกีฬา

พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ
ประธานคณะกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์

พลเอก ยอดยุทธ บุญญาธิการ
ประธานคณะกรรมาธิการการคมนาคม

นายสมชาย หาญหิรัญ
ประธานคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง

นางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์
ประธานคณะกรรมาธิการการต่างประเทศ

พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์
ประธานคณะกรรมาธิการการทหารและความมั่นคงของรัฐ

พลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร
ประธานคณะกรรมาธิการการท่องเที่ยว

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช
ประธานคณะกรรมาธิการการปกครองท้องถิ่น

พลเอก อกนิษฐ์ หมื่นสวัสดิ์
ประธานคณะกรรมาธิการการบริหารราชการแผ่นดิน

พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์
ประธานคณะกรรมาธิการการพลังงาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์
ประธานคณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน

นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์
ประธานคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส

พลตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตร์
ประธานคณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ

พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว
ประธานคณะกรรมาธิการการแรงงาน

พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง
ประธานคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์
ประธานคณะกรรมาธิการ
การเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร
และการโทรคมนาคม

นายมหรรณพ เดชวิทักษ์
ประธานคณะกรรมาธิการการศาสนา
คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

นายตวง อันทะไชย
ประธานคณะกรรมาธิการการศึกษา

นายเจตน์ ศิรธรานนท์
ประธานคณะกรรมาธิการการสาธารณสุข

นายกล้านรงค์ จันทิก
ประธานคณะกรรมาธิการ
กิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์
ประธานคณะกรรมาธิการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พลเรือเอก ศิษฐวัชร วงษ์สุวรรณ
ประธานคณะกรรมาธิการ
ศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต
ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล

นางอภิรดี ตันตราภรณ์
ประธานคณะกรรมาธิการการพาณิชย์
และการอุตสาหกรรม

นายสมชาย แสวงการ
ประธานคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชน
สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค

พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ
ประธานคณะกรรมาธิการติดตาม
การบริหารงบประมาณ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศฯ โทร. ๙๒๓๗ – ๘

ที่ สว ๐๐๑๙.๑๙/(ร ๒๑) **วันที่** ๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ตามที่ในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยวิสามัญ) เป็นพิเศษ วันอาทิตย์ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๗๕ ขึ้น โดยให้คณะกรรมาธิการมีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด กระทำกิจการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวมให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ รวบรวมและจัดทำสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ และตามยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งกำหนดแนวทางดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามรัฐธรรมนูญ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และประสานงานกับคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาอื่นทุกคณะ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว และผลักดันให้คณะกรรมาธิการดังกล่าวมีการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ ซึ่งคณะกรรมาธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. พลเอก ชูศักดิ์ เมฆสุวรรณ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเรือเอก ชุมนุม อาจวงษ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. ศาสตราจารย์พิเศษกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๗. พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ	รองเลขานุการคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๘. พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	รองเลขานุการคณะกรรมาธิการ คนที่สอง

๙. พลเอก สกล ...

๙. พลเอก สกล ชื่นตระกูล	รองเลขานุการคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๑๐. นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายพลเดช ปิ่นประทีป	รองโฆษกคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๑๒. นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์	รองโฆษกคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๑๓. นายประมนต์ สุธีวงศ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔. นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๕. พลเอก สำเริง ศิวาดำรงค์	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๖. นายอำพล จินดาวัฒนะ	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๗. นางกอบกุล อาภากร ณ อยุธยา	กรรมาธิการ
๑๘. นายจรินทร์ จักกะพาก	กรรมาธิการ
๑๙. นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน	กรรมาธิการ
๒๐. นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์	กรรมาธิการ
๒๑. นายณรงค์ อ่อนสอาด	กรรมาธิการ
๒๒. นางดวงพร รอดพยาธิ์	กรรมาธิการ
๒๓. พลเอก ธงชัย สาระสุข	กรรมาธิการ
๒๔. ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์	กรรมาธิการ
๒๕. พลเอก โปฎก บุนนาค	กรรมาธิการ
๒๖. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์	กรรมาธิการ
๒๗. นายสมชาย ชาญณรงค์กุล	กรรมาธิการ
๒๘. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	กรรมาธิการ
๒๙. พลเอก สสิน ทองภักดี	กรรมาธิการ
๓๐. พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์	กรรมาธิการ
๓๑. พลอากาศเอก อดิศักดิ์ กลั่นเสนาะ	กรรมาธิการ
๓๒. นายอนุศักดิ์ คงมาลัย	กรรมาธิการ

ในการนี้ ...

ในการนี้ คณะกรรมาธิการได้จัดทำรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ เสร็จแล้ว คณะกรรมาธิการจึงขอเสนอรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณา เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๗๘ ประกอบข้อ ๑๗๕ วรรคสอง (๒) (๓) และ (๔) ต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาบรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร

(สิงห์ศึก สิงห์ไพร)

รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง

ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นายต้นพงศ์ ตั้งเติมทอง)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

คนที่หนึ่ง

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวจิรวิน คะประสิทธิ์)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

คนที่สอง

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการ ประธาน/อลนกรณ์/เรไร/ศิริวรรณ/พรพนา/มัทยา/นิจวรรณ พิมพ์

โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๓๗ – ๘ ต้นพงศ์/จิรวิน ทาน

บทสรุปผู้บริหาร

แผนการปฏิรูปประเทศต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วย ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคี สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม มีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นการยกระดับศักยภาพของการพัฒนาประเทศไทยอย่างเป็นองค์รวมในทุกมิติให้สามารถเตรียมความพร้อมและรองรับกับบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เพื่อเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ **“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน”** และบรรลุวิสัยทัศน์ที่ว่า **“ประเทศไทยมีความมั่งคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”**

วุฒิสภา โดยคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (คณะกรรมาธิการ ตสร.) และคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา ได้ร่วมกันบูรณาการในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการการปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการติดตามผลการดำเนินงานโครงการของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปสู่การเสนอแนะ เร่งรัดการดำเนินการให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้เกิดเป็นแรงผลักดันและขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปสู่เป้าหมาย โดยใช้เครื่องมือสำคัญ ๓ ส่วน ประกอบด้วย การติดตามผลการดำเนินโครงการ ใน ๖ มิติ การวิเคราะห์เชิงวิชาการประกอบการตัดสินใจ การประมวลผลการติดตาม และการวิเคราะห์โอกาสการบรรลุเป้าหมาย

สรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ ประกอบด้วย ๘ ส่วนสำคัญ ได้แก่ ๑. ผลการติดตามและวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศในภาพรวม ๒. ผลการติดตาม และวิเคราะห์ผลการดำเนินการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศและสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ๓. สรุปภาพรวมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ๔. ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ในวงรอบ ๕ ปีถัดไป ๕. ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย ๖. ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศในห้วงปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ ๗. การติดตามด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และ ๘. กลไกขับเคลื่อนการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

๑. ผลการติดตามและวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศในภาพรวม

แนวโน้มสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน และองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายในมิติต่าง ๆ จากการติดตามและวิเคราะห์ผลการดำเนินการในภาพรวม พบว่า **สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙** ตลอดระยะเวลาของปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดผลกระทบทั่วโลกทั้งในด้านเศรษฐกิจ สาธารณสุข แรงงาน การศึกษา การเกษตร การท่องเที่ยว สภาพแวดล้อม และสังคม วิถีชีวิตของผู้คนต้องปรับเปลี่ยนไปสู่การดำเนินชีวิตแบบปกติใหม่ มีระยะห่างทางสังคม ภาครัฐและภาคธุรกิจมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินการและความยั่งยืนในเชิงรุก การเกิดขึ้นของ**ประเด็นภัยคุกคามในรูปแบบผสมผสานระหว่างภัยคุกคามเดิมกับภัยคุกคามใหม่** ที่ทำให้ทุกประเทศที่มีความเชื่อมโยงกันต่างได้รับความเสียหายแต่แตกต่างกันไปตามศักยภาพและความพร้อมในการรับมือกับวิกฤตของแต่ละประเทศ **ความขัดแย้งและการแข่งขันอิทธิพลระหว่างประเทศมหาอำนาจและการทำสงครามของประเทศรัสเซียกับยูเครน**ที่ส่งผลกระทบต่อวิกฤตในหลายด้าน เช่น ด้านพลังงาน เศรษฐกิจ การเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และมีความเข้มข้นมากขึ้นในทุกมิติ ทุกพื้นที่และทุกภูมิภาคของโลก ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของโลก และภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งมีส่วนทำให้เกิดจุดขัดแย้งในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลก รวมถึง**ประเด็นสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชน** ยังคงได้รับแรงกดดันจากประเทศมหาอำนาจที่ใช้ประเด็นดังกล่าว เป็นเครื่องมือต่อรองในเวทีระหว่างประเทศ และกลุ่มเห็นต่างของไทยพยายามดึงองค์การระหว่างประเทศและองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนเข้ามาสนับสนุนความเคลื่อนไหว เพื่อยกระดับให้ทั่วโลกหันมาสนใจไทยมากขึ้น

การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สำคัญของปี ๒๕๖๔ แผนงาน/โครงการส่วนใหญ่ พบว่า โครงการจำนวนมากยังไม่ตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมาย และมีลักษณะเป็นงานประจำ ประกอบกับในปี ๒๕๖๓ จนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายและการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ภารกิจของหน่วยงานประสบปัญหาในการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ และการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด **จึงเป็นประเด็นท้าทายและเป็นปัจจัยสำคัญที่จะต้องบูรณาการและปรับปรุงการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม ภายใต้ข้อจำกัดของงบประมาณที่มี**

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการตามแผนแม่บทภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๓ ด้าน ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔๒๓ โครงการ พบว่า สามารถดำเนินการแล้วเสร็จ **จำนวน ๙๐ โครงการ** คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๘ และอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน **๓๓๓ โครงการ** คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๗๒ (ล่าช้าจากการดำเนินงาน จำนวน ๓๖ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๑ และล่าช้าจากงบประมาณ จำนวน ๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๐.๖) กล่าวโดยสรุป ผลการประเมินโอกาสประสบความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน ใน ๖ มิติ พบว่าอยู่ใน**ระดับมาก**

๒. ผลการติดตาม และวิเคราะห์ผลการดำเนินการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศและสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน

๒.๑ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศด้านความมั่นคง สามารถบรรลุเป้าหมายใน**ระดับมาก** ภาพรวมทั้ง ๔ ด้าน มีค่าประเมินผลความสำเร็จ**ร้อยละ ๗๓.๓๙** ดังนี้

๑) **ด้านการเมือง** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๒๕ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๖.๘๓ ดังนั้น เห็นควรเร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบเพื่อลดขั้นตอนการทำงานด้วยคน และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองและประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้าถึงได้ง่าย การตรวจสอบการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงเลือกตั้ง และประเด็นในเชิงการทุจริตเชิงนโยบาย รวมถึงเร่งรัดให้มีการจัดทำชุดความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้าง ความสามัคคีปรองดอง ให้เสร็จโดยเร็ว

๒) **ด้านกระบวนการยุติธรรม** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๒๕ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๘.๖๑ ดังนั้น หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเร่งเตรียมความพร้อมด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนทราบให้ได้ภายในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เร่งรัดให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบูรณาการร่วมกันได้ทุกท้องที่ และอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้ เร่งรัดให้สภาทนายความเตรียมการจัดหาทนายความอาสาไปประจำสถานีตำรวจ เร่งรัดให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายกลาง และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ควรพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๓) **ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๒๕ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๙.๔๔ ดังนั้น ควรเร่งรัดให้หน่วยงานในการกำกับดูแลเพิ่มมาตรการการเฝ้าระวังการกระทำผิดกฎหมายผ่านสื่อออนไลน์ การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีช่องทางในการร้องทุกข์ให้เข้าถึงได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว พร้อมรายงานผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียน นอกจากนี้เร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ และสถานศึกษายกระดับด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้กับผู้เรียนทุกระดับ รวมถึงการให้ความรู้กับประชาชน ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้ รับผิดชอบ

อย่างสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นวัฒนธรรมของประเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อสารออนไลน์ให้ทั่วถึงทุกกลุ่มวัยและทั่วประเทศ รวมทั้งกำหนดเป้าหมายในเชิงปริมาณเพื่อประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

๔) **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๒๕ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๘.๕๐ ดังนั้น ควรพิจารณาเร่งรัดการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruptions Perceptions Index : CPI) และข้อเสนอแนะการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ดังแสดงตามภาพที่ ๑

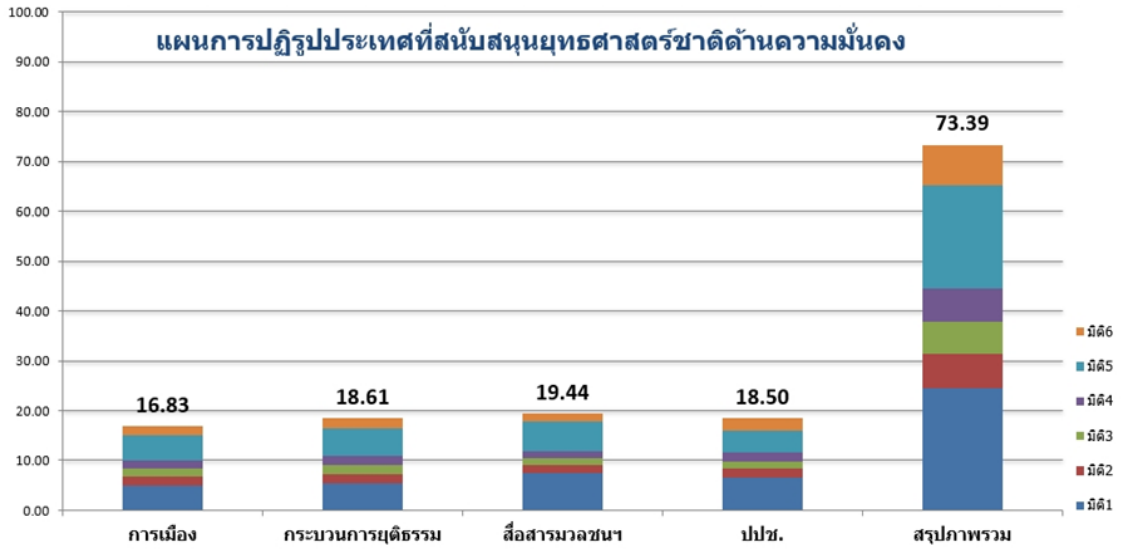

ภาพที่ ๑ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย
ของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประจำปี ๒๕๖๔

๒.๒ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน สามารถบรรลุเป้าหมายใน**ระดับมาก** ภาพรวมทั้ง ๒ แผน มีค่าประเมินผลความสำเร็จ **ร้อยละ ๗๗.๖๗** ดังนี้

๑) **ด้านเศรษฐกิจ** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๕๐ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๔๒.๖๗ มีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับมาก** ดังนั้น กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะต้องร่วมกันพิจารณา

ประเด็นการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ ทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูป (Big Rock) ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

๒) **ด้านพลังงาน** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๕๐ มีค่าประเมินความสำเร็จอยู่ที่ร้อยละ ๓๕.๐๐ มีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ**ปานกลาง** ดังนั้น การปรับปรุงการบริหารจัดการพลังงาน สร้างแผนจัดหาที่ได้รับการยอมรับ ส่งเสริมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน และกำหนดทิศทางการพัฒนาและการลงทุนเทคโนโลยีใหม่ของประเทศเห็นชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม ลดการผูกขาด สร้างการแข่งขันในทุกกิจการพลังงาน และให้ประชาชนเข้าถึงการใช้พลังงานในราคาที่เป็นธรรม ได้รับคุณภาพและการบริการที่ดีขึ้นด้วยจัดทำกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

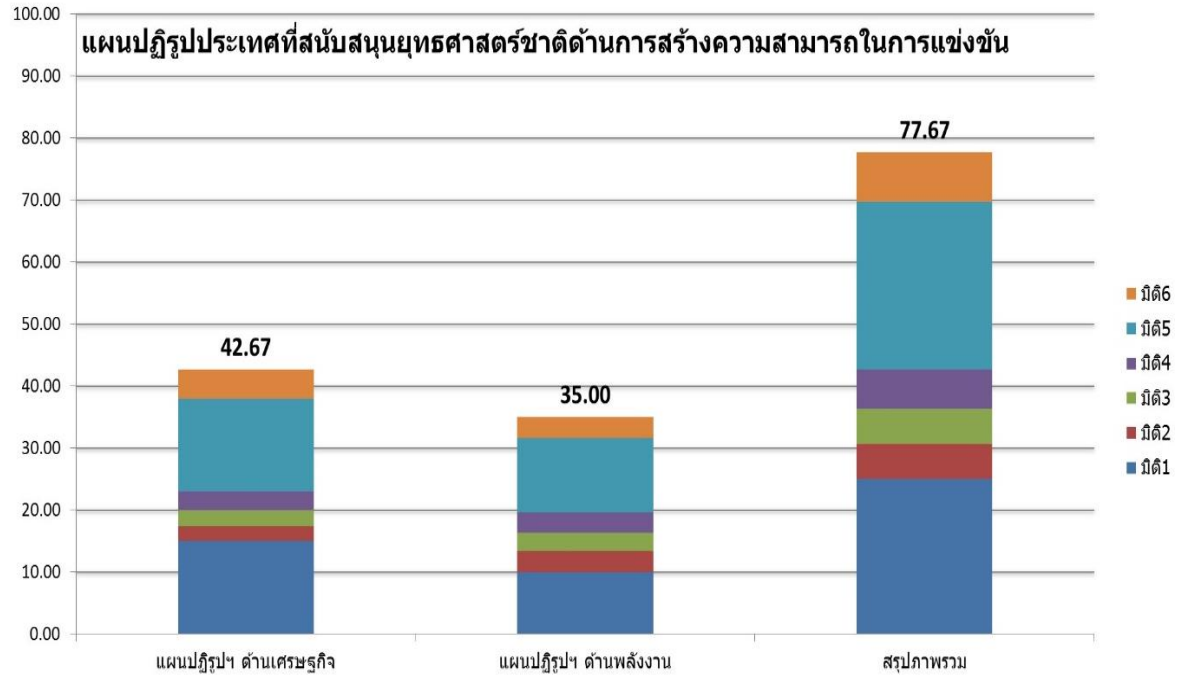

ภาพที่ ๒ แสดงร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประจำปี ๒๕๖๔

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยภาพรวมทั้ง ๓ ด้าน มีค่าประเมินผลความสำเร็จอยู่ที่ **ร้อยละ ๖๙.๖๙** ดังนี้

๑) **ด้านสาธารณสุข** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๓๓.๓๓ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๖.๐๙

๒) **ด้านการศึกษา** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๓๓.๓๓ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๒๗.๒๐

๓) **ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๓๓.๓๓ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๒๖.๔๐

ดังนั้น ในการจัดทำโครงการสำคัญของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความสอดคล้องและเป็นโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติจำเป็นต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ ได้อย่างยั่งยืนด้วย ดังแสดงตามภาพที่ ๓ ด้านล่างนี้

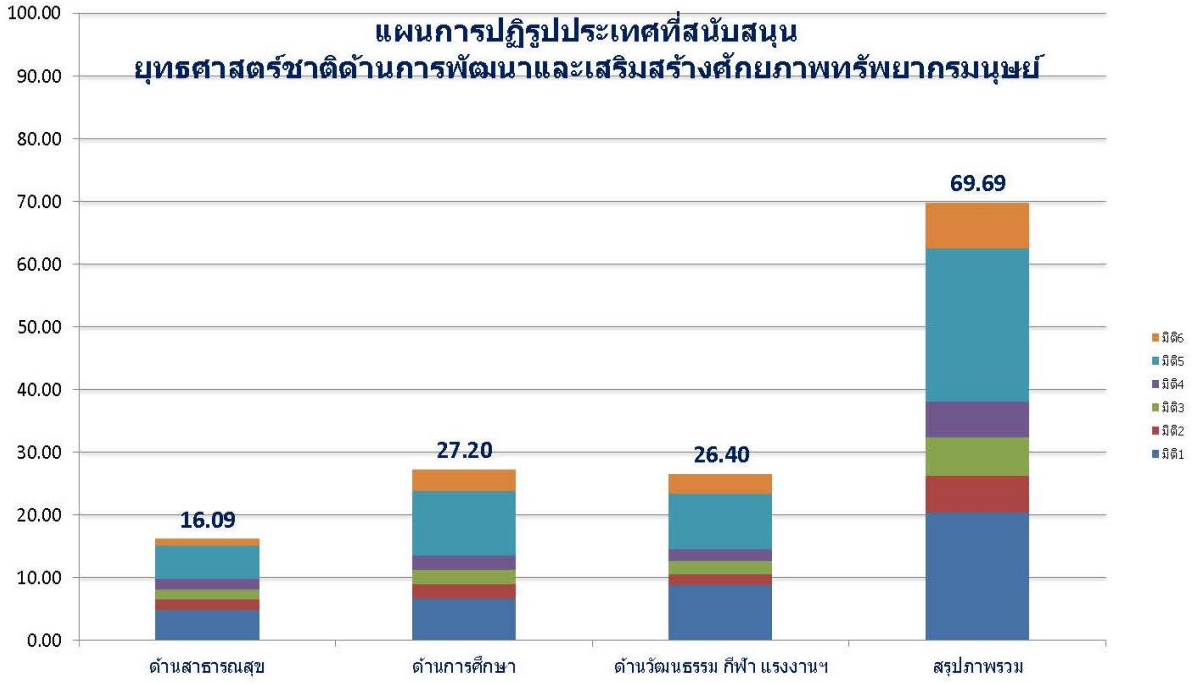

ภาพที่ ๓ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔

๒.๔ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สามารถบรรลุตามเป้าหมายใน **ระดับปานกลาง** ภาพรวมทั้ง ๒ ด้าน มีค่าประเมินความสำเร็จ อยู่ที่ร้อยละ **๖๒.๖๗** ดังนี้

๑) **ด้านสาธารณสุข** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๕๐ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๒๕.๐๐

๒) **ด้านสังคม** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ๕๐ มีค่าประเมินความสำเร็จร้อยละ ๓๗.๖๗

ดังนั้น ในการจัดทำโครงการสำคัญของหน่วยงานควรให้ความสำคัญกับประเด็นความสอดคล้องและเป็นโครงการที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง การผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่สามารถขับเคลื่อนได้ และในทางปฏิบัติต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ดังแสดงตามภาพที่ ๔

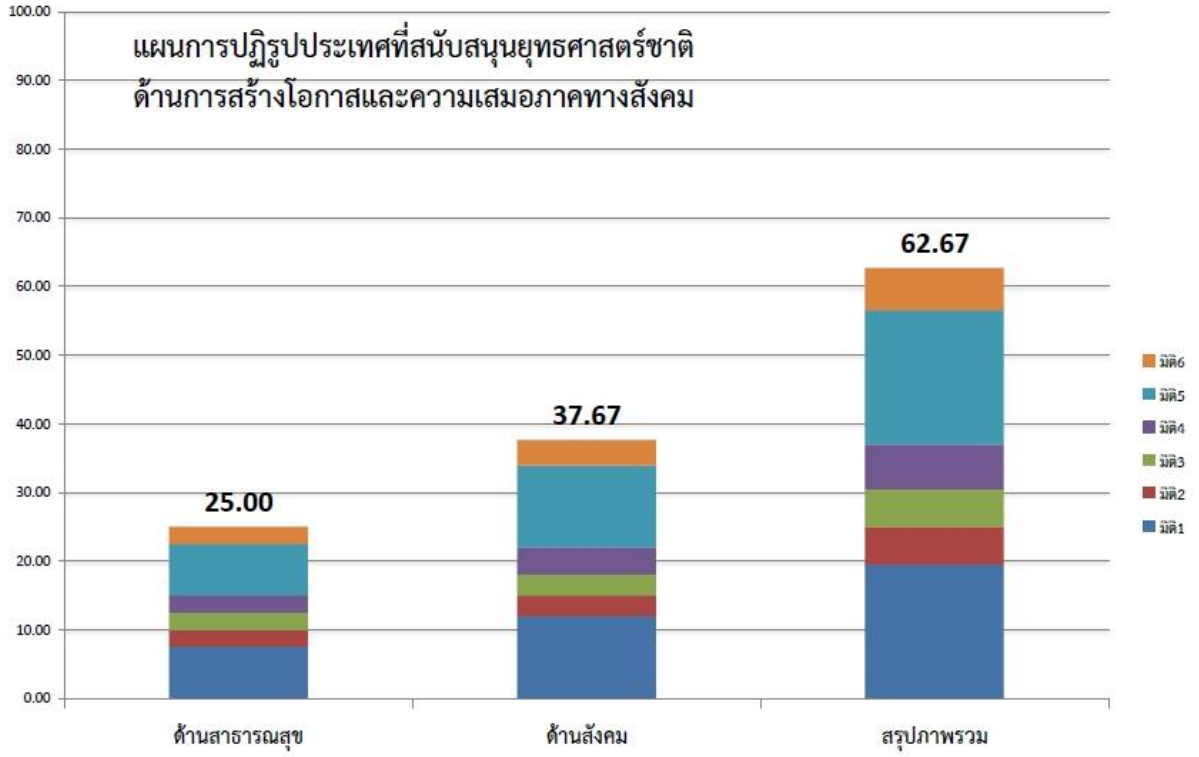

ภาพที่ ๔ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประจำปี ๒๕๖๔

๒.๕ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถบรรลุตามเป้าหมายใน**ระดับปานกลาง** มีค่าน้ำหนักในการประเมินร้อยละ ๑๐๐ ภาพรวมมีค่าประเมินความสำเร็จ **ร้อยละ ๘๙.๑๗** ดังนั้น ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความสอดคล้อง และเป็นโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย คำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืน ดังแสดงตามภาพที่ ๕

แผนปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

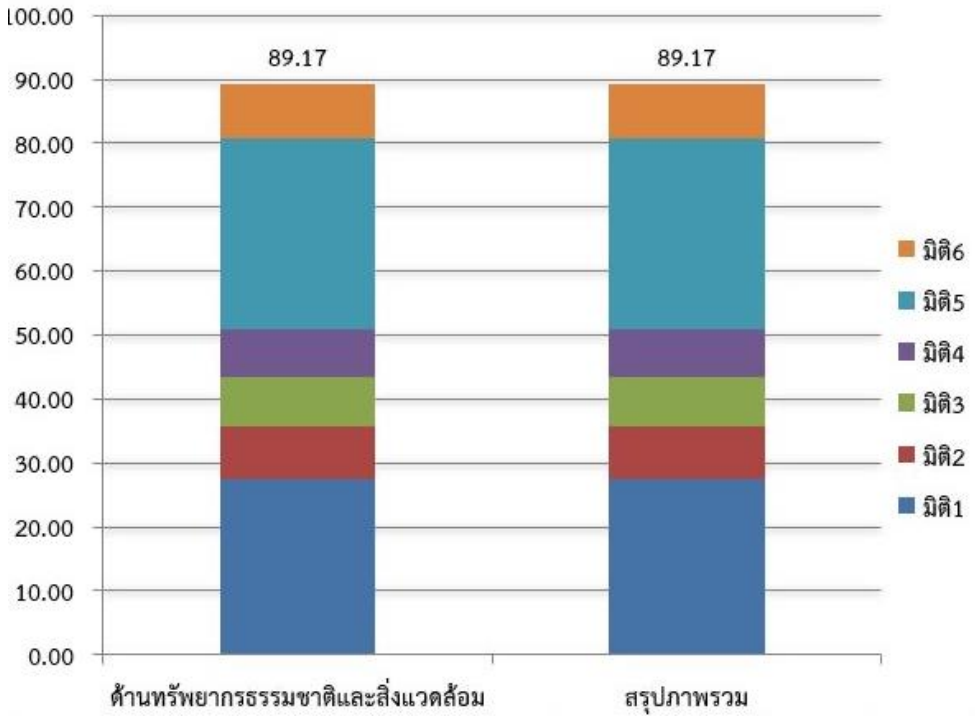

ภาพที่ ๕ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔

๒.๖ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ สามารถบรรลุตามเป้าหมาย**ในระดับมาก** ภาพรวมทั้ง ๔ ด้าน มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ **๗๒.๗๘** ดังนี้

๑) **ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๔๐ มีค่าประเมินความสำเร็จร้อยละ ๒๙.๖๗ มีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับมาก** เป็นผลมาจากประสิทธิภาพการบริการภาครัฐที่มี**การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงาน**ของภาครัฐและการให้บริการประชาชนผ่านระบบดิจิทัลเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และมีการขับเคลื่อน**แผนพัฒนาจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง** (High Performance Provinces : HPP) โดยมีการบูรณาการระหว่างคณะกรรมาธิการการบริหารราชการแผ่นดิน วุฒิสภา สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) สำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงมหาดไทย

๒) **ด้านกฎหมาย** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๒๐ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๒.๑๙ มีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับน้อย** หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบควรพิจารณาความล่าช้าในการปรับปรุงกฎหมาย และกระบวนงานที่มีความล้าสมัย ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก และเร่งรัดผลักดันร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. ....

๓) **ด้านกระบวนการยุติธรรม** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๒๐ มีค่าประเมินความสำเร็จ **ร้อยละ ๑๔.๘๙** มีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับน้อย** ควรให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ และควรมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบอย่างเป็นรูปธรรม

๔) **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ** ค่าน้ำหนักที่ร้อยละ ๒๐ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๖.๐๓ มีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับน้อย** จึงเห็นควรยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ในทุกภาคส่วน และเร่งพัฒนาระบบการป้องกันการทุจริตเชิงรุก และขยายกลุ่มเป้าหมายในการป้องกันการทุจริตสู่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ ดังแสดงตามภาพที่ ๖

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

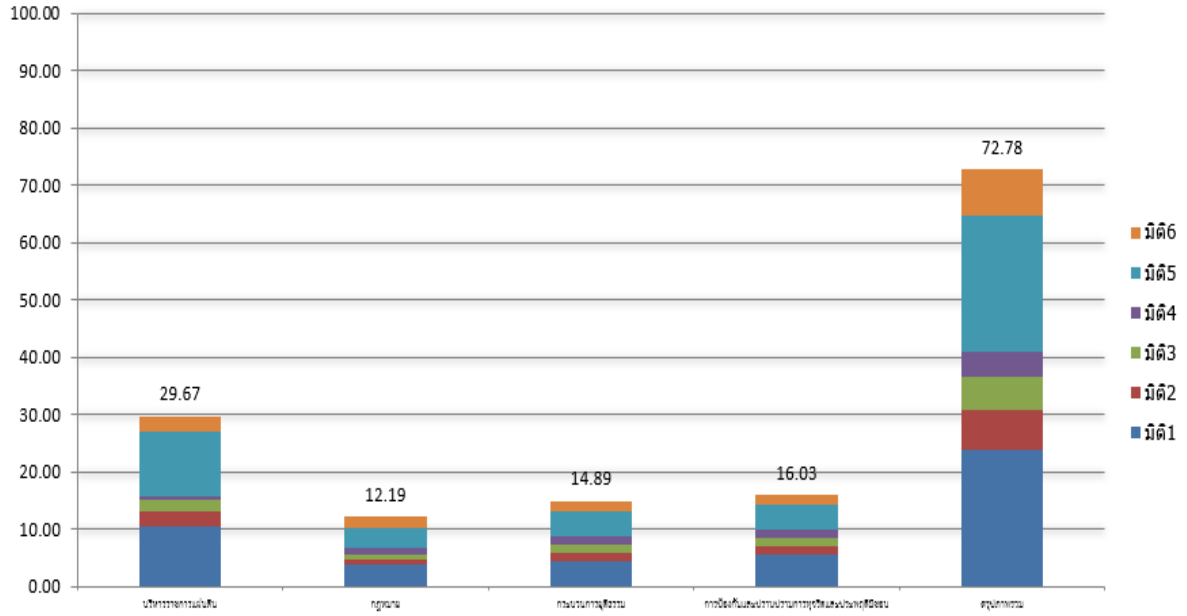

ภาพที่ ๖ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประจำปี ๒๕๖๔

๓. สรุปภาพรวมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

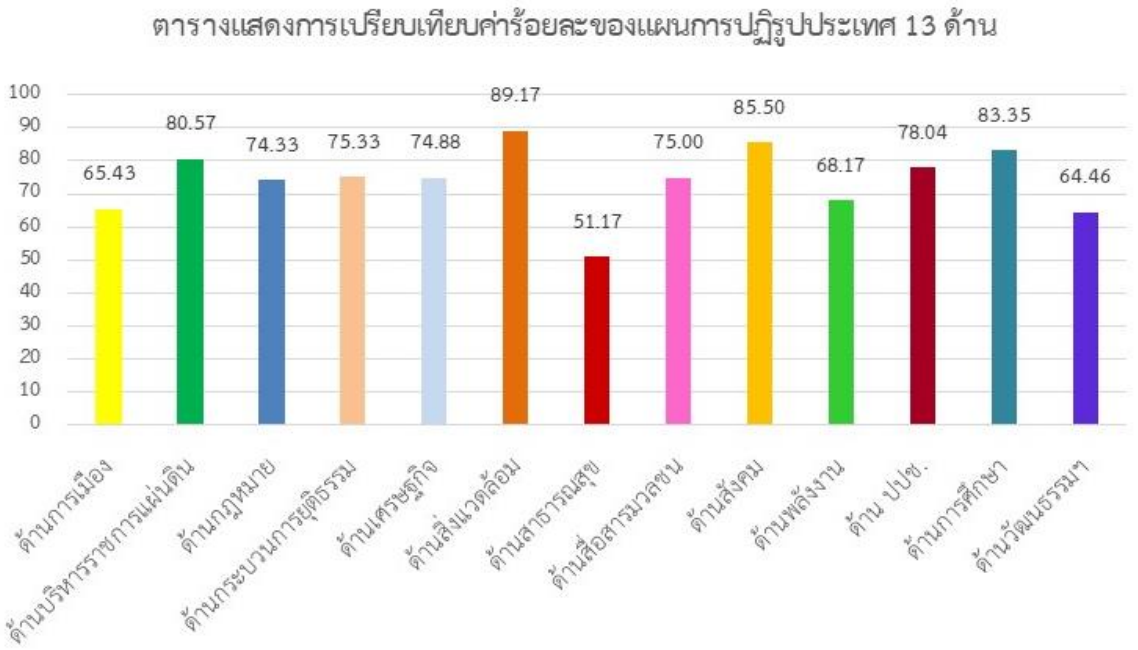

ภาพที่ ๗ แสดงการเปรียบเทียบค่าร้อยละของแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในหลากหลายมิติ **สถานการณ์ภายในประเทศ** เช่น สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี สาธารณสุข การก่ออาชญากรรม รวมถึงภัยพิบัติต่าง ๆ และ**สถานการณ์ภายนอกประเทศ** ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับโลก ซึ่งมีอิทธิพลต่อสถานการณ์ภายในประเทศอย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เช่น สถานการณ์การสู้รบ การอพยพ หรือการลี้ภัย การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาด้านพลังงาน รวมถึงการเผชิญภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อาทิ ภัยคุกคามด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ และกระแสประชาธิปไตย ที่ส่งผลให้ประชาสังคมให้ความสนใจและเข้ามามีบทบาทต่อการบริหารจัดการภาครัฐมากขึ้น นอกจากนั้น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ที่ส่งผลกระทบและสร้างความยากลำบากต่อความเป็นอยู่ในการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างมากมาย และส่งผลให้การบริหารงานภาครัฐทุกประเภทต้องปรับกระบวนการทำงาน รวมทั้งการให้บริการประชาชนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ได้ส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สำคัญในปี ๒๕๖๔ แผนงาน/โครงการส่วนใหญ่พบว่า **โครงการจำนวนมากยังไม่ตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายและมีลักษณะเป็นงานประจำ** ประกอบกับในปี ๒๕๖๓ จนถึงปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอก

ที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายและการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่อง ภารกิจของหน่วยงานประสบปัญหาในการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ และการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด กลายเป็นประเด็นท้าทายและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ต้องบูรณาการการดำเนินการและการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบสำคัญที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนการปฏิรูปประเทศที่ประเด็นการปฏิรูปทุกประเด็นให้ความสำคัญและเห็นว่ามีความจำเป็นในลำดับแรก คือ **ด้านกฎหมาย** การเร่งรัดออกกฎหมายที่สำคัญและจำเป็นต่อการปฏิรูปประเทศและทบทวน แก้ไข ปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันที่อาจก่อผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติ เพราะเป็นกลไกแรกในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและทำให้เกิดแรงผลักที่ทุกฝ่ายต้องนำไปปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการมากที่สุด ๑๐ ฉบับ ขณะที่ยังพบว่าจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ จำเป็นที่ยังต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ**ด้านสาธารณสุข**และระบบสารธารณสุขที่ดีพอ เพื่อเป็นหลักประกันทางด้านสุขภาพของประชาชน และรองรับการบริหารจัดการภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินทางด้านโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้น โดยการเตรียมความพร้อมของภาครัฐ และปรับตัวของประชาชนให้พร้อม ๆ กัน **ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์** ต้องเร่งสร้างความตระหนักรู้ของทุกฝ่ายถึงความสำคัญของการส่งเสริมทางวัฒนธรรม ส่งเสริมการกีฬา พัฒนาทักษะด้านแรงงาน รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกช่วงวัยให้เป็นคนเก่ง คนดี มีคุณภาพ ขณะเดียวกันต้องทำให้ประเทศและสังคมโดยรวมมีความพร้อมของเสถียรภาพทาง**ด้านการเมือง**ทั้งภายในประเทศและการเมืองระหว่างประเทศ ประชาชนมีความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตภายใต้**กระบวนการยุติธรรม**ที่เป็นที่ยอมรับ และเพื่อการเจริญเติบโตเศรษฐกิจของประเทศมีความก้าวหน้าจำเป็นต้องเร่ง**เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน**ของประเทศ และการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจโดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าช่วยในการผลักดัน รวมทั้งทำให้เกิดปัจจัยเอื้อ**ด้านพลังงาน**ที่เป็นธรรมเพื่อรองรับการดำเนินการเร่งรัดขับเคลื่อนและส่งเสริม**ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ** เช่น การเข้าใช้งานเน็ตประชารัฐและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดการและการบริหารโครงข่ายสื่อสารแห่งชาติ พร้อมกับกิจการดาวเทียมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ที่สำคัญต้องสามารถสร้างการยอมรับใน**ด้านการป้องกันและปราบปรามทุจริต**ได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงเร่งรัดยกระดับการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruptions Perceptions Index : CPI) กับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) โดยควรปรับปรุงกลไก**ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน**และการดำเนินงานให้เกื้อหนุน อำนวยความสะดวก รวมทั้งทำให้เกิดการประสานงานระหว่างภาครัฐ

เอกชนและประชาชน เพื่อเป็นการประสานการขับเคลื่อนการปฏิรูปและการพัฒนาประเทศ ในขณะที่**ด้านการศึกษา**จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงระบบการศึกษาของประเทศ เพื่อเป็นฐานรากและตัวชี้นำในการพัฒนาสังคมให้มีความมั่นคง และจัดทำหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ควรให้ความสำคัญกับ**ด้านสังคมโดย**เฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำฐานข้อมูลชุมชน/ตำบล การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณ และการขึ้นทะเบียนคนพิการ อย่างไรก็ตาม ภายใต้การเร่งรัดเพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจจำเป็นต้องวางอยู่บทพื้นฐานการดูแลรักษาซึ่ง**ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมอย่างเหมาะสม อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติ โดยกลไกทั้งหมดจะเป็นพลังผลักดันการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน ให้บรรลุสู่เป้าหมายและตอบโจทย์ตัวชี้วัดตามที่กำหนดไว้ได้ต่อไป

๔. ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ในวงรอบ ๕ ปีถัดไป

๔.๑ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๑) **สร้างกลไกหรือมาตรการการแก้ไขปัญหาความรุนแรงและความขัดแย้งทางการเมืองด้วยสันติวิธี** โดยการปลูกฝังอุดมการณ์ควบคู่ไปกับการให้การศึกษาด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในระบบการศึกษาทุกช่วงวัย การอยู่ร่วมกันโดยยอมรับความเห็นที่แตกต่าง และความเป็นพหุวัฒนธรรม

๒) ผู้บริหารของสำนักงาน กกต. ทุกระดับ ควรเป็นหลักในการการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแก่ประชาชน (MOU) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยการบูรณาการทั้งด้านงบประมาณ กระบวนการทำงาน การประสานงาน และบุคลากร รวมทั้ง**จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.)** โดยกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดให้ชัดเจน รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการเมือง ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง

๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดดำเนินการประสานงานและหารือเกี่ยวกับการจัดทำโครงการภายใต้แผนขับเคลื่อนปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ครบถ้วนทุกเป้าหมายย่อย พร้อมกับกำหนดเกณฑ์การประเมินและตัวชี้วัดระดับโครงการให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผน

๔) การดำเนินการในระยะต่อไป รัฐบาลควรให้ความสำคัญและ**มุ่งเน้นโครงการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ** ซึ่งจะสอดคล้องกับหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตาม**พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒** และต้องดำเนินการให้เข้มข้นขึ้น

๕) ควรถอดบทเรียนจากโครงการที่ประสบความสำเร็จหรือมีผลสัมฤทธิ์แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นต้นแบบ Sandbox ขยายผลความสำเร็จให้ทั่วประเทศทั้งในพื้นที่ส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นพร้อมกับทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับแผนงานที่จะดำเนินการในอนาคตให้มีทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

๔.๒ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ด้านเศรษฐกิจ

๑) ควรรายงานผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละต่อ GDP ภาคเกษตร ภายใน ๕ ปี และ**ควรมีการกำหนดสัดส่วน GDP สาขาภาคการเกษตร สาขาภาคเกษตรแปรรูป สาขาภาคอุตสาหกรรม สาขาภาคบริการ เพื่อให้ได้ตัวเลขทางสถิติตอบตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจน** เพื่อใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒) ตัวชี้วัดที่จัดเก็บข้อมูลล่าช้า เช่น (๑) ตัวชี้วัด คะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) **ควรเร่งรัดการรายงานผลสัมฤทธิ์ในปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ ให้เป็นไปตามระยะเวลาและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้** และ (๒) ตัวชี้วัดอันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business Index) ของประเทศอยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของประเทศที่ได้รับการจัดอันดับโดยธนาคารโลก ผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๓ ไทยอยู่อันดับที่ ๒๑ จากทั้งหมด ๑๙๐ ประเทศ มีแนวโน้มดีขึ้นปี ๒๕๖๔ บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

๓) โครงการที่ดำเนินการอาจยังไม่สะท้อนว่าจะส่งผลต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดได้อย่างแท้จริง เช่น การขยายตัวมูลค่าเชิงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs และตัวชี้วัดสัดส่วน GDP ของ SMEs ต่อ GDP ทั้งประเทศ ควรประเมินผลการดำเนินงานของ SMEs ที่ได้รับความช่วยเหลือด้านเงินลงทุนว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่

๔) ควรเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางรางโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ช่วงขอนแก่น - หนองคาย และช่วงมาบกะเบา - ชุมทางถนนจิระ ที่ล่าช้า เพื่อให้สามารถขนส่งสินค้าเชื่อมโยงกับประเทศจีนและประเทศลาวไปท่าเรือแหลมฉบังได้ รวมทั้งเร่งรัดผ่านร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมพาณิชยนาวี พ.ศ. .... ซึ่งเป็นกฎหมายเพื่อการปฏิรูปประเทศ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาให้ประกาศใช้โดยเร็ว และเร่งรัดการพัฒนาศักยภาพกองเรือแห่งชาติและท่าเรือ เพื่อพัฒนาการขนส่งทางทะเลให้เป็นศูนย์กลางผ่านแดน-ถ่ายลำในภูมิภาค

ด้านพลังงาน บางกิจกรรมยังมีความล่าช้า จึงควรเร่งแก้ไข ดังนี้

๑) หน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมี**การบูรณาการการทำงานร่วมกัน**อย่างใกล้ชิด เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินโครงการได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามกำหนดเวลา ภายใต้การสนับสนุนและเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

๒) ควรมีการติดตามและเร่งรัดการดำเนินการบางกิจกรรมที่ยังขาดความต่อเนื่อง เพื่อบรรลุเป้าหมายตามกำหนดเวลาของแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock

๓) ควร**วิเคราะห์สาเหตุความล่าช้าของกิจกรรม Big Rock** ที่เกิดความเสี่ยงในบางประเด็นปฏิรูป ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด (ปี ๒๕๖๕) ควรเร่งรัดและติดตามอย่างใกล้ชิด โดยผ่านสำนักงาน ป.ย.ป.

๔.๓ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและดำเนินงาน ดังนี้

๑) กลไกระดับจังหวัด เป็นกลไกที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศ ควร**กำหนดให้มีหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ Flagship Project โดยตรง** ภายใต้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

๒) กลไกการดำเนินงาน โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยเฉพาะในส่วนการจัดทำโครงการสำคัญ ควรมีการปฏิรูปกระบวนการจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญใหม่ เพื่อให้เป็นการดำเนินการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับแผนแม่บทฯ จากทุกภาคส่วน ในส่วนของสำนักงบประมาณ ควร**ปฏิรูปกระบวนการและวิธีการด้านงบประมาณใหม่** โดยควรกำหนดให้มีงบประมาณเฉพาะ**สำหรับดำเนินการและจัดทำแผนงาน/โครงการตามแผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศ**โดยเฉพาะ

๓) ด้านสาธารณสุข เพื่อให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข สัมฤทธิผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสามารถขับเคลื่อนดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชน

๔) ด้านการศึกษา ควรเร่งรัดการดำเนินการตาม Big Rock ทั้ง ๕ ประเด็นให้บรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว แต่อย่างก็ตาม **การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒** จะเป็นคานงัดที่สำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๕) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(๑) ควรนำหลักเกณฑ์ด้านคุณธรรมที่สามารถใช้ประเมินดัชนีคุณธรรม ๕ ประการในระดับบุคคล องค์กร และสื่อ ไปใช้ในวงกว้างยิ่งขึ้น

(๒) ควรมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เกิดสื่อรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่**มีเนื้อหาสอดแทรกด้านวัฒนธรรมและการเสริมสร้างคุณธรรม** โดยมีรูปแบบการนำเสนอที่สร้างสรรค์ น่าสนใจ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย

(๓) ควรต่อ**ยอดการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม**ผ่านการจัดกิจกรรมอาทิ ตลาดวัฒนธรรม เทศกาลประเพณี โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันกับทุกฝ่าย

(๔) สร้างกระบวนการทำงานให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน หน่วยงานระดับปฏิบัติส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ทำให้ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์หรือบรรลุเป้าหมาย

(๕) ควรสร้างการตื่นตัวและความตระหนักรู้ให้กับหน่วยงานระดับปฏิบัติ**ที่เกี่ยวข้อง**ทุกหน่วย เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่า : หน่วยงานระดับปฏิบัติส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นถึงความสำคัญของ**การดำเนินโครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ**

(๖) **ควรปรับปรุงแนวความคิด/วิธีการการจัดทำคำของบประมาณ** โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเชิญผู้แทนจากสำนักงบประมาณเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรก รวมถึงการจัดทำโครงการเพื่อขอรับงบประมาณควรที่จะมีความชัดเจน และสามารถชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศได้อย่างแท้จริง

(๗) ควรมีการ**ทบทวนกฎหมายเกี่ยวกับกีฬาที่ล้าสมัย**และไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากีฬาของประเทศและในระดับสากล

(๘) ควรส่งเสริมสนับสนุนการ**พัฒนาทักษะตามความต้องการของตลาดแรงงาน** คำนึงถึงตลาดแรงงานในจังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียง

๔.๔ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ด้านสาธารณสุข

ดำเนินการเร่งรัดให้การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการตามประเด็นและกิจกรรมสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขขับเคลื่อนได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมในประเด็น ดังนี้

การปฏิรูประบบบริการปฐมภูมิ (ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม))

๑) การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ : กลไกการบริหารสถานการณ์ โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

๒) การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการคล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น

๓) การ**บรรจุประเด็น**เพิ่มเติมในแผนการ**ปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข** (ฉบับปรับปรุง) **ในประเด็น Big Rock ๕ การกระจายอำนาจ**ให้เขตสุขภาพให้มีการกำหนด**ครอบคลุมระดับจังหวัด**

๔) **กลไกการขับเคลื่อนด้านระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ** และ**การสื่อสารด้านสุขภาพ อยู่ระหว่างกำหนดเพิ่มเติม**เป็นประเด็นสำคัญที่จะดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็น Big Rock ที่ ๖ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขมีส่วนร่วมขับเคลื่อนและผลักดัน ซึ่งจะเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้การปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

ด้านสังคม

๑) **เร่งรัดการมีระบบการออม**เพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ

๒) ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

๓) สนับสนุนให้เกิดการ**ปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ** เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

๔) **การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง** ผ่านการบูรณาการการทำงานร่วมกับกลไกพหุภาคีในระดับพื้นที่ (จตุพลัง) ได้แก่ ท้องถิ่น ท้องที่ และภาคประชาสังคม

๔.๕ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑) การจัดสรรงบประมาณประจำปี ควรให้มีความสอดคล้องกับแผนงาน/กิจกรรมของโครงการตามแผนปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันหาข้อสรุปของปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกัน

๓) ควรมีการ**ผลักดันกฎหมาย**ที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และ**ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัยทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ**

๔) ควรมีการ**ขับเคลื่อนการประชาสัมพันธ์**การดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการ**ปฏิรูปประเทศเชิงรุก ในระบบ Multi Level Communication ทุกระดับ** เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์และความก้าวหน้าของการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่อง

๕) ควรสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๖ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการที่ยังไม่แล้วเสร็จ ควรดำเนินงานต่อไป ถึงแม้ว่าวาระของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านอาจจะสิ้นสุดลงก็ตาม โดยเฉพาะการดำเนินโครงการในกิจกรรมปฏิรูปที่วุฒิสภาให้ความสำคัญติดตามอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด

๒) **ควรคัดเลือกโครงการสำคัญ (Big Rock) ที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ไปบรรจุไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในระยะต่อไป (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) หรือ**นำไปบรรจุไว้**ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓** เพื่อขับเคลื่อนให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว

๓) ควรกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบ บทบาท หน้าที่และอำนาจในการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และให้สำนักงาน ป.ย.ป. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการติดตามเร่งรัดการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต่อไป

๔) ควรมีการ**ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมปฏิรูปประเทศ**หรือโครงการว่าการดำเนินการ**ในห้วงระยะเวลา ๕ ปีแรก** ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ อย่างไร หากยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศได้ควรดำเนินการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง โดยปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ในที่สุด

๕) **ควรทบทวนเพื่อยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และสร้างภาระ** หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนที่มีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถบรรลุผลในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาคัดเลือกกระบวนงานที่มีความสำคัญหรือกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะสามารถลดภาระหรือลดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชน

๖) ควรมีการ**ทบทวนข้อเสนอแนะการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ** (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และติดตามความคืบหน้าการปรับปรุงแก้ไขการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. บางประการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และการปรับปรุงแก้ไขการประเมินทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๖๖

๗) โครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่อยู่ในความสนใจของประชาชนหรือโครงการจัดซื้อจัดจ้างขนาดใหญ่ ให้นำหลักการของ**ข้อตกลงคุณธรรม** (Integrity Pact) หรือ**ระบบความโปร่งใสในงานก่อสร้าง** (Construction Sector Transparency Initiative : CoST) มาใช้ตรวจสอบงานก่อสร้างภาครัฐ **ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐**

๘) ให้ความสำคัญกับการ**พัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ** ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแสและข้อมูลเชิงลึก การจัดทำระบบให้มีการแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานรวมเป็นศูนย์ข้อมูล

๕. ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

๕.๑ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่ได้จัดทำ MOU **เร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงาน**ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ เพื่อให้เกิดการลดขั้นตอนการทำงานด้วยคน และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองและประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลการเลือกตั้ง ตลอดจนกระบวนการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย ร่วมสมัยและทันต่อสถานการณ์เป็นการดำเนินการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ รวมถึงการตรวจสอบการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงเลือกตั้งและประเด็นในเชิงการทุจริตเชิงนโยบาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

๑) เร่งรัดให้มีการพิจารณา**ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ....** ให้มีผลใช้บังคับให้ได้โดยเร็ว เนื่องจากเกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๔

๒) เร่งรัดให้มีการแก้ไขปัญหาคดีค้างมากค้างนานในกระบวนการยุติธรรมควบคู่กับการเร่งรัดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม**ปรับปรุงพัฒนาและเชื่อมโยงระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนทราบให้แล้วเสร็จ และเริ่มใช้งานจริงได้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๕**

๓) เร่งรัดให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายกลางเพื่อให้นำหลักการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนไปใช้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ ด้วยนอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) เร่งรัดการขับเคลื่อนและส่งเสริมการใช้งานเน็ตประชารัฐให้มีประสิทธิภาพ

๒) เร่งรัดให้มีการควบรวมบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และการบริหารโครงข่ายและกิจการดาวเทียม

๓) เร่งรัดให้มีกฎหมายว่าด้วยดาวเทียมสื่อสารและการดำเนินกิจการในอวกาศ

๔) **เร่งรัดการดำเนินการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒**

๕) **ควรเร่งการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาข่าวปลอม Fake News และกฎหมายอื่น** ที่เกี่ยวข้อข้อง อาทิ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข่าวปลอม พ.ศ. ....

๖) เร่งรัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามตามกฎหมายการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีผลใช้บังคับในอนาคต

๗) เร่งรัดจัดทำและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จะส่งเสริมให้เข้าสู่สังคมดิจิทัลได้ทันต่อสถานการณ์

๘) การเร่งรัดการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน พร้อมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑) **ควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในระดับพื้นที่ และบูรณาการการทำงานกับคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ชาติระดับจังหวัดทุกจังหวัด** ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ ร่วมกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) และเครือข่าย เพื่อไม่ให้มีการแทรกแซงจากทางการเมือง โดยระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ควรจัดทำระบบการแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และนำเทคโนโลยี Blockchain มาเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานรวมเป็นศูนย์ข้อมูล และพิจารณากำหนดบทลงโทษและอัตราโทษของภาคเอกชน โดยเฉพาะความผิดของนิติบุคคล ควรเท่าเทียมกับบทลงโทษและอัตราโทษของหน่วยงานภาครัฐ

๒) หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย ควรประกาศและปฏิบัติตนเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) อย่างเป็นรูปธรรมและประเมินผลสัมฤทธิ์ได้ และให้มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบการร่ำรวยผิดปกติ

๓) ควรปรับปรุงแก้ไขการ**พัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่** ให้เป็นการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายทางการเมืองที่มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคการเมืองในการหาเสียงนำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ

๕.๒ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑) ควรกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในแผนแต่ละระดับในบางกรณีให้สอดคล้องและสนับสนุนกับการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมาย

(๑) กรณีเป้าหมายของกิจกรรม Big Rock **การสร้างเกษตรมูลค่าสูง** ควรปรับค่าเป้าหมายของภาคเกษตรให้สะท้อนถึงสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกรเป็นการเฉพาะอย่างแท้จริง และ**การกำหนดสัดส่วน GDP สาขาภาคการเกษตร สาขาภาคเกษตรแปรรูป สาขาภาคอุตสาหกรรม สาขาภาคบริการ** เพื่อให้ได้ตัวเลขทางสถิติมาตอบตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจน

(๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงาน SMEs กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรดำเนินการกำหนด**ตัวชี้วัดเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิต**ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมปฏิรูปที่รับผิดชอบ เพื่อทำให้การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ในภาคการผลิตต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตและแข่งขันได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งอาจบรรจุไว้ในแผนระดับ ๓ ของหน่วยงานได้

(๓) สภาพัฒน์ฯ ควรรายงานผลสัมฤทธิ์กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูงไว้ในรายงานด้วย เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญ

๒) หน่วยงานหลัก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และคณะอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการ ตสร. วุฒิสภาที่เกี่ยวข้อง ควรมีการร่วมกันประชุมหารือเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและเร่งรัดปรับปรุงการดำเนินการโครงการ/แผนงานต่าง ๆ ให้การปฏิรูปประเทศเป็นไปตามเป้าหมาย

๓) จาก**การลงพื้นที่ของคณะกรรมาธิการ ตสร. พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้กล่าวถึง**เป้าหมายเรื่อง**การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต** หรือไม่ได้กำหนดไว้ใน**เป้าหมายของการพัฒนาจังหวัด**แผนพัฒนาจังหวัด ดังนั้น สศช. สำนักงาน ก.พ.ร และสำนักงบประมาณร่วมกับกระทรวงมหาดไทยควรมีการมอบหมายตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศและกิจกรรมปฏิรูปประเทศให้จังหวัดนำไปบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

๕.๓ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ด้านสาธารณสุข มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเป็นการเฉพาะ โดยควร**ปรับปรุงวิธีการ และกระบวนการด้านงบประมาณใหม่ ไม่ควรใช้วิธีการที่เป็นกลไกงบประมาณตามปกติ**

๒) ควรกำหนดให้การขับเคลื่อนและดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเป็นภารกิจหลักของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ มากกว่าการมีหน้าที่ในการจัดทำและเสนอแผน เนื่องจากเป็นองค์กรที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของหน่วยงานใด

๓) กระทรวงสาธารณสุข ควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงาน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการ และดำเนินการที่มีความยืดหยุ่นได้

๔) ในเชิงกระบวนการแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนบูรณาการให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

ด้านการศึกษา มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) ควรสร้างโอกาสและ**ความเสมอภาคทางการศึกษา**ตั้งแต่ระดับปฐมวัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และจัดทำแผนสำรองเพื่อรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจขึ้นและส่งผลกระทบด้านการศึกษาได้

๒) ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้มุ่งเน้นมาตรการป้องกันและฟื้นฟูผลกระทบที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมากยิ่งขึ้น

๓) ควรส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย และจัดเตรียมแผนรองรับกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ อาทิ การส่งเสริมการเรียนที่เน้นการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การจ้างงานที่ต้องใช้รูปแบบการเรียนแบบ Onsite เท่านั้น เพื่อให้สามารถเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ในสถานการณ์ปกติ

ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๑) ควรให้ความสำคัญกับ**การปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิงด้วย Soft Power** ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัยให้มากยิ่งขึ้น

๒) ควรกำหนดเป้าหมายโดยระบุเป็นเป้าหมายเชิงคุณภาพและเป้าหมายเชิงปริมาณ รวมทั้งกำหนดค่าตั้งต้น (Baseline) ให้ชัดเจน เพื่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

๓) **ควรมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome) ที่สำคัญของการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐาน**วัฒนธรรม เช่น การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชาชนในพื้นที่ตลาดวัฒนธรรม การมีประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตลาดวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เป็นต้น

๔) ผู้บริหารระดับสูง ควรให้ความสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ ตลอดจนนโยบายต่าง ๆ ที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปแปลงสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ควรมีการบูรณาการแผนปฏิบัติราชการกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ

๖) ควรปรับปรุง/พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ

๕.๔ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ด้านสาธารณสุข ได้มีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมสำคัญเกิดขึ้นหลายประการ ดังนี้

๑) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการพัฒนาเพิ่มคุณภาพการบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ๑๒ หน่วยงาน

๒) การเตรียมนำ (ร่าง) มติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแผนปฏิรูประบบฐานข้อมูลและการสื่อสาร โดยจะเป็นการดำเนินการร่วมกันของศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) หรือ TCELS กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำให้ Big Data เกิดขึ้นจริง

๓) ความร่วมมือกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) โดยการจัดตั้งหน่วยบริการพิเศษ คือ Service Delivery Unit: SDU เพื่อให้นวัตกรรมของประเทศไทยสามารถขึ้นทะเบียนได้อย่างรวดเร็วและทันกับการใช้งาน

๔) การจัดตั้งบริษัท CLINIXIR เพื่อ**สนับสนุนการทำ Clinical Trial โดยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยและภาคเอกชน**เพื่อรองรับสนับสนุนการศึกษาวิจัยนวัตกรรมทางการแพทย์ของประเทศไทย เช่น วัคซีน หรือยาชนิดใหม่

๕) **การปฏิรูปเขตสุขภาพนำร่อง (Sandbox)** ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สาขาเขต และเขตสุขภาพเพื่อประชาชน

๖) กฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้านสังคม ควรเร่งรัดดำเนินการ ดังนี้

๑) หน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจในกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ และสร้างความร่วมมือกับเครือข่าย เพื่อให้ผลักดันดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศได้

๒) กิจกรรม/โครงการบางเรื่องจำเป็นต้องอาศัยศักยภาพของผู้นำชุมชน/ผู้บริหารท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า **หน่วยงานระดับท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดศักยภาพในการบริหารจัดการ**

๓) กิจกรรม/โครงการบางอย่างที่กำหนดไว้ ไม่สามารถดำเนินการได้เพราะเกี่ยวข้องกับผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ วิกฤตเศรษฐกิจ และสถานะการเงินการคลังของประเทศ

๔) ควรมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการกำกับ บูรณาการภารกิจระดับพื้นที่ และประสานงานในการดำเนินการต่อการทำหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรม รวมถึงการสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนในจังหวัด

๕) การ**ให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างชุมชน/ตำบลเข้มแข็ง**ให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ โดยการขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็ง**ด้วยจตุพลัง** ประกอบด้วย ท้องที่ ท้องถิ่น ประชาสังคม และหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชน

๖) การให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายและข้อมูลทางสังคมของชุมชน โดยการจัดทำ**ระบบฐานข้อมูลตำบลโดยตำบลเพื่อตำบล** และขยายผลการดำเนินงาน**ไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเชื่อมโยงฐานข้อมูลดังกล่าวกับฐานข้อมูลกลางของประเทศ** เช่น TPMAP เป็นต้น เพื่อประยุกต์ใช้ประโยชน์ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทันสถานการณ์

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีดังนี้

๑) การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเป็นการเฉพาะ โดยควรปรับปรุงวิธีการและกระบวนการด้านงบประมาณใหม่ ไม่ควรใช้วิธีการที่เป็นกลไกงบประมาณตามปกติ

๒) ควรกำหนดให้การขับเคลื่อนและดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านสังคมและการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเป็นภารกิจหลักของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เนื่องจากเป็นองค์กรที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของหน่วยงานใด

๓) กระทรวงสาธารณสุขต้องบูรณาการร่วมกันกับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการด้านสาธารณสุขให้บรรลุเป้าหมาย

๔) ในเชิงกระบวนการแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนบูรณาการให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

๕.๕ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นปัญหาที่ส่งผลต่อให้การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ สรุปได้ดังนี้

๑) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙

๒) การเร่งรัดดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

๓) การผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัยที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ

๔) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมวางแผนการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน

๕.๖ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑) ในระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๕) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักระดับกิจกรรมและผู้รับผิดชอบร่วมในโครงการต่าง ๆ เร่งดำเนินโครงการสำเร็จให้เป็นไปตามเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศภายใน พ.ศ. ๒๕๖๕ และภายหลังจากเมื่อสิ้นสุดการใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการควรดำเนินงานต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดต่อไป

๒) ระยะต่อไป (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ควร**คัดเลือกโครงการสำคัญ**โดยเฉพาะโครงการที่ยังไม่แล้วเสร็จที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศฯ ไป**บรรจุไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ** เพื่อขับเคลื่อนให้ไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว และให้สำนักงาน ป.ย.ป. ดำเนินการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวต่อไป

๓) ควรเร่งรัดการจัดทำปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย หรือยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็น รวมถึงกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้รองรับหรือเอื้อต่อการบริหารราชการแผ่นดิน และให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ที่ได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน หากหน่วยงานภาครัฐดำเนินการล่าช้า การดำเนินการ Regulatory Guillotine ก็ย่อมล่าช้าตามไปด้วย จะก่อให้เกิดภาระกับประชาชน

๔) การจัดทำโครงการต้องสอดคล้องและสะท้อนการบรรลุค่าเป้าหมายของกิจกรรมการปฏิรูปประเทศ ต้องคัดกรองและจัดลำดับความสำคัญของโครงการ การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแต่ละแผนที่กำหนดไว้ ควรมีการประสานและบูรณาการระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๕) ควรประชาสัมพันธ์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะระบบกลาง ให้ประชาชนได้รับทราบ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่สำคัญ โดยเป็นระบบสารสนเทศที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย รวมถึงใช้ในการรับฟังความคิดเห็นด้านกฎหมายของประชาชน

๖) ควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในระดับพื้นที่ และบูรณาการการทำงานกับคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ชาติระดับจังหวัดทุกจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ ร่วมดำเนินการกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ขยายเครือข่ายที่มีอยู่ เช่น คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด คณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สนับสนุนการทำงาน และไม่ให้มีการแทรกแซงจากทางการเมือง รวมทั้งประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชน และเครือข่ายภาคเอกชน ทั้งนี้ ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล

๗) การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ต้องมีการผลักดันการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) โครงการสำคัญ และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๘) หน่วยงานของรัฐ ควรดำเนินการตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act : PDCA) ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ

๙) ควรเร่งรัดสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ให้**นำระบบบริหารผลการปฏิบัติงาน** (Performance Management : PM) และ**ระบบการบริหารทรัพยากรขององค์กร** (Enterprise Resource Planning : ERP) **มาปรับใช้กับการบริหารงานภาครัฐ**อย่างจริงจัง เพื่อให้การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

๖. ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศในห้วงปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ สรุปดังนี้

๑) กฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปี ๒๕๖๑ จำนวน ๒๓๖ ฉบับ ดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน ๙๒ ฉบับ คงเหลือ จำนวน ๑๓๔ ฉบับ และกฎหมายตามแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔๕ ฉบับ รัฐบาลควรพิจารณาเร่งรัดให้มีดำเนินการเสนอกฎหมายที่คงเหลือ จำนวน ๑๗๙ ฉบับ ดังกล่าว

๒) กฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔๕ ฉบับ รัฐบาลควรต้องเร่งรัดดำเนินการเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕ ทุกฉบับ

๓) กฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควร**เร่งรัดเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศจำนวน ๑๐ ฉบับ** รัฐบาลควรพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติแล้วเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา

๗. การติดตามด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญ ควรเร่งรัดการดำเนินการ ดังนี้

๑) **ควรมีการนำหลักการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-based Management: RBM) มาเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ** โดยพิจารณาถึง “ผลกระทบ (Impact)” ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับประชาชนและสังคมโดยรวม ซึ่งที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐยังคงให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายการปฏิบัติราชการเฉพาะมิติ “ผลผลิต (Output)” และ “ผลลัพธ์ (Outcome)”

๒) **การบริหารงานเพื่อการปฏิรูปประเทศจำเป็นต้องพิจารณาถึง “หลักการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change Management)”** สำนักงบประมาณต้องพัฒนาระบบงบประมาณเพื่อรองรับการปฏิรูปประเทศเป็นการเฉพาะ และไม่อ้างอิงกับกระบวนการในระบบงบประมาณแบบเดิม จึงต้อง

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปแต่ละประเด็นปฏิรูปที่ถูกต้อง สามารถให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการในการออกแบบตัวชี้วัดที่ถูกต้องเหมาะสมได้

๓) **ลักษณะกระบวนการงบประมาณภาครัฐของไทย** หน่วยงานภาครัฐในฐานะหน่วยรับงบประมาณ และสำนักงบประมาณในฐานะหน่วยจัดสรรงบประมาณ จะปรากฏดังนี้

(๑) **ลักษณะการบริหารงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ** ใช้รูปแบบตั้งรับและให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนงบประมาณรายจ่ายปกติมากกว่างบประมาณเพื่อการปฏิรูปประเทศ ขาดความคิดเชิงสร้างสรรค์หรือสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ บางหน่วยงานนำงบประมาณรายจ่ายปกติบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของแผนการปฏิรูปประเทศ การออกแบบโครงการและกิจกรรมเกิดจากบุคลากรระดับปฏิบัติการ การกระจายอำนาจและบทบาทให้กับกลไกการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่หากพิจารณาแล้วมิได้มีการออกแบบให้สอดรับกับสภาพข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหา และความต้องการ (Demand) ที่แท้จริงของพื้นที่เป้าหมาย

(๒) **ลักษณะการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณ** ไม่ได้พิจารณาอนุมัติการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยรับงบประมาณให้สอดรับกับประเด็นยุทธศาสตร์และประเด็นการปฏิรูปอย่างทั่วถึงการจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ไม่เป็นไปตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Performance-Based Budgeting Systems) ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้สอดรับกับการบรรลุผลสัมฤทธิ์ในเชิงยุทธศาสตร์ได้

๔) **การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศในห้วงที่ผ่านมาพบว่า** การกำหนดตัวชี้วัดของหน่วยงานภาครัฐยังคงมุ่งเน้นการกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ในเชิงปริมาณ (Quantitative indicator) ขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ (Qualitative indicator) ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ก.พ.ร.) และสำนักงบประมาณ ต้องพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในกระบวนการจัดทำและขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศที่จะนำไปสู่การจัดทำคำของบประมาณที่ถูกต้อง

๕) **ที่ผ่านมาการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ** สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินการในแต่ละประเด็นการปฏิรูปตามที่หน่วยงานแต่ละแห่งได้รับมอบหมายเท่านั้น ดังนั้น สำนักงบประมาณควรเพิ่มบทบาทการเป็นผู้กำกับในการติดตามการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยอาศัยอำนาจของการจัดสรรงบประมาณที่มีอยู่

๖) **ข้อสังเกตเกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของการจัดทำแผนงานและงบประมาณเพื่อการปฏิรูปประเทศของหน่วยงานภาครัฐในช่วงที่ผ่านมา** มีดังนี้ ๑) หน่วยงานภาครัฐจำนวนมากดำเนินกระบวนการจัดทำแผนงานและแผนงบประมาณไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการของ

การปฏิรูปประเทศ ๒) การปฏิรูปประเทศยังคงมุ่งเน้นบทบาทของหน่วยงานราชการส่วนกลาง ขาดมิติการส่งเสริมการกระจายอำนาจ (Decentralization) และขาดการทบทวนและการเพิ่มบทบาทให้กับภาคส่วนอื่น ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะ ๓) ภาครัฐยังไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ในแง่การพลิกโฉมไปสู่ความเป็นดิจิทัล (Digital Transformation) ในระดับโครงสร้างได้ และการพัฒนาบริการสาธารณะขาดการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน ระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานไม่สามารถบูรณาการกันได้ทั้งหมด มีลักษณะ “ต่างฝ่ายต่างทำ” ๔) การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการปฏิรูปประเทศยังไม่มีทิศทางที่ชัดเจน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ในเชิงประสิทธิผลหรือผลกระทบจากการปฏิรูปในมิติด้านความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่รุนแรงของสังคมไทย และนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ อีกหลายมิติตามมา

๘. กลไกขับเคลื่อนการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

๑) การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศและแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในห้วงปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ที่ผ่านมาถือได้ว่าเป็นการ ตสร.ของวุฒิสภาต่อรายงานตามวงรอบ ๓ เดือน (รายงานตามมาตรา ๒๗๐) และรายงานประจำปี ถ้าเป็นประเด็นที่เกี่ยวกับแผนงาน/โครงการ งบประมาณจะมีผลในทางปฏิบัติค่อนข้างน้อย เพราะการ ตสร.จะล่าช้ากว่าเวลาที่รายงาน ๓ - ๖ เดือน ถ้าเป็นการ ตสร. รายงานตามวงรอบ ๑ ปี (ปี ๒๕๖๔) ก็จะเป็นการก้าวเข้าไปในปีงบประมาณต่อไปแล้ว ประมาณ ๖ เดือน และอาจจะอยู่ช่วงต้น ๆ ของการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี + ๒ (ปี ๒๕๖๓) แล้ว จึงทำให้แผนงาน/โครงการและงบประมาณที่เสนอจะถูกนำไปดำเนินการจริงในช่วงเวลาอีก ๒ ปีงบประมาณถัดไป ขณะที่ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ไม่เกี่ยวข้องกับงบประมาณอาจจะสามารถดำเนินการได้ทันที แต่ก็ช้าไปกว่าช่วงเวลาที่ดำเนินการ ประมาณ ๓ - ๖ เดือน เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการปิดช่องว่างดังกล่าวข้างต้น จึงควรมีการพิจารณาดำเนินงานที่สอดคล้องกับปฏิทินการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของรัฐบาลเพิ่มเติมที่สำคัญ เช่น ๑) การจัดทำโครงการสำคัญ (โดย สศช.) ๒) การกำหนดปฏิทินการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของทุกส่วนราชการ (โดยสำนักงบประมาณ) ๓) ในช่วงเวลาก่อนและระหว่างขั้นตอนการจัดทำโครงการสำคัญ (ปี + ๒) ประมาณเดือนสิงหาคมถึงเดือนธันวาคม (ปี + ๐) ซึ่งมีขั้นตอนย่อย ๆ ที่ต้องให้ความสำคัญ คือ (๑) การกำหนดประเด็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติที่เป็นรูปธรรมในระดับรัฐบาล ระดับกระทรวง และระดับจังหวัด (๒) การจัดทำแผนปฏิบัติการ/หรือแผนปฏิบัติการด้าน....ต่อประเด็นดังกล่าวที่เป็นรูปธรรม (๓) การกำหนดกิจกรรม และส่วนราชการที่รับผิดชอบในการดำเนินการ (๔) การจัดทำแผนงาน/โครงการ ความต้องการงบประมาณของแต่ละส่วนราชการ ซึ่งเป็นโครงการที่แต่ละส่วนราชการจะดำเนินการที่เป็นโครงการสำคัญ ซึ่งมีการดำเนินการภายใต้การกำกับของ สศช.

ต่อกรณีดังกล่าวพบจุดอ่อนที่ผ่านมา คือ รัฐบาลไม่ได้กำหนดประเด็นที่จะพัฒนาให้ชัดเจน แต่ให้ส่วนราชการพิจารณากันเองและไม่ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ/แผนปฏิบัติการด้าน.... ที่เป็นรูปธรรม จึงทำให้โครงการที่แต่ละส่วนราชการเสนอมาไม่สามารถตอบได้ว่ามีความเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ และจะสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายได้หรือไม่อย่างไร นอกจากนั้น สศช. ก็ไม่ได้มีการตรวจสอบว่าโครงการที่นำมาเสนอสำคัญจริงหรือไม่ เพียงพอต่อการบรรลุเป้าหมายหรือไม่ และถ้าไม่เพียงพอแล้วควรจะดำเนินการอย่างไรต่อไป ดังนั้น **จึงควรพิจารณาดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนย่อยของการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการ โดยให้เน้นลงไปในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดแผนปฏิบัติการ/แผนปฏิบัติการด้าน.... แผนงาน/โครงการ และงบประมาณ (การดำเนินการของแต่ละส่วนราชการ) รวมถึงในขั้นตอนการให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีของแต่ละส่วนราชการว่าได้รับการสนับสนุนครบถ้วนหรือไม่ เพียงใด (การดำเนินการภายใต้การกำกับของสำนักงบประมาณ) เพื่อลดทอนความคลาดเคลื่อนในการจัดทำแผนงาน/โครงการที่ต้องจัดทำขึ้นล่วงหน้าก่อนการปฏิบัติจริงถึงประมาณ ๒ ปี โดยจำเป็นต้องดำเนินแนวทางแก้ไขปัญหา คือ ต้องเร่งรัดให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ/แผนปฏิบัติการด้าน....ระยะ ๕ ปี (๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ในแต่ละประเด็นอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำโครงการและคำของบประมาณขึ้นไว้ขั้นหนึ่งก่อน**

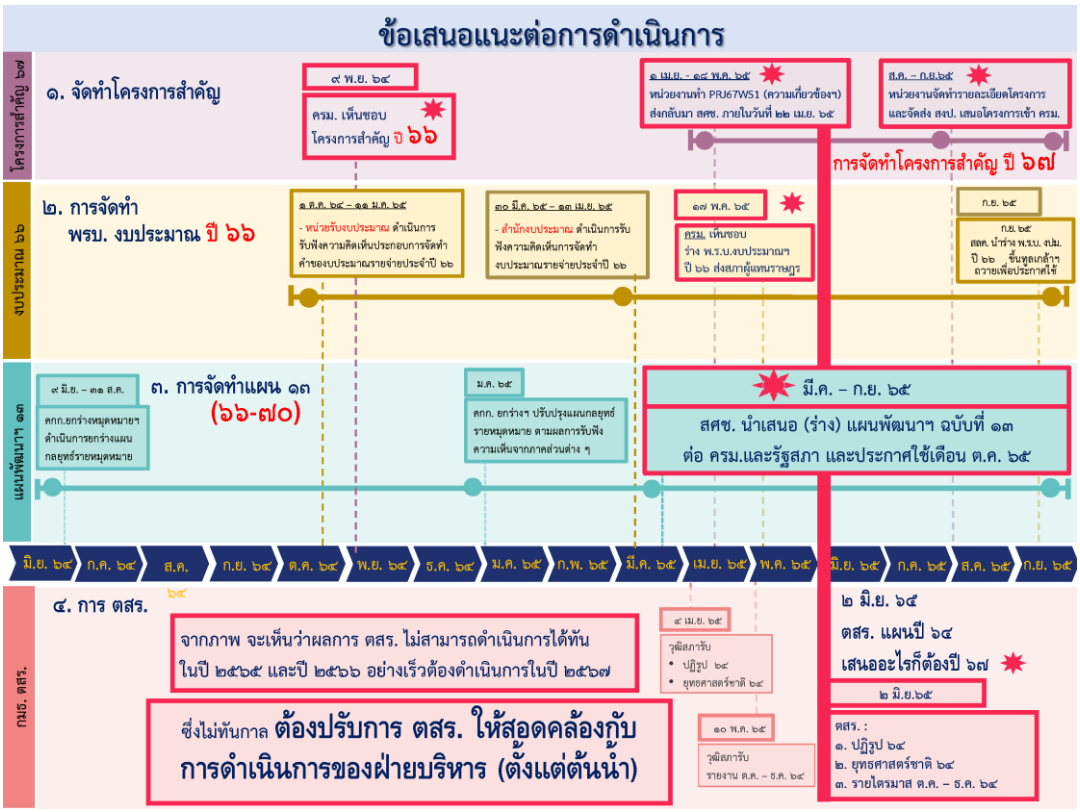

ภาพที่ ๘ ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำโครงการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

๒) การขับเคลื่อนการแปลงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ จากการติดตามโครงการที่ส่วนราชการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า จำเป็นต้องเพิ่มระดับความเข้มข้นให้มากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการตามข้อ ๘.๑ ดำเนินการได้อย่างชัดเจนด้วยการขับเคลื่อนการแปลงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ โดยรัฐบาลควรให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ร่วมกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงบประมาณ และกรมบัญชีกลาง วางระบบการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Public Sector Performance Management System) ให้กระทรวงต่าง ๆ ดำเนินการ โดยรายงานผลการปฏิบัติงานทันทีเมื่อปฏิบัติเสร็จสิ้นตามแผนงานและโครงการในระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) พร้อมกับการขอเบิกจ่ายงบประมาณในระบบ GFMIS เนื่องจากรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นข้อมูลสำคัญในการบริหารผลการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูง และในระบบการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อสนับสนุนการ พิจารณารายจ่ายประจำปีและเพื่อการติดตาม ผลสัมฤทธิ์ เสนอแนะและเร่งรัดตามแผนปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติโดยดำเนินการ ดังนี้

(๑) การให้ความสำคัญในการผลักดันและขับเคลื่อนต่อผลสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายจากระดับรัฐมนตรี (ปัจจุบันผู้รับผิดชอบเป็นระดับข้าราชการประจำ)

(๒) การกำหนดลำดับความสำคัญเร่งด่วนในเรื่องที่ต้องการเร่งรัดให้บรรลุผล

(๓) การถ่ายทอดเป้าหมาย/ตัวชี้วัด ลงไปยังผู้ปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างชัดเจน

(๔) การจัดทำแผนบูรณาการการดำเนินงานที่ดีและอยู่บนพื้นฐานของการสร้างความเข้าใจร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

(๕) การสนับสนุนงบประมาณให้กับโครงการสำคัญ

(๖) ปรับระบบราชการ/ระบบงบประมาณให้เอื้อต่อการดำเนินการในนโยบายสำคัญให้บรรลุผล

(๗) การแปลงแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศเป็นแผนงานหรือโครงการสำคัญของส่วนราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบให้ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการเพื่อขอรับงบประมาณในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีของทั้ง สศช. และสำนักงบประมาณของหน่วยงานในฐานะ (๑) หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็น จ.๑. หรือ (๒) หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมาย จ.๒. หรือ (๓) หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนย่อย จ.๓. หรือ (๔) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักกิจกรรมปฏิรูปที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทั้งหมดให้สามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติได้จริงอันจะทำให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบและรอบด้านครบถ้วนทุกมิติ รวมถึงทันต่อการจัดทำคำขอดำเนินการโครงการสำคัญตามแผนแม่บทฯ และทันต่อการจัดทำคำขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีของส่วนราชการ

****

สารบัญ

หน้า

บทสรุปผู้บริหาร (ก)

คำกล่าวรายงานของรองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา

ส่วนที่ ๑ บทนำ ๑

ส่วนที่ ๒ ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด ๑๑

๒.๑ ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด แผนการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ๑๑

- แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๑๓
- แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓๓
- แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๕๓
- แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๖๙
- แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๘๕
- แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ๙๙

๒.๒ ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ๑๑๙

- แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ๑๑๙
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ๑๓๐
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ๑๔๑
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ๑๕๒
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ๑๖๒
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑๗๐
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ๑๘๓
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ๑๘๙

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ๑๙๖
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ๒๐๑
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๒๒๒
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ๒๒๘
- แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ๒๓๖

๒.๓ ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย และข้อเสนอแนะ ๒๔๙

ส่วนที่ ๓ บทสรุป ๒๗๓

- ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒๗๕
- ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๒๗๙
- ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๒๘๔
- ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๒๘๘
- ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๒๙๓
- ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ๒๙๗

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ส่วนที่ ๔ ผลการศึกษาด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนการติดตาม เสนอแนะ
และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ๓๐๓

ส่วนที่ ๕ รายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานความคืบหน้า
ในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๑๒ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) ๓๔๕

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประจำปี ๒๕๖๔ (ง)

ภาพที่ ๒ แสดงร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประจำปี ๒๕๖๔ (จ)

ภาพที่ ๓ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ (ฉ)

ภาพที่ ๔ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประจำปี ๒๕๖๔ (ช)

ภาพที่ ๕ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔ (ซ)

ภาพที่ ๖ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประจำปี ๒๕๖๔ (ญ)

ภาพที่ ๗ ตารางแสดงการเปรียบเทียบค่าร้อยละของแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน (ญ)

ภาพที่ ๘ ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำโครงการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ (ภ)

ภาพที่ ๙ ตารางเมทริกซ์ (Matrix) เพื่อตัดสินใจเสนอแนะทางเลือกในการดำเนินโครงการที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๕

ภาพที่ ๑๐ สรุปผลวิเคราะห์การวิเคราะห์โอกาสการบรรลุเป้าหมาย ๖

ภาพที่ ๑๑ แสดงความเชื่อมโยงของแผนการปฏิรูปประเทศ กับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๑๖

ภาพที่ ๑๒ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี ๒๕๖๔ ๒๓

ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๔

ภาพที่ ๑๔ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๕

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ ๑๕ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ ๔๑

ภาพที่ ๑๖ แสดงร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประจำปี ๒๕๖๔ ๔๓

ภาพที่ ๑๗ แสดงร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประจำปี ๒๕๖๔ ๔๔

ภาพที่ ๑๘ การติดตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๕๖

ภาพที่ ๑๙ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ประจำปี ๒๕๖๔ โดยผลรวมตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข และด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๖๐

ภาพที่ ๒๐ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ ๖๑

ภาพที่ ๒๑ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ ๖๒

ภาพที่ ๒๒ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ ๗๕

ภาพที่ ๒๓ แสดงแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประจำปี ๒๕๖๔ ๗๖

ภาพที่ ๒๔ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประจำปี ๒๕๖๔ ๗๗

ภาพที่ ๒๕ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔ ๙๐

ภาพที่ ๒๖ แสดงการประเมินผลความสำเร็จของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔ ๙๑

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ ๒๗ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔ ๙๒

ภาพที่ ๒๘ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๐๘

ภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๑๐

ภาพที่ ๓๐ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๑๑

ภาพที่ ๓๑ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๒๒

ภาพที่ ๓๒ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๒๗

ภาพที่ ๓๓ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๓๔

ภาพที่ ๓๔ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๓๙

ภาพที่ ๓๕ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๔๓

ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมาย ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๔๘

ภาพที่ ๓๗ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๕๔

ภาพที่ ๓๘ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๕๙

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ ๓๙ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๖๕

ภาพที่ ๔๐ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๖๗

ภาพที่ ๔๑ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๗๒

ภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๘๐

ภาพที่ ๔๓ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๘๕

ภาพที่ ๔๔ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๘๗

ภาพที่ ๔๕ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๙๒

ภาพที่ ๔๖ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๙๕

ภาพที่ ๔๗ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสังคม ประจำปี ๒๕๖๔ ๑๙๘

ภาพที่ ๔๘ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสังคม ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๐๐

ภาพที่ ๔๙ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๐๔

ภาพที่ ๕๐ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน (ฉบับเดิม) ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๐๕

ภาพที่ ๕๑ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๑๙

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ ๕๒ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน (ฉบับเดิม) ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๒๐

ภาพที่ ๕๓ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๒๓

ภาพที่ ๕๔ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๒๕

ภาพที่ ๕๕ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๒๙

ภาพที่ ๕๖ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๓๑

ภาพที่ ๕๗ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๓๔

ภาพที่ ๕๘ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๓๕

ภาพที่ ๕๙ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๔๑

ภาพที่ ๖๐ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ ๒๔๔

ภาพที่ ๖๑ แสดงวิธีการอ่านรายงานโดยการแสดงรหัสเป้าหมายอันพึงประสงค์ พร้อมแถบสีสถานการบรรลุเป้าหมายของปี ๒๕๖๔ เทียบกับค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ ๓๐๗

ภาพที่ ๖๒ แสดงร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานเป็นค่าสีสถานการณ์ในการบรรลุเป้าหมาย ๓๐๘

ภาพที่ ๖๓ แสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย เมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๔ ๓๐๙

ภาพที่ ๖๔ แสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย เมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ๓๐๙

สารบัญภาพ (ต่อ)

หน้า

ภาพที่ ๖๕ แสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ เทียบกับค่าเป้าหมาย
ที่ต้องการบรรลุในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ๓๑๐
ภาพที่ ๖๖ แสดงเป้าหมายที่มีความเสี่ยงหรืออยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย
ในปี ๒๕๖๕ ๓๑๒
ภาพที่ ๖๗ แสดงความคืบหน้าการดำเนินงานตามกิจกรรม Big Rock
สิ้นสุด ณ กันยายน ๒๕๖๔ ๓๑๔

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ มิติทั้ง ๖ ด้านของรายการตรวจสอบ ในส่วนของการติดตามผลการดำเนินโครงการ ๕

ตารางที่ ๒ แสดงภาพรวมการติดตามกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี ๒๕๖๔ ๒๔๙

ตารางที่ ๓ แสดงการเปรียบเทียบจำนวนกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้งหมด ๒๕๐

ตารางที่ ๔ แสดงรายชื่อกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการ จำนวน ๑๐ ฉบับ ๒๗๒

ตารางที่ ๕ สรุปจำนวนโครงการ/งบประมาณ ตามกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (กิจกรรม Big Rock ๖๒ กิจกรรม) ๓๒๐

ตารางที่ ๖ เปรียบเทียบความแตกต่างจำนวนโครงการในการดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ระหว่างข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ ๓๒๓

ตารางที่ ๗ ตัวอย่างโครงการในการประเมินผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณโดยเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงบประมาณ เปรียบเทียบแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ๓๒๖

ส่วนที่ ๑
บทนำ

❖ บริบทแผนการปฏิรูปประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ตามบทบัญญัติหลักที่ระบุเป้าหมาย ได้แก่ ๑) มาตรา ๒๕๗ ถือเป็นเป้าหมายใหญ่ของการปฏิรูปประเทศที่ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ๒) มาตรา ๒๕๘ ที่ถือเป็นเป้าหมายหลักของการปฏิรูปแต่ละด้านทั้ง ๑๓ ด้าน ที่ต้องดำเนินการปฏิรูปให้เกิดผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้ และ ๓) มาตรา ๒๕๙ ที่กำหนดให้การดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านจะต้องเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่คาดหวังภายในระยะเวลา ๕ ปี (๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ซึ่งวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา ๒๗๐ วรรคหนึ่งในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

เนื่องจากในห้วงเวลาการดำเนินงานตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๑๐ ภารกิจด้านการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในรอบ ๓ ปีที่ผ่านมาของวุฒิสภาและคณะกรรมาธิการ ตสร. และคณะกรรมาธิการสามัญ ได้มุ่งเน้นการปฏิบัติหน้าที่ไปที่การติดตาม วิเคราะห์ผลกระทบของการดำเนินงาน (Impact Assessment) โดยเป็นการติดตามผลการดำเนินงาน/ โครงการ ที่หน่วยงานภาครัฐดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based) ชัดเจนเชื่อถือได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลลัพธ์และผลกระทบของการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐต่อเป้าหมายการปฏิรูปประเทศที่ดำเนินการ และให้ข้อเสนอแนะเร่งรัด เพื่อให้การปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สำหรับการจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๕๔ ฉบับนี้เป็นฉบับที่ ๓ ที่เชื่อมต่อกับแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปี ๒๕๖๑ ซึ่งมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนในเชิงโครงสร้าง วิธีและกระบวนการ หรือกฎระเบียบที่สำคัญเพื่อให้การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลอันพึงประสงค์ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีองค์ประกอบของแผนการปฏิรูปประเทศ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังให้บรรลุภายในระยะเวลา ๕ ปี แผนขั้นตอนและวิธีการ กรอบระยะเวลา หน่วยงานรับผิดชอบ และวงเงินที่คาดว่าจะใช้ โดยโครงสร้างของแผนการปฏิรูปประเทศ แบ่งออกเป็น ๑๒ ด้าน

ต่อเมื่อยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ส่งผลให้ต้องมีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นผลให้ต้องดำเนินขั้นตอนการดำเนินการตามที่บัญญัติในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ แบ่งออกเป็น ๑๓ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการเมือง ๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ๓) ด้านกฎหมาย ๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม ๕) ด้านเศรษฐกิจ ๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๗) ด้านสาธารณสุข ๘) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ๙) ด้านสังคม ๑๐) ด้านพลังงาน ๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ๑๒) ด้านการศึกษา และ ๑๓) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยทั้ง ๑๓ ด้านได้ให้ความสำคัญกับการคัดเลือกเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญเร่งด่วนและดำเนินการร่วมกันหลายหน่วยงาน ให้สามารถดำเนินการและวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมในช่วงปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ เพื่อบรรจุในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ เนื่องจากกิจกรรมตามแผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑ ที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่เป็นการปฏิรูปที่ชัดเจน โดยแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จะดำเนินการคู่ขนานไปกับแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ ที่ถูกปรับเป็นกิจกรรมในลักษณะภารกิจปกติของหน่วยงานต่อไป

ดังนั้น แผนการปฏิรูปประเทศจึงทำหน้าที่เป็นแผนที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยน แก้ไขปัญหาอุปสรรคเร่งด่วนด้านโครงสร้าง กลไก หรือกฎระเบียบ เพื่อให้รากฐานการพัฒนาภายในประเทศมีความเหมาะสมเท่าทันกับบริบทการพัฒนาที่ประเทศต้องการมุ่งเน้น โดยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทำหน้าที่เป็นแผนระบุทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ประเทศควรให้ความสำคัญและมุ่งให้เกิดผลการดำเนินการในระยะ ๕ ปี ของแผนยุทธศาสตร์ชาติ โดยคำนึงถึงพลวัตและเงื่อนไขการพัฒนาที่ประเทศเผชิญอยู่ พร้อมทั้งมีกลไกและมาตรการในการธำรงรักษาการเจริญเติบโต และการพัฒนาให้อยู่ในระดับที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างยั่งยืน เพื่อเป็นแนวทางให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถปรับจุดเน้นการดำเนินงานมุ่งสู่การทำให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางและก้าวขึ้นไปเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕

❖ แนวโน้มสถานการณ์ประเทศ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด ๑๙ ในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่แพร่ระบาดรุนแรงทั่วโลก ทำให้เศรษฐกิจโลกรวมทั้งประเทศไทยประสบภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ส่งผลกระทบในภาพรวมต่อการบริหารประเทศ ในห้วง ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ โดยเฉพาะลำดับความจำเป็นเร่งด่วนในการใช้งบประมาณบริหารราชการแผนดินเพื่อการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนไป นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนชาวไทย และประชากรทั้งโลก ก่อให้เกิดการปรับตัวและวิถีการดำเนินชีวิตแบบ “ปกติใหม่ (New Normal)” เช่น การเพิ่มการใช้เทคโนโลยีระบบดิจิทัลในชีวิตประจำวัน ซึ่งนำไปสู่การปรับค่านิยมและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตอย่างรุนแรง อาทิ การดำเนินชีวิตโดยมีระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางสังคมที่มีคนหมู่มากได้จนนำไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจ และการเดินทางข้ามประเทศที่ต้องหยุดชะงักเป็นเวลานาน เป็นต้น สถานการณ์ดังกล่าวมีผลกระทบทั้งในด้านที่เป็นปัญหาอุปสรรค และในด้านที่เป็นโอกาสต่อการปฏิรูปประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สาธารณสุข การศึกษา และด้านสังคม สถานการณ์เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศในปี ๒๕๖๕ ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินการให้บรรลุผลลัพธ์การปฏิรูปแต่ละด้านตามที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านการสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจ ระบบสวัสดิการสังคม การปฏิรูป การศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การสร้างธรรมาภิบาลของระบบการเมืองการปกครอง ตลอดจนการดำเนินการตามแผนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของประเทศเพื่อรองรับการปฏิรูปทุก ๆ ด้าน

❖ แนวทาง และวิธีดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๐ ให้วุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศและการจัดทำ และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็นกลไกหลักในการกำกับและขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมาย วุฒิสภา โดยคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำ และดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตสร.) มีแนวทางและวิธีดำเนินการ ดังนี้

- **แนวทาง การดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ**

วุฒิสภา ดำเนินการติดตามในบทบาทของผู้ประเมินภายนอกมุ่งเน้นการติดตาม วิเคราะห์ผลกระทบของการดำเนินงาน (Impact Assessment) โดยใช้แนวคิดการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organizational for Economic Co-operation

and Development, OECD) โดยเป็นการติดตามผลการดำเนินงาน/โครงการ ที่หน่วยงานภาครัฐดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ ต้องมีหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based) ที่ชัดเจน น่าเชื่อถือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลลัพธ์และผลกระทบของการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐต่อเป้าหมายการปฏิรูปประเทศที่ดำเนินการแล้วในห้วง ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ข้อเสนอแนะเร่งรัด ในการดำเนินงานในห้วงปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๖ บนพื้นฐานของสถานการณ์ประเทศปัจจุบัน และภาพอนาคตของประเทศที่เปลี่ยนไป เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปสู่การเสนอแนะ เร่งรัด การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ

- **วิธีดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ**

การติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด การปฏิรูปประเทศ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ดำเนินการดังนี้

◆ ติดตามผลการดำเนินงานของโครงการที่หน่วยงานต่าง ๆ ภาครัฐดำเนินการ ซึ่งเป็นแผนในระดับ ๓ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ไปสู่การเสนอแนะ เร่งรัด การดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับ ๒ และ แผนระดับ ๑ อนึ่งการรายงานผลการดำเนินโครงการตามแนวทางการพัฒนาในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) และกิจกรรมหรือประเด็นย่อยภายใต้แผนการปฏิรูป จากการติดตามในเบื้องต้นพบว่า โครงการบางโครงการมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย สนับสนุน สอดคล้องกับเป้าหมายการปฏิรูปไม่ชัดเจน จึงมีการคัดเลือกโครงการที่มีวัตถุประสงค์ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศมาดำเนินการติดตาม เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะ เร่งรัดตามเป้าหมายของการติดตามที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูปประเทศ

◆ เครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานใช้หลักเกณฑ์ในการติดตามฯ ๓ ส่วน คือ

๑. **การติดตามผลการดำเนินโครงการ** ภายใต้ประเด็นปฏิรูปและกิจกรรมปฏิรูป โดยการทบทวนผลการดำเนินการด้วยรายการตรวจสอบ (Checklist) ๖ มิติ โดยการวิเคราะห์ผลการติดตามในแต่ละมิติแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับมาก ปานกลาง และ น้อย ดังแสดงในตารางที่ ๑

มิติที่ ๑	**ความจำเป็นเร่งด่วน :** ผลการดำเนินงานมีความสอดคล้อง และสนับสนุนในทิศทางเดียวกันกับวัตถุประสงค์เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และความจำเป็นเร่งด่วน
มิติที่ ๒	**ประสิทธิภาพ :** ผลการดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลา/งบประมาณที่กำหนดไว้
มิติที่ ๓	**ประสิทธิผล :** ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานเมื่อเทียบกับวัตถุประสงค์ / เป้าหมาย
มิติที่ ๔	**การบูรณาการ และการมีส่วนร่วม** : การดำเนินงานเป็นไปในรูปแบบของการมีส่วนร่วมการบูรณาการ กับภาคส่วนต่าง ๆ /การมีส่วนร่วมของประชาชน
มิติที่ ๕	**ผลกระทบ :** ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน ส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี
มิติที่ ๖	**ความยั่งยืน :** ผลการดำเนินงานมีแนวโน้มส่งผลที่ดีต่อประชาชน ชุมชน สังคม อย่างยั่งยืนในระยะยาว

ตารางที่ ๑ มิติทั้ง ๖ ด้านของรายการตรวจสอบ ในส่วนของการติดตามผลการดำเนินโครงการ

๒. การวิเคราะห์เชิงการตัดสินใจ เพื่อทบทวนแผนงาน โครงการที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยการนำผลการติดตามในมิติที่ ๑ คือ ความจำเป็นเร่งด่วนฯ และในมิติที่ ๕ คือ ผลกระทบฯ มาใช้ในการวิเคราะห์เชิงการตัดสินใจด้วยตารางเมทริกซ์ (Matrix) เพื่อตัดสินใจเสนอแนะทางเลือกในการดำเนินโครงการที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยการพิจารณาทางเลือก ทั้งหมด ๕ ทางเลือก (5'Cs) ประกอบด้วย **ทบทวนการดำเนินโครงการ** (Cut) **ปรับเปลี่ยนวิธีการ** (Change) **ควบรวมโครงการ** (Combine) **ดำเนินการต่อไป** (Continue) **สร้างโครงการใหม่เพิ่ม** (Create) ดังแสดงในภาพที่ ๙

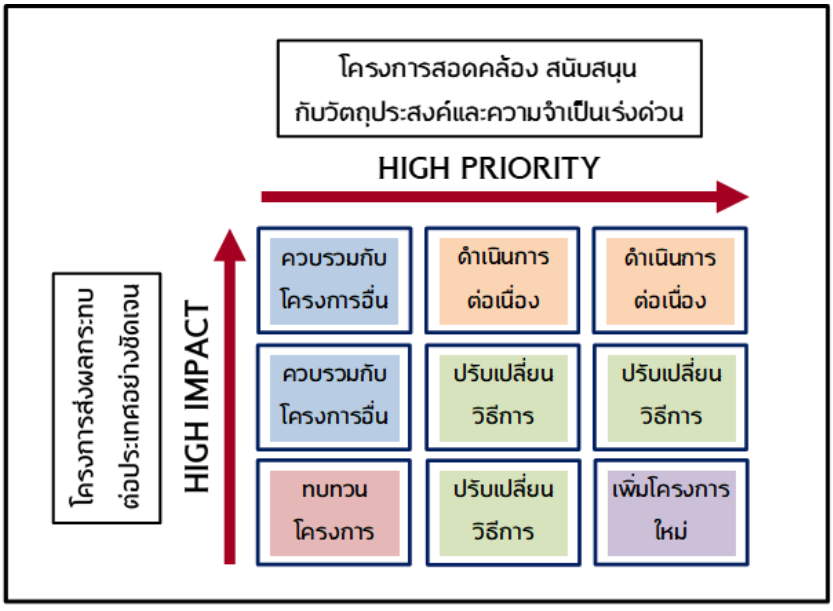

ภาพที่ ๙ ตารางเมทริกซ์ (Matrix) เพื่อตัดสินใจเสนอแนะทางเลือก
ในการดำเนินโครงการที่ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๓. การประมวลผลการติดตาม โดยนำผลการติดตามผลการดำเนินโครงการ ๖ มิติ และผลการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ ๕ ทางเลือก มาประมวลผลและจัดทำข้อเสนอแนะเร่งรัด ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะ เร่งรัด การดำเนินโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศที่อยู่ในระหว่างดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ข้อเสนอแนะที่สำคัญสอดคล้องกับภาพอนาคตที่ต้องการเร่งรัดดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๗

๔. การวิเคราะห์โอกาสการบรรลุเป้าหมาย เป็นการวิเคราะห์ร้อยละของการบรรลุเป้าหมายจากการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม/แผนงาน ทั้งหมดในห้วงระยะเวลาที่กำหนดซึ่งในการ ตสร. กำหนดระยะเวลาให้สอดคล้องกับวงรอบของการทบทวน/จัดทำแผนการดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ คือ ห้วงระยะเวลา ๕ ปี (ตัวอย่างวงรอบการดำเนินการดังกล่าววงรอบปี ๒๕๖๕ เพื่อการทบทวนแผนฯ วงรอบ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ และดำเนินการครั้งต่อไปดำเนินการปี ๒๕๖๘ เพื่อการทบทวนแผนฯ วงรอบปี ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ เป็นต้น) ทั้งนี้ การวิเคราะห์ดังกล่าวจะแสดงถึงแนวโน้มสัดส่วนความสำเร็จตามเป้าหมาย ตามที่ได้มีการดำเนินการ/โครงการ/กิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายที่ได้มีแผนไว้ทั้งหมดในห้วงระยะเวลาที่กำหนด การวิเคราะห์นี้ดำเนินการโดยคณะกรรมาธิการที่รับผิดชอบการติดตามในระดับแผนการปฏิรูปประเทศ ระดับ ๒ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระดับ ๒ และยุทธศาสตร์ชาติ ระดับ ๑ ทั้งนี้ การสรุปผลวิเคราะห์โอกาสการบรรลุเป้าหมาย รูปแบบการสรุปผลการวิเคราะห์ จัดทำรูปแบบ Dashboard และการบรรยายสรุป แสดงดังภาพที่ ๑๐

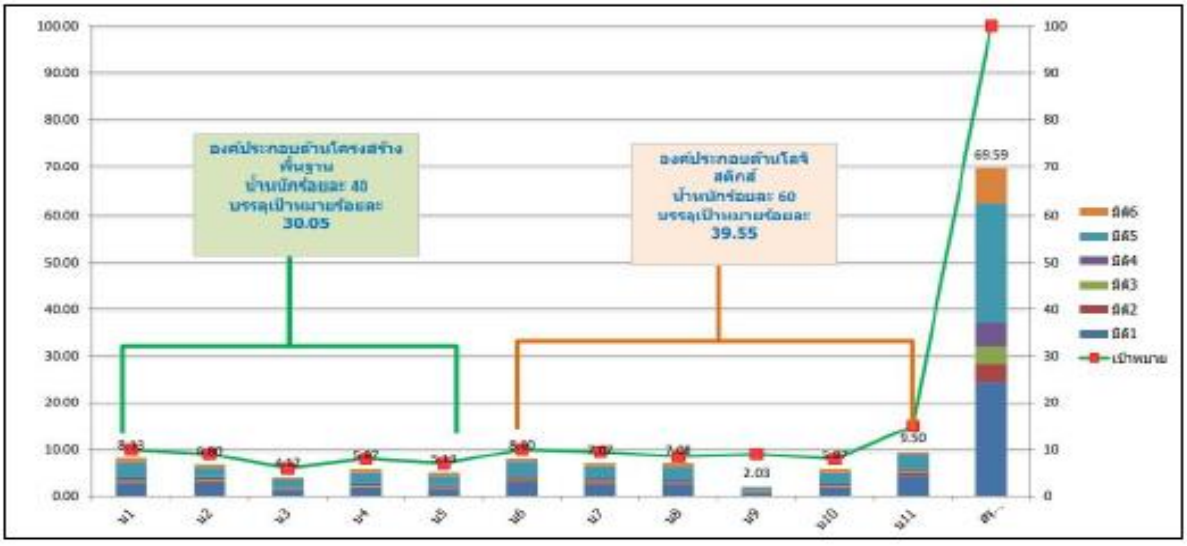

ภาพที่ ๑๐ สรุปผลวิเคราะห์การวิเคราะห์โอกาสการบรรลุเป้าหมาย

◆ **การติดตาม เสนอแนะและเร่งรัดผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี ๒๕๖๔ ของวุฒิสภา** คือ การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศเกี่ยวกับการปรับปรุงสิ่งที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมหรือสมควรกับบริบทและยุคสมัย ทั้งส่งผลต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมบุคคลของผู้คนในสังคมในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่รัฐธรรมนูญตั้งไว้ และจะแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของการดำเนินงานกิจกรรมหรือประเด็นภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศภายใต้ประเด็นปฏิรูปและกิจกรรมปฏิรูป รวมถึงได้ประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน ดังนี้

ด้านการเมือง มีเป้าหมายให้ประเทศมีเสถียรภาพและมั่นคงภายใต้การเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ตระหนักรู้การยอมรับความเห็นที่แตกต่างกัน มุ่งให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน

ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีเป้าหมายให้ประชาชนได้รับบริการอย่างมีมาตรฐานภายใต้การเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลของทุกภาคส่วน รวมทั้งจัดระบบบุคลากรให้มีมาตรฐานกลางมีคุณธรรมและจริยธรรม และสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต

ด้านกฎหมาย มีเป้าหมายให้มีกฎหมายที่ดีและเป็นธรรมเอื้อต่อการดำเนินชีวิตไม่สร้างภาระให้แก่ประชาชนและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับหลักนิติธรรมเพื่อเป็นเครื่องมือส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ด้านกระบวนการยุติธรรม มีเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมโปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ และเข้าถึงได้โดยง่าย

ด้านเศรษฐกิจ มีเป้าหมายมุ่งเน้นให้เศรษฐกิจไทย “แข่งขันได้ กระจายประโยชน์สู่ประชาชน เติบโตอย่างยั่งยืน” มีความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศและสถาบันเศรษฐกิจมีสมรรถนะสูงขึ้น รวมทั้งมีการเติบโตอย่างยั่งยืนครอบคลุมทุกภาคส่วน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายให้เกิดความยั่งยืน เป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศและความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ทั้งทรัพยากรทางบก ทรัพยากรทางน้ำ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมตลอดจนระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านสาธารณสุข มีเป้าหมายให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพและเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่จำเป็นอย่างเสมอภาค และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ มีเป้าหมายให้ประชาชนรู้เท่าทันสถานการณ์และมีสื่อที่มีประสิทธิภาพที่สามารถเลือกเสพได้ มุ่งเน้นให้สื่อเป็นโรงเรียนของสังคมในการให้ความรู้แก่ประชาชน ปลูกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลูกฝังทัศนคติที่ดี

ด้านสังคม มีเป้าหมายให้มีหลักประกันในวัยเกษียณ และให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งตนเองได้ ประกอบกับมุ่งเน้นให้ภาครัฐมีข้อมูลสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการทุกหน่วยงาน และเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้

ด้านพลังงาน มีเป้าหมายให้มีปริมาณพลังงานที่เพียงพอและสามารถเข้าถึงได้ในราคาที่เป็นธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของประชาชน โดยปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการด้านพลังงานให้มีธรรมาภิบาลส่งเสริมด้านเทคโนโลยี และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีเป้าหมายให้เกิดความโปร่งใสและหน่วยงานรัฐของไทยปราศจากการทุจริต ผ่านการปลูกและปลุกจิตสำนึกของคนในชาติให้มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิต

ด้านการศึกษา มีเป้าหมายให้มีการยกระดับคุณภาพการศึกษา ลดความเลื่อมล้ำ และสร้างเสริมธรรมาภิบาลรวมทั้งให้มีมาตรฐานสอดรับความต้องการของโลกอนาคต

ด้านวัฒนธรรม กีฬาแรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ และกำลังคนของประเทศมีทักษะที่เอื้อต่อการสร้างผลิตภาพแรงงานและคุณภาพชีวิตที่ดี

โดยที่รายงานสรุปผลการวิเคราะห์รายงานสรุปผลการการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ ของคณะกรรมาธิการ ตสร. เป็นการวิเคราะห์สรุปผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศจากข้อมูลผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศของหน่วยงานของรัฐในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ที่แสดงความก้าวหน้าของสถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปี ๒๕๖๑ และกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ เพื่อให้การติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดการปฏิรูปประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศในเชิงรุกของปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ ภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และตามมาตรา ๒๗๐ ประกอบข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๑๐ ภารกิจด้านการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติถือเป็นเรื่องที่

สำคัญมาก เพราะเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาประเทศ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน ตลอดจนนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ให้ได้ตามห้วงเวลา มิเช่นนั้นแล้วการดำเนินการในระยะวงรอบห้วงระยะเวลา ๕ ปี ต่อไปก็จะได้รับผลกระทบ และสุดท้ายแล้วก็จะไม่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้

หน้าว่าง

ส่วนที่ ๒
ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด

การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด แผนการปฏิรูปประเทศรอบการรายงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เพื่อประเมินความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและเพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนด ๕ ปี และบรรลุเป้าหมายปฏิรูปประเทศ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ ๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ ๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อนำไปสู่การกำหนดการปฏิบัติที่มีความชัดเจนในแผนปฏิบัติราชการ ที่ต้องมีการระบุโครงการ/การดำเนินงานที่สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ดังนั้น การรายงานผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย ๑) การรายงานผลการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัดแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน และ ๒) ผลการติดตามเสนอแนะ และเร่งรัด แผนการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน

๒.๑ ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด แผนการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน

พระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้การปฏิรูปประเทศต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อนำไปสู่การกำหนดการปฏิบัติที่มีความชัดเจนในแผนปฏิบัติราชการ ที่ต้องมีการระบุโครงการ/การดำเนินงานที่สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ การติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด แผนการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ ๓ ประการ ในภาพรวม ดังนี้

(๑) แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

หน้าว่าง

หน้าว่าง

แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๑
“ความมั่นคง”

❖ บริบทของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ ๒๐ ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ **“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข”** โดยเร่ง**เสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมือง**ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ตลอดถึงการปลุกจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในประชาชนทุกระดับ โดยปัญหาความมั่นคงเร่งด่วน ที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ประกอบด้วย ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ **ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์** และ**ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ**อย่างจริงจัง และทำให้เกิดความเชื่อมั่นใน**กระบวนการยุติธรรม** ตลอดจนการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การพลังงานทหาร **กิจการอวกาศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร**อย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายและตัวชี้วัด ของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และความเชื่อมโยงในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประกอบด้วย

๑.๑ เป้าหมาย

๑) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข

๒) บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

๓) กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

๔) ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคง เป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

๕) การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ ตัวชี้วัด

๑) ความสุขของประเทศไทย

๒) ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ

๓) ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

๔) บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ

๕) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๑.๓ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง กับแผนการปฏิรูปที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (แผนระดับที่ ๑) มี ๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีแผนการปฏิรูปประเทศ (แผนระดับที่ ๒) มาเชื่อมโยงและรองรับ จำนวน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ๒) แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ๓) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และ ๔) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (รายละเอียดตามภาพที่ ๑๑)

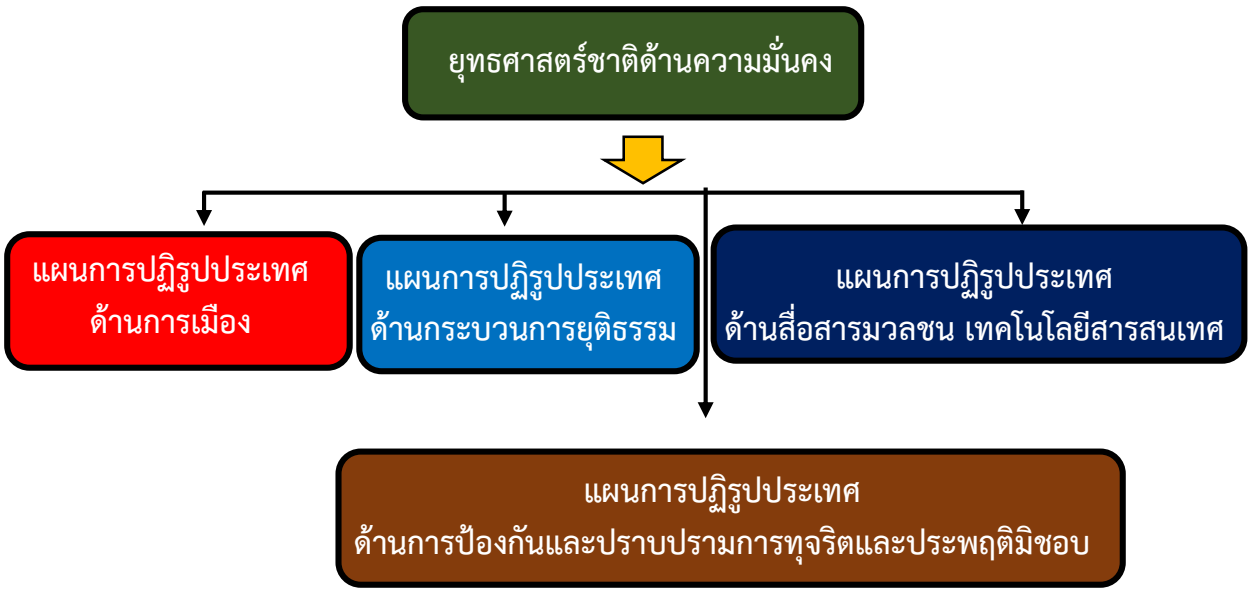

ภาพที่ ๑๑ แสดงความเชื่อมโยงของแผนการปฏิรูปประเทศ กับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

❖ **แนวโน้มสถานการณ์ของประเทศที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน และองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายในมิติต่าง ๆ**

สถานการณ์ความมั่นคงระดับโลก และภูมิภาค ภัยคุกคามในรูปแบบผสมผสาน (Hybrid Threats) ระหว่างภัยคุกคามเดิมกับภัยคุกคามใหม่ แม้ทุกประเทศจะมีความเชื่อมโยงกันแต่ได้รับความสูญเสียและความเสียหายแตกต่างกันตามพลังอำนาจและความพร้อมในการรับมือกับวิกฤตของแต่ละประเทศ อาทิ การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การโจมตีทางไซเบอร์ และการโจมตีโดยการใช้เทคโนโลยี ซึ่งอาจพัฒนาไปสู่การทำสงครามที่รัฐหรือตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐจะใช้เครื่องมือทุกรูปแบบในการทำสงคราม (Surrogate Warfare) ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ

วิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่เข้าสู่ปีที่ ๓ ยังส่งผลกระทบในวงกว้างทั่วโลกและเป็นตัวเร่งให้เกิดการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในทุกด้าน การฟื้นฟูเศรษฐกิจจากวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ของหลายประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาจะเป็นไปอย่างยากลำบาก แม้เศรษฐกิจโลกปี ๒๕๖๕ มีแนวโน้มฟื้นตัวแต่ประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกยังมีความเสี่ยง เช่น สหรัฐฯ ฟื้นตัวยังไม่เต็มที่ และจีนยังมีความเสี่ยงในภาคอสังหาริมทรัพย์ ภาคพลังงานการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และสงครามการค้ากับสหรัฐฯ ที่ยังไม่ยุติ

ความขัดแย้งและการแข่งขันอิทธิพลระหว่างมหาอำนาจ จะมีความเข้มข้นมากขึ้นในทุกมิติ ทุกพื้นที่และทุกภูมิภาคที่สำคัญของโลก จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของโลกและภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งมีส่วนทำให้เกิดจุดขัดแย้ง (Hotspot) ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วโลก ความขัดแย้งดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย ในด้านการก่อการร้าย ความมั่นคงทางพลังงาน และการพัฒนาความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศระดับกลางและประเทศเล็กจำเป็นต้องดำเนินความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับประเทศมหาอำนาจอย่างสมดุล ควบคู่กับการป้องกันการแทรกแซงจากประเทศเหล่านั้น

ประเด็นสิ่งแวดล้อมและสิทธิมนุษยชน ไทยจะยังคงได้รับแรงกดดันจากประเทศมหาอำนาจที่ใช้ประเด็นดังกล่าว เป็นเครื่องมือต่อรองในเวทีระหว่างประเทศ และกลุ่มเห็นต่างของไทยพยายามดึงองค์การระหว่างประเทศและองค์กรด้านสิทธิมนุษยชน เข้ามาสนับสนุนความเคลื่อนไหว เพื่อยกระดับให้ทั่วโลกหันมาสนใจไทยมากขึ้น อาทิประเด็นเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบของกลุ่มเยาวชน การบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย และการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน

นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงในยุคเทคโนโลยีดิจิทัลที่จะเป็นไปอย่างรวดเร็วฉับพลัน แม้จะเป็นโอกาสสำหรับประเทศต่าง ๆ ในการพัฒนา แต่ขณะเดียวกันก็จะทำให้ต้องเผชิญปัญหาหลายด้านที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากจะมีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระทำการทั้งถูกและผิดกฎหมายเพิ่มขึ้น การขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล การก่อการร้าย อาชญากรรม และการก่อความไม่สงบด้วยแรงจูงใจและเป้าประสงค์ที่ต่างกันไป อาทิ การเคลื่อนไหวทางการเมือง กระแสชาตินิยม การแสวงประโยชน์จากการแพร่กระจายข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้มีผลทางความคิดความเชื่อในสังคม

สถานการณ์ความมั่นคงรอบบ้าน สถานการณ์ในเมียนมาจะยังไม่คลี่คลายและเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่สุด ต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไทยน่าจะเผชิญแรงกดดันมากขึ้นจากประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะมาเลเซียและสหรัฐฯ ที่ต้องการให้ไทยใช้ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดโน้มน้าวผู้นำกองทัพเมียนมาให้เร่งแก้ไขวิกฤตการเมืองด้วยแนวทางเจรจา นอกจากนี้ ไทยอาจถูกใช้เป็นพื้นที่เคลื่อนไหวต่อต้านกองทัพเมียนมา และต้องเผชิญปัญหาการอพยพของผู้หนีภัยการสู้รบจากฝั่งเมียนมา ทั้งนี้ ไทยยังคงใช้แนวทางมีปฏิสัมพันธ์ตามปกติกับเมียนมา แต่พยายามดำเนินการอย่างระมัดระวังและลดการเผยแพร่ต่อสาธารณะ พร้อมทั้งผลักดันผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้ยุติความรุนแรง และเจรจาหาทางออกร่วมกัน โดยสันติซึ่งปัญหาดังกล่าว ผลกระทบต่อไทยทั้งด้านปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย ปัญหาการเมืองระหว่างประเทศ และปัญหาการลุกล้ำอธิปไตยของกองกำลังต่างชาติ ทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา **ความขัดแย้งกรณีพื้นที่ทับซ้อนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน**ยังเป็นความเสี่ยงที่จะกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างกัน และอาจจะบานปลายกลายเป็นการกระทบกระทั่งกันด้วยอาวุธได้ **อาชญากรรมข้ามชาติและข้ามชายแดน**จะยังเป็นปัญหาในภูมิภาคต่อเนื่องทั้งยาเสพติด การลักลอบเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การฉ้อโกงข้ามชาติ การฟอกเงิน และอาชญากรรมทางไซเบอร์**กรณีพิพาทในทะเลจีนใต้** จะกระทบเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาคจากการเคลื่อนไหวของประเทศที่อ้างกรรมสิทธิ์ และการเข้ามาแสวงประโยชน์เพื่อแสดงบทบาทของประเทศนอกภูมิภาค

สถานการณ์ความมั่นคงในประเทศ สถานการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงภายในประเทศที่สำคัญได้แก่ **การละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์**จะยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสื่อสังคมออนไลน์เป็นช่องทางสำคัญในการแสดงความเห็นอย่างเปิดเผย **ความขัดแย้งทางการเมืองและความแตกแยกในประเทศ**จะยังเป็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ ส่วน**ความเห็นต่างระหว่างรุ่นอายุ** (generation) ในประเด็นต่าง ๆ มีแนวโน้มจะเป็นปัญหามากขึ้นจนอาจทำให้เกิดความตึงเครียดเป็นระยะ **ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้**จะยังเกิดขึ้นแม้จะมีความพยายามผลักดันกระบวนการพูดคุย เพื่อสันติสุขต่อเนื่อง **ความเสื่อมศรัทธาต่อสถาบันสงฆ์** อันเกิดจากการประพฤติปฏิบัติตนที่ไม่เหมาะสมของพระสงฆ์บางรูปในปัจจุบัน ที่อาจส่งผลต่อความขัดแย้งทางศาสนาของคนในชาติ **การผันผวนทางเศรษฐกิจ** การเติบโตทางเศรษฐกิจมีโอกาสจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ผันผวนและปัจจัยเศรษฐกิจภายในของไทยทั้งการเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การเกิดขึ้นของธุรกิจ-อุตสาหกรรมใหม่ และการล่มสลายของธุรกิจเดิม **ภัยคุกคามทางไซเบอร์และความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี** จะมีความซับซ้อน สร้างความเสียหายรุนแรง และคาดการณ์ได้ยาก **การก่อการร้าย**การปรับตัวและการพัฒนาการของกลุ่มก่อการร้ายและกลุ่มหัวรุนแรงต่างชาติในด้านการปฏิบัติการ รวมทั้งการแสวงประโยชน์จากเทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ จะทำให้ไทยยังมีความเสี่ยงที่จะเผชิญภัยคุกคามจากการก่อการร้าย **อาชญากรรมข้ามชาติ**ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการเสื่อสารสมัยใหม่เอื้อให้อาชญากรรมข้ามชาติขยายตัวและซับซ้อนขึ้น นอกจากนั้น ยังมีปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ปัญหาอุบัติภัยและภัยพิบัติต่างๆ ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ **ปัญหาการทุจริตคอรัปชั่น** รวมทั้ง**ปัญหาสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) เป็นระยะเวลานาน ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย** โดยเฉพาะผู้ประกอบการในภาคการท่องเที่ยวและบริการอันจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ รัฐบาลต้องมีมาตรการความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และกระทบต่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และกระทบต่อการจัดทำแผนงาน/โครงการ

สถานการณ์ความมั่นคงดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น มีผลกระทบต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง แผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศ ที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้น

❖ ประเด็นท้าทาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

๑) ควรพิจารณาเร่งรัดดำเนินการตามแผนงานและโครงการตามที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ และบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในภาพรวมส่วนใหญ่หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันเนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดติดกับภารกิจหน้าที่ของตนเอง จึงอาจยังไม่ได้มีการบูรณาการกันอย่างครอบคลุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกัน

๒) ควรพิจารณาให้ความสำคัญเป็นพิเศษถึงเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง กล่าวคือ ประเทศชาติและสังคมต้องมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมิใช่แต่เฉพาะเพื่อให้สำเร็จตามแผนงาน และโครงการตามที่หน่วยงานกำหนดไว้เท่านั้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยการกำหนดให้มีร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... และภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะต้องประกาศ ให้ประชาชนทราบภายใน ๙๐ วัน ซึ่งหน่วยงานควรมีการเตรียมการล่วงหน้า และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว สำหรับการดำเนินโครงการรับแจ้งความร้องทุกข์ทุกท้องที่ ถึงแม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมีคำสั่ง หรือออกระเบียบ รวมจัดทำระบบต่าง ๆ เพื่อรองรับการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวมากพอสมควรแล้ว แต่จากข้อเท็จจริงที่ได้รับทราบจากการประชุมร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งการเดินทางไปดูงานที่จังหวัดต่าง ๆ ในช่วงที่ผ่านมา พบว่าการให้บริการในเรื่องดังกล่าวยังมี

จำนวนน้อย จึงเห็นว่าทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าวให้ประชาชนทราบ อย่างทั่วถึงและกว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งควรมีการซักซ้อมความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติให้สามารถบริการประชาชนผู้มาใช้บริการได้อย่างมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และควรมีการจัดเก็บสถิติการใช้บริการ การประเมินความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ เพื่อนำมาใช้ในการติดตามประเมินผลและประเมินประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการดำเนินการในระยะต่อไป ส่วนโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจที่ดำเนินการโดยสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์นั้น ทางสภาทนายความฯ ควรเตรียมการจัดหาทนายความที่มีความพร้อมในการให้บริการตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติมในปี พ.ศ.๒๕๖๕ ส่วนที่ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนควรจัดหาช่องทางอื่น ๆ เช่น การให้บริการปรึกษาคดีกับทนายความอาสาที่มีอยู่แล้วผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือทางเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนในท้องที่ที่ไม่มีทนายความอาสาประจำสามารถใช้บริการจากทนายความอาสาที่มีอยู่แล้วได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

สภาพสังคมปัจจุบันได้เข้าสู่ความเป็นสังคมดิจิทัลแล้ว และมีความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เพื่อเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ควรเร่งรัดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑) เร่งรัดขับเคลื่อนและส่งเสริมการเข้าใช้งานเน็ตประชารัฐ และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ต้องเร่งรัดจัดการและการบริหารโครงข่ายสื่อสารแห่งชาติ พร้อมกับกิจการดาวเทียม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

๓) เร่งรัดให้มีกฎหมายว่าด้วยดาวเทียมสื่อสารและการดำเนินกิจการในอวกาศโดยเร็ว

๔) เร่งรัดการดำเนินการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเฉพาะในส่วนของภาครัฐ

๕) เร่งรัดกระบวนการให้มีกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลใช้บังคับโดยเร็ว

๖) เร่งรัดปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในสังคมยุคดิจิทัล

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ความสัมพันธ์ของการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruptions Perceptions Index : CPI) กับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ควรพิจารณาจัดทำโครงการ/การดำเนินการให้รองรับกับเป้าหมายย่อยของทุกกิจกรรมปฏิรูป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

❖ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง มีข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

๑) เร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ เพื่อให้เกิดการลดขั้นตอนการทำงานด้วยคน และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่กับพรรคการเมืองและประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลการเลือกตั้ง ตลอดจนกระบวนการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย ร่วมสมัย และทันต่อสถานการณ์ รวมถึงการตรวจสอบการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงเลือกตั้ง และประเด็นในเชิงการทุจริตเชิงนโยบาย

๒) เร่งรัดให้มีการจัดทำชุดความรู้และข้อมูล เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความสามัคคีปรองดอง ให้เสร็จโดยเร็ว

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม มีข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

๑) เร่งรัดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเร่งเตรียมความพร้อมด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนทราบให้ได้ภายในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๕

๒) เร่งรัดให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำด้วย

๓) เร่งรัดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาทบทวนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้ทุกท้องที่และสามารถอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้ รวมทั้งจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานต่อไป

๔) เร่งรัดให้สภาทนายความเตรียมการจัดหาทนายความที่มีความพร้อมในการให้บริการตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยให้นำข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนคดีของสถานีตำรวจแต่ละแห่ง จำนวนประชากร ความเจริญของพื้นที่ มาประกอบการพิจารณาว่าควรจัดให้มีทนายความอาสาไปประจำสถานีตำรวจใด เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ

๕) เร่งรัดให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้นำหลักการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนไปใช้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

๖) เร่งรัดให้สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และควรพิจารณาให้เกิดความชัดเจนทั้งในเรื่อง

ของคณะกรรมการนโยบายนิติวิทยาศาสตร์และสภาวิชาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ มีข้อเสนอแนะประกอบด้วย

๑) เร่งรัดให้หน่วยงานในการกำกับดูแลสื่อออนไลน์เพิ่มมาตรการที่เข้มข้นในการเฝ้าระวังการกระทำผิดกฎหมายผ่านสื่อออนไลน์ และมีการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถระงับการกระทำผิดกฎหมายผ่านสื่อออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว และมีช่องทางในการร้องทุกข์ได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว พร้อมกับมีการรายงานผลการดำเนินการเรื่องร้องเรียนด้วย

๒) เร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ และสถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อยกระดับทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ให้กับนักเรียน นักศึกษา ทุกระดับ รวมถึงการให้ความ รู้กับประชาชน

๓) เร่งรัดให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อทั้งต้นน้ำ เช่น ด้านการศึกษาหลักสูตร และการส่งเสริมฝึกอบรมให้ความรู้ กลางน้ำ เช่น สภาวิชาชีพสื่อมวลชน ปลายน้ำ เช่น ศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

๔) เร่งรัดให้ส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้ รับผิดชอบอย่างสร้างสรรค์ และเร่งส่งเสริมให้เกิดเป็นวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสังคมด้านต่างๆ เช่น สถาบันครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคมให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน

๕) เร่งรัดให้ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการสื่อสารออนไลน์ให้ทั่วถึงทุกกลุ่มวัยและทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ และมีการกำหนดเป้าหมายในเชิงปริมาณเพื่อประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

๑) จัดทำข้อเสนอแนะแผนงานเชิงรุกของรัฐบาล : การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗) ฉบับเดิม และฉบับปรับปรุงให้ประธานกรรมการอำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruptions Perceptions Index : CPI) และข้อเสนอแนะการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อพิจารณาดำเนินการ

๒) เร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดทำโครงการ/การดำเนินการให้รองรับกับเป้าหมายย่อยของทุกกิจกรรมปฏิรูป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) เร่งรัดให้มีการเผยแพร่เพื่อให้ประชาชนรับรู้ขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมรวมถึงการสร้างการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๔) เร่งรัดให้มีการบูรณาการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริตและการพัฒนาระบบฐานข้อมูล รวมถึงให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลดังกล่าว ด้วยโครงการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบาย ของสำนักงาน ป.ป.ท. จะทำให้หน่วยงานที่เสนอของบประมาณมีมาตรการในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน และบูรณาการการตรวจสอบข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามโครงการข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST) รวมทั้งโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Thailand’s Private Sector Collective Action Coalition Against Corruption : CAC)

ซึ่งจากข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) การขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ**ด้านความมั่นคง** ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ **ใน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง และด้านกระบวนการยุติธรรม ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ** พบว่ามีการดำเนินโครงการทั้งสิ้น **๑๑๑ โครงการ (๒๕+๖+๓๖+๔๔)** ซึ่งในการพิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด ได้คัดเลือกโครงการที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มาวิเคราะห์ผลการดำเนินการ**ปรากฏตามภาพที่ ๑๒**

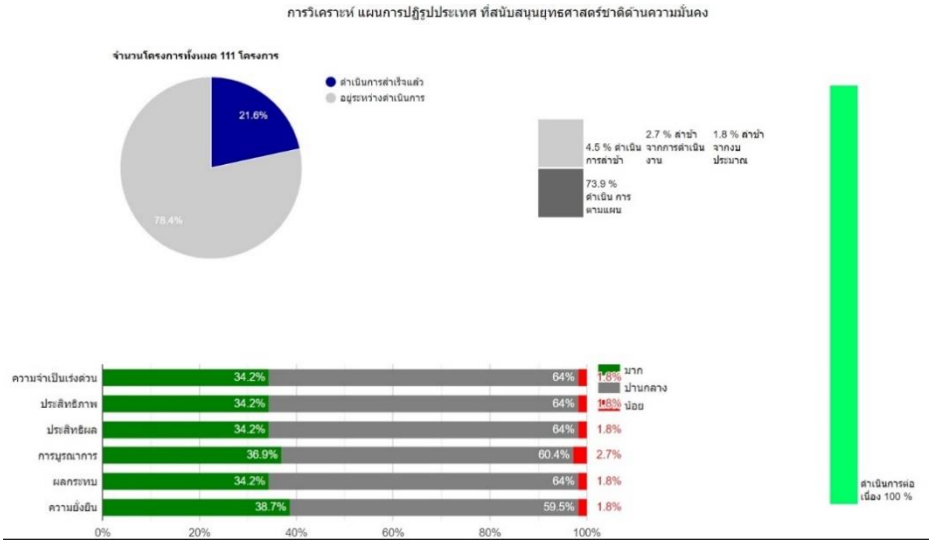

ภาพที่ ๑๒ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

จากภาพที่ ๑๒ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จำนวน ๒๕ โครงการ แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๖ โครงการ แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน ๓๖ โครงการ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๔๔ โครงการ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๑ โครงการ

- ดำเนินการเสร็จแล้ว ๒๔ โครงการ (ร้อยละ ๒๑.๖)
- อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๘๗ โครงการ (ร้อยละ ๗๘.๔) และโครงการที่ล่าช้าจากการดำเนินงาน จำนวน ๓ โครงการ (ร้อยละ ๒.๗) ล่าช้าจากงบประมาณ จำนวน ๒ โครงการ (ร้อยละ ๑.๘)
- โดยสรุปการวิเคราะห์ประเมิน 5C ควรดำเนินการต่อเนื่อง จำนวน ๑๑๑ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

จากผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงในภาพรวม **มีโอกาสประสบความสำเร็จในระดับมาก**

๕. สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

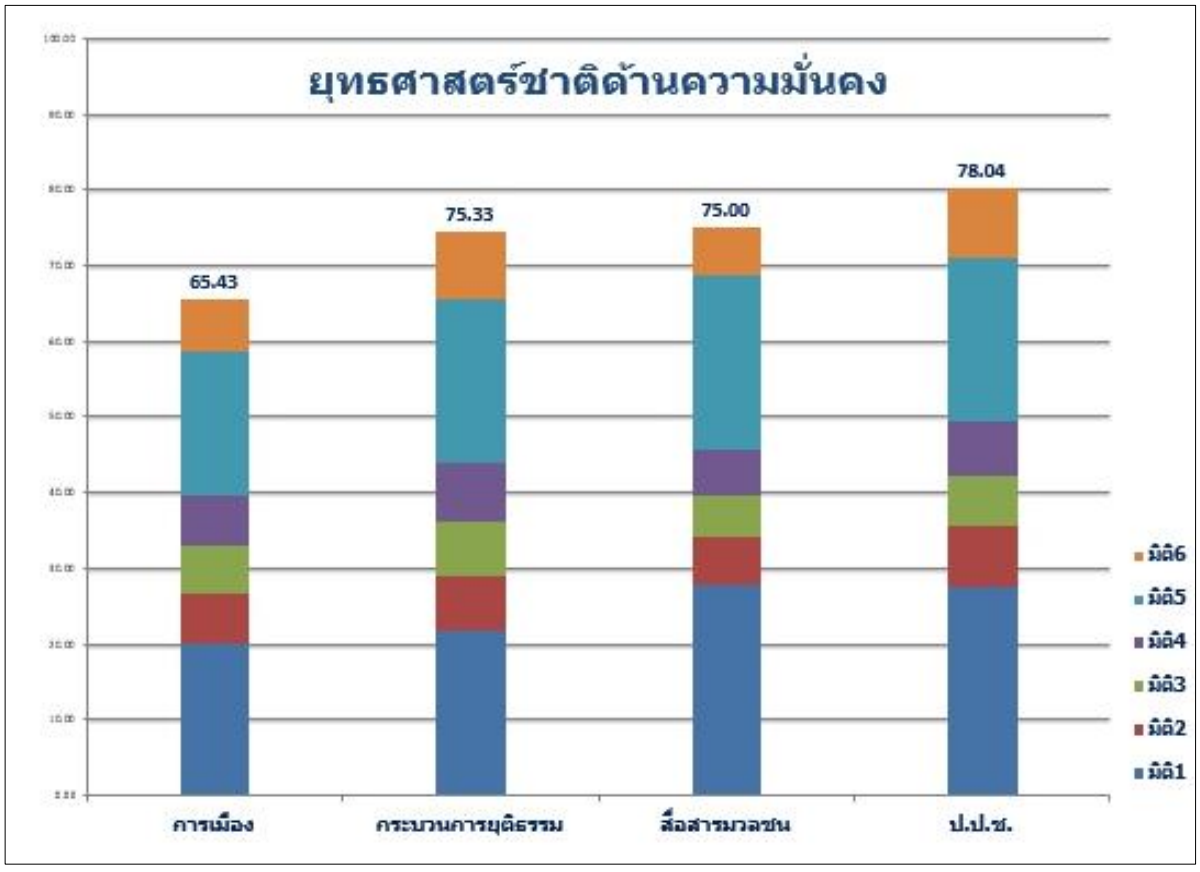

ภาพที่ ๑๓ แสดงร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประจำปี ๒๕๖๔

จากแผนภาพที่ ๑๓ ข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔ แผน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **ด้านการเมือง** มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๖๕.๔๓
- **ด้านกระบวนการยุติธรรม** มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๕.๓๓
- **ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ** มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๕
- **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ** มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๘.๐๔

สำหรับการประเมินการให้คะแนนทั้ง ๖ มิติ ให้ความสำคัญกับมิติที่ ๑ ความสอดคล้อง และมิติที่ ๕ ผลกระทบ มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ ๓๐ ส่วนมิติอื่นที่เหลือให้ค่าน้ำหนัก ร้อยละ ๑๐ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อเสนอแนะว่า ในการจัดทำโครงการสำคัญของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความสอดคล้องและเป็นโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามทางปฏิบัติจำเป็นต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืนด้วย

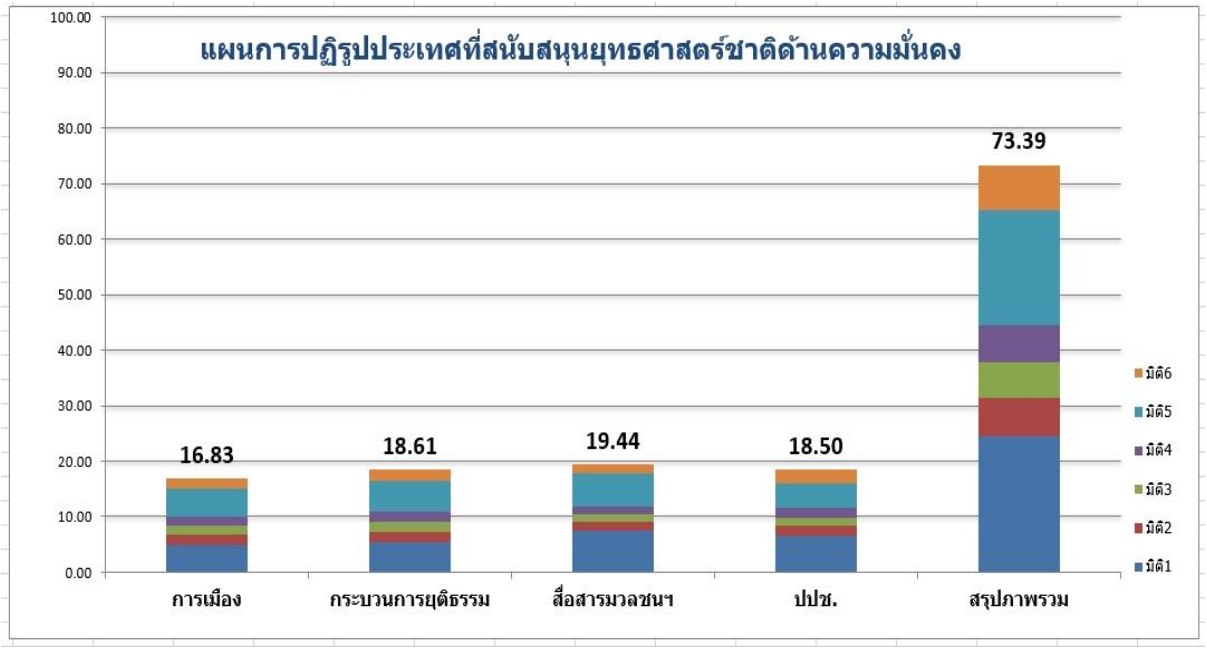

ภาพที่ ๑๔ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย
ของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประจำปี ๒๕๖๔

จากแผนภาพที่ ๑๔ การประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีองค์ประกอบ จำนวน ๔ แผน คือ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบวนการยุติธรรม แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งให้ค่าน้ำหนักในแต่ละแผนการปฏิรูปประเทศเท่ากันร้อยละ ๒๕ ดังนั้น เมื่อกำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบที่จะประเมินโอกาสความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ปรากฏผลการประเมิน ดังนี้

- **ด้านการเมือง** มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๖.๘๓
- **ด้านกระบวนการยุติธรรม** มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๘.๖๑
- **ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ** มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๙.๔๔
- **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ** มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๘.๕๐

❖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

๖.๑ สร้างกลไกหรือมาตรการการแก้ไขปัญหาความรุนแรงและความขัดแย้งทางการเมืองด้วยสันติวิธี โดยการปลูกฝังอุดมการณ์ควบคู่ไปกับการให้การศึกษาด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในระบบการศึกษาทุกช่วงวัย การอยู่ร่วมกันโดยยอมรับความเห็นที่แตกต่าง และความเป็นพหุวัฒนธรรม

๖.๒ ผู้บริหารของสำนักงาน กกต. ทุกระดับ ควรเป็นหน่วยงานหลักในการการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบบระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแก่ประชาชน (MOU) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยการบูรณาการทั้งด้านงบประมาณ กระบวนการทำงาน การประสานงานและบุคลากร รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) โดยกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดให้ชัดเจน รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านการเมือง ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง

๖.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดดำเนินการประสานงานและหารือเกี่ยวกับการจัดทำโครงการภายใต้แผนขับเคลื่อนปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ครบถ้วนทุกเป้าหมายย่อย พร้อมกับกำหนดเกณฑ์การประเมินและตัวชี้วัดระดับโครงการให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผน

๖.๔ การดำเนินการในระยะต่อไป รัฐบาลควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นโครงการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะสอดคล้องกับหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และต้องดำเนินการให้เข้มข้นขึ้น

๖.๕ ควรถอดบทเรียนจากโครงการที่ประสบความสำเร็จหรือมีผลสัมฤทธิ์แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นต้นแบบ Sandbox ขยายผลความสำเร็จให้ทั่วประเทศทั้งในพื้นที่ส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นพร้อมกับ ทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับแผนงานที่จะดำเนินการในอนาคตให้มีทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

❖ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่ได้จัดทำ MOU และพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ เพื่อให้เกิดการลดขั้นตอนการทำงานด้วยคนและเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง และประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลการเลือกตั้ง ตลอดจนกระบวนการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย ร่วมสมัยและทันต่อสถานการณ์ เป็นการดำเนินการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ รวมถึงการตรวจสอบการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงเลือกตั้งและประเด็นในเชิงการทุจริตเชิงนโยบาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

เร่งรัดให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... ให้มีผลใช้บังคับให้ได้โดยเร็วเนื่องจากปัจจุบันเกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งหากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวดำเนินการแล้วเสร็จจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบหรือติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว นอกจากนี้ยังเห็นควรเพิ่มความสำคัญในการแก้ไขปัญหาคดีค้างมากค้างนานในกระบวนการยุติธรรมควบคู่กันไปกับการเร่งรัดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมปรับปรุงพัฒนาและเชื่อมโยงระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนทราบให้แล้วเสร็จและเริ่มใช้งานจริงได้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ควรเร่งรัดให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้นำหลักการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนไปใช้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) การขับเคลื่อนและส่งเสริมการใช้งานเน็ตประชารัฐให้มีประสิทธิภาพ

๒) การควบรวมบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และการบริหารโครงข่ายและกิจการดาวเทียม

๓) การจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยดาวเทียมสื่อสารและการดำเนินกิจการในอวกาศ

๔) การดำเนินการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๕) การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาข่าวปลอม Fake News และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข่าวปลอม พ.ศ. ....

๖) การดำเนินการตามกฎหมายการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีผลใช้บังคับในอนาคต

๗) การจัดทำและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จะส่งเสริมให้เข้าสู่สังคมดิจิทัลได้ทันต่อสถานการณ์

๘) การเร่งรัดการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน พร้อมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในระดับพื้นที่ และบูรณาการการทำงานกับคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ชาติระดับจังหวัดทุกจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ ร่วมดำเนินการกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ขยายเครือข่ายที่มีอยู่ สนับสนุนการทำงานและไม่ให้มีการแทรกแซงจากทางการเมือง รวมทั้งประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชน และเครือข่ายภาคเอกชน ทั้งนี้ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล จัดทำระบบให้มีการแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานรวมเป็นศูนย์ข้อมูล การกำหนดบทลงโทษและอัตราโทษของภาคเอกชน โดยเฉพาะความผิดของนิติบุคคล ควรมีความเข้มงวดเท่าเทียมกับบทลงโทษและอัตราโทษของหน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย ควรประกาศและปฏิบัติตนเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) อย่างเป็นรูปธรรมและประเมินผลสัมฤทธิ์ได้ และให้มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบการร่ำรวยผิดปกติ

ควรปรับปรุงแก้ไขการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ให้เป็นการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายทางการเมือง ที่มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคการเมืองในการหาเสียง นำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ

❖ **ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ต่อกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย**

แผนการปฏิรูปด้านการเมือง

ควรมีการพิจารณาติดตาม เร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง และการติดตามการตรากฎหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนฯ เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ของสังคมและประโยชน์ของประชาชน อาทิ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. .... ซึ่งไม่มีความคืบหน้า และเสี่ยงที่จะไม่บรรลุผลสำเร็จภายในปี ๒๕๖๕ ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... ซึ่งเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด และในช่วงที่ผ่านมา หลายภาคส่วนได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบและมีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๓ และวุฒิสภาได้เห็นชอบและมีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้วยเช่นกัน ซึ่งทั้ง ๒ ข้อบังคับได้กำหนดกระบวนการการดำเนินการถึงคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในกรณีที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง นอกจากนี้ ในกรณีของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มีการดำเนินการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างต่อเนื่อง อาทิ การขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรม และการสำรวจพฤติกรรมทางจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐบนสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชนมากขึ้น

แผนการปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรม

๑) ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... ยังอยู่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ ซึ่งอาจต้องใช้เวลาอีกพอสมควรร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงจะมีผลใช้บังคับ อย่างไรก็ตามเพื่อให้การดำเนินงานในกิจกรรมดังกล่าวยังคงเป็นไปตามแผน เห็นควรให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเร่งเตรียมความพร้อมด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนรวมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนทราบให้ได้ภายในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๕

๒) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ควรดำเนินการเร่งรัดพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และควรพิจารณาให้เกิดความชัดเจนทั้งในเรื่องของ

คณะกรรมการนโยบายนิติวิทยาศาสตร์และสภาวิชาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่เมื่อร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว ควรบังคับใช้ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

๓) เห็นควรยกเลิกการเสนอร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. .... ต่อรัฐสภา เนื่องจากเนื้อหาสาระของร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไม่ใช่การปฏิรูปตำรวจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ดี หากมีความจำเป็นต้องบัญญัติกฎหมายควรแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

ควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นโครงการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะสอดคล้องกับหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และต้องดำเนินการให้เข้มข้นขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

มีผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย จำนวน ๑๐ ฉบับ ดังนี้

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ

๑) ปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชุมคณะกรรมการทบทวนร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๒) ปรับปรุงพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ อยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ....

๓) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. เรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติอยู่ที่สำนักงาน ป.ป.ท. และจะดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ที่จะให้ดำเนินการผ่านศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๔) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ สำนักงาน ป.ป.ง. อยู่ระหว่างเตรียมการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มเติมประเด็นแนวทางปฏิบัติเพื่อแจ้งเหตุอันควรสงสัยต่อเลขาธิการ ป.ป.ง. หรือคณะกรรมการธุรกรรมให้ชัดเจนขึ้น

๕) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔ กรมศุลกากรอยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกรมศุลกากรว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและรางวัล พ.ศ. ๒๕๖๐

๖) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. .... ขณะนี้อยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติ เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศต่อไป

๗) ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคล และผู้ร่วมกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

อนุบัญญัติ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๓ ฉบับ

๑) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ

๒) ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ....

๓) ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม (ดำเนินการล่าช้า)

หน้าว่าง

หน้าว่าง

(๒) แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๒
“การสร้างความสามารถในการแข่งขัน”

❖ บริบทแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

การปฏิรูปประเทศได้กำหนดเป้าหมายหลัก ๓ ประการ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน **ได้แก่ (๑) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๒) ด้านกฎหมาย (๓) ด้านเศรษฐกิจ (๔) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๕) ด้านพลังงาน และ (๖) ด้านการศึกษา**

❖ เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(๑) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

(๒) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

❖ ตัวชี้วัดเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(๑) รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้

(๒) ผลิตภาพการผลิตของประเทศทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน

(๓) การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา

(๔) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

❖ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ซึ่งมีแผนการปฏิรูปประเทศ รวม ๖ แผนการปฏิรูปที่สนับสนุน ดังนั้น ***ในการประเมินจึงได้ให้น้ำหนักไปที่แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจและด้านพลังงานเนื่องจากเหตุผลของเป้าหมายและเนื้อหาของแผนการปฏิรูปประเทศทั้งสองด้านดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน*** ในขณะที่แผนการปฏิรูปประเทศด้านที่เหลือจำนวน ๔ ด้าน มีบทบาทในเชิงสนับสนุนทั้ง ๒ แผนดังกล่าวนี้ด้วย

ดังนั้น ในส่วนนี้จึงเป็นการศึกษาเพื่อติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจและด้านพลังงานที่ส่งผลโดยตรงต่อเป้าหมายของยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ

๑. แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๘ ฉ. ได้มีการกำหนดประเด็นปฏิรูปประเทศในด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ๔ ประเด็นหลัก คือ (๑) ขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (๒) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (๓) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิผล และ (๔) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน **โดยที่เป้าหมายสำคัญแผนการปฏิรูปประเทศปี ๒๕๖๑** คือ การปฏิรูปประเทศอย่างยั่งยืนและครอบคลุมทุกมิติ โดยมุ่งให้เกิดการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน เกิดการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจสู่เศรษฐกิจระดับฐานราก และเร่งความเร็วในการขับเคลื่อนการยกระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างจริงจังผ่านการปฏิรูป ๓ ด้านหลัก ได้แก่ **ด้านที่ ๑** การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ **ด้านที่ ๒** ความเท่าเทียมและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม และ**ด้านที่ ๓** การปฏิรูปด้านสถาบันเศรษฐกิจ และแบ่งออกเป็น ๕๕ ประเด็นปฏิรูป กระทั่ง**การรับช่วงต่อของแผนการปฏิรูประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ เน้นผ่านการปฏิรูป ๓ ด้านหลักเช่นฉบับ ๒๕๖๑ และเป้าหมายสำคัญ** คือ กิจกรรมปฏิรูปเศรษฐกิจสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญเป็นจุดเน้นเพื่อให้การปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจในห้วงเวลา พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม รวม ๕ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง (๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย (๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค และ (๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ซึ่งในภาพรวมของทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูปดังกล่าวมุ่งหวังผลให้มีส่วนในการช่วยเหลือเกษตรกรกว่า ๒๗ ล้านคน บุคลากรและผู้เกี่ยวเนื่องภาคการท่องเที่ยวประมาณ ๘ ล้านคน ผู้ประกอบการ SMEs อีกจำนวน ๓ ล้านราย รวมถึงเสริมสร้างทักษะกำลังคนในระบบให้มีความสอดคล้องตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย และลดอัตราการว่างงานในอนาคต โดยสรุปแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจและด้านพลังงานที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ในรายงานของ สปช. เสนอสาระสำคัญของการปฏิรูปด้านการปฏิรูปเศรษฐกิจมีเป้าหมาย ระยะต้น เพิ่มรายได้ต่อหัวประชาชาติ (GDP per Capita) เป็น ๑๕,๐๐๐ เหรียญสหรัฐภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ และรักษาระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้ได้ในอัตราเฉลี่ย

ร้อยละ ๖ ต่อปี ระยะกลาง พัฒนาประเทศให้เป็นจุดเชื่อมต่อทั้งด้านการค้าและการคมนาคมกับประเทศในลุ่มสุวรรณภูมิและกลุ่ม ASEAN Plus ๓ โดยฉกฉวยโอกาสจากการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านระบบคมนาคม ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบโลจิสติกส์ และการค้าชายแดนที่ทันสมัย เป็นต้น

๒. แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ฉบับปี ๒๕๖๑ ได้กำหนดแนวทางเพื่อลดอุปสรรคและเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศระยะยาวใน ๓ มิติ ได้แก่ (๑) การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ให้กับประเทศจากการจัดหาพลังงาน (๒) การเสริมสร้างความมั่นคงทางพลังงานให้กับประเทศ (๓) การบริหารจัดการพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและบูรณาการ และยกระดับธรรมาภิบาลในธุรกิจพลังงาน โดยมีประเด็นปฏิรูปประกอบด้วย ๑๗ ประเด็น มีเป้าหมาย/ตัวชี้วัด ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับของประชาชน ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้การบริหารจัดการด้านพลังงานมีธรรมาภิบาล มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานพลังงานตามแผนจัดหาพลังงานที่ปรับปรุงใหม่ และการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับด้านพลังงานโดยมีเป้าหมาย/ตัวชี้วัดระดับแผน ได้แก่ (๑) เสริมสร้างธรรมาภิบาลและยกระดับข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารจัดการพลังงาน (๒) เพิ่มการแข่งขันในกิจการพลังงาน ปรับโครงสร้างการบริหารจัดการพลังงานเพื่อเพิ่มการแข่งขัน ภายใต้การกำกับดูแลที่เหมาะสม (๓) เสริมสร้างความมั่นคง เป็นธรรม และการมีส่วนร่วมในกิจการด้านพลังงานเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงพลังงานอย่างเพียงพอและทั่วถึง อย่างมีคุณภาพในราคาที่เป็นธรรม ส่งเสริมพลังงานทางเลือกในระดับชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิต (๔) การผลิตและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ เน้นการบริหารจัดการด้านการใช้พลังงาน ปรับปรุงประสิทธิภาพโครงข่ายพลังงานระบบส่งและระบบจำหน่าย กระทั่ง**การรับช่วงต่อของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔** คือ กิจกรรมปฏิรูปเศรษฐกิจสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญเป็นจุดเน้นเพื่อให้การปฏิรูปประเทศด้านพลังงานในห้วงเวลา พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม รวม ๕ กิจกรรม ได้แก่ (๑) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๑ ศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง (๒) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ (๓) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๓ การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ (๔) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve) (๕) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๕ ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน และเป้าหมายระยะสั้น ได้แก่ มุ่งเน้นการปรับปรุงการบริหารจัดการพลังงาน สร้างแผนจัดหาที่ได้รับการยอมรับส่งเสริมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน และกำหนดทิศทางการพัฒนาและการลงทุนเทคโนโลยีใหม่ของประเทศกับ ระยะปานกลาง การบริหารจัดการด้านพลังงานมีธรรมาภิบาล

มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานตามแผนการจัดหาที่ปรับปรุงใหม่ กระตุ้นการลงทุนด้านพลังงาน และเพิ่มขีดความสามารถของประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ

❖ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องและองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่เริ่มเกิดขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และได้ขยายวงกว้างครอบคลุมพื้นที่ทั่วทุกภาคของประเทศอย่างรวดเร็ว และมีระยะเวลาต่อเนื่องยาวนานโดยไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะจบสิ้นลงเมื่อใด ซึ่งการแพร่ระบาดโรคโควิด ๑๙ ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจไทย ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งในด้านการผลิต การบริการ การท่องเที่ยว และการส่งออก ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากข้อจำกัดด้านการเดินทางระหว่างประเทศ ประกอบกับมาตรการของภาครัฐในการกำหนดพื้นที่ควบคุมและพื้นที่เฝ้าระวังตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคให้อยู่ในวงจำกัด ส่งผลให้เกิดอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ เช่น ประเด็นการเกษตรมูลค่าสูง การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร การจัดสัมมนาหรือการประชุมกลุ่มเพื่อวางแผนงาน รวมไปถึงการลงพื้นที่ซึ่งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงานในบางพื้นที่ได้ สำหรับประเด็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ผลกระทบจากโรคโควิด ๑๙ ส่งผลต่อภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ เนื่องจากมาตรการควบคุมโรคระบาดไม่ให้มีการเดินทางท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งมาตรการจำกัดการเดินทางข้ามจังหวัดในประเทศ ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยว และส่งผลต่อการดำเนินโครงการในรูปแบบการจัดกิจกรรมรวมกลุ่มคนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดสัมมนา การประชุม ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้

นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ยังส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการปฏิรูปของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางด้านการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์ในภูมิภาคโดยตรง เนื่องจากภาคการค้าการลงทุนชะลอตัว ภาคการส่งออกและการค้าชายแดนผ่านแดนไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติเนื่องจากการปิดประเทศและปิดด่านการค้า และมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศคู่ค้าที่เข้มข้นขึ้น นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยด้านแรงงาน และด้านสาธารณสุขที่เป็นตัวแปรสำคัญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับมาเข้มแข็งตามเดิม ในส่วนของแนวโน้มสถานการณ์ของประเทศที่ส่งผลต่อการดำเนินงานและองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายในมิติต่าง ๆ พลังงานถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อประเทศและประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมการใช้พลังงานของประชาชน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ และปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการใช้พลังงานของประเทศโดยตรง เช่น ราคาน้ำมันดิบตลาดโลก ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ ปัญหาปรากฏการณ์เรือนกระจกหรือฝุ่น PM ๒.๕ เป็นต้น

❖ ประเด็นท้าทายของการดำเนินการในอนาคต

การติดตามทุกกิจกรรม/ประเด็นปฏิรูปตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศและเพิ่มประสิทธิภาพในการสร้างความสามารถทางการแข่งขันในระยะเวลาต่อไป ให้สามารถดำเนินไปได้ให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

(๑) ความท้าทายของการดำเนินการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ให้เป็นโรคประจำถิ่น และการปรับระดับการเฝ้าระวัง ให้อยู่ในระยะที่ ๓ (ปลายเดือนพฤษภาคมถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕) เรียกว่า Declining การลดจำนวนผู้ติดเชื้อลงให้เหลือจำนวน ๑,๐๐๐ ถึง ๒,๐๐๐ คน และในระยะ ๔ ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป เรียกว่า Post Pandemic คือ ออกจากโรคระบาดเข้าสู่โรคประจำถิ่น จะทำให้ประเด็นท้าทายการดำเนินการในอนาคตก็จะประเด็นเรื่องการท่องเที่ยวคุณภาพสูง และเป้าหมายการปฏิรูปของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางด้านการค้าการลงทุน และโลจิสติกส์ในภูมิภาค บรรลุผลให้ได้ตามเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ (๒) เนื่องจากฎิกฤติความขัดแย้งระหว่างประเทศรัสเซียกับประเทศยูเครน ได้ส่งผลต่อสถานการณ์เศรษฐกิจโลก อาทิ การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐ (FED) ความผันผวนของตลาดหลักทรัพย์ ตลาดการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน ส่งผลต่อสถานการณ์ด้านการเงินและอาจเกิดวิกฤตการณ์พลังงานและอาหารของทั่วโลก ดังนั้น สำหรับประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยควรต้องมีนโยบายการเงิน ที่เหมาะสมเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงิน ทั้งในประเด็นของการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายและอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเด็นปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูป ดังนั้น กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพลังงาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะต้องร่วมกันพิจารณาประเด็นการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปด้านเศรษฐกิจทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูปให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น (๓) การฟื้นฟูเศรษฐกิจผ่านกลไกการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้มีข้อจำกัดในการดำเนินงานส่งผลให้แผนการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่กำหนด หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหรือทุกภาคส่วน จึงควรเร่งฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจโดยการปรับปรุงกิจกรรมโครงการให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของประเทศ เช่น การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินธุรกิจด้านการเงิน การประกันภัย และการบริการ รวมถึงการเตรียมการรองรับเครื่องมือทางการเงินรูปแบบใหม่ ๆ ตลอดจนการกำหนดมาตรการจูงใจและอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาทำงานและประกอบธุรกิจในประเทศไทย โดยเร่งปรับปรุงเงื่อนไขวีซ่าประเภทพิเศษ "SMART Visa" และพัฒนาระบบสารสนเทศการบริการ SMART Visa เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น (๔) การปรับเปลี่ยนกลไกการบริหารจัดการ

เศรษฐกิจโดยแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ปรับบทบาทของสถาบันทางเศรษฐกิจ อาทิ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ การติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณทั้งในระดับภาพรวมและระดับพื้นที่/จังหวัด รวมทั้งหารือรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการให้เหมาะสม ใช้ระยะเวลานานในการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง

ฉะนั้น ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของภาครัฐด้วยระบบดิจิทัล รวมทั้งหารือแนวทางและปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๒. แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน เรื่องสำคัญและท้าทายต่อความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในปี ๒๕๖๕ พบว่าการดำเนินการตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการดำเนินการและยังมีแนวโน้มที่จะสำเร็จบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจากเป้าหมายระยะสั้นและระยะปานกลางของแผนฯ ด้านพลังงานให้บรรลุผลถือเป็นความท้าทายของการดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคส่วนราชการที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อน ได้แก่ กระทรวงพลังงาน แต่มีบางกิจกรรม/ประเด็นปฏิรูปที่ต้องมีการจัดทำแผนบูรณาการ เช่น แผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑ ประเด็นปฏิรูปที่ ๙ ระบบบริหารจัดการเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็ว สำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวล บูรณาการร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แนวทางส่งเสริมและขจัดอุปสรรคในการนำขยะมูลฝอยไปเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้าบูรณาการร่วมกับกระทรวงมหาดไทย หรือตามแผนฯ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การจัดทำการประเมินผลสัมฤทธิ์และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ และเร่งรัดการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดพลังงานควบคุม พ.ศ. .... เกี่ยวกับการยกเลิกการผลิตไฟฟ้าที่เชื่อมโยงกับระบบโครงข่ายไม่เป็นพลังงานควบคุมของกรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) เพื่อรองรับการอนุญาตแบบ OSS กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ เร่งโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและมิติด้านข้อมูล รวมถึงการเชื่อมโยงและเข้าถึงข้อมูลจะดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ บูรณาการร่วมกับกระทรวงการคลังและหน่วยงานราชการให้สามารถจัดทำคำขอตั้งงบประมาณสำหรับจ้าง ESCO ได้ภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ เป็นต้น กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ เร่งดำเนินงานกับหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบในพื้นที่ เพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาในการจัดทำ การประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ให้มีความชัดเจน เร่งรัดมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้กับผู้ประกอบการรายเดิมที่ปรับเปลี่ยน

นโยบายการผลิตให้เข้าข่ายอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ นโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับโครงสร้างกิจการไฟฟ้า ESB และเปลี่ยนโครงสร้างกิจการไฟฟ้าที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน รวมถึงการทำให้เกิดความคืบหน้าของบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยพื้นที่ที่ไทย-กัมพูชาอ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน เพื่อความมั่นคงทางพลังงาน โดยเฉพาะในช่วงนี้ที่มีภาวะวิกฤตด้านราคาพลังงาน

❖ ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๑. ข้อมูลการติดตามการดำเนินโครงการในแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ และด้านพลังงาน ทั้งหมดจำนวน ๑๘๔ โครงการ ที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันมาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ดังภาพที่ ๑๕

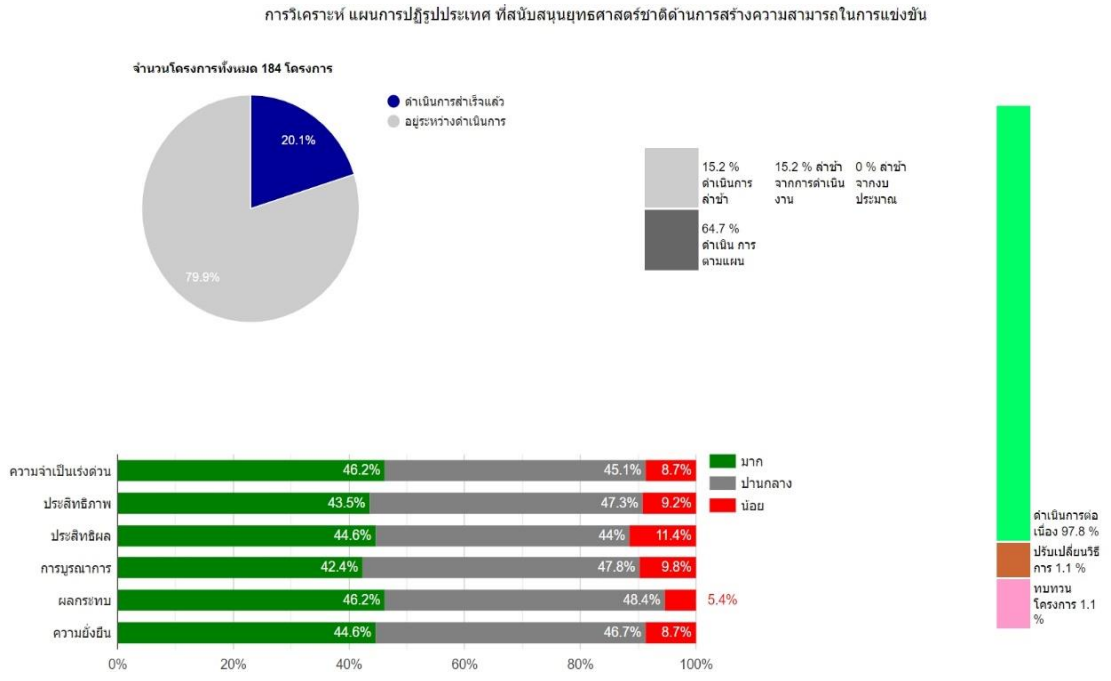

ภาพที่ ๑๕ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

ผลการศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จากข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) การขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า คณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้องได้นำโครงการที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติฯ มาดำเนินการติดตาม วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เสนอแนะ เร่งรัด จำนวน ๑๘๔ โครงการ ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการ จำนวน ๑๔๗ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๗๙.๙ ดำเนินการแล้วเสร็จ

จำนวน ๓๗ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๒๐.๑ และมีความล่าช้าจากการดำเนินงาน จำนวน ๒๘ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๑๕.๒ โดยผลการประเมิน ๖ มิติ

มิติที่ ๑ ความจำเป็นเร่งด่วน ผลการประเมินมีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๘๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒ ระดับปานกลางจำนวน ๘๓ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑ ระดับน้อย จำนวน ๑๖ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๘.๗

มิติที่ ๒ ประสิทธิภาพ ผลการประเมินมีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๘๐ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕ ระดับปานกลางจำนวน ๘๗ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๓ ระดับน้อย จำนวน ๑๗ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๙.๒

มิติที่ ๓ ประสิทธิผล ผลการประเมินมีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๘๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๖ ระดับปานกลางจำนวน ๘๑ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๔ ระดับน้อย จำนวน ๒๑ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔

มิติที่ ๔ การบูรณาการ ผลการประเมินมีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๗๘ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔ ระดับปานกลางจำนวน ๘๘ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘ ระดับน้อย จำนวน ๑๘ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๙.๘

มิติที่ ๕ ผลกระทบ ผลการประเมินมีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๘๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๒ ระดับปานกลางจำนวน ๘๙ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๔ ระดับน้อย จำนวน ๑๐ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๕

มิติที่ ๖ ความยั่งยืน ผลการประเมินมีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๘๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๖ ระดับปานกลางจำนวน ๘๗ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๗ ระดับน้อย จำนวน ๑๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๘.๗

โดยมีความเห็นว่าควรมีการดำเนินการต่อเนื่อง ๑๘๒ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๙๗.๘ และแนวโน้มการบรรลุป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการการสร้างความสามารถในการแข่งขัน อยู่ในระดับปานกลาง

๒. สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม

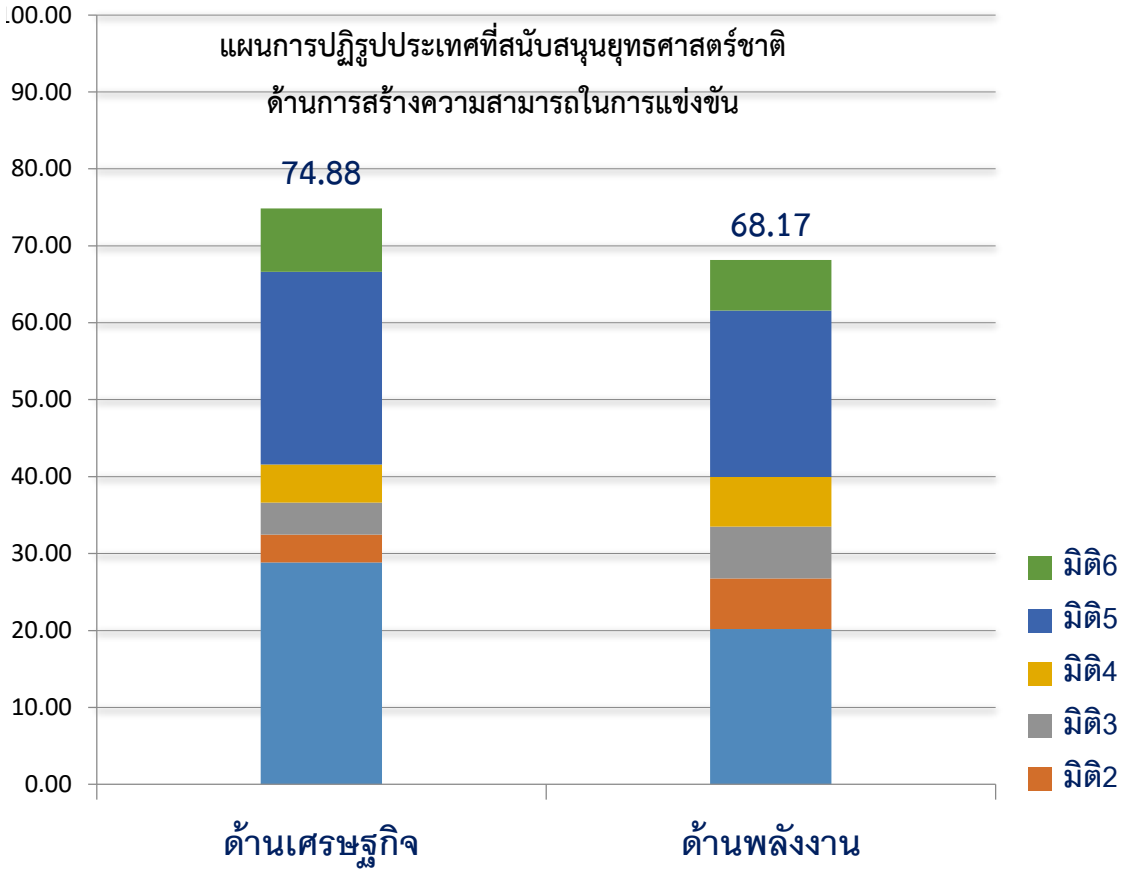

ภาพที่ ๑๖ แสดงร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประจำปี ๒๕๖๔

การประเมินร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันประกอบด้วยแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว จำนวน ๒ แผน ได้แก่ แผนการปฏิรูประเทศด้านเศรษฐกิจมีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๔.๘๘ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๖๘. ๑๗

ในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๒ แผนดังกล่าวที่ส่งผลโดยตรงต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แสดงดังภาพที่ ๑๗

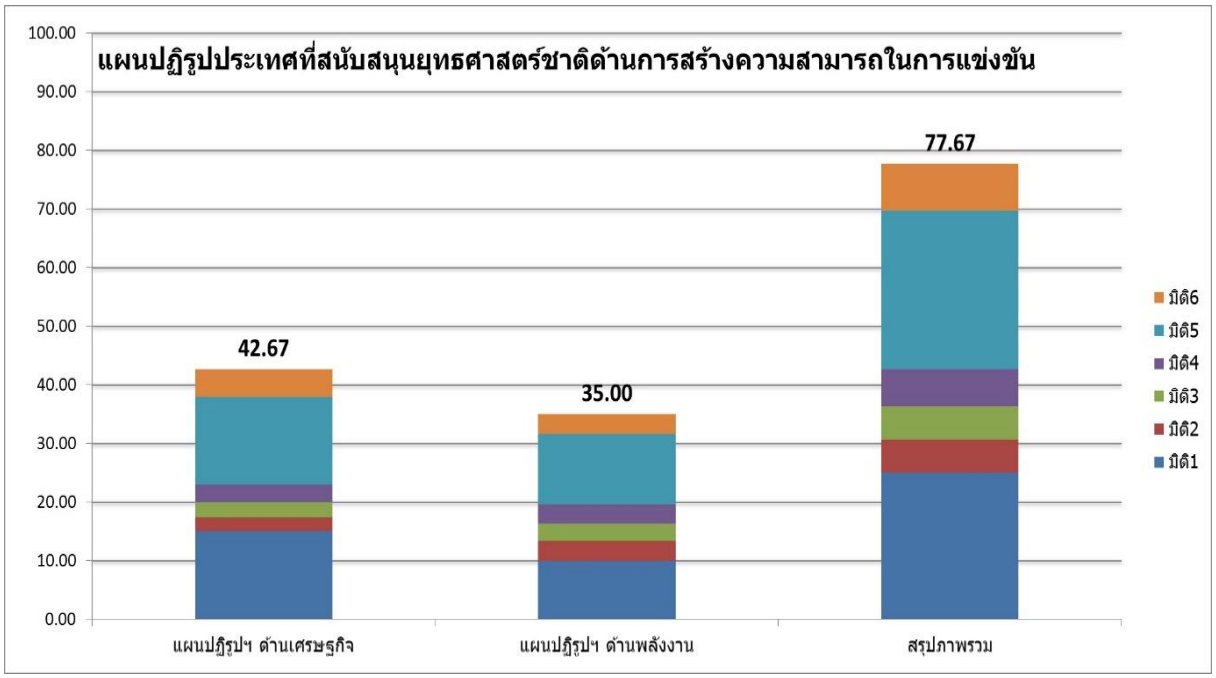

ภาพที่ ๑๗ แสดงร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประจำปี ๒๕๖๔

สำหรับผลการประเมินความสำเร็จแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งมีองค์ประกอบในการสนับสนุนจำนวน ๒ แผนการปฏิรูปประเทศ คือ ด้านเศรษฐกิจและด้านพลังงาน ซึ่งเมื่อนำมากำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบที่จะประเมินโอกาสความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านดังกล่าวโดยให้ค่าน้ำหนักของแต่ละแผนการปฏิรูปประเทศ คือ ร้อยละ ๕๐ เท่ากันเนื่องจากมีความสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายโดยตรง ผลการประเมินปรากฏตามภาพที่ ๑๖ กล่าวคือโอกาสความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายในแต่ละแผนดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๔๒.๖๗ มีผลการดำเนินการที่มีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมปฏิรูปทั้ง ๕ กิจกรรมมีการขับเคลื่อนตามตัวชี้วัด ดังนั้น กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจะต้องร่วมกันพิจารณาประเด็นการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ ทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูป (Big Rock) ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๓๕ มีผลการดำเนินการที่มีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากการนำปิโตรเลียมและปิโตรเคมีมาใช้ในการสร้างความมั่นคงทางพลังงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศไทยในระยะยาวยังไม่เห็นชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น การปรับปรุงการบริหารจัดการพลังงาน สร้างแผนจัดหาที่ได้รับการยอมรับ ส่งเสริมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน และกำหนดทิศทางการพัฒนาและการลงทุนเทคโนโลยีใหม่ของประเทศเห็นชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรมลดการผูกขาด สร้างการแข่งขันในทุกกิจการพลังงาน และให้ประชาชนเข้าถึงการใช้พลังงานในราคาที่เป็นธรรมได้รับคุณภาพและการบริการที่ดีขึ้น ด้วยจัดทำกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปภาพรวมยุทธศาสตร์ชาติยุทธศาสตร์ชาติด้านดังกล่าวจะเห็นว่ามีค่าประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๗๗.๖๗ มีผลการดำเนินการเป้าหมายอยู่ในระดับดี

❖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

จากผลการวิเคราะห์และความเห็นประกอบ จึงมีข้อเสนอแนะ และเร่งรัด ดังนี้

๑. แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ การรายงานผลการดำเนินงานบางประเด็นยังมีความคลาดเคลื่อน เช่น

๑.๑ ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูป เกษตรชีวภาพ และเกษตรที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๐ ของ GDP ภาคเกษตร ภายใน ๕ ปี ผลการดำเนินงาน ในปี ๒๕๖๔ มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปลดลงร้อยละ ๕.๓๙ ในปี ๒๕๖๓ มูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพขยายตัวร้อยละ ๑๒.๐๕ ในปี ๒๕๖๓ มูลค่าเกษตรที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ขยายตัวร้อยละ ๓๑.๖๑ **ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะ**ว่า ควรรายงานผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละต่อ GDP ภาคเกษตร ภายใน ๕ ปี และควรมีการกำหนดสัดส่วน GDP สาขาภาคการเกษตร สาขาภาคเกษตรแปรรูป สาขาภาคอุตสาหกรรม สาขาภาคบริการ เพื่อให้ได้ตัวเลขทางสถิติมาตอบตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจน เพื่อใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ ตัวชี้วัดที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าช้า ทำให้ไม่สามารถวัดผลการดำเนินงานภายในปีที่รายงานได้อย่างชัดเจน เช่น (๑) ตัวชี้วัด คะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๖๕ โดยผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๑ อยู่ที่ ๖๓.๐ คะแนน ปี ๒๕๖๒ อยู่ที่ ๖๒.๓ คะแนน ปี ๒๕๖๓ ไม่มีการรายงานผล ปี ๒๕๖๔ ไม่มีการจัดเก็บการรายงานผลสัมฤทธิ์ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒ ไม่สามารถดำเนินการตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ การรายงานผลสัมฤทธิ์ ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ ล่าช้า ไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้ **ดังนั้น**

จึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรเร่งรัดการรายงานผลสัมฤทธิ์ในปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ ให้เป็นไปตามระยะเวลาและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ (๒) ตัวชี้วัด อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business Index) ของประเทศอยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของประเทศที่ ได้รับการจัดอันดับ โดยธนาคารโลก ผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๓ ไทยอยู่อันดับที่ ๒๑ จากทั้งหมด ๑๙๐ ประเทศ มีแนวโน้มดีขึ้นปี ๒๕๖๔ บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

๑.๓ โครงการที่ดำเนินการอาจยังไม่สะท้อนว่าจะส่งผลต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดได้อย่างแท้จริง (๑) ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าเชิงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น ๑ เท่า ในปี ๒๕๖๕ ผลการดำเนินงาน ในปี ๒๕๖๓ หดตัวลงถึงร้อยละ ๑๒ **ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะ**ว่าควรรายงานข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรค และประเด็นท้าทายของแต่ละโครงการ โดยเฉพาะในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของ COVID-19 เพื่อให้ทราบสถานการณ์จริงว่า SMEs ได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงไร และจะทำให้ประเมินได้ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ตามกำหนดเวลาหรือไม่ หรือโครงการนั้น ๆ มีส่วนในการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายหรือไม่ นอกจากนั้น ยังเป็นการรายงานที่ล่าช้า จึงเห็นควรให้รายงานผลสัมฤทธิ์ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ (๒) ตัวชี้วัด สัดส่วน GDP ของ SMEs ต่อ GDP ทั้งประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๔๒ ในปี ๒๕๖๕ ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๔ สัดส่วน GDP ของ SMEs ต่อ GDP ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ ๔๑.๗ **ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะ**ว่าการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ควรมีการประเมินผลว่า SMEs ที่ได้รับความช่วยเหลือเงินทุนไปนั้น สามารถนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดธุรกิจได้ หรือเพียงใช้เงินทุนในการประทังธุรกิจให้อยู่รอดเท่านั้น

๒. แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน การดำเนินการและการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศในบางกิจกรรมยังมีความล่าช้า ได้แก่

๒.๑ การบูรณาการการทำงานในบางครั้งอาจจะยังขาดการประสานงานการบูรณาการทำงานร่วมกันของหน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานร่วมดำเนินการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะ**ว่าควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้การดำเนินโครงการ/การดำเนินการที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายย่อยได้ตามกำหนดเวลา ภายใต้การสนับสนุนและเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

๒.๒ การติดตามและเร่งรัดการดำเนินการบางกิจกรรมยังขาดความต่อเนื่อง เพื่อบรรลุเป้าหมายตามกำหนดเวลา ของแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock **ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะ**ว่าควรมีการติดตามสถานภาพการดำเนินโครงการ/การดำเนินการและเร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามรายละเอียดของกระบวนการ รวมทั้งเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นให้ถูกต้องและทันเวลา

๒.๓ ความล่าช้าของกิจกรรม Big Rock และเกิดความเสี่ยงในบางประเด็นปฏิรูป ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด (ปี ๒๕๖๕) **ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะ**ว่าควรนำมา

วิเคราะห์ค้นหาสาเหตุของความล่าช้า และควรมีการเร่งรัดและติดตามการดำเนินการอย่างใกล้ชิด โดยผ่านสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เพื่อกำหนดแนวทาง/วิธีการที่เหมาะสมและ/หรือมาตรการเฉพาะ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสำเร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนั้น การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศของหน่วยงานเกิดความล่าช้าอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หน่วยงานของรัฐจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการอาทิ การจัดการประชุมแบบออนไลน์ และการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและควบคุมโรค COVID-19 (New Normal) และการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องบูรณาการการวางแผนการดำเนินการ และการแก้ปัญหาเนื่องจากหน่วยงานต้องดำเนินงานตามภารกิจเป็นหลัก ทรัพยากรรวมทั้งบุคลากรและระยะเวลาจึงมีจำกัด การดำเนินการในส่วนการปฏิรูปประเทศจึงเกิดความล่าช้า อีกทั้งหน่วยงานควรพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

❖ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ควบคู่กับแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ สู่การบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจและด้านพลังงานในห้วงปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้

๑. การกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในแผนแต่ละระดับ บางกรณียังไม่สอดคล้องและสนับสนุนกันการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมาย

๑.๑ กรณีเป้าหมายของกิจกรรม Big Rock การสร้างเกษตรมูลค่าสูง ซึ่งเป็นแผนระดับ ๓ กำหนดเป้าหมายไว้ คือ ยกระดับรายได้ภาคการเกษตร อาหารแปรรูป และผลิตภัณฑ์ชีวภาพ โดยมี ๓ ตัวชี้วัด คือ ๑) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตร ร้อยละ ๓.๘ ๒) มูลค่าของสินค้าเกษตรแปรรูป เกษตรชีวภาพ และเกษตรที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๐ ของ GDP ภาคเกษตรภายใน ๕ ปี ๓) รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี ทั้งนี้ การกำหนดอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตร ร้อยละ ๓.๘ ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมที่ร้อยละ ๔.๖ - ๕.๐ อาจทำให้สาขาเกษตรกรรมมีการขยายตัวไม่สอดคล้องกับการขยายตัวของสาขาอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดสัดส่วน GDP สาขาภาคการเกษตร สาขาภาคเกษตรแปรรูป สาขาภาคอุตสาหกรรม สาขาภาคบริการ เพื่อให้ได้ตัวเลขทางสถิติมาตอบตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจน เพื่อใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

รายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ ต่อปี จากข้อมูลอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า ปี ๒๕๖๓ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP at current market prices) ของประเทศไทย มีมูลค่าเท่ากับ ๑๕,๖๓๖,๘๙๑ ล้านบาท เป็นสัดส่วนมูลค่าของ GDP จากภาคบริการและอื่น ๆ ร้อยละ ๖๐.๙๘ ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ ๓๐.๓๙ และภาคเกษตรกรรมร้อยละ ๘.๓ ของมูลค่า GDP ของประเทศไทย ซึ่งภาคเกษตรกรรมมีมูลค่าน้อยมากแต่กลับมีประชากรมากถึงจำนวน ๒๗ ล้านคนที่อยู่ในภาคการเกษตรผลทำให้เกิดช่องว่างและความห่างเมื่อเทียบกับประชากรในภาคอื่น **ดังนั้น จึงมีข้อเสนอว่า** ให้มีการปรับค่าเป้าหมายของภาคเกษตรให้สะท้อนถึงสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกรเป็นการเฉพาะอย่างแท้จริง หากต้องการมองถึงความอยู่ดีกินดีและการกระจายรายได้ของเกษตรกรต้องพิจารณาละเอียดถึงรายได้เฉลี่ยต่อหัว สัดส่วนหนี้สินต่อทรัพย์สิน สัดส่วนคนจน และความไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากปัจจัยแวดล้อมทั้งโครงสร้างพื้นฐานแตกต่างจากจากภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการและภาคอื่น หรือมีความแตกต่างในแต่ละพื้นที่และแต่ละครัวเรือนด้วย **โดยเฉพาะกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการเกษตรทั้งระดับ จ.๑ จ.๒ และ จ.๓ เพียงหน่วยเดียวจำเป็นต้องปรับค่าเป้าหมาย**

๑.๒ เป้าหมายที่ ๑ การยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ (แผนระดับ ๒) ตัวชี้วัด ๑) ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศ ค่าเป้าหมายไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี ๒) อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศอยู่ในกลุ่ม ๑ ใน ๒๕ เมื่อเปรียบเทียบเป้าหมายตัวชี้วัดของกิจกรรม Big Rock (แผนระดับ ๓) และเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ (แผนระดับ ๒) ซึ่งกล่าวถึงการเพิ่มผลิตภาพ ในขณะที่แผนระดับ ๓ ยังไม่ได้กล่าวถึงการเพิ่มผลิตภาพแต่อย่างใด ดังนั้น จึงควรกำหนดเป้าหมายของแผนระดับ ๓ ให้สื่อถึงเป้าหมายของแผนระดับที่ ๒ เพื่อให้การนำส่งผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินกิจกรรมสามารถส่งถึงเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม **ดังนั้น จึงมีข้อเสนอว่า** ควรให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักกิจกรรมปฏิรูปประเทศทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูป คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานส่งเสริมวิสากิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**ดำเนินการกำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับการเพิ่มของผลผลิตที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมปฏิรูปที่รับผิดชอบเพื่อทำให้การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) ในภาคการผลิตต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศไทยเติบโตและแข่งขันได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งอาจพิจารณาบรรจุไว้ในแผนระดับ ๓ ของหน่วยงานก็ได้**

๑.๓ การรายงานในบางประเด็นไม่แสดงผลสัมฤทธิ์ของโครงการ เช่น การรายงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หน้า ๑๒๕ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง มีสถานการดำเนินงานข้อ (๑) ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำ และไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืช เลี้ยงปศุสัตว์ที่มีมูลค่าสูง ได้ดำเนินการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map จำนวน ๙๓,๒๙๗ ไร่ ในพื้นที่ ๔๙ จังหวัด **ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะ**ว่า เนื้อหาของรายงานที่นำเสนอกิจกรรมดำเนินการนั้น ไม่ได้รายงานผลสัมฤทธิ์ ควรรายงานผลการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เช่น การเพิ่มผลผลิตหรือการลดต้นทุนเปรียบเทียบจากปีที่ผ่านมา และผลลัพธ์ที่ได้ต้องเปรียบเทียบ หรือแสดงเป็นหน่วยวัดเดียวกับ เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ จึงจะเป็นการรายงานผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งการรายงานของทุกหน่วยงานต้องแสดงผลสัมฤทธิ์ เป็นไปตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบว่าด้วยการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วย

๑.๔ การเร่งรัดและติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศควรเป็นการหารือระหว่างหน่วยงานปฏิบัติ หน่วยงานรับผิดชอบ และคณะอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการ ตสร. วุฒิสภาที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันตรวจสอบระหว่างและหลังจากปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ตามกลไกที่ได้รับมอบหมายตามแผนระดับ ๒ และแผนระดับ ๓ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามแผนของผู้ปฏิบัติ **เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะและเร่งรัดปรับปรุงการดำเนินการโครงการ/แผนงานต่าง ๆ รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา/อุปสรรคที่จะทำให้การปฏิรูปประเทศไม่เป็นไปตามเป้าหมาย**

๑.๕ จากการลงพื้นที่ของคณะกรรมาธิการ ตสร. และการศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดกำหนดให้ยึดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่าง ๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีเป็นกรอบการดำเนินงานจัดทำแผน **พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้กล่าวถึงเป้าหมายเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต หรือไม่ได้กำหนดไว้ในเป้าหมายของการพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด** ส่วนใหญ่จะกำหนดเรื่องการเพิ่มอัตราการผลิต หรือ GPP เป็นเป้าหมาย ดังนั้น สศช.สำนักงาน ก.พ.ร.และสำนักงบประมาณร่วมกับกระทรวงมหาดไทยควรมีการมอบหมายตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศและกิจกรรมปฏิรูปประเทศให้จังหวัดนำไปบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม **เนื่องจากการนำแผนการปฏิรูปประเทศไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานทุกระดับยังมีการถ่ายทอดเป้าหมายไปยังทุกหน่วยงานตามลำดับน้อย และจากการลง ตสร.ในระดับพื้นที่พบว่ายังไม่ครอบคลุมทุกจังหวัด**

และจากการหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า ยังไม่มีการถ่ายทอดเป้าหมายไปสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด

❖ ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ต่อกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายสำหรับแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จากผลการวิเคราะห์และความเห็นประกอบ จึงมีข้อเสนอแนะ เร่งรัด ดังนี้

๑. แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ (๑) ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชยนาวี พ.ศ. .... (๒) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ การแก้ไขกฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกแก่การนำเข้า - ส่งออกสินค้า ที่เป็นการขนส่งของผ่านประเทศไทย จากด่านศุลกากรแห่งหนึ่งไปยังด่านศุลกากรอีกแห่งหนึ่ง และขนส่งออกนอกราชอาณาจักรไทย (๓)พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ การแก้ไขกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ความสูงหัวลากตู้คอนเทนเนอร์แบบ High Cube ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๕๐) และความสูงรถบรรทุกสำหรับบรรทุกรถยนต์ (Car Carrier) ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ขนส่งสินค้าตามมาตรฐานสากลในปัจจุบัน (๔) จากการติดตามตั้งแต่รอบเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ฉบับร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. .... **โดยสรุปพบว่า** จากการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย ทั้ง ๔ ฉบับยังไม่มีความคืบหน้าแต่อย่างใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชยนาวีที่เป็นปัจจัยความสำเร็จของพันธกิจนี้ที่ปัจจุบันอยู่ระหว่างสำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาในประเด็นรูปแบบการจัดตั้งองค์กรเป็นกฎหมายเฉพาะหรือให้เป็นกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน

๒. แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (๑) พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ และ/หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (๒) ร่างประกาศหรือระเบียบกระทรวงพลังงาน ว่าด้วยการนำรูปแบบธุรกิจ Energy Service Companies (ESCO) มาใช้กับภาครัฐ (๓) ร่างแนวปฏิบัติของสำนักงบประมาณเพื่อจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการตั้งงบผูกพันสำหรับ ESCO ภาครัฐ (๔) ร่างแนวปฏิบัติและร่างสัญญาจัดจ้างมาตรฐานกลางของกรมบัญชีกลางว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ESCOภาครัฐ (๕) ร่างระเบียบหรือข้อสั่งการจากคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้งกลไกและกำหนดแนวทางการจัดทำแผนบูรณาการ (๖) ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์ว่าด้วย Third Party Access ของระบบส่งและระบบจำหน่าย (๗) ร่างระเบียบการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันที่ใช้พลังงานทดแทน (๘) ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์สำหรับส่งเสริมกิจการจำหน่าย (Retail) **โดยสรุปข้อเสนอแนะ**กฎหมายที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อรองรับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน คือ พระราชบัญญัติของ ๓ การไฟฟ้า โดยเฉพาะในส่วนของ กฟผ. ควรเร่งรัดดำเนินการปรับปรุงให้แล้วเสร็จและเสนอ ครม. พิจารณาโดยเร็ว

๓. การติดตามความคืบหน้ากฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ มีจำนวนทั้งหมด ๙ ฉบับ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน ๕ ฉบับ และดำเนินการแล้วเสร็จจำนวน ๔ ฉบับ คือ **(๑) <u>อยู่ระหว่างดำเนินการ</u>** (๑.๑) ร่างพระราชบัญญัติรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. .... (๑.๒) มาตรการและระเบียบเพื่อสนับสนุนให้โรงไฟฟ้าแบบ Non-Firm เปลี่ยนไปจ่ายไฟฟ้าแบบ Firm (๑.๓) ปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดพลังงานควบคุม พ.ศ. ๒๕๓๖ เพื่อยกเว้นให้โซลาร์รูฟที่มีขนาดไม่เกิน ๑,๐๐๐ kWp ไม่เป็นพลังงานควบคุม (๑.๔) ระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรีและระเบียบว่าด้วยการเชื่อมต่อโซล่าร์รูฟเสรีกับฝ่ายจำหน่าย (๑.๕) ระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมให้มีการเก็บสะสมพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตจากโซลาร์รูฟและนำกลับมาใช้ใหม่ **(๒) <u>ดำเนินการแล้วเสร็จ</u>** (๒.๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒) (๒.๒) กฎกระทรวงกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร และมาตรฐานหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๓ (๒.๓) กฎหมายให้มีการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางระหว่างทางและปลายทาง (ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐) (๒.๔) ระเบียบกระทรวงพลังงานว่าด้วย Code of Conduct ของหน่วยนโยบาย-กำกับ-ปฏิบัติด้านพลังงาน

โดยบทสรุปการพัฒนากฎหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๔ ฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชยนาวีที่เป็นปัจจัยความสำเร็จ และในส่วนด้านพลังงานจำเป็นที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติของ ๓ การไฟฟ้าในส่วนของ กฟผ. ให้แล้วเสร็จและเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

หน้าว่าง

หน้าว่าง

(๓) แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๓
“การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์”

❖ บริบทของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

● **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ** คือ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่งและมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย. มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

● **ตัวชี้วัด ประกอบด้วย**

(๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย

(๒) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(๓) การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

● **ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ** จำนวน ๖ ด้าน คือ ๑) ด้านเศรษฐกิจ ๒) ด้านสาธารณสุข ๓) ด้านสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ๔) ด้านสังคม ๕) ด้านการศึกษา ๖) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

● **ห้วงเวลาการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔** ในภาพรวม “ค่าดัชนีความสุขของคนไทย” มีแนวโน้มลดลง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การบรรลุเป้าหมายมิติต่าง ๆ จำแนกออกได้เป็น ๒ ส่วน ได้แก่ ส่วนแรก ประเด็นที่มีทิศทางที่ดีขึ้น ประกอบด้วย ๑) ความเหลื่อมล้ำด้านหลักประกันสุขภาพของประชาชน ๒) คุณภาพชีวิต สุขภาวะ และชีวิตความเป็นอยู่ ๓) ประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐและการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และ ๔) การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการรักษาสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม และ ๕) ความพร้อมด้านศักยภาพทางการทหารของไทย (ระดับดีมาก) ส่วนที่สอง ประเด็นที่มีทิศทางลดลง ประกอบด้วย ๑) ช่องว่างรายได้ประชากรมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ๒) ครัวเรือนมีความยากจนเพิ่มขึ้น ๓) ระดับหนี้สิ้นภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ๔) ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษารุนแรงขึ้น

ภาพที่ ๑๘ การติดตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุน
ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

❖ แนวโน้มสถานการณ์ของประเทศที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน และองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายในมิติต่าง ๆ

การกำหนดตัวชี้วัดในแผนการปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐไม่มีความเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติที่ชัดเจน และการกำหนดตัวชี้วัดในแผนระดับ ๒ และแผนระดับ ๓ บางประเด็นไม่สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับบน และในระดับส่วนกลาง และระดับภูมิภาค ไม่มีการแปลงแผนสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และขาดกลไกระดับจังหวัดในการสนับสนุนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่ ส่งผลให้ไม่สามารถตอบโจทย์ของยุทธศาสตร์ชาติได้ ประกอบกับกระบวนการและวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของประเทศไทยที่ยังคงเป็นไปในรูปแบบการพิจารณาแยกรายหน่วยงาน อีกทั้งไม่มีการจัดสรรงบประมาณเป็นการเฉพาะสำหรับโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

การที่ทั่วโลกต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๖๒ เป็นต้นมาจนถึงช่วงปี ๒๕๖๔ ยังคงมีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง และทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อการดำรงชีวิตของประชาชนและการพัฒนาประเทศในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การศึกษา สาธารณสุข กีฬาและแรงงาน ส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนและดำเนินงานตามแผนงานและโครงการการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการ

พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์โดยตรงในทุกด้านอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เนื่องจากการดำเนินการหลายกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่เน้นการรวมกลุ่มของผู้คนจำนวนมาก

มิติสาธารณสุข การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ซึ่งนับเป็นโรคอุบัติใหม่ที่องค์การอนามัยโลกประกาศเป็น “ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ” (Public Health Emergency of International Concern: PHEIC) หรือโรคระบาดใหญ่ (Pandemic) ทำให้ระบบสาธารณสุข และการบริหารจัดการระบบสาธารณสุข มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินทางด้านโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้น และจำเป็นต้องปรับตัวให้พร้อมรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เสมอ

มิติการศึกษา

๑) การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาขาดความสอดคล้องกับการจัดการศึกษาและการจัดทำหลักสูตรการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในระดับต่าง ๆ เกิดสภาพบังคับให้ต้องเร่งกระบวนการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ทุกระดับ ส่งผลให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครูอาจารย์ นิสิตนักศึกษา ต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ เกิดภาวการณ์เรียนรู้ถดถอยโดยเฉพาะเรื่องพัฒนาการด้านสติปัญญาที่เกิดจากการเรียนออนไลน์

๒) ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและสถานการณ์ความจำเป็นด้านเศรษฐกิจของครอบครัวที่เป็นเหตุให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองต้องไปทำงานนอกพื้นที่ แล้วให้เด็กอาศัยอยู่กับตายายซึ่งเป็นวัยชรา ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

๓) การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ด้านการศึกษาได้รับการจัดสรรงบประมาณในจำนวนมากกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้น จึงมีความคาดหวังผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการด้านการศึกษาในอนาคตที่สูงขึ้นตามไปด้วย

๔) อัตราการเกิดของประชากรลดลงอย่างต่อเนื่องทำให้จำนวนผู้เรียนลดลงทุกปี

มิติวัฒนธรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมที่ถือเป็นฟันเฟืองที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยเกิดการชะลอตัว สินค้าวัฒนธรรมในภูมิภาคต่าง ๆ ไม่สามารถจัดจำหน่ายได้เท่าที่ควร

มิติกีฬา การสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม การสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ทั้งหมด เนื่องจากการดำเนินการมีความจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมในภาคปฏิบัติด้วย ประกอบกับการปรับลดและการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้ง ๆ ที่หลายโครงการได้ถูกกำหนดให้เป็นโครงการที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ส่งผลให้การดำเนินขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมไปสู่เป้าหมาย

มิติแรงงาน สถานการณ์ความจำเป็นที่ส่งผลให้รัฐบาลต้องใช้มาตรการ lock down อย่างจริงจัง ส่งผลให้ภาคธุรกิจได้รับผลกระทบ สถานประกอบการบางแห่งเกิดภาวะขาดทุน ล้มละลาย มีการจ้างงานลดลงส่งผลให้เกิดภาวะตกงาน กระทบต่อการดำรงชีพของประชาชน

❖ ประเด็นท้าทาย

ผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ที่สร้างปัญหาความยากจนแบบเฉียบพลันและนำมาซึ่งความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในการหลุดออกนอกระบบการศึกษามากยิ่งขึ้น และส่งผลให้เด็กและเยาวชนจำนวนมากต้องหลุดออกจากระบบการศึกษา เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมสูงขึ้นมาก ประกอบกับการขาดการจัดทำข้อมูลกลางของจังหวัด เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการ และการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนั้น จึงเกิดความท้าทายในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย

อัตราการเกิดของประชากรที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่มีกลุ่มผู้สูงอายุเพิ่มมาขึ้น จึงเป็นความท้าทายในการบริหารจัดการที่ต้องจัดทำแผนรองรับสถานการณ์ดังกล่าว และต้องปรับระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาประชากรทุกช่วงวัยและเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศในทุกด้าน

การเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ และข้อจำกัดที่ไม่สามารถดำเนินการในบางกิจกรรมได้ตามกำหนดเวลา จนเกิดข้อจำกัดในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะและการประเมินพัฒนาการการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการอาชีวศึกษาที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ บางประเภทที่ต้องใช้วิธีการ Onsite ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดอุปสรรคในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบกับแม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ จะคลี่คลายแล้วแต่ยังไม่มีการจัดทำแผนการสอนแบบ New Normal ที่ชัดเจน

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย การพัฒนาดัชนีคุณธรรมคนไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย ความมีวินัยความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง และกตัญญู นั้น ยังมีความแตกต่างกันระหว่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติกับแผนการปฏิรูปประเทศ จึงอาจส่งผลต่อการประเมินผลการบรรลุเป้าหมายเรื่อง “ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม” ในภาพรวมได้

การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ การกำหนดค่าตั้งต้น (Baseline) ยังไม่ชัดเจน ส่งผลให้การวัดผลการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาแนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมทำได้ยาก ประกอบกับการจัดโครงการที่ผ่านมา มุ่งเน้นไปที่การจัดนิทรรศการ การจัดแสดง และการฝึกอบรม เป็นหลัก ส่งผลให้ผลลัพธ์ที่ปรากฏออกมายังไม่ชัดนัก จึงทำให้หน่วยงาน

อาจไม่สามารถประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม

ความท้าทายในการส่งเสริมให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬา และการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน/กิจกรรมในการส่งเสริมการออกกำลังกายการเล่นกีฬาของประชาชนให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน และต้องรู้เท่าทันเกี่ยวกับกฎระเบียบขององค์กรทางด้านกีฬาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีสมาชิกที่มีการอนุมัติใช้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้พัฒนาการกีฬาของประเทศไทยไปสู่ระดับสากลอย่างมีประสิทธิภาพ ปราศจากการถูกตัดสินการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ฯลฯ ที่มีการประกาศใช้

ขาดระบบฐานข้อมูลด้านแรงงานในทุกมิติ ที่ครอบคลุมข้อมูลของทุกกลุ่มแรงงาน เพื่อให้ส่วนราชการที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบใช้ประโยชน์เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์และกำหนดแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการและพัฒนาส่งเสริมและการติดตามผลและการประเมินผลหลังการฝึกอาชีพหรือการให้ความช่วยเหลือจากส่วนราชการอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน

การจัดการด้านสาธารณสุข ๑) การบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินทางด้านโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้น และจำเป็นต้องปรับตัวให้พร้อมรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เสมอ ๒) การถ่ายโอนภารกิจ “โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล” สู่ “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” ที่ต้องให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจที่จำเป็นต้องมีองค์ความรู้ในการให้บริการด้านสาธารณสุข อัตรากำลังบุคลากรด้านสาธารณสุขเพื่อรองรับภารกิจดังกล่าว ความชัดเจนในการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในภารกิจดังกล่าว และการวิเคราะห์ผลกระทบในการถ่ายโอนภารกิจที่ส่งผลต่อประชาชนผู้เข้ารับบริการ ๓) การจัดการระบบสาธารณสุขชายแดน (BORDER HEALTH) ต้องบริหารจัดการด้านงบประมาณและการจัดบริการด้านสาธารณสุขให้กับคนไทย โดยคำนึงถึงการบริการด้านสาธารณสุขของแรงงานต่างชาติ เพื่อให้เกิดความเพียงพอในการจัดสรรทรัพยากรด้านงบประมาณ และบุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่

❖ สรุปผลการติดตามความก้าวหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓ ด้าน ประกอบด้วย แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษาและด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการพิจารณาคัดเลือกโครงการที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน **ปรากฏตามภาพที่ ๑๙**

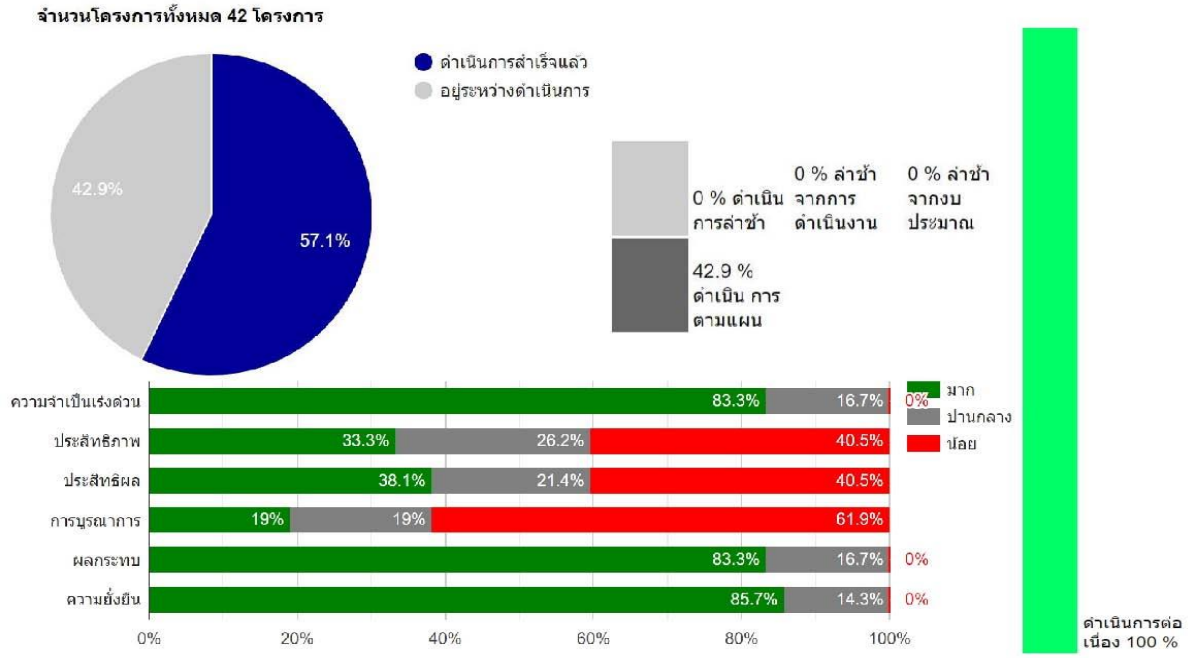

ภาพที่ ๑๙ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ประจำปี ๒๕๖๔ โดยผลรวมตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข และด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

● **ผลการติดตามศึกษา วิเคราะห์ การดำเนินการ**

พิจารณาคัดเลือกโครงการที่เป็นโครงการที่มีผลกระทบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ระดับมาก และเป็นโครงการมีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ระดับมาก ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านสาธารณสุข ที่สนับสนุนการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔๒ โครงการ ซึ่งปรากฏผล ดังนี้

- ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๒๔ โครงการ (ร้อยละ ๕๗.๑)

- อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑๘ โครงการ (ร้อยละ ๔๒.๙) โดยสามารถดำเนินการได้ตามแผนทั้งหมด

● **ผลการวิเคราะห์**

- ผลการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน ๓๕ โครงการ (ร้อยละ ๘๓.๓) ระดับปานกลาง ๗ โครงการ (ร้อยละ ๑๖.๗) ระดับน้อยไม่มี

- ประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ๑๗ โครงการ (ร้อยละ ๔๐.๕) ระดับปานกลาง จำนวน ๑๑ โครงการ (ร้อยละ ๒๖.๒) ระดับมาก จำนวน ๑๔ โครงการ (ร้อยละ ๓๓.๓)

- ประสิทธิผล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย จำนวน ๑๗ โครงการ (ร้อยละ ๔๐.๕) ระดับปานกลาง จำนวน ๙ โครงการ (ร้อยละ ๒๑.๔) ระดับมาก จำนวน ๑๔ โครงการ (ร้อยละ ๓๘.๑)

- การบูรณาการ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย จำนวน ๒๖ โครงการ (ร้อยละ ๖๑.๙) ระดับปานกลาง จำนวน ๘ โครงการ (ร้อยละ ๑๙) ระดับมาก จำนวน ๘ โครงการ (ร้อยละ ๑๙)

- ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน ๒๒ โครงการ (ร้อยละ ๖๘.๘)ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน ๓๕ โครงการ (ร้อยละ ๘๓.๓) ระดับปานกลาง ๗ โครงการ (ร้อยละ ๑๖.๗) ระดับน้อยไม่มี

- ผลการดำเนินงานส่งผลที่ดีอย่างยั่งยืนในระยะยาว ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก จำนวน ๓๖ โครงการ (ร้อยละ ๘๕.๗) ระดับปานกลาง ๗ โครงการ (ร้อยละ ๑๔.๓) ระดับน้อยไม่มี

- โดยสรุปการวิเคราะห์ประเมิน 5C ควรดำเนินการต่อเนื่อง จำนวน ๔๒ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

❖ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

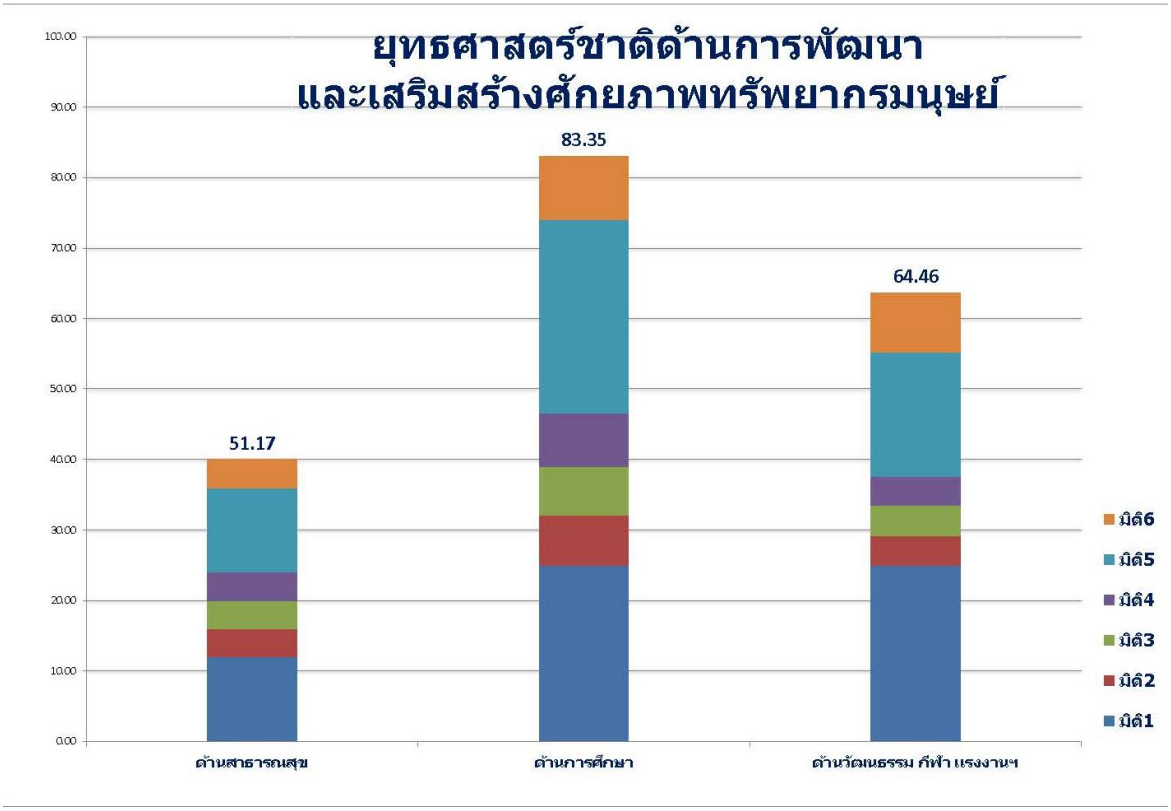

ภาพที่ ๒๐ แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา
และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔

จากข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓ ด้าน ประกอบด้วย แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านสาธารณสุขมาประเมินผล โดยให้ค่าน้ำหนักของการประเมินทั้ง ๖ มิติ ให้ความสำคัญกับมิติที่ ๑ ความสอดคล้อง และมิติที่ ๕ ผลกระทบ มากที่สุด โดยคิดเป็น ร้อยละ ๓๐ ส่วนมิติอื่นที่เหลือให้ค่าน้ำหนัก ร้อยละ ๑๐ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อเสนอแนะว่าในการจัดทำโครงการสำคัญของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในด้านนี้ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความสอดคล้องและเป็นโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามทางปฏิบัติจำเป็นต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืนด้วยผลการปรากฏผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในแต่ละด้าน ดังนี้

- ด้านสาธารณสุข ร้อยละ ๕๑.๑๗
- ด้านการศึกษา มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๘๓.๓๕
- ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ร้อยละ ๖๔.๔๖

จากข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ แผนการปฏิรูปประเทศที่มีร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข มีค่าประเมินร้อยละ ๕๑.๑๗

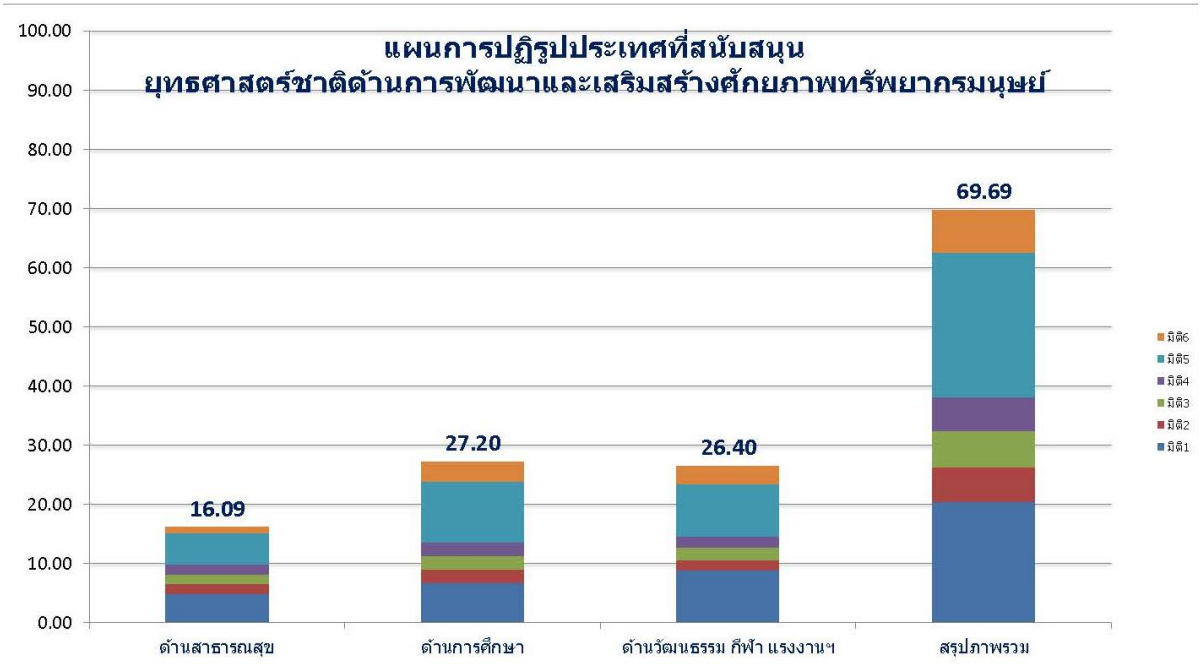

ภาพที่ ๒๑ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔

ในภาพรวมของการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีองค์ประกอบความสำเร็จจากแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๓ ด้าน ตามที่ได้กำหนดค่าร้อยละของความสำเร็จโดยให้ค่าน้ำหนักเท่ากันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านละ ๓๓.๓๓ นำมาประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย ปรากฏผลภาพรวม ร้อยละ ๖๙.๖๙ โดยมีองค์ประกอบจากแผนการปฏิรูปประเทศ ๓ ด้าน ประกอบด้วย

- ด้านสาธารณสุข ร้อยละ ๑๖.๐๙
- ด้านการศึกษา ร้อยละ ๒๗.๒๐
- ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ร้อยละ ๒๖.๔๐

ตามลำดับ

❖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและดำเนินงาน ดังนี้

๑) การกำหนดโครงการสำคัญในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติร่วมกันของทั้ง ๓ ฝ่าย เพื่อให้ความเห็นและมุมมองในมิติที่แตกต่างกันอันจะนำไปสู่การกำหนดโครงการสำคัญ และการนำไปปฏิบัติที่ก่อให้เกิดสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติอย่างแท้จริง ประกอบด้วย

๑.๑) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ ในฐานะที่มีหน้าที่และอำนาจจัดทำและปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และการพิจารณาว่าการดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศหรือไม่ เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เกิดความสอดคล้อง ตลอดจนการรายงานปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาไปยังผู้เกี่ยวข้อง

๑.๒) รัฐบาล ในฐานะฝ่ายบริหาร ผู้กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศและเป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินการของส่วนราชการทั้งประเทศ

๑.๓) วุฒิสภา ในฐานะมีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

๒) กลไกการดำเนินงาน ควรมีการปฏิรูปการดำเนินงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงบประมาณ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) โดยเฉพาะในส่วนการจัดทำโครงการสำคัญ ควรมีการปฏิรูปกระบวนการจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญใหม่ เพื่อให้เป็นการดำเนินการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับแผนแม่บทฯ จากทุกภาคส่วน โดยจะนำมาซึ่งโครงการสำคัญของแผนแม่บทฯ ประเด็นนั้น ๆ อย่างแท้จริง

สำนักงบประมาณ ควรปฏิรูปกระบวนการและวิธีการด้านงบประมาณใหม่ โดยควรกำหนดให้มีงบประมาณเฉพาะสำหรับดำเนินการและจัดทำแผนงาน/โครงการตามแผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศโดยเฉพาะ ซึ่งไม่ควรเป็นการนำงบประมาณปกติที่หน่วยงานได้รับจัดสรรตามภารกิจมาใช้ในการขับเคลื่อนดำเนินการตามแผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศ

๓) กลไกระดับจังหวัด เป็นกลไกที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศ ควรกำหนดให้มีหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ Flagship Project โดยตรง ภายใต้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ และสามารถขับเคลื่อนให้เป็นไปตามแผนงาน/โครงการของแผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

๔) ฐานข้อมูล ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลกลางที่ทุกส่วนราชการที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องให้การยอมรับและสามารถใช้ประโยชนร่วมกันได้

๕) ด้านสาธารณสุข เพื่อให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข สัมฤทธิผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสามารถขับเคลื่อนดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชน จึงควรดำเนินการเร่งรัดให้การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการตามประเด็นและกิจกรรมสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ขับเคลื่อนได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมในประเด็น ระบบบริการปฐมภูมิ (ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (ฉบับเดิม)) การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ : กลไก การบริหารสถานการณ์โดยเฉพาะในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (Big Rock ที่ ๑) การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการคล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น (Big Rock ๕) การบรรจุประเด็นเพิ่มเติมในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (ฉบับปรับปรุง) ในประเด็น (Big Rock ที่ ๕) การกระจายอำนาจให้เขตสุขภาพให้มีการกำหนดครอบคลุมระดับจังหวัด กลไกการขับเคลื่อนด้านระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารด้านสุขภาพ ซึ่งอยู่ระหว่างการกำหนดเพิ่มเติมเป็นประเด็นสำคัญที่จะดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็น Big Rock ที่ ๖ โดยเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขได้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนและผลักดัน ซึ่งจะเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้การปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

๖) ด้านการศึกษา

๖.๑) ควรพัฒนาศักยภาพมนุษย์ที่อยู่นอกระบบการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๓ – ๒๕ ปี โดยให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเข้ามาสนับสนุนและเป็นกำลังหลักในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอย่างจริงจัง ใช้การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และใช้ทรัพยากรทั้งอาคารสถานที่ และบุคลากร ของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในการดำเนินการ

๖.๒) ใช้กลไกกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเข้ามาช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และกลุ่มเด็กที่หลุดออกนอกระบบการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา

๖.๓) ขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ จะเป็นคานงัดที่สำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๖.๔) ควรเร่งรัดการดำเนินการตาม Big Rock ทั้ง ๕ ประเด็นให้บรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว เร่งขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวให้บรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว หากดำเนินการทั้ง ๕ ประเด็นนั้นได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ จะทำให้การศึกษาของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของประชาชนชาวไทย โดยผู้ที่เกี่ยวข้องต้องกำกับติดตามให้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามเป้าหมายต่าง ๆ อย่างจริงจังและรวดเร็ว ขณะเดียวกันต้องมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนการทำงานให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

๗) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๗.๑) ควรนำหลักเกณฑ์ด้านคุณธรรมที่สามารถใช้ประเมินดัชนีคุณธรรม ๕ ประการในระดับบุคคล องค์กร และสื่อ ไปใช้ในวงกว้างยิ่งขึ้น อาทิ ใช้กับบุคคลในช่วงวัยต่าง ๆ ในทุกจังหวัด ใช้กับองค์กรภาครัฐที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรมทั้งหน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนให้เพิ่มจำนวนขึ้น

๗.๒) ควรมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เกิดสื่อรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดแทรกด้านวัฒนธรรมและการเสริมสร้างคุณธรรม โดยมีรูปแบบการนำเสนอที่สร้างสรรค์ น่าสนใจ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย

๗.๓) ควรต่อยอดการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมผ่านการจัดตลาดวัฒนธรรมที่มีสินค้า ผลิตภัณฑ์ เทศกาลประเพณี อาหาร การท่องเที่ยวชุมชน และศิลปะการแสดง มาเป็นพื้นที่ในการนำเสนอผลงานดังกล่าว โดยใช้พื้นที่กลางของชุมชนที่สามารถจัดทำเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนได้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

๗.๔) ควรสร้างกระบวนการทำงานให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนตั้งแต่การกระบวนการวางแผน การจัดทำโครงการเพื่อรับงบประมาณ การแก้ไขปัญหา ตลอดจนแนวทางในการพัฒนา โดยการประชาสัมพันธ์ในลักษณะ ๒ ช่องทาง คือ ระดับบริหารสู่ระดับปฏิบัติ และระดับปฏิบัติสู่ระดับบริหาร รวมถึงการสร้างเครือข่ายการติดต่อสื่อสารในช่องทางต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ เรียนรู้ และเข้าใจไปพร้อม ๆ กันอย่างต่อเนื่องและเนื่องจากยังถือภารกิจของหน่วยงานของตนเป็นหลัก ทำให้การบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมาไม่เกิดขึ้นเท่าที่ควร

๗.๕) ควรสร้างการตื่นตัวและความตระหนักรู้ให้กับหน่วยงานระดับปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่า : หน่วยงานระดับปฏิบัติส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ทำให้แม้ที่ผ่านมาหน่วยงานระดับบริหารจะให้ความสำคัญและมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติดำเนินการ แต่ก็ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์หรือบรรลุเป้าหมายอย่างที่ควรจะเป็น

๗.๖) ควรปรับปรุงแนวความคิด/วิธีการการจัดทำคำของบประมาณ เนื่องจากการดำเนินการที่ผ่านมาหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการกีฬามักจะไม่ค่อยได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณก็มักจะได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยกว่าที่ได้เสนอของบประมาณ ทำให้หลาย ๆ โครงการที่สำคัญในการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมด้านการกีฬาไม่สามารถดำเนินการได้ หรือหากดำเนินการได้แต่ผลลัพธ์ที่ได้ก็ไม่เพียงพอที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาได้อย่างแท้จริง ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากขั้นตอนการเขียนงบประมาณ และการที่ไม่สามารถอธิบายให้สำนักงบประมาณได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการกีฬานั้น ดังนั้น ในการเขียนเสนอของบประมาณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเชิญผู้แทนจากสำนักงบประมาณเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรก รวมถึงการจัดทำโครงการเพื่อขอรับงบประมาณควรที่จะมีความชัดเจน และสามารถชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศได้อย่างแท้จริง โดยอาจนำโครงการที่มีความโดดเด่นในปี ๒๕๖๕ เช่น โครงการแคลอรี่เครดิต มาปรับปรุงพัฒนาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และผู้ที่จะชี้แจงงบประมาณจะต้องสามารถชี้แจงให้สำนักงบประมาณเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของโครงการได้เกี่ยวกับประเด็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ระดับบริหารควรที่จะได้มีการอธิบายให้ระดับปฏิบัติ มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้แล้วควรนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงบประมาณไปเป็นแนวทางการจัดทำคำของบประมาณที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (โครงการที่ต้องดำเนินการในปี พ.ศ.๒๕๖๗) ต่อไป

๗.๗) ควรมีการทบทวนประเด็นของกฎหมายที่มีอยู่ปัจจุบันว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาฉบับใดที่ล้าสมัยและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากีฬาของประเทศและในระดับสากล

๗.๘) ควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะตามความต้องการของตลาดแรงงาน คำนึงถึงตลาดแรงงานในจังหวัดและพื้นที่ใกล้เคียง ประสานการทำงานร่วมสถานศึกษา จัดการอบรมฝึกอาชีพเพื่อพัฒนาศักยภาพก่อนการจบการศึกษา สร้างความร่วมมือกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรม การให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรม ด้านทักษะการประกอบอาชีพ แหล่งเงินทุนสนับสนุน โอกาสในการประกอบอาชีพ และการบริหารจัดการ มีระบบติดตามประเมินผลกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมอย่างต่อเนื่องว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง และยั่งยืน

❖ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

ด้านสาธารณสุข

๑) การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเป็นการเฉพาะ โดยควรปรับปรุงวิธีการและกระบวนการด้านงบประมาณใหม่ ไม่ควรใช้วิธีการที่เป็นกลไกงบประมาณตามปกติ ทั้งนี้ เพื่อรองรับสนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดทำแผนงาน/โครงการที่เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

๒) ควรกำหนดให้การขับเคลื่อนและดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเป็นภารกิจหลักของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ มากกว่าการมีหน้าที่ในการจัดทำและเสนอแผน เนื่องจากเป็นองค์กรที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง จึงสามารถประสานและบูรณาการให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาร่วมดำเนินการจัดทำและขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การดำเนินการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขไม่สามารถดำเนินการเฉพาะภายในกระทรวงสาธารณสุขเพียงหน่วยงานเดียวได้ ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องมีความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ และการดำเนินการที่มีความยืดหยุ่น

๔) ในเชิงกระบวนการ แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนบูรณาการให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

ด้านการศึกษา

๑) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งรัดดำเนินการขับเคลื่อนอย่างจริงจัง รวมทั้งพิจารณาจัดทำแผนสำรองเพื่อรองรับสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปและส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้

๒) ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงาน

ให้มุ่งเน้นมาตรการป้องกันและฟื้นฟูผลกระทบที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมากยิ่งขึ้น อาทิ เด็กยากจน เด็กพิการหรือเด็กที่ไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนทางไกล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือการเรียนรู้ทางออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ

๓) ควรส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย รวมถึงควรจัดเตรียมแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับการเร่งดำเนินกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ อาทิ การส่งเสริมการเรียนที่เน้นการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การจ้างงานที่ต้องใช้รูปแบบการเรียนแบบ Onsite เท่านั้น เพื่อให้สามารถเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ในสถานการณ์ปกติ

ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๑) ควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิงด้วย Soft Power ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัยให้มากยิ่งขึ้น

๒) ควรกำหนดเป้าหมายโดยระบุเป็นเป้าหมายเชิงคุณภาพและเป้าหมายเชิงปริมาณ รวมทั้งกำหนดค่าตั้งต้น (Baseline) ให้ชัดเจน เพื่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

๓) ควรมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome) ที่สำคัญของการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม เช่น การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชาชนในพื้นที่ตลาดวัฒนธรรม การมีประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตลาดวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เป็นต้น

๔) ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ ตลอดจนนโยบายต่าง ๆ ที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปแปลงไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ควรมีการบูรณาการแผนปฏิบัติราชการกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้แนวคิดการมองไปข้างหน้า โดยปัจจุบันต้องเตรียมการจัดทำโครงการสำคัญปี ๒๕๖๗ เพื่อให้ทันต่อกระบวนการจัดทำคำของบประมาณ

๖) ควรปรับปรุง/พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ

หน้าว่าง

(๔) แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๔
“การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม”

❖ บริบทแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีวัตถุประสงค์สำคัญในภาพรวมระยะ ๒๐ ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ “การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม” ประกอบด้วยไปด้วย ๓ เป้าหมายหลัก ได้แก่ (๑) การสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ (๒) การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และ (๓) เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ โดยมี ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร (๒) ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน (๓) ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และ (๔) คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

การปฏิรูปประเทศได้กำหนดเป้าหมายหลัก ๓ ประการ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๘ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ๒) ด้านกฎหมาย ๓) ด้านกระบวนการยุติธรรม ๔) ด้านเศรษฐกิจ ๕) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ๖) ด้านสังคม ๗) ด้านการศึกษา และ ๘) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อย่างไรก็ตามในการดำเนินการได้นำแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข และด้านสังคม เป็นหลักในการพิจารณา เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องโดยตรงและเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านนี้

๑. แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น รวมถึงมีจำนวนชุมชนสุขภาพดีขึ้น มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น พร้อมทั้ง

การเข้าถึงบริการสาธารณสุข มีความเหลื่อมล้ำลดลง และประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ได้กำหนดให้มีเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๑๐ เรื่อง ซึ่งได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock โดยเป็นประเด็นปฏิรูปที่เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยประเด็นหรือกิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัดผลักดันให้การขับเคลื่อนเป็นไปอย่างประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม คือ (๑) การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ : กลไกการบริหารสถานการณ์ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (Big Rock ที่ ๑) (๒) การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการคล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น (Big Rock ที่ ๕) และ (๓) การขับเคลื่อนด้านระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารด้านสุขภาพ ซึ่งถูกกำหนดเพิ่มเติมเป็นประเด็นสำคัญที่จะดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็น Big Rock ที่ ๖

ทั้งนี้ การดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปในประเด็นข้างต้นจะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนระบบสาธารณสุขของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงเห็นควรที่จะพิจารณาติดตาม เร่งรัด และมีข้อเสนอต่อประเด็นการขับเคลื่อนและดำเนินการในประเด็นดังกล่าว เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และรัฐบาลต่อไป

๒. แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ การสร้างสังคมคุณภาพ โดยการทำให้คนไทยมีหลักประกันทางรายได้ในวัยเกษียณที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สังคมไทยเป็นสังคมแห่งโอกาสและไม่แบ่งแยก ภาครัฐมีข้อมูลและสารสนเทศด้านสังคมที่บูรณาการทุกหน่วยงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ ชุมชนและท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง โดยสามารถจัดการกันเองและทำงานร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ได้และคนไทยมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่การมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๒๕๘ ฉ. ได้มีการกำหนดประเด็นปฏิรูปประเทศในด้านสังคม ประกอบด้วย ๔ ประเด็นหลัก คือ (๑) การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ (๒) ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (๓) การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง (๔) การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง และ (๕) การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน

❖ แนวโน้มสถานการณ์ของประเทศที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน และองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายในมิติต่างๆ

การที่ทั่วโลกต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด ๑๙ ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๖๒ เป็นต้นมา ซึ่งนับเป็นโรคอุบัติใหม่ที่องค์การอนามัยโลกประกาศเป็น “ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ” (Public Health Emergency of International Concern: PHEIC) หรือโรคระบาดใหญ่ (Pandemic) ที่มีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง และทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุขของนานาประเทศ รวมทั้งประเทศไทยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น ระบบสาธารณสุข และการบริหารจัดการระบบสาธารณสุขจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินทางด้านโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้น ซึ่งระบบสาธารณสุขจำเป็นต้องปรับตัวให้พร้อมรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อยู่เสมอ

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อการขับเคลื่อนและดำเนินงานตามแผนงานและโครงการของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านสาธารณสุขที่เกิดขึ้นก่อน แต่ทั้งนี้ก็เป็นโอกาสสำคัญที่นำไปสู่การนำปัญหาที่เกิดขึ้น มาถอดบทเรียนเพื่อเรียนรู้และพัฒนาระบบสาธารณสุขของประเทศ รวมทั้งการปรับแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อประโยชน์ของประชาชน

นอกจากนี้ ภาพรวมของการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจ้างงาน เช่น การใช้ AI แทนแรงงานคน การลดเวลาทำงาน การจ้างงานแบบมีความยืดหยุ่น (Freelance) เป็นต้น และวิถีชีวิตของประชาชนในระยะยาว ทำให้แรงงานถูกเลิกจ้างและกลับคืนถิ่น บางส่วนแรงงานมีรายได้ลดน้อยลงและมีรายได้ไม่แน่นอน จึงอาจกระทบต่อการส่งเงินเข้ากองทุนต่าง ๆ และการออมเงินเพื่อให้มีความมั่นคงด้านการเงินก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ

❖ ประเด็นท้าทาย

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นทั้งในมิติของการเพิ่มโอกาส และอุปสรรคต่อการดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมาย และประเด็นความท้าทายในการประเด็นความท้าทายในการดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ได้แก่

๑) การดำเนินการในภาพรวม ควรปรับปรุงระบบการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้สามารถดำเนินการขับเคลื่อนแผนต่าง ๆ มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายตามกรอบเวลาได้อย่างเป็นรูปธรรม เร่งรัดให้หน่วยงานในระดับนโยบายต้องให้ความสำคัญและผลักดันแผนให้นำไปใช้เป็นทิศทางการทำงานของทุกส่วนราชการ ร่วมกันบูรณาการการทำงานจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง และติดตามผลการดำเนินการเพื่อตอบสนองการแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างตรงจุด

๒) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข กระบวนการและวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของประเทศไทยที่ยังคงเป็นไปในรูปแบบการพิจารณาแยกรายหน่วยงาน อีกทั้งไม่มีการจัดสรรงบประมาณเป็นการเฉพาะสำหรับโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนั้น จึงส่งผลให้การดำเนินการบางประเด็นเกิดความล่าช้าและไม่สามารถขับเคลื่อนไปได้เท่าที่ควร ซึ่งรัฐบาลควรพิจารณาทบทวนกระบวนการและวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนงาน โครงการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ เป็นสถานการณ์ที่ส่งผลต่อระบบสาธารณสุข และระบบการบริการจัดการด้านสาธารณสุขของประเทศโดยตรงที่ประเทศไทยต้องพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดด รวมถึงต้องรับมือกับความปกติใหม่ (The New Normal) ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ (Post-Covid Era) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพิจารณาเครื่องมือที่จะนำไปสนับสนุนให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ การปฏิรูปเขตสุขภาพ การดำเนินงานที่เป็นอยู่ไม่ได้แก้ปัญหาของแต่ละพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นการแก้ปัญหาจากส่วนกลาง อำนาจการบริหารจัดการของแต่ละเขตไม่เบ็ดเสร็จ แยกส่วนการจัดสรรทรัพยากรด้านกำลังคนมีความเหลื่อมล้ำ ตลอดจนการบริหารจัดการขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการจัดทำกลไกการบูรณาการและการจัดการเขตสุขภาพในรูปแบบ Sandbox จึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญของการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

(๓) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งผลให้แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมสำเร็จบรรลุผลตามเป้าหมาย เนื่องจาก การจัดทำฐานข้อมูลชุมชน/ตำบล โดยชุมชนได้มีส่วนร่วมจัดการวิเคราะห์และใช้ข้อมูล และมีหน่วยงานภายนอกหนุนเสริม ทำให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่ตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างตรงเป้า นอกจากนี้ แผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม จะบรรลุเป้าหมายเมื่อได้ดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชนตามลำดับ

❖ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินโครงการในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข และด้านสังคม ทั้งหมด ๒๕ โครงการ (๑๑ + ๑๔)

ซึ่งในการพิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด ได้คัดเลือกโครงการที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน **ปรากฏตามภาพที่ ๒๒**

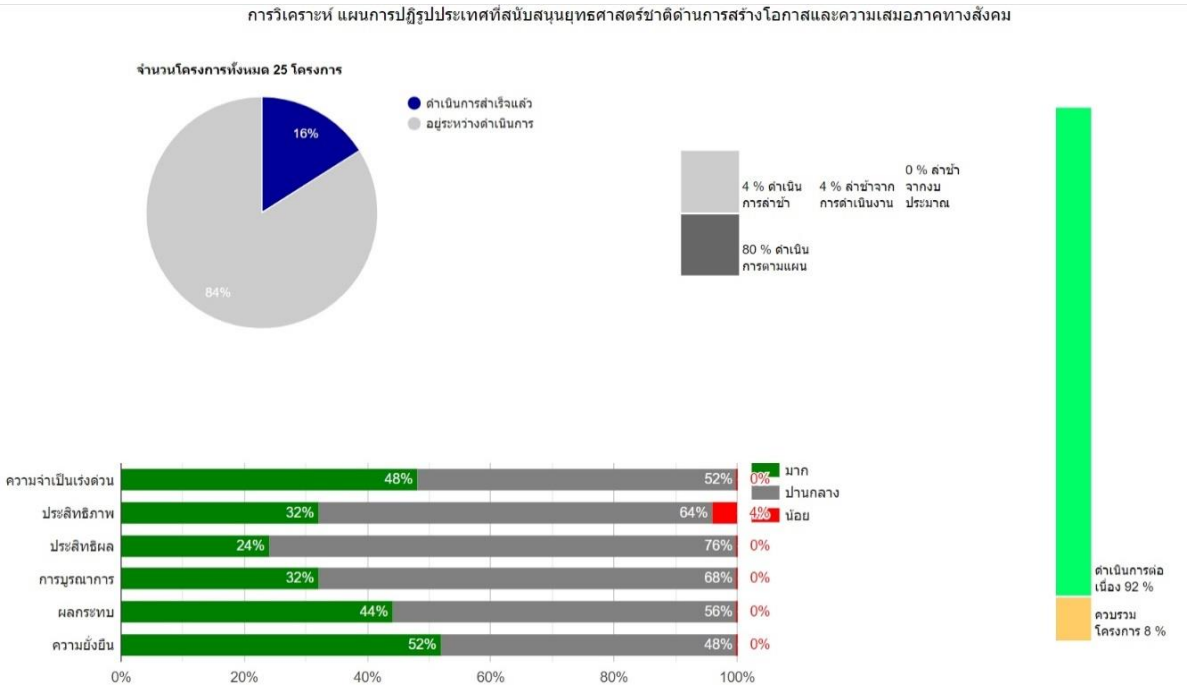

ภาพที่ ๒๒ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

● ผลการติดตามศึกษา วิเคราะห์ การดำเนินการ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข จำนวน ๑๑ โครงการ ด้านสังคม จำนวน ๑๔ โครงการ **รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๕ โครงการ**

- ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๔ โครงการ (ร้อยละ ๑๖)

- อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๒๑ โครงการ (ร้อยละ ๘๔) สามารถดำเนินการได้ตามแผน จำนวน ๒๐ โครงการ (ร้อยละ ๘๐) ดำเนินการล่าช้า จำนวน ๑ โครงการ (ร้อยละ ๔) ซึ่งเป็นความล่าช้าจากการดำเนินงาน

● ผลการวิเคราะห์

- เป็นโครงการที่ผลการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย ส่วนมากอยู่ในระดับมาก จำนวน ๒๕ โครงการ (ร้อยละ ๗๘.๑)

- ประสิทธิภาพ ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๑๖ โครงการ (ร้อยละ ๖๔)

- ประสิทธิผล ส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๑๙ โครงการ (ร้อยละ ๗๖)

- การบูรณาการ ส่วนมากอยู่ในระดับมาก จำนวน ๑๗ โครงการ (ร้อยละ ๖๘)

- ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย ส่วนมากอยู่ในระดับมาก จำนวน ๑๔ โครงการ (ร้อยละ ๔๔)

- ผลการดำเนินงานส่งผลที่ดีอย่างยั่งยืนในระยะยาว ส่วนมากอยู่ในระดับมาก จำนวน ๑๒ โครงการ (ร้อยละ ๔๘)

- โดยสรุปการวิเคราะห์ประเมิน 5C ควรดำเนินการต่อเนื่อง จำนวน ๒๓ โครงการ (ร้อยละ ๙๒)

❖ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

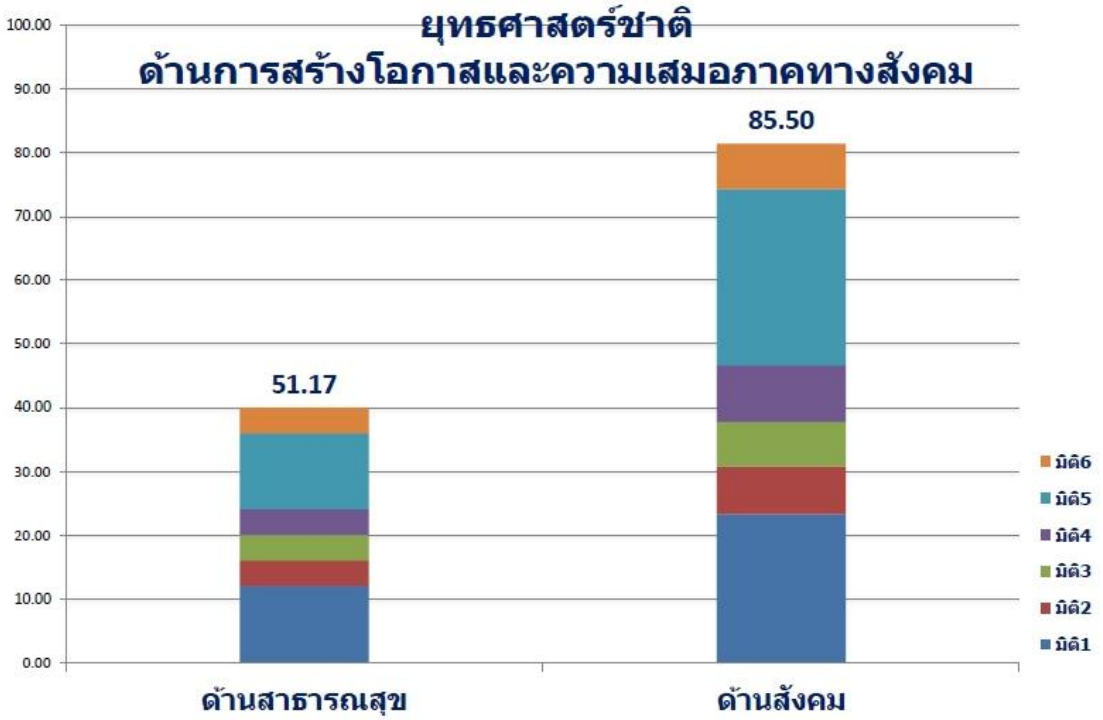

ภาพที่ ๒๓ แสดงแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประจำปี ๒๕๖๔

จากข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒ แผน ประกอบด้วย แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข และด้านสังคม เมื่อนำมาประเมินผลแล้ว ปรากฏผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในแต่ละแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

- ด้านสาธารณสุข มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๕๑.๑๗
- ด้านสังคม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๘๕.๕๐

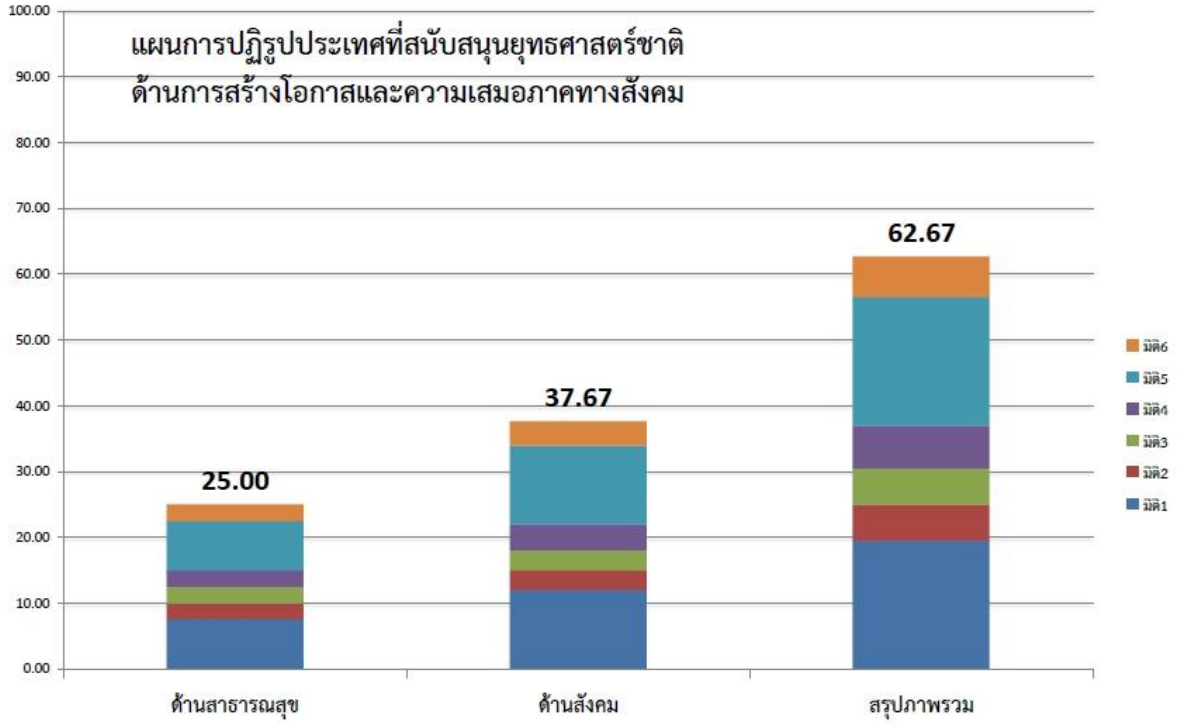

ภาพที่ ๒๔ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประจำปี ๒๕๖๔

การให้ค่าน้ำหนักของการประเมินทั้ง ๖ มิติ ให้ความสำคัญกับมิติที่ ๑ ความจำเป็นเร่งด่วน หรือ ความสอดคล้อง และมิติที่ ๕ ผลกระทบ มากที่สุด โดยคิดเป็น ร้อยละ ๓๐ ส่วนมิติอื่นที่เหลือให้ค่าน้ำหนัก ร้อยละ ๑๐ ในภาพรวมการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๖๒.๖๗ และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๒ แผน พบว่า มีค่าประเมินความสำเร็จร้อยละ ๒๕.๐๐ และ ๓๗.๖๗ ตามลำดับ ซึ่งยังมีความท้าทายที่ต้องทำให้ค่าประเมินอยู่ในระดับสูงขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะว่า ในการจัดทำโครงการสำคัญของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในด้านนี้ ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความสอดคล้องและเป็นโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายให้มากขึ้นได้อย่างแท้จริง ซึ่งการผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมมีความจำเป็นต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่าง ๆ โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณที่สามารถดำเนินการขับเคลื่อนได้ และในทางปฏิบัติจำเป็นต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืนด้วย

❖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

เพื่อให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสามารถขับเคลื่อนดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชน จึงควรดำเนินการเร่งรัดให้การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการตามประเด็นและกิจกรรมสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขขับเคลื่อนได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมในประเด็น ดังนี้

การปฏิรูประบบบริการปฐมภูมิ (ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (ฉบับเดิม))

๑) **การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข** รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ : กลไกการบริหารสถานการณ์ โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร (Big Rock ๑)

๒) **การปฏิรูปเขตสุขภาพ**ให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการคล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น (Big Rock ๕)

๓) การบรรจุประเด็นเพิ่มเติมในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (ฉบับปรับปรุง) ในประเด็น Big Rock ๕ **การกระจายอำนาจให้เขตสุขภาพให้มีการกำหนดครอบคลุมระดับจังหวัด**

๔) **กลไกการขับเคลื่อนด้านระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารด้านสุขภาพ** ซึ่งอยู่ระหว่างการกำหนดเพิ่มเติมเป็นประเด็นสำคัญที่จะดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็น Big Rock ที่ ๖ โดยเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขได้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนและผลักดัน ซึ่งจะเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้การปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

๑) เร่งรัดการมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ โดย (๑) เพิ่มตัวชี้วัดที่เป็นจำนวนแรงงานในระบบและนอกระบบที่เข้าสู่ระบบหลักประกันรายได้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูป (๒) การจัดทำร่าง กบช. ควรศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสัดส่วนการจ่ายเงินสมทบที่มีความเหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนในการกำหนดอัตราการจ่ายเงินสมทบทั้งนายจ้างและลูกจ้างที่จะไม่ส่งผลให้เกิดปัญหาการเลี่ยงเป็นแรงงานนอกระบบ (๓) กอช.ควรกำหนดช่วงอายุที่มีความเหมาะสมในการได้รับบำนาญของแรงงานแต่ละกลุ่มให้มีความชัดเจน เนื่องจากแรงงานแต่ละกลุ่มมีอัตราการตายเฉลี่ยที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลให้แรงงานเสียชีวิตก่อนได้รับบำนาญ (๔) กอช. ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สร้างแรงจูงใจการออมให้มากขึ้น และ (๖) กอช.และสำนักงานประกันสังคม ควรจัดทำฐานข้อมูลและการกระจายตัวของกลุ่มแรงงานนอกระบบ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้สะดวกยิ่งขึ้น

๒) ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นการดำเนินการ ดังนี้ (๑) ให้ความสำคัญกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลตำบลโดยตำบลเพื่อตำบล และให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีองค์ความรู้ในการจัดเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล (๒) ข้อมูลดังกล่าวควรมีความเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลกลางของประเทศ เช่น TPMAP เป็นต้น เพื่อให้ราชการส่วนกลางและท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทันสถานการณ์ (๓) จัดทำแผนที่พื้นที่ปฏิบัติการที่หน่วยสนับสนุนต่าง ๆ ได้เข้าไปสนับสนุนให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีความชัดเจนในการทำงาน (๔) การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลและฐานข้อมูลที่เป็นเอกภาพ เพื่อใช้ร่วมกันทั้งภายในองค์กรและภาคีเครือข่าย (๕) ยกระดับการทำงานด้วยการผลักดันองค์ความรู้รูปแบบกลไกตำบลจัดการตนเองเข้าสู่ระบบหลัก (๖) ฐานข้อมูลต้องมีข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสิทธิขั้นพื้นฐานที่ครบถ้วน และ (๗) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีองค์ความรู้ในการจัดเก็บข้อมูล การใช้ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

๓) สนับสนุนให้เกิดการปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง โดย (๑) กำหนดเกณฑ์ประเมินความพิการควรประเมินจากทั้งความเห็นทางการแพทย์ควบคู่ไปกับความยากลำบากในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีมาตรฐาน (๒) การพิจารณากำหนดประเภทความบกพร่องอื่นให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และ (๓) การปรับปรุงโครงสร้างระบบการสนับสนุนให้คนพิการเข้าถึงการประเมินความพิการจากแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ

๔) การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง โดยสนับสนุนให้ชุมชนในเขตเมืองสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้ด้วยตนเอง ผ่านการบูรณาการการทำงานร่วมกับกลไกพหุภาคีในระดับพื้นที่ (จตุพลัง) ได้แก่ ท้องถิ่น ท้องที่ ภาคประชาสังคม และหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ ให้สามารถจัดการการพัฒนาชุมชนได้เอง โดยมีหน่วยงานภายนอกบูรณาการสนับสนุนทรัพยากรและการจัดการอย่างเป็นระบบ รวมถึงให้ความสำคัญกับการทำงานที่เชื่อมโยงกับสภาองค์กรชุมชนตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งในชุมชนเมือง เป็นต้น

❖ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

การดำเนินการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขมีความคืบหน้า และมีโอกาสในการบรรลุเป้าหมายอย่างมาก โดยมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมสำคัญเกิดขึ้นหลายประการ ดังนี้

๑) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการพัฒนาเพิ่มคุณภาพการบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ๑๒ หน่วยงาน

๒) การเตรียมนำ (ร่าง) มติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแผนปฏิรูประบบฐานข้อมูลและการสื่อสาร โดยจะเป็นการดำเนินการร่วมกันของศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) หรือ TCELS กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย และกรมบัญชีกลาง สำนักงานประกันสังคม สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อทำให้ Big Data เกิดขึ้นจริง

๓) ความร่วมมือกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการจัดตั้งหน่วยบริการพิเศษ คือ Service Delivery Unit: SDU เพื่อให้นวัตกรรมของประเทศไทยสามารถขึ้นทะเบียนได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๔) การจัดตั้งบริษัท CLINIXIR เพื่อสนับสนุนการทำ Clinical Trial โดยเป็นความร่วมมือของมหาวิทยาลัยและภาคเอกชนเพื่อรองรับสนับสนุนการศึกษาวิจัยนวัตกรรมทางการแพทย์ของประเทศไทย เช่น วัคซีน หรือยาชนิดใหม่

๕) การปฏิรูปเขตสุขภาพนำร่อง (Sandbox) ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สาขาเขต และเขตสุขภาพเพื่อประชาชน ทั้งในระดับเป้าหมาย ทิศทางและยุทธศาสตร์ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านสาธารณสุขและสุขภาพที่สอดคล้องกับสถานการณ์สุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่ โดยเน้นกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคม

๖) กฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

๑) หน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการในกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ ต้องมีความเข้าใจในหลักการ เหตุผล และความเป็นมาของกิจกรรมตามแผนการปฏิรูป และให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือ/เครือข่ายในการขับเคลื่อนกิจกรรม/โครงการ เพื่อให้สามารถผลักดันการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ได้

๒) กิจกรรม/โครงการบางเรื่องจำเป็นต้องอาศัยศักยภาพของผู้นำชุมชน/ผู้บริหารท้องถิ่นในการขับเคลื่อนภารกิจ และการปฏิบัติงานต้องอาศัยอำนาจของกฎหมายเพื่อให้มีกลไกการทำงานที่มีความยั่งยืนและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า หน่วยงานระดับท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดศักยภาพในการบริหารจัดการ ซึ่งจำเป็นต้องมีกระบวนการในการเสริมศักยภาพหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคู่กันไป

๓) กิจกรรม/โครงการบางอย่างที่กำหนดไว้ ไม่สามารถดำเนินการได้เพราะเกี่ยวข้องกับผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ วิกฤตเศรษฐกิจและสถานะการเงินการคลังของประเทศ

๔) การพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งของกลไกในระดับพื้นที่ ผ่านการเชื่อมโยงกับกลไกคณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณการ (กบจ.) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน หากประเด็นงานใดที่เกี่ยวข้องกับภารกิจระดับพื้นที่ ควรมอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการกำกับบูรณาการ และประสานงานในการดำเนินการ ต่อการทำหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับประเด็นปฏิรูป ตลอดจนกระบวนการในการติดตามประเมินผลที่เป็นรูปธรรม รวมถึงการสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนในจังหวัดเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกการเป็นเจ้าของ และการเข้ามามีส่วนร่วมในที่สุด

๕) การให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างชุมชน/ตำบลเข้มแข็งให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ โดยการขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็งด้วยจตุพลัง ประกอบด้วย ท้องที่ ท้องถิ่น ประชาสังคม และหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชน เพื่อให้เกิดการสานพลังจากภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๖) การให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายและข้อมูลทางสังคมของชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยการจัดทำระบบฐานข้อมูลตำบลโดยตำบลเพื่อตำบล และขยายผลการดำเนินงานดังกล่าวที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและ สสส. ได้ดำเนินการนั้น ให้ครอบคลุมทุกตำบล และเชื่อมโยงฐานข้อมูลดังกล่าวกับฐานข้อมูลกลางของประเทศ เช่น TPMAP เป็นต้น เพื่อให้ราชการส่วนกลางและท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทันสถานการณ์

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑) การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเป็นการเฉพาะ โดยควรปรับปรุงวิธีการและกระบวนการด้านงบประมาณใหม่ ไม่ควรใช้วิธีการที่เป็นกลไกงบประมาณตามปกติ ทั้งนี้ เพื่อรองรับสนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดทำแผนงาน/โครงการที่เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมและแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

๒) ควรกำหนดให้การขับเคลื่อนและดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านสังคมและการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเป็นภารกิจหลักของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ มากกว่าการมีหน้าที่ในการจัดทำและเสนอแผน เนื่องจากเป็นองค์กรที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง จึงสามารถประสานและบูรณาการให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาร่วมดำเนินการจัดทำและขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การดำเนินการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ไม่สามารถดำเนินการเฉพาะภายในกระทรวงสาธารณสุขเพียงหน่วยงานเดียวได้ ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องมีความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ และการดำเนินการที่มีความยืดหยุ่น

๔) ในเชิงกระบวนการ แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนบูรณาการให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

❖ ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ต่อกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

๑) **แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข** มีกฎหมายที่จัดทำและประกาศใช้เรียบร้อยแล้ว จำนวน ๑ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง ซึ่งควรเร่งรัดการจัดทำกฎหมายลำรองให้เป็นตามระยะเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้ ความคืบหน้าที่สำคัญ คือ การได้รับการพิจารณาอนุมัติแผนระดับ ๓ จากคณะรัฐมนตรี โดยให้ความเห็นชอบ “แผนปฏิบัติการระบบสุขภาพปฐมภูมิ ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๗๕” กรอบวงเงิน ๖๗,๙๕๖ ล้านบาท ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการด้านระบบสุขภาพปฐมภูมิ ตามพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขฉบับอื่น ๆ พบว่า ยังคงไม่มีกฎหมายฉบับใดที่ดำเนินการแล้วเสร็จเพิ่มเติมจากปี ๒๕๖๒ นอกจากนี้ สำหรับการแก้ไข/ปรับปรุงกฎหมายตามที่กำหนดไว้ พบว่า ได้มีการเสนอแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติให้จัดทำเป็นร่างพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ โรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. .... โดยมีหลักการสำคัญเพื่อกำหนดให้มีระบบและกลไกในการจัดการโรคติดต่อทั้งสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างเตรียมนำเข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติ ดังนั้น กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข และมีผลต่อการปฏิรูประบบสาธารณสุขของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๓ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ และร่างพระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเร่งรัดและดำเนินการให้เกิดความเห็นร่วมกันต่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... จะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการปฏิรูปด้านสาธารณสุขของประเทศไทย

๒) **แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม** ควรมีการพิจารณาติดตาม เร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม และการติดตามการตรากฎหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนฯ เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ของสังคมและประโยชน์ของประชาชน อาทิ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... ซึ่งไม่ควรนำร่างกฎหมายว่าด้วยการดำเนินกิจกรรมขององค์กรไม่แสวงหากำไร ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ มาผนวกรวมกับกฎหมายดังกล่าว เนื่องจากกฎหมายมีเจตนารมณ์ที่แตกต่างกัน ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... การแก้ไข

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเน้นไปที่เรื่องการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และการแก้ไขระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖

หน้าว่าง

หน้าว่าง

(๕) แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๕
“การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม”

❖ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่ของรัฐในการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล และยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วย ตามที่กฎหมายบัญญัติ ตลอดจนการดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน นอกจากนี้ยังกำหนดให้ดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะ ๒๐ ปีได้อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่มีปัญหาความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรน้ำที่ยังไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเสี่ยงในการขาดแคลนในอนาคต ซึ่งปัญหาเชิงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวจะก่อให้เกิดจุดอ่อนของการรักษาและยกระดับฐานการผลิตและบริการของประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายภาพรวมในระยะ ๒๐ ปี คือ **“เติบโต สมดุล ยั่งยืน ทั้งเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต”** เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ซึ่งการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว มีแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๕ ได้แก่ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ ให้สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพเพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อตกลงระหว่างประเทศ

ที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกโดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศ โดยมุ่งเน้นให้ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ที่กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูปไว้จำนวน ๓๖ เรื่อง ซึ่งมีสถานะการะบรรลุเป้าหมายประจำปี ๒๕๖๓ ในระดับบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) ๑ เรื่อง ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ๑๕ เรื่อง ในระดับยังคงมี ความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) ๑๖ เรื่อง และในระดับที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย (สีแดง) ๔ เรื่อง ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน ๑๑ เรื่อง และประเด็นปฏิรูปและอีก ๒๕ เรื่องและประเด็นปฏิรูปเป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

❖ แนวโน้มสถานการณ์ของประเทศที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน และองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายในมิติต่าง ๆ

สถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมและลดลงอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องขยะ น้ำเสีย มลภาวะ และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรทั้งทางบก ทางน้ำ และทางทะเล กระทบต่อเนื่องไปสู่ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพชีวิตและความยั่งยืนของประเทศในระยะยาว ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การเร่งเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งด้านการค้า การลงทุน และการส่งออกสินค้า รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งจากภายในและต่างประเทศ โดยมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่เกินศักยภาพของพื้นที่และการรองรับของระบบนิเวศจนเสียความสมดุลทางธรรมชาติ การเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่เป็นธรรมและการปล่อยมลพิษสู่สิ่งแวดล้อมที่เกินเกณฑ์มาตรฐาน ขณะที่กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ไม่ทันสมัย และขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง จึงทำให้ต้องมีการปฏิรูประบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การดำเนินงานในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงต้องมีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวทางการปฏิรูป นอกจากนี้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความทั่วถึงและเป็นธรรมต่อทุกภาคส่วนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก ซึ่งทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้งขึ้น ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อการรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากสถานการณ์ดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock ทั้ง ๖๒ กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน เปรียบเทียบกับแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เพื่อให้เห็นความเป็นไปได้ในการดำเนินงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ภายในห้วงเวลาที่กำหนด โดยประมวลผลข้อมูลการดำเนินงานจากกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องที่หน่วยงานได้รายงาน

ผ่านระบบติดตามและประมวลผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ซึ่งสามารถสรุปสถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock ทั้ง ๖๒ กิจกรรม ดังนี้

- การดำเนินการเป็นไปตามแผนจำนวน ๕๓ กิจกรรม
- การดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๙ กิจกรรม

สำหรับกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่มีการดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๙ กิจกรรม โดยมีกิจกรรมที่อยู่ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับปรุง) จำนวน ๒ กิจกรรม ที่จำเป็นต้องมีการกำกับ ติดตาม และเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ที่กำหนดไว้ ได้แก่

๑) กิจกรรมที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย (รหัส BR0601)

๒) กิจกรรมที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน (รหัส BR0603)

นอกจากนี้ยังพบว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ที่ยังคงปรากฏสายพันธุ์ใหม่ระบาดอย่างต่อเนื่องทำให้ต้องใช้งบประมาณในการหยุดยั้ง และการทำงานแบบ WFH ทำให้เป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติงานหรือการดำเนินที่ต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวนมาก

❖ ประเด็นท้าทายของการดำเนินการในอนาคต

๑) การยกเลิกเขตควบคุมมลพิษ ทำให้การจะควบคุมมลพิษให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดยังไม่สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพได้ รวมถึงการจัดหาที่ดินที่เหมาะสม เพื่อการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่ยังไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ และขาดการกำกับดูแล

๒) พระราชบัญญัติกำหนดเขตจังหวัดในทะเล พ.ศ. .... จำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและพิจารณาทบทวนทุกมิติที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องใช้เวลานาน

๓) การบุกรุกพื้นที่ฐานทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล รวมถึงดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทำให้สร้างความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ จึงต้องอาศัยความรู้และงบประมาณในการป้องกัน ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากร

๔) การอนุรักษ์ทรัพยากรยังพบปัญหาความไม่ชัดเจนในการใช้ทรัพยากร การจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) การสร้างมาตรการจูงใจทางด้านภาษี และการพัฒนาการใช้ประโยชน์ผลิตผลและการบริการจากป่าไม้และอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งระบบ

❖ ผลการติดตาม ความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินโครงการในแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งหมดจำนวน ๓๘๙ โครงการ นำโครงการที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน จำนวน ๑๕ โครงการ ผลการดำเนินงาน พบว่า มีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑ โครงการ (ร้อยละ ๖.๗) และมีโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการตามแผนงาน จำนวน ๑๔ โครงการ (ร้อยละ ๙๓.๓) และไม่มีโครงการที่มีความล่าช้าจากการดำเนินงาน

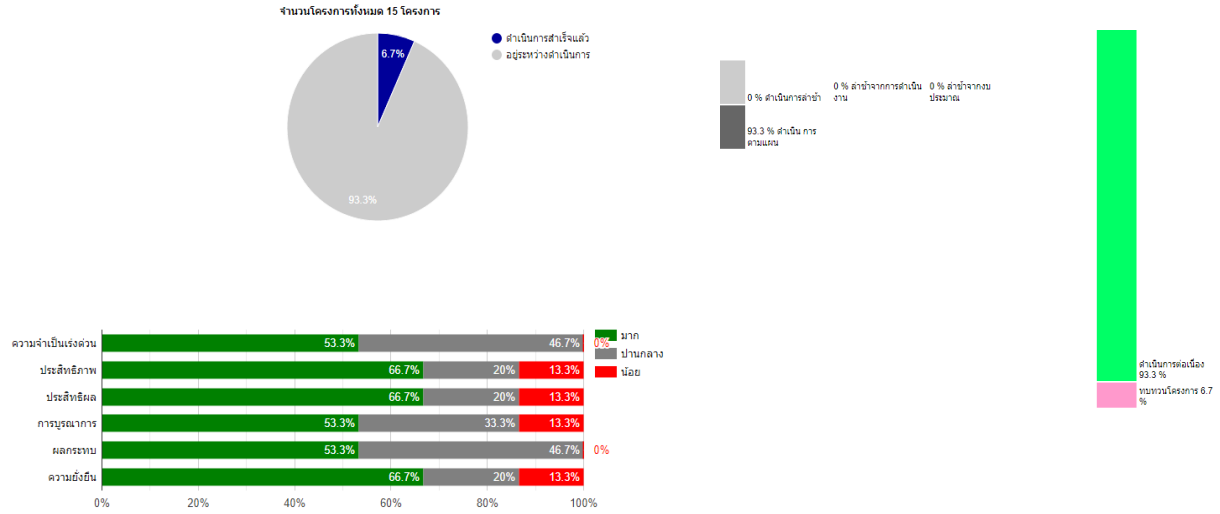

ภาพที่ ๒๕ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ผ่านการดำเนินโครงการสำคัญที่เป็นองค์ประกอบการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๕ โครงการ ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จ ๑ โครงการ และอยู่ระหว่างการดำเนินการ ๑๔ โครงการ โดยพบว่า ส่วนใหญ่มีการดำเนินการตามแผนงานทั้งหมด และไม่มีความล่าช้าจากการดำเนินงาน โดยมีการวิเคราะห์ผลการประเมิน ดังนี้

มิติที่ ๑ ความจำเป็นเร่งด่วน มีความสอดคล้องในระดับมากจำนวน ๘ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓ ระดับปานกลางจำนวน ๗ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๗

มิติที่ ๒ ประสิทธิภาพ ความสอดคล้องในระดับมากจำนวน ๑๐ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๖๖.๗ ระดับปานกลางจำนวน ๓ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ระดับน้อย จำนวน ๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓

มิติที่ ๓ ประสิทธิผล ความสอดคล้องในระดับมากจำนวน ๑๐ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๖๖.๗ ระดับปานกลางจำนวน ๓ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ระดับน้อย จำนวน ๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓

มิติที่ ๔ การบูรณาการ ความสอดคล้องในระดับมากจำนวน ๘ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๕๓.๓ ระดับปานกลางจำนวน ๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓ ระดับน้อย จำนวน ๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓

มิติที่ ๕ ผลกระทบ ความสอดคล้องในระดับมากจำนวน ๘ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๕๓.๓ ระดับปานกลางจำนวน ๗ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๗

มิติที่ ๖ ความยั่งยืน ความสอดคล้องในระดับมากจำนวน ๑๐ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๖๖.๗ ระดับปานกลางจำนวน ๓ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ระดับน้อย จำนวน ๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓

โดยมีความเห็นว่าควรมีการดำเนินการต่อเนื่อง ๑๕ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐ กล่าวโดยสรุป แนวโน้มการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

❖ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

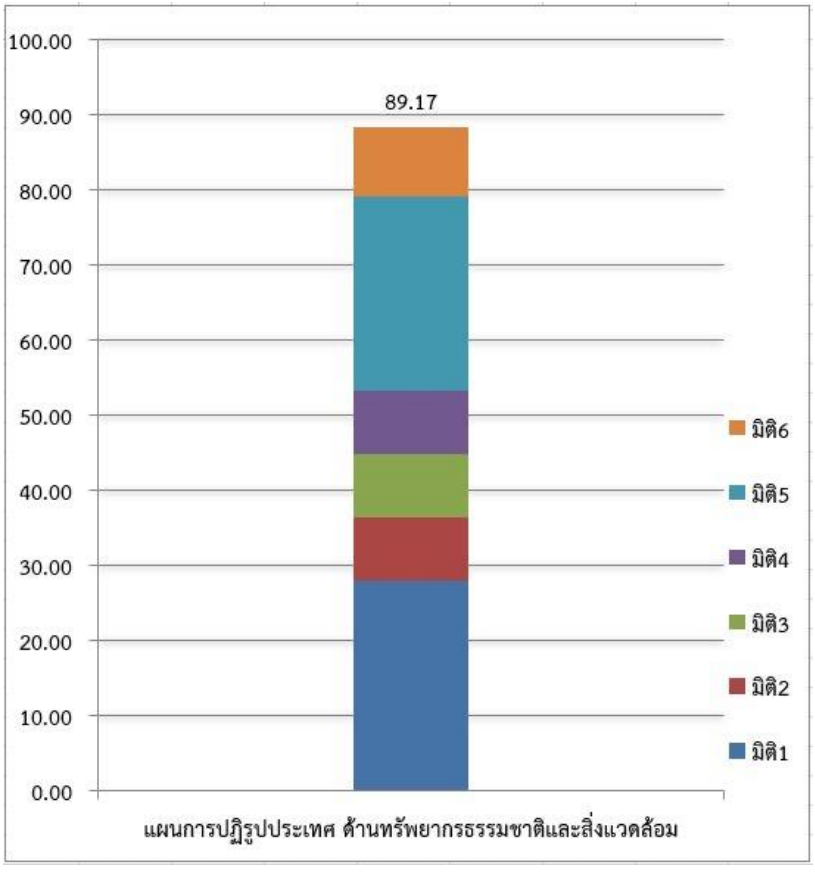

ภาพที่ ๒๖ แสดงการประเมินผลความสำเร็จของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔

การประเมินผลความสำเร็จของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีแผนการปฏิรูปประเทศ ๑ ด้าน ได้แก่ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีค่าประเมินผลความสำเร็จร้อยละ ๘๙.๑๗ แบ่งเป็น

- มิติที่ ๑ ความจำเป็นเร่งด่วน หรือ ความสอดคล้อง ร้อยละ ๒๗.๕๐
- มิติที่ ๒ ประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘.๓๓
- มิติที่ ๓ ประสิทธิผล ร้อยละ ๗.๕๐
- มิติที่ ๔ การบูรณาการและการมีส่วนร่วม ร้อยละ ๗.๕๐
- มิติที่ ๕ ผลกระทบ ร้อยละ ๓๐.๐๐
- มิติที่ ๖ ความยั่งยืน ร้อยละ ๘.๓๓

การประเมินการให้คะแนนทั้ง ๖ มิติ ให้ความสำคัญกับมิติที่ ๑ ความสอดคล้อง และ มิติที่ ๕ ผลกระทบ มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ ๓๐ ส่วนมิติอื่นที่เหลือให้ค่าน้ำหนัก ร้อยละ ๑๐

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

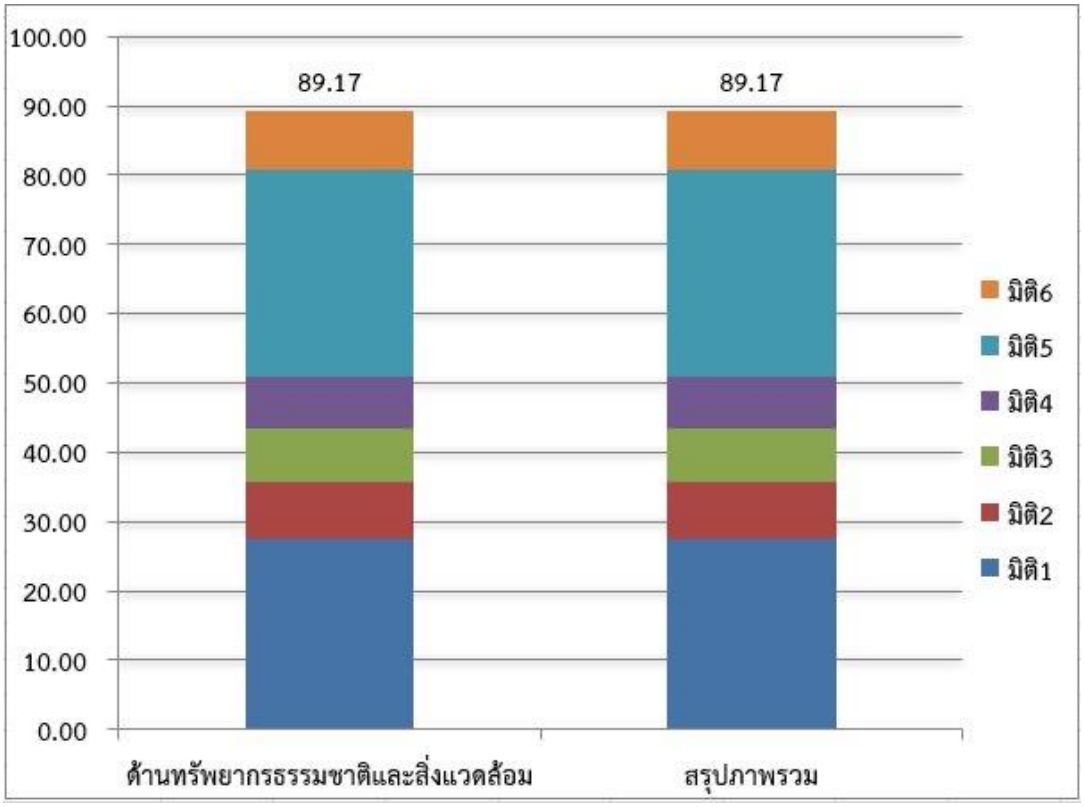

ภาพที่ ๒๗ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔

การประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีองค์ประกอบ ๑ องค์ประกอบ ได้แก่ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีค่าน้ำหนักในการประเมินร้อยละ ๑๐๐

ในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีค่าประเมินผลความสำเร็จร้อยละ ๘๙.๑๗ แบ่งเป็น

- มิติที่ ๑ ความจำเป็นเร่งด่วน หรือ ความสอดคล้อง ร้อยละ ๒๗.๕๐
- มิติที่ ๒ ประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘.๓๓
- มิติที่ ๓ ประสิทธิผล ร้อยละ ๗.๕๐
- มิติที่ ๔ การบูรณาการและการมีส่วนร่วม ร้อยละ ๗.๕๐
- มิติที่ ๕ ผลกระทบ ร้อยละ ๓๐.๐๐
- มิติที่ ๖ ความยั่งยืน ร้อยละ ๘.๓๓

การประเมินการให้คะแนนทั้ง ๖ มิติ ให้ความสำคัญกับมิติที่ ๑ ความจำเป็นเร่งด่วน หรือความสอดคล้อง และมิติที่ ๕ ผลกระทบ มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ ๓๐ ส่วนมิติอื่นที่เหลือให้ค่าน้ำหนักร้อยละ ๑๐ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อเสนอแนะว่า ในการจัดทำโครงการสำคัญของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ของยุทธศาสตร์ชาติในด้านนี้ ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความสอดคล้องและเป็นโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติจำเป็นต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืนด้วย

❖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

๑) การจัดสรรงบประมาณประจำปี ควรให้มีความสอดคล้องกับแผนงาน/กิจกรรมของโครงการตามแผนปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

๒) ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาข้อมูลและหาข้อสรุปของปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกัน

๓) ควรมีการผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกระบวนงาน ที่มีความล้าสมัยทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ

๔) ควรมีการขับเคลื่อนการประชาสัมพันธ์การดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเชิงรุก ในระบบ Multi-Level Communication ทุกระดับ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์และความก้าวหน้าของการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่อง

๕) ควรสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

❖ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน พร้อมกับได้รายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบ eMENSCR โดยได้ระบุผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยประเด็นปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ที่ส่งต่อผลให้การขับเคลื่อน การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ ได้แก่

๑) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙

๒) การเร่งรัดดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์

โครงการที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) บางโครงการยังมีการดำเนินการที่ล่าช้ากว่าห้วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จึงส่งผลให้การดำเนินการไม่บรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๓) การผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายและกระบวนงาน ที่มีความล้าสมัย ทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ

การปรับปรุงกฎหมาย การจัดระเบียบกฎหมายให้อยู่ในแหล่งเดียวกัน และการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเป็นอย่างมาก ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐยังคงเป็นไปอย่างล่าช้า

๔) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหาตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดติดกับภารกิจหน้าที่ของตนเอง จึงอาจยังไม่ได้มีการบูรณาการกันอย่างครอบคลุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในประเด็นต่าง ๆ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าประเด็นปฏิรูปส่วนหนึ่งยังคงมีความเสี่ยง และอาจไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ตามกำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญและหยิบยกประเด็นดังกล่าวมาเร่งรัด และกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อกำหนดมาตรการเป็นการเฉพาะให้เกิดการนำไปขับเคลื่อนได้อย่างแท้จริง รวมถึงสรุปประเด็นปัญหาที่ทำให้ ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปได้ตามที่กำหนด เพื่อนำไปทบทวน และกำหนดแนวทางวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าประสงค์ที่มุ่งหวังไว้ในช่วงเวลาที่กำหนดได้ต่อไป

นอกจากนี้ เพื่อให้การบรรลุเป้าหมายกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด การมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเพื่อนำมาพิจารณาในการจัดทำกฎหมาย นับเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของตัวกฎหมาย เมื่อมีการประกาศใช้ซึ่งกระบวนการในการจัดทำกฎหมายนั้น หากได้รับฟังความเห็นครบถ้วนจากทุก ๆ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ทราบถึงผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบในทุกระดับ โดยจะก่อให้เกิดความครอบคลุมที่ชัดเจน และเป็นธรรมกับทุกภาคส่วน โดยเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อประเทศชาติ เมื่อกฎหมายได้มีการบังคับใช้และมีการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้เข้าใจและทราบถึงอาณาเขตทางทะเลในแต่ละจังหวัดของประเทศไทยเมื่อได้มีการประกาศการแบ่งเขตอย่างเป็นทางการ เพื่อป้องกันการขัดแย้งระหว่างพื้นที่ เนื่องจากอาจมีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองในพื้นที่ทางทะเลระหว่างจังหวัด

❖ ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ต่อกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

๑) เร่งรัดให้มีการตรากฎหมายที่สำคัญ และออกอนุบัญญัติภายใต้กฎหมายที่ประกาศใช้แล้ว เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

(๑) เร่งรัดการตรากฎหมาย

๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. ....

๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ....

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ....

๑.๔ ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ....

(๒). เร่งรัดการตราอนุบัญญัติภายใต้กฎหมายที่ประกาศใช้แล้ว

๒.๑ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒.๒ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๓ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๔ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๕ พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๖ พระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๗ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

ความก้าวหน้าในการพัฒนากฎหมายหลายฉบับเกิดปัญหาอุปสรรคในกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เนื่องจากการระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้การหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความล่าช้า ส่งผลให้ความก้าวหน้าในการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายไม่คืบหน้าเท่าที่ควร

๒) จากการเรียกร้องของผู้ประกอบการประมงขอให้พิจารณาแก้ไขกฎหมายในประเด็นบทลงโทษที่รุนแรง การลงโทษตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม การกำหนดเขตทะเลชายฝั่งแยกเป็นรายจังหวัด และเป็นเส้นตรงลากผ่านจุดพิกัด ความขัดแย้งระหว่างประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ในการทำประมงอวนจม การกำหนดวันทำการประมง การจัดทำแผนการบริหารจัดการประมงทะเลของประเทศไทย (FMP) พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ และปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

(๑) เนื่องจากการประมงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเป็นหลัก การคำนวณอัตราโทษปรับที่มีโทษรุนแรงเป็นไปตามหลักการการเฝ้าระวังและป้องกันล่วงหน้า (Pre-cautional-principle) การเพิ่มความถี่ในการตรวจการและการกำหนดมาตรการจะทำให้เกิดการกระทำความผิดน้อยกว่าการใช้บทลงโทษที่มีความรุนแรง ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณในด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ จะทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างภาครัฐและผู้ประกอบการมากขึ้น อันจะเป็นการสร้างความเข้าใจและสร้างการรับรู้ต่อกัน เพื่อมิให้มีการร้องเรียนเกิดขึ้น

(๒) การกำหนดบทลงโทษอาจจะไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณาทบทวนการกำหนดบทลงโทษใหม่ โดยคำนึงถึงเจตนาในการกระทำความผิด

(๓) กรมประมงควรเร่งรัดให้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่งฉบับใหม่โดยเร็ว เพื่อเป็นการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการประกอบอาชีพของชาวประมงในแต่ละพื้นที่

(๔) กรมประมงควรทำการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ต่อสาธารณะ อีกทั้งประมงจังหวัดควรนำข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ ของกรมประมงไปเผยแพร่ในจังหวัดของตนเอง เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในการดำเนินการอย่างถูกต้องเหมาะสม

(๕) เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมการแจ้งเข้า - ออกเรือประมง (Port In - Port Out : PIPO) ควรดำเนินการอย่างเคร่งครัดและจริงจัง

(๖) กรมประมงควรนำข้อมูลตัวเลขจากระบบฐานข้อมูล Fishing Info ซึ่งเป็นฐานข้อมูลกลางในการรวบรวมข้อมูลเรือประมง ใบอนุญาตทำการประมง และแรงงานประมงมาประกอบการพิจารณาจัดสรรวันทำการประมงนอกเหนือจากการใช้ MSY

(๗) ในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย ปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการ ตรวจสอบทั้งการทำประมง แรงงานต่างชาติ การเติมน้ำมันเขียวของเรือประมง เห็นควรเสนอให้ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการการทำงานและการเสนอขอ

งบประมาณสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ในภาพรวม เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ควรมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการของทุกหน่วยงาน

๔) ควรส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานรวมถึงการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๑

หน้าว่าง

หน้าว่าง

(๖) แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖
“การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ”

❖ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖ นี้ มีหลักการพัฒนาสำคัญเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายดังกล่าว คือ การปรับเปลี่ยนภาครัฐให้เป็น **“ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม”**

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๖ นี้ได้นำกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ อาทิ (๑) การปรับปรุงโครงสร้างบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาครัฐให้มีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ พร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา (๒) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ (๓) การพัฒนาระบบบริหารกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ (๔) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตความมัธยัสถ์และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิงตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) (๕) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้ทันสมัย มีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและเป็นสากล นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยอำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใส เข้าถึงง่าย โดยเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ สามารถอำนวยความยุติธรรมตามหลักนิติธรรม (๖) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่และระบบการทำงานด้วยวัฒนธรรมแบบดิจิทัล (Digital Culture) เข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าโดยปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้ง (๗) ภาครัฐมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส ตามแนวทางรัฐบาลเปิด (Open Government)

โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิงตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ดังนี้

เป้าหมาย

๑) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

๒) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๓) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๔) กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

ตัวชี้วัด

๑) ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ

๒) ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ

๓) ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติมิชอบ

๔) ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

นอกจากนี้องค์ประกอบสำคัญ ต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบด้วย แผนการปฏิรูปประเทศ ๔ ด้าน คือ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

❖ แนวโน้มสถานการณ์ของประเทศที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน และองค์ประกอบสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายในมิติต่าง ๆ

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ อันส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในหลากหลายมิติ สถานการณ์ภายในประเทศ เช่น สถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี สาธารณสุข การก่ออาชญากรรม รวมถึงภัยพิบัติต่าง ๆ และสถานการณ์ภายนอกประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาค และระดับโลก ซึ่งมีอิทธิพลต่อสถานการณ์ภายในประเทศอย่างมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เช่น สถานการณ์การสู้รบ การอพยพ หรือการลี้ภัย การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงการเผชิญภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อาทิ ภัยคุกคามด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ และกระแสประชาธิปไตย ที่ส่งผลให้ประชาสังคมให้ความสนใจและเข้ามามีบทบาทต่อการบริหารจัดการภาครัฐมากขึ้น นอกจากนั้น สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ส่งผลให้การบริหารงานภาครัฐทุกประเภทต้องปรับกระบวนการทำงาน รวมทั้งการให้บริการประชาชนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ได้แก่

๑) ประสิทธิภาพการบริการภาครัฐ มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการทำงานเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ รัฐบาลดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ดังกล่าว ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสาร ซึ่งเป็นโอกาสต่อยอดการพัฒนานำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐอย่างเต็มรูปแบบทั้งระบบ พร้อมทั้งจัดทำ Big Data ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในระดับนโยบายของรัฐนำไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล มีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส ตามแนวทางรัฐบาลเปิด (Open Government) ผลักดันการออกกฎหมายข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่ประชาชนเข้าถึงได้โดยไม่ต้องร้องขอ และให้ภาครัฐเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน

๒) การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินบางกิจกรรม โดยเฉพาะแผนการพัฒนาจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Province) ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการทำงานแบบบูรณาการระหว่างคณะกรรมาธิการบริหารราชการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ กระทรวงมหาดไทย และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยได้ให้ความสำคัญอย่างสูง กำหนดให้ทุกจังหวัดดำเนินการอย่างจริงจังมีนโยบายกำหนดเป็นตัวชี้วัดของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ในขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาร่างพระราชกฤษฎีกาการบริหารราชการเชิงพื้นที่ เพื่อปลดล็อคให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความคล่องตัวทั้งงาน งบ ระบบ คน และสั่งการให้ดำเนินการเรื่องการพัฒนาระบบบริหารงานอำเภอให้เป็น One Stop Service และที่ผ่านมาคณะกรรมาธิการการบริหารราชการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและกระทรวงมหาดไทย ได้ร่วมกันจัดสัมมนาเรื่องจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Province) ครบทุก ๗๖ จังหวัด ทั้งนี้ ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการเชื่อมโยงข้อมูลการกำกับดูแลการบริหารราชแผ่นดินยังไม่เชื่อมโยงเป็นระบบ ส่งผลให้การแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติเกิดความคลาดเคลื่อน และต้องมีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมต่อการปฏิรูปโครงสร้างและระบบการบริหารราชการส่วนภูมิภาค (ทั้งระบบงาน งบประมาณ และกำลังคน)

๓) บริบททางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หากไม่มีการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาและจัดระเบียบในสังคมให้เกิดความเป็นธรรมรวมถึงการมีกลไกการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย และการกำหนดผู้รับผิดชอบการประเมินกฎหมายตามหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ และกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย ซึ่งเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนที่สำคัญเช่นเดียวกัน

๔) แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมมีจุดเน้นให้มีกระบวนการยุติธรรมที่เคารพต่อสิทธิมนุษยชน มีธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพเทียบเท่าระดับสากล ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกและเสมอภาค เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างจิตสำนึกและการปลูกฝังทัศนคติที่ดีเพื่อให้สังคมสงบสุข การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ตลอดจนการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยงานยังคงมีวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกันในการดำเนินงาน รวมถึงมีกฎหมาย จริยธรรม/จรรยาบรรณวิชาชีพที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕) การยกระดับค่าดัชนีของประเทศไทย ให้มีอันดับของปัญหาการทุจริตผ่านดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index) มีความโปร่งใสยิ่งขึ้น โดยการเริ่มต้นพัฒนาความมีคุณธรรม ความโปร่งใสในประเทศ ด้วยการนำระบบการประเมินคุณธรรมความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐหรือที่เรียกว่า (Integrity and Transparency Assessment : ITA) มาใช้เป็นเครื่องมือโดยประชาชนทุกภาคส่วน ต้องทำหน้าที่ประเมินการทำงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้บุคลากรภาครัฐได้พัฒนาปรับปรุงการทำงานของตนเอง จะส่งผลต่อภาพลักษณ์ในระดับนานาชาติ

ข้อสังเกตจากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี ๒๕๖๔ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผลการดำเนินการส่วนใหญ่มีสถานะความสำเร็จเป็นไปตามค่าเป้าหมาย รวมทั้งมีประเด็นการปฏิรูปที่มีค่าสถานการณ์**ใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย**แล้ว ได้แก่ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ในประเด็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัล และประเด็นการขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต ส่วนในประเด็นอื่น ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ยังมีค่าสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

จากสภาพข้อเท็จจริงที่ปรากฏต่อสาธารณะของสังคมไทย พบว่ายังคงมีความขัดแย้งอันเนื่องมาจากเรื่องการทุจริต คอร์รัปชัน และความเหลื่อมล้ำของการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในบางเรื่อง ทั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารราชการแผ่นดินของหน่วยงานภาครัฐ และ

ความสามารถของภาครัฐในการควบคุมไม่ให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐยังคงต้องมีการปรับปรุงโดยการเลือกใช้วิธีการ และเครื่องมือในการดำเนินการ **ตลอดจนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล**ที่เหมาะสมต่อไป

โดยสรุป จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ในช่วงระยะเวลา ๑ ปี ที่ผ่านมา แสดงให้เห็นทั้งในมิติของการเพิ่มโอกาส และการลดอุปสรรคต่อการดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมาย และ เป็นประเด็นความท้าทายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ในระยะต่อไป

❖ ประเด็นท้าทายของการดำเนินการในอนาคต

๓.๑ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

๑) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัล เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องนำไปสู่การยกระดับการให้บริการประชาชนสู่การบริการที่เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และถูกลง (Faster Easier and Cheaper) ซึ่งต้องแก้ไขและก้าวข้ามข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคไปสู่การให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) ภาครัฐควรเร่งรัดการขับเคลื่อนและให้ความสำคัญต่อการนำระบบดิจิทัลมาปรับใช้กับการทำงานมากขึ้น ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะด้านดิจิทัล (Digital literacy) และความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในให้การบริการประชาชน รวมทั้ง ให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงบริการด้านดิจิทัลในหลายๆสื่อ

๒) จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ มีประเด็นท้าทายเกี่ยวกับการทบทวนการปรับปรุงหรือยุบรวมกระทรวงและกรมให้มีหน้าที่และอำนาจสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ทบทวนเหตุผลและความจำเป็นในการคงอยู่ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนบางแห่งที่มีอยู่ปัจจุบัน รวมทั้งในเรื่องการถ่ายโอนภารกิจภาครัฐไปให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการ เมื่อโอนไปแล้วต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับประชาชน และการพิจารณาภาระหน้าที่ของหน่วยงานเดิมว่าควรคงอยู่หรือไม่ในลักษณะใด

๓) ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด ที่สอดคล้องและรองรับการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะการวิเคราะห์และจัดทำแผนการจัดการกำลังคนและเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path) ที่ชัดเจนและการส่งเสริมสมรรถนะของบุคลากรเป็นเรื่องสำคัญอันจะนำไปสู่กระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ

๔) การขับเคลื่อนการพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการในจังหวัดที่มีผลผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Provinces : HPP) ซึ่งต้องดำเนินการขับเคลื่อนทั้ง ๗๖ จังหวัด มีประเด็นท้าทายที่ต้องอาศัยปัจจัยความสำเร็จจากหลายมิติประกอบกัน ทั้งด้านนโยบายภาครัฐที่ชัดเจนและต่อเนื่อง การบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง

ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การให้ความสำคัญของผู้นำระดับพื้นที่ การแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายที่จะต้องเอื้อต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสมในรูปแบบต่าง ๆ

๕) ขจัดปัญหาอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากทุจริต มีความท้าทายในเรื่องการเร่งรัดทบทวนระบบการจัดซื้อจัดจ้างทั้งในมิติด้านความคล่องตัวควบคู่กับด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ไปพร้อมกันทั้งสองมิติ รวมทั้งการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลผู้ประกอบกการงานก่อสร้างของราชการส่วนท้องถิ่น (ระบบ e-LAAS) กับระบบ e-GP ของกรมบัญชีกลาง ป้องกันการทุจริตและความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างและสร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน ควรจัดสรรงบประมาณโครงการข้อตกลงคุณธรรมให้สอดคล้องปริมาณของโครงการ

ทั้งนี้ จะต้องมีการรายงานผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาระบบ Big Data การสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนเพื่อให้องค์กรภาครัฐมีขนาดกะทัดรัด มีกำลังคนในขนาดที่เหมาะสม มีสมรรถนะสูงและมีการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างมีมาตรฐานและเป็นธรรม นำไปสู่ความไว้วางใจของประชาชน (Public Trust)

๓.๒ แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

๑) การส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิรูปการศึกษาด้านกฎหมายเพื่อให้ได้ผู้ประกอบวิชาชีพที่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายมีคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามหลักนิติธรรม

๒) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัย ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากและมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จำเป็นต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจในการดำเนินการ อีกทั้งแต่ละกระบวนการในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายมีลำดับขั้นตอนและใช้ระยะเวลานาน จึงควรเร่งดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรม

๓) ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญต่อทุกภาคส่วน ที่จะช่วยสร้างความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวมีสาระสำคัญเพื่อเป็นกรอบในการรวบรวมข้อมูลกฎหมายและกฎที่กระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับไว้ในแหล่งเดียวกันอย่างเป็นระบบ และมีการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้ง สร้างความเข้าใจแก่หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ออกกฎหมาย ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายด้วย

๓.๓ แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

๑) การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยการกำหนดให้มีร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงาน

ในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... และภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะต้องประกาศให้ประชาชนทราบภายใน ๙๐ วัน ซึ่งหน่วยงานควรมีการเตรียมการล่วงหน้า และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว

๒) การรับแจ้งความร้องทุกข์ทุกท้องที่ ถึงแม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมีคำสั่ง หรือออกระเบียบ รวมจัดทำระบบต่าง ๆ เพื่อรองรับการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวมากพอสมควรแล้ว แต่จากข้อเท็จจริงที่ได้รับทราบจากการประชุมร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ และการเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาที่รับผิดชอบในประเด็นดังกล่าวพบว่าการให้บริการในเรื่องดังกล่าวยังมีจำนวนน้อย และยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร

๓) การมีทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจที่ดำเนินการโดยสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์นั้น ถึงแม้ว่าได้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในหลายพื้นที่ โดยได้มีการจัดหาทนายความอาสาไปประจำสถานีตำรวจเพื่อให้คำปรึกษาแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน และต้องการความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย แต่อย่างไรก็ดี การจัดหาทนายความอาสานั้นยังไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทุกสถานี ซึ่งประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนมิได้มีเพียงเฉพาะบางพื้นที่เท่านั้น จึงกล่าวได้ว่ายังไม่สามารถดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมเท่าที่ควร และเป็นความท้าทายที่จะต้องดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในอนาคต

๓.๔ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ความสัมพันธ์ของการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruptions Perceptions Index : CPI) กับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ควรพิจารณาจัดทำโครงการ/การดำเนินการให้รองรับกับเป้าหมายย่อยของทุกกิจกรรมปฏิรูป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

❖ **ผลการติดตาม ความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ**

ผลการศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จากข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) การขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ใน ๓ ประเด็น ได้แก่ การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม พบว่าคณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้อง ได้นำโครงการที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุ

เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติฯ มาดำเนินการติดตาม วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน เสนอแนะ เร่งรัด จำนวน ๕๑ โครงการ

ผลการศึกษาวิเคราะห์การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จากข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ พบว่าคณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้องได้นำโครงการที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มาดำเนินการติดตาม เสนะแนะ เร่งรัด วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน จำนวน ๑๑๑ โครงการ ผลการดำเนินงาน พบว่า มีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ๓ โครงการ (ร้อยละ ๒.๗) มีโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ จำนวน ๑๐๘ โครงการ (ร้อยละ ๙๗.๓) ซึ่งแบ่งเป็นโครงการที่มีการดำเนินเป็นไปตามแผน ๑๐๑ โครงการ และโครงการที่มีความล่าช้าจากการดำเนินงาน ๗ โครงการ ซึ่งทั้ง ๑๑๑ โครงการ ควรดำเนินการต่อเนื่องต่อไป

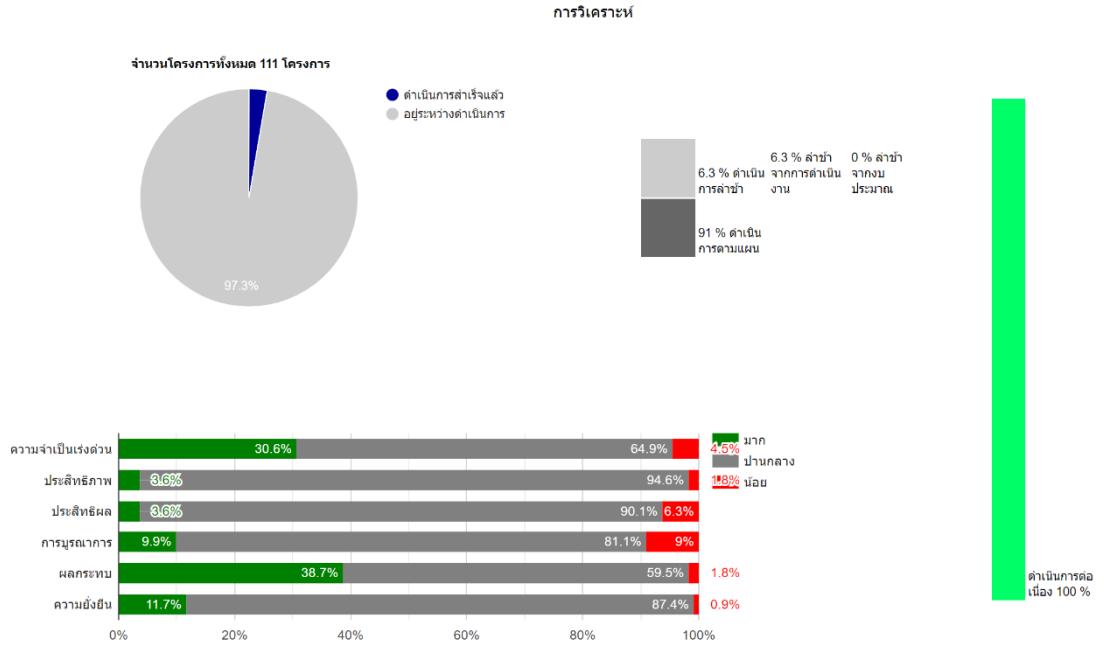

ภาพที่ ๒๘ แสดงการวิเคราะห์ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประจำปี ๒๕๖๔

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ผ่านการดำเนินโครงการสำคัญที่เป็นองค์ประกอบการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๑๑ โครงการ โดยพบว่า มีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ๓ โครงการ มีโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ จำนวน ๑๐๘ โครงการ ซึ่งแบ่งเป็นโครงการที่มีการดำเนินเป็นไปตามแผน ๑๐๑ โครงการ และโครงการที่มีความล่าช้าจากการดำเนินงาน ๗ โครงการ โดยมีการวิเคราะห์ผลการประเมิน ดังนี้

มิติที่ ๑ ความจำเป็นเร่งด่วน มีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๓๔ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๖ ระดับปานกลาง จำนวน ๗๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๙ ระดับน้อย จำนวน ๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๔.๕

มิติที่ ๒ ประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๔ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๓.๖ ระดับปานกลาง จำนวน ๑๐๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖ ระดับน้อย จำนวน ๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑.๘

มิติที่ ๓ ประสิทธิผล มีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๔ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๓.๖ ระดับปานกลาง จำนวน ๑๐๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖ ระดับน้อย จำนวน ๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑.๘

มิติที่ ๔ การบูรณาการ มีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๑๑ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๙.๙ ระดับปานกลาง จำนวน ๙๐ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๑ ระดับน้อย จำนวน ๑๐ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๙

มิติที่ ๕ ผลกระทบ มีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๔๓ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๓๘.๗ ระดับปานกลาง จำนวน ๖๖ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๕ ระดับน้อย จำนวน ๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑.๘

มิติที่ ๖ ความยั่งยืน มีความสอดคล้องในระดับมาก จำนวน ๑๓ โครงการ คิดเป็น ร้อยละ ๑๑.๗ ระดับปานกลาง จำนวน ๙๗ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๔ ระดับน้อย จำนวน ๑ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๐.๙

❖ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

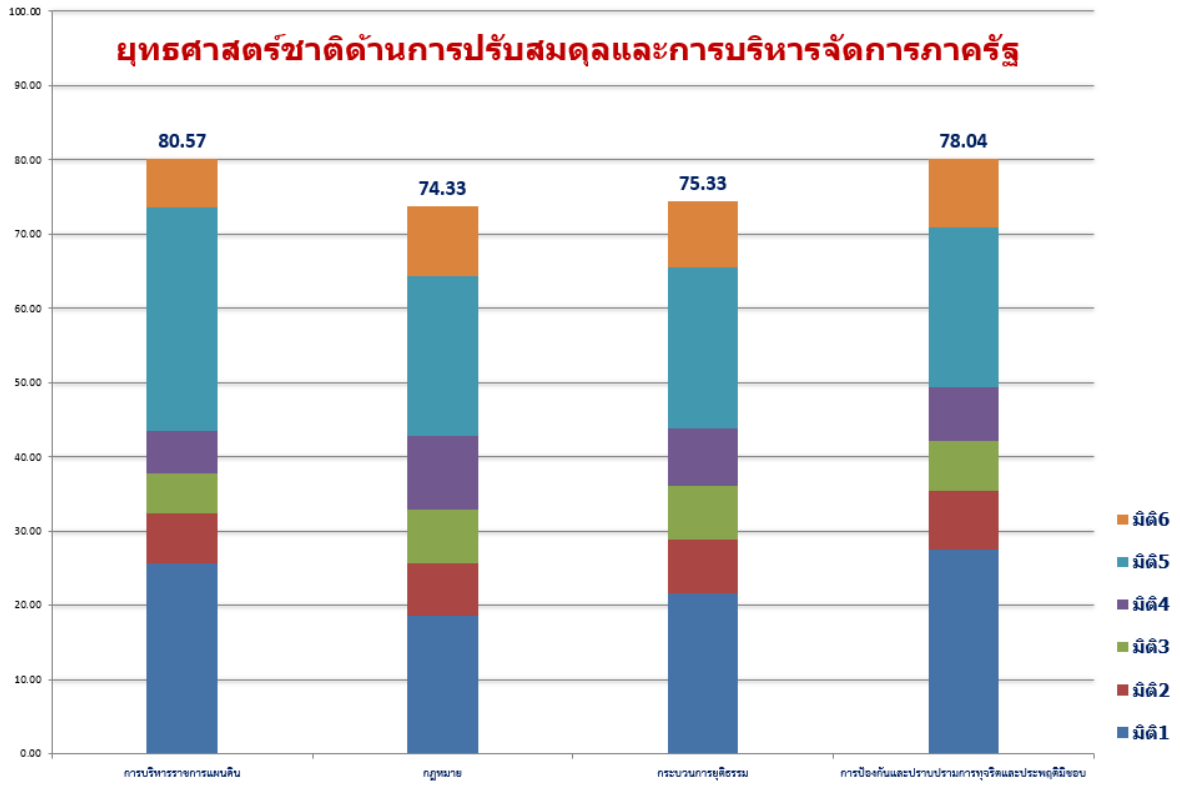

ภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของ
แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ประจำปี ๒๕๖๔

การประเมินร้อยละความสำเร็จที่เป็นองค์ประกอบต่อการบรรลุผลสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐประกอบด้วยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๔ ประเด็น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- **ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน** มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๘๐.๕๗
- **ด้านกฎหมาย** มีค่าประเมินความสำเร็จร้อยละ ๗๔.๓๓
- **ด้านกระบวนการยุติธรรม** มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๕.๓๓
- **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ** มีค่าประเมินความสำเร็จร้อยละ ๗๘.๐๔

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

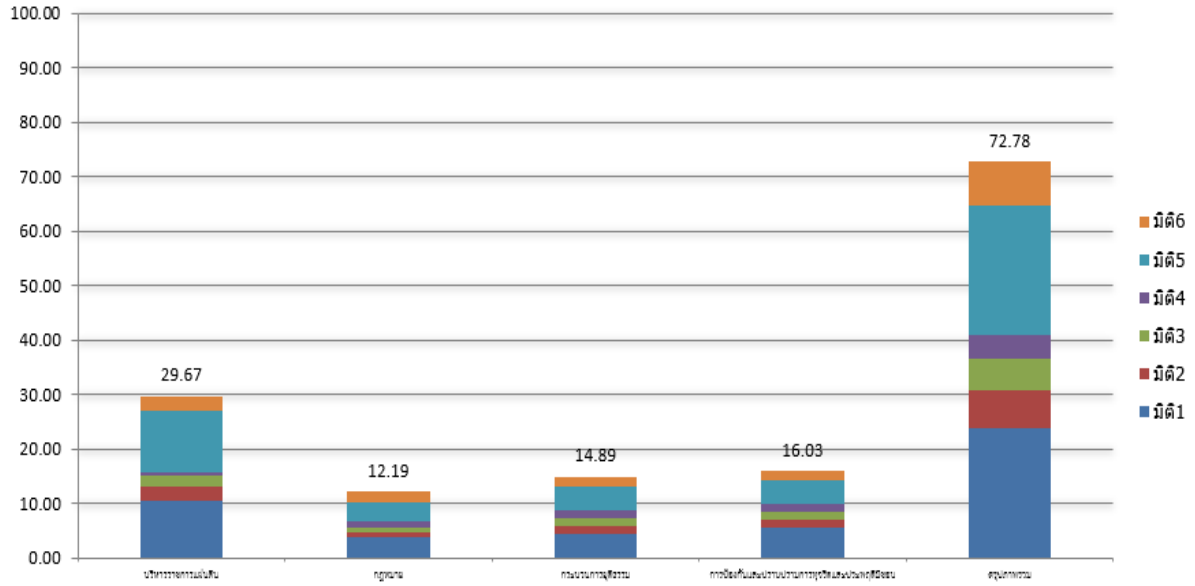

ภาพที่ ๓๐ แสดงการประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ประจำปี ๒๕๖๔

สำหรับผลการประเมินยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐซึ่งมีองค์ประกอบในการสนับสนุนจำนวน ๔ ด้าน ในแต่ละด้านมีค่าประเมินความสำเร็จเดิม คือ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีค่าการประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๘๐.๕๗ ด้านกฎหมาย มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๔.๓๓ ด้านกระบวนการยุติธรรม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๕.๓๓ และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๘.๐๔ และเมื่อนำมากำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบที่จะประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยให้ค่าน้ำหนักของแต่ละแผนการปฏิรูปประเทศ คือ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ ๔๐ ด้านกฎหมาย ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ ๒๐ ด้านกระบวนการยุติธรรม ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ ๒๐ และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๒๐ ผลการประเมินปรากฏตามภาพที่ ๒ ซึ่งคือโอกาสความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายในแต่ละประเด็นดังนี้

ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ **๒๙.๖๗** มีผลการดำเนินการที่มีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับมาก** ทั้งนี้ เป็นผลมาจากประสิทธิการบริการภาครัฐทีมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการในการทำงานของภาครัฐและการให้บริการประชาชนผ่านระบบดิจิทัลเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และมีการขับเคลื่อนแผนพัฒนาจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Provinces : HPP) โดยมีการบูรณาการระหว่างคณะกรรมาธิการการบริหาร

ราชการแผ่นดิน วุฒิสภา สำนักงานงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) สำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงมหาดไทย

ด้านกฎหมาย มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ **๑๒.๑๙** มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับน้อย** ทั้งนี้เป็นผลมาจาก ความล่าช้าในการปรับปรุงกฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัย ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก รวมถึงความล่าใช้ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีความสำคัญต่อทุกภาคส่วน ที่จะช่วยสร้างความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวมีสาระสำคัญเพื่อเป็นกรอบในการรวบรวมข้อมูลกฎหมายและกฎที่กระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับไว้ในแหล่งเดียวกันอย่างเป็นระบบ และมีการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้ง สร้างความเข้าใจแก่หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ออกกฎหมายซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายด้วย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรม

ด้านกระบวนการยุติธรรม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ **๑๔.๘๙** มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับน้อย** เนื่องมาจาก การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ทุกภาคส่วนยังไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเป็นระบบ ยังไม่มีการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยงานยังคงมีวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกันในการดำเนินงาน รวมถึงมีกฎหมาย จริยธรรม/จรรยาบรรณวิชาชีพที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ **๑๖.๐๓** มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับน้อย** ดังนั้นควรให้ มีการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) ในทุกภาคส่วน และเร่งพัฒนาระบบการป้องกันการทุจริตเชิงรุก โดยพัฒนากลไกการป้องกันการทุจริตและพัฒนากระบวนการทำงานด้านการป้องกันการทุจริตให้เท่าทันต่อสถานการณ์ นอกจากนี้ควรขยายกลุ่มเป้าหมายในการป้องกันการทุจริตสู่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ รวมถึง ควรพิจารณาจัดทำโครงการ/การดำเนินการให้รองรับกับเป้าหมายย่อยของทุกกิจกรรมปฏิรูป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีค่าประเมินความสำเร็จร้อยละ **๗๒.๗๘** ซึ่งใกล้เคียงกับความสำเร็จของเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาตินี้

❖ **ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป**

๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการที่ยังดำเนินงานไม่แล้วเสร็จ ควรดำเนินงานต่อไปถึงแม้ว่าวาระของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านอาจจะสิ้นสุดลงก็ตาม โดยเฉพาะการดำเนินโครงการในกิจกรรมปฏิรูปที่วุฒิสภาให้ความสำคัญติดตามอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด

๒) ควรคัดเลือกกิจกรรมสำคัญ (Big Rock) ที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ไปบรรจุไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในระยะต่อไป (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) หรือนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อขับเคลื่อนให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว

๓) ควรกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบ บทบาท อำนาจหน้าที่ ในการขับเคลื่อนแผนงานโครงการให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และให้สำนักงาน ป.ย.ป. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการติดตาม เร่งรัดการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

๔) ควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการว่าการดำเนินการในห้วงระยะเวลา ๕ ปีแรก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ อย่างไร และการดำเนินการดังกล่าวสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศได้หรือไม่ อย่างไร หากยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศได้ ควรมีการดำเนินการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ในที่สุด

๕) การดำเนินการทบทวนเพื่อยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และสร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน ที่มีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถบรรลุผลในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ นั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาคัดเลือกกระบวนงานที่มีความสำคัญหรือกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะสามารถลดภาระหรือลดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชนรวมทั้งสามารถขจัดอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจ ที่เกิดผลอย่างมีนัยสำคัญมาดำเนินการก่อนในลำดับแรก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรม

๖) ควรมีการพิจารณาทบทวนข้อเสนอแนะการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และติดตามความคืบหน้าการปรับปรุงแก้ไขการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ

ทุจริตแห่งชาติ บางประการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และการปรับปรุงแก้ไขการประเมินทั้งหมดในปี พ.ศ. ๒๕๖๖

๗) โครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโครงการใดที่อยู่ในความสนใจของประชาชนหรือโครงการจัดซื้อจัดจ้างขนาดใหญ่ใดที่อาจเกิดความไม่โปร่งใสในการดำเนินการ เห็นควรให้นำหลักการของข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) หรือระบบความโปร่งใสในงานก่อสร้าง (Construction Sector Transparency Initiative : CoST) ที่ปราศจากการทุจริตมาใช้ตรวจสอบงานก่อสร้างภาครัฐ โดยจัดให้มีการเปิดเผยรายละเอียดมาตรฐานการก่อสร้างตามคุณลักษณะของโครงการที่คล้ายคลึงและเทียบเคียงกันได้ เพื่อให้สามารถติดตามมาตรฐานการก่อสร้างโครงการที่ดำเนินการอยู่เป็นประจำและเพื่อให้เป็นไปโดยความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

นอกจากการตรวจสอบโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) และระบบความโปร่งใสในงานก่อสร้าง (Construction Sector Transparency Initiative : CoST) ของกรมบัญชีกลาง ยังมีโครงการจัดซื้อจัดจ้างอื่นที่สำคัญ เช่น การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership : PPP) ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) เป็นต้น ซึ่งควรมีการติดตามเสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศต่อไป

๘) ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ และควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมถึงการพัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแสและข้อมูลเชิงลึกในรูปแบบที่หลากหลายมีระบบปกปิดตัวตนที่มีประสิทธิภาพและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสอย่างครบวงจร เพื่อให้ผู้แจ้งเบาะแสสามารถเข้าถึงระบบการแจ้งเบาะแสได้โดยสะดวก มีความเชื่อมั่นในเรื่องการเก็บรักษาความลับและความปลอดภัย ตลอดจนการจัดทำระบบให้มีการแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานรวมเป็นศูนย์ข้อมูล

❖ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

๑) **ในระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๕)** หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักระดับกิจกรรมและผู้รับผิดชอบร่วมในโครงการต่าง ๆ ควรเร่งดำเนินโครงการให้สำเร็จเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศภายใน พ.ศ. ๒๕๖๕ และภายหลังจากนั้นเมื่อสิ้นสุดการใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการก็ควรดำเนินงานต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กิจกรรมโครงการเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมได้มากที่สุดต่อไป

๒) **ระยะต่อไป (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)** ควรคัดเลือกกิจกรรมสำคัญโดยเฉพาะกิจกรรมสำคัญที่ยังไม่แล้วเสร็จตามที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ไปบรรจุไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ

หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ เพื่อขับเคลื่อนให้ต่อเนื่องและมุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว และให้สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง ติดตาม เร่งรัดการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวต่อไป

๓) ควรเร่งรัดการจัดทำ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย หรือยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็น รวมถึงกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้รองรับหรือเอื้อต่อการบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยเร็วที่สุด และสนับสนุนต่อการฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ด้วย

๔) การจัดทำโครงการต้องสอดคล้องและสะท้อนการบรรลุค่าเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปประเทศอย่างแท้จริง และต้องพิจารณาคัดกรองและจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมสำคัญ การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแต่ละแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้งควรมีการประสานและบูรณาการระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง

๕) ควรเร่งรัดการจัดทำและการประชาสัมพันธ์ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะระบบกลาง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชน รวมถึงใช้ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ทั้งก่อนที่จะมีการออกกฎหมายและภายหลัง ที่กฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบดังกล่าวเป็นฐานข้อมูลสำคัญทางกฎหมายของประเทศอย่างแท้จริง

๖) ควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในระดับพื้นที่ และบูรณาการการทำงานกับคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ชาติระดับจังหวัดทุกจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ ร่วมดำเนินการกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ขยายเครือข่ายที่มีอยู่ เช่น คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด คณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเพื่อสนับสนุนการทำงานระหว่างกัน รวมทั้งประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชน เช่น โครงการพัฒนาหมู่บ้านช่อสะอาด โครงการ Strong – จิตพอเพียงต้านทุจริต โครงการหมาเฝ้าบ้าน เป็นต้น และเครือข่ายภาคเอกชน เช่น หอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) (ACT) เป็นต้น ทั้งนี้ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล

๗) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่ง ประกอบด้วย ๑๓ หมุดหมาย นั้น ไม่ปรากฏหมุดหมายเรื่อง ป.ป.ช. จึงเห็นสมควรจะต้องมีการผลักดันประเด็น ป.ป.ช. อาทิ การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องต่อไป

๘) หน่วยงานของรัฐควรดำเนินการตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act : PDCA) ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่

(๑) มองเป้าหมายการพัฒนาประเทศเป็นเป้าหมายการทำงานร่วมกันของหน่วยงานตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (๒) จัดทำแผนระดับที่ ๓ โดยเฉพาะแผนปฏิบัติราชการราย ๕ ปี และแผนปฏิบัติราชการรายปีที่สอดคล้องกับห้วงเวลาของแผนแม่บทฯ รวมทั้งวางแผนจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ ที่เกี่ยวข้อง (๓) นำเข้าแผนระดับที่ ๓ และรายงานผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามแผนรวมทั้งโครงการ/การดำเนินงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) และรายงานผลการดำเนินการตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด (๔) นำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการประมวลและวิเคราะห์เชิงลึก รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากระบวนการจัดทำแผนระดับที่ ๓ โครงการ และการดำเนินงานเพื่อปิดช่องว่างการพัฒนา

๙) ควรเร่งรัดสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างและปรับปรุงระบบงาน การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการ และการนำยุทธศาสตร์หรือมาตรการในการพัฒนาระบบราชการไปสู่การปฏิบัติของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการอื่น ให้นำระบบบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management : PM) และระบบการบริหารทรัพยากรขององค์กร (Enterprise Resource Planning : ERP) มาปรับใช้กับการบริหารงานภาครัฐอย่างจริงจัง เพื่อให้การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

❖ ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ต่อกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

จากการติดตามพบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษาทบทวนเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย แผนการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งเห็นควรเร่งรัดการดำเนินการตรากฎหมายดังกล่าว ดังนี้

๑) **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม** ในประเด็นภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

๒) **พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบคลุมแนวคิดและทิศทางในการปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในภาครัฐให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารทรัพยากรบุคคลภายใต้ระบบคุณธรรม ตลอดจนสามารถดึงดูด รักษา และใช้ประโยชน์คนดี คนเก่ง และมีความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ควรเร่งรัดการดำเนินการและรายงานความก้าวหน้าเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้วุฒิสภาทราบต่อไป

๓) **พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒**

(๑) มีผลใช้บังคับมาระยะหนึ่งแล้วแต่การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย การจัดทำสรุปสาระสำคัญของกฎหมายแต่ละฉบับ เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบยังไม่ปรากฏความคืบหน้าเท่าที่ควร

(๒) ไม่ได้กำหนดบทลงโทษไว้ จึงน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายนี้อย่างเคร่งครัดและจริงจัง โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชนและดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเป็นแม่บทของการดำเนินการ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ที่รับผิดชอบควรเร่งรัดดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายฉบับนี้

อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานใดมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องประการใด ควรหารือร่วมกันกับสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เพื่อร่วมกันหาแนวทางขับเคลื่อนที่เหมาะสม หรือหากมีความจำเป็นอื่นใด ที่ไม่สามารถดำเนินการตามกฎหมายได้ ควรชี้แจงต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและคณะกรรมาธิการเพื่อให้ทราบเหตุผลดังกล่าว และหาทางแก้ไขโดยเร็วต่อไป

๔) **พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐** โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชุมคณะกรรมการทบทวนร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมยืนยันการใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับที่มีการเสนอไปก่อนหน้านี้ โดยสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการยื่นร่างพระราชบัญญัติไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) รายงานว่าดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน)

๕) **พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘** ซึ่งอยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. .... โดยมีการประชุมคณะทำงานของสำนักงาน ก.พ.ร. และอยู่ในขั้นตอนสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ตามระบบของคณะกรรมการกฤษฎีกา (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน)

๖) **พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒** ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ง. อยู่ระหว่างเตรียมการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มเติมประเด็นแนวทางปฏิบัติ

เพื่อแจ้งเหตุอันควรสงสัยต่อเลขาธิการ ป.ป.ง. หรือคณะกรรมการธุรกรรมให้ชัดเจนขึ้น (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน)

๗) **พระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔** กรมศุลกากรอยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกรมศุลกากรว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและรางวัล พ.ศ. ๒๕๖๐ (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน คาดว่าแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕)

๘) **ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....** ขณะนี้อยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติ เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศต่อไป (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน)

๙) **การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท.** เรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติอยู่ที่สำนักงาน ป.ป.ท. และจะดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ที่จะให้ดำเนินการผ่านศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน)

๑๐) **การทบทวนเพื่อยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย** และสร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งยังมีอยู่อีกเป็นจำนวนมากและมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาคัดเลือกกระบวนงานที่มีความสำคัญที่จะสามารถลดภาระหรือลดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งสามารถขจัดอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจที่เกิดผลอย่างมีนัยสำคัญมาดำเนินการก่อนในลำดับแรก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ทั้งนี้ ในการดำเนินการทบทวนเพื่อยกเลิกหรือปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ดังกล่าว หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายทั้งหมดควรนำความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนมาพิจารณาเป็นหลักด้วย

๒.๒ ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ

การติดตามผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน ได้แก่

๑) ด้านการเมือง

๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

๓) ด้านกฎหมาย

๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม

๕) ด้านเศรษฐกิจ

๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗) ด้านสาธารณสุข

๘) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

๙) ด้านสังคม

๑๐) ด้านพลังงาน

๑๑) ด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๑๒) ด้านการศึกษา

๑๓) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

จากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) มีผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

๑) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง มีประเด็นการปฏิรูป จำนวน ๕ ประเด็น ติดตามพันธกิจ จำนวน ๗๔ พันธกิจ ติดตามโครงการ/กิจกรรม จำนวน ๒๙ โครงการ/กิจกรรม จากจำนวนโครงการ/กิจกรรมทั้งหมด ๖๙ โครงการ/กิจกรรม

๑.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

เป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง คือ ประเทศชาติและสังคมต้องมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภายใต้แผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ๕ ประเด็นการปฏิรูปไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วม

ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการรู้รักสามัคคีของสังคมไทย ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น และการจัดสรรทรัพยากรที่เป็นธรรม ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศ และประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ การสร้างรัฐธรรมาธิปไตย สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง (ฉบับปรับปรุง) Big Rock ได้กำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญไว้ ๕ กิจกรรมปฏิรูป ได้แก่ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยสถาบันพระปกเกล้าเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ โดยสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดองเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป โดยสถาบันพระปกเกล้าเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก นอกจากนี้มีข้อเสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง (ฉบับปรับปรุง) Big Rock ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... ทั้งนี้ กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ และข้อเสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวกำหนดระยะเวลาดำเนินการให้สำเร็จภายในปี ๒๕๖๕

๑.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง (ฉบับปรับปรุง) Big Rock ได้กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและรวมถึงการจัดสรรงบประมาณรองรับเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปไว้แล้วก็ตาม และถือได้ว่าเป็นจุดแข็งและโอกาสที่จะดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ แต่สิ่งสำคัญที่เป็นประเด็นท้าทายความสำเร็จของหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักและรวมถึงหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการจะต้องพิจารณาให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ ปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด ๑๙ ไปทั่วโลก และได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรงมาอย่างต่อเนื่อง และกระทบต่อแผนการปฏิรูปประเทศทุกด้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะในเชิงเศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหาร หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งที่จะต้องใช้มาตรการงบประมาณ และสรรพกำลังต่าง ๆ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาและเยียวยาความเดือดร้อนของประชาชน เช่น การฉีดวัคซีน การรักษาผู้ติดเชื้อ ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่

ปัญหาการประกอบอาชีพ ปัญหารายได้ของประชาชนที่ลดลงหรือไม่เพียงพอต่อการยังชีพ ปัญหาการว่างงานหรือตกงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ที่ผ่านมายังมีปัญหาที่เข้ามาซ้ำเติมประชาชนอีกซึ่งเป็นภัยธรรมชาติ คือ “อุทกภัย” ในหลายพื้นที่ของประเทศ และในท่ามกลางปัญหาดังกล่าว ยังคงมีประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งชุมนุมประท้วงเรียกร้องเรื่องต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ดังนั้น เพื่อให้การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักตามแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศด้านการเมือง Big Rock และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ ควรพิจารณายกระดับให้ความสำคัญเป็นพิเศษ โดยมิได้มุ่งหมายเพียงแค่ให้สำเร็จตามแผนงานและโครงการเท่านั้น เพราะถ้าตราบใดที่ประชาชนยังคงลำบากโดยเฉพาะในเรื่องการดำรงชีวิตประจำวันอันเนื่องมาจากปัญหาดังที่ได้กล่าวมา ซึ่งเป็นเรื่องพื้นฐานสำคัญที่จะก่อให้เกิดปัญหาอื่นตามมาได้ง่าย ซึ่งจะกระทบต่อเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง คือ ประเทศชาติและสังคมต้องมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้น เพื่อให้การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๕ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักตามแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศด้านการเมือง (Big Rock) และหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการควรพิจารณายกระดับให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

๑.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

๑) ควรพิจารณาเร่งรัดดำเนินการตามแผนงานและโครงการตามที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ และบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ในภาพรวมส่วนใหญ่หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันเนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดติดกับภารกิจหน้าที่ของตนเอง จึงอาจยังไม่ได้มีการบูรณาการกันอย่างครอบคลุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกัน

๒) ควรพิจารณาให้ความสำคัญเป็นพิเศษถึงเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง กล่าวคือ ประเทศชาติและสังคมต้องมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมิใช่แต่เฉพาะเพื่อให้สำเร็จตามแผนงานและโครงการตามที่หน่วยงานกำหนดไว้เท่านั้น

๑.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกมาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๒๙ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมอยู่ระหว่างดำเนินการ ๒๙ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๑๐๐) โดยอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน ๒๙ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

ส่วนการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องและการบรรลุวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากสถานะโครงการ/กิจกรรม ควรมีการดำเนินการโครงการต่อไป (Continue) ทั้ง ๒๙ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๓๑

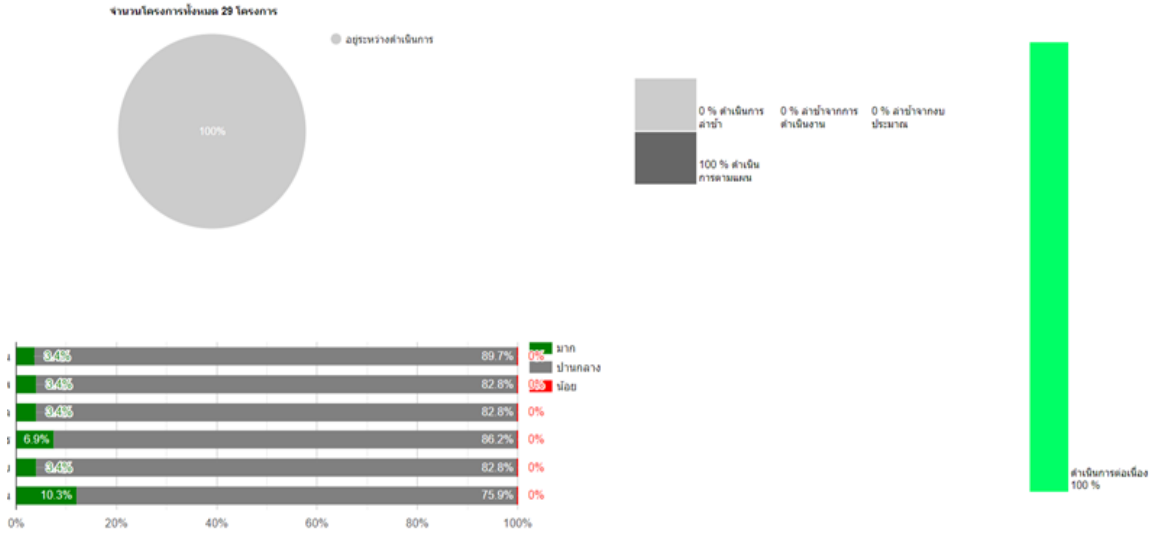

ภาพที่ ๓๑ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ประจำปี ๒๕๖๔

ผลการดำเนินงานในภาพรวมดำเนินการครบตามแผนย่อย มีผลสัมฤทธิ์ ร้อยละ ๘๓.๑๐ ภาพรวมการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองมีโอกาสประสบผลสำเร็จระดับปานกลาง เนื่องจากส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผน ในภาพรวมส่วนใหญ่หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดติดกับภารกิจหน้าที่ของตนเอง จึงอาจยังไม่ได้มีการบูรณาการกันอย่างครอบคลุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกัน

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ประเด็นการส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ภาพรวมส่วนใหญ่ของการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และอยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ มีบางโครงการที่คณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา ได้ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดมาอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการโรงเรียนประชาธิปไตย (สภานักเรียน) โดยในช่วงที่ผ่านมาคณะกรรมาธิการได้สุ่มจังหวัดลงพื้นที่เพื่อทราบข้อมูลเชิงลึกในการขับเคลื่อน

กิจกรรมสภานักเรียน เมื่อวันพุธที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ณ จังหวัดกาญจนบุรี และวันพุธที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการได้กำหนดให้มีการประชุมหารือร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และคณะผู้บริหาร ในวันจันทร์ที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เพื่อติดตามและขับเคลื่อนกิจกรรมสภานักเรียน และได้กำหนดที่จะเดินทางไปราชการลงพื้นที่ ในวันพุธที่ ๑ มิถุนายน๒๕๖๕ ณ โรงเรียนหอวัง กรุงเทพฯ และวันอังคารที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ ณ โรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้ ข้อมูลสรุปผลในภาพรวมจะได้เสนอให้ทราบในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะและเร่งรัด

สถาบันพระปกเกล้า ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก ควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานและโครงการที่ได้กำหนดไว้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ ประเด็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ

ภาพรวมส่วนใหญ่ของการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และอยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญอยู่ที่การเสนอร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... ซึ่งมีความคืบหน้าของการดำเนินงานตามลำดับ โดยมีการออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติเป็นไปตามบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และได้กำหนดวิธีการรับฟังความคิดเห็น โดยกำหนดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ – ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ผ่าน ๒ ช่องทาง ๑) การรับฟังความคิดเห็น ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเว็บไซต์ www.law.go.th และเว็บไซต์ www.opm.go.th และ ๒) การรับฟังความคิดเห็น โดยทำเป็นหนังสือเพื่อสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจากผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสิ้นสุดการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ปัจจุบันสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอยู่ระหว่างการจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาและผลักดันกฎหมายว่าด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะพิจารณา ในวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ซึ่งเมื่อคณะกรรมการพิจารณาและผลักดันฯ พิจารณาแล้ว จะได้จัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะร่างพระราชบัญญัติกับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในไตรมาสที่ ๓ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

ข้อเสนอแนะและเร่งรัด

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก ควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานและโครงการที่ได้กำหนดไว้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ ประเด็นการสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ

โครงการสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ เนื่องจากปี ๒๕๖๔ (ธ.ค.๖๔) การดำเนินการจะอยู่ในเป้าหมายย่อยที่ ๒ (Milestone ๒) ระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. - ธ.ค.๖๔ ซึ่งกำหนดว่าจะต้องมีชุดความรู้และข้อมูล เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความสามัคคีปรองดอง แต่โครงการ Big Rock โครงการสร้างการรับรู้เพื่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองของคนในชาติของสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดองอยู่ในระหว่างการดำเนินการรวบรวมและจัดทำชุดความรู้ การดำเนินการจึงล่าช้ากว่าแผน

ข้อเสนอแนะและเร่งรัด

จัดทำชุดความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความสามัคคีปรองดอง ให้เสร็จโดยเร็วแม้ยังไม่ได้รับงบประมาณ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ ประเด็น (แผนเดิม) การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศ

สถานการณ์การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมยังคงอ่อนไหวและเป็นประเด็นที่ควรได้รับความสนใจในการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยเห็นได้จากการคัดค้านผลการเลือกตั้งและการแจ้งเบาะแสการทุจริตการเลือกตั้งยังคงปรากฏอย่างต่อเนื่อง และการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบข้อคัดค้านต่าง ๆ ยังไม่ทันท่วงที ส่งผลให้เกิดการเคลือบแคลงสงสัยว่ามีการทุจริตการเลือกตั้งโดยหน่วยงานของรัฐ และการเลือกปฏิบัติ ซึ่งเป็นประเด็นคำถามที่สำคัญของประชาชนและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรม

ข้อเสนอแนะและเร่งรัด

ควรเร่งรัดพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ เพื่อให้เกิดการลดขั้นตอนการทำงานด้วยคน และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พรรคการเมือง และประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลการเลือกตั้ง ตลอดจนกระบวนการที่เกี่ยวข้องในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย ร่วมสมัยและทันต่อสถานการณ์ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ รวมถึงการตรวจสอบการใช้จ่ายของพรรคการเมืองและผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงเลือกตั้ง และประเด็นในเชิงการทุจริตเชิงนโยบาย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ ประเด็นการส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง

ภาพรวมส่วนใหญ่ของการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และอยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ มีบางโครงการที่คณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา ได้เดินทางไปราชการในหลายจังหวัด เพื่อสุ่มติดตามการดำเนินงานเชิงลึกของ “ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) เบื้องต้นพบว่า ภาพรวมส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของ ศส.ปชต. เช่น ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรมของ ศส.ปชต. เนื่องจากไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการ ศส.ปชต. ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากไม่มีสิทธิหรือสวัสดิการใด ๆ และการบูรณาการหรือประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ค่อนข้างน้อย เป็นต้น ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการมีแผนงานที่จะเดินทางไปราชการเพื่อติดตามการดำเนินงานของ ศส.ปชต. อย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลที่ได้รับคณะกรรมาธิการจะได้เสนอเป็นรายงานการพิจารณาศึกษาให้ทราบในโอกาสต่อไป

ข้อเสนอแนะและเร่งรัด

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก ควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานและโครงการที่ได้กำหนดไว้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ ประเด็นการปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป

ภาพรวมส่วนใหญ่ของการดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ และอยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ ประเด็นสาระสำคัญด้านโครงสร้าง เนื้อหา บทบาทสำคัญของรัฐธรรมนูญเสร็จสมบูรณ์แล้ว จำนวน ๗ เรื่อง ดังนี้

(๑) เรื่อง “สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง”

(๒) เรื่อง “สิทธิชุมชน”

(๓) เรื่อง “การคลังสาธารณะในรัฐธรรมนูญสิ่งที่ต้องปรับปรุงในรัฐธรรมนูญ ประเด็นการคลังสาธารณะและงบประมาณ”

(๔) เรื่อง “หลักนิติธรรม”

(๕) เรื่อง “การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

(๖) เรื่อง “ความเสมอภาคระหว่างเพศ”

(๗) เรื่อง “นโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการนโยบาย”

โดยขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการจัดจ้างออกแบบ และจัดพิมพ์เอกสารวิชาการ เพื่อจัดทำเป็นชุดหนังสือ ๗ เล่ม

ข้อเสนอแนะและเร่งรัด

สถาบันพระปกเกล้า เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก ควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนงานและโครงการที่ได้กำหนดไว้

๑.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๖๕.๔๓ ซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๓ การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ มากที่สุด ร้อยละ ๑๔.๖๗ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๔ การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง น้อยที่สุด คือ ร้อยละ ๑๐.๗๖ โดยแบ่งคะแนนตามองค์ประกอบ ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

องค์ประกอบที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ (Big Rock) การเสริมสร้างความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๓.๓๓

องค์ประกอบที่ ๒ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ (Big Rock) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๓.๓๓

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ (Big Rock) การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๔.๖๗

องค์ประกอบที่ ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ (Big Rock) การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๐.๗๖

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ (Big Rock) การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๓.๓๓

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๓๒

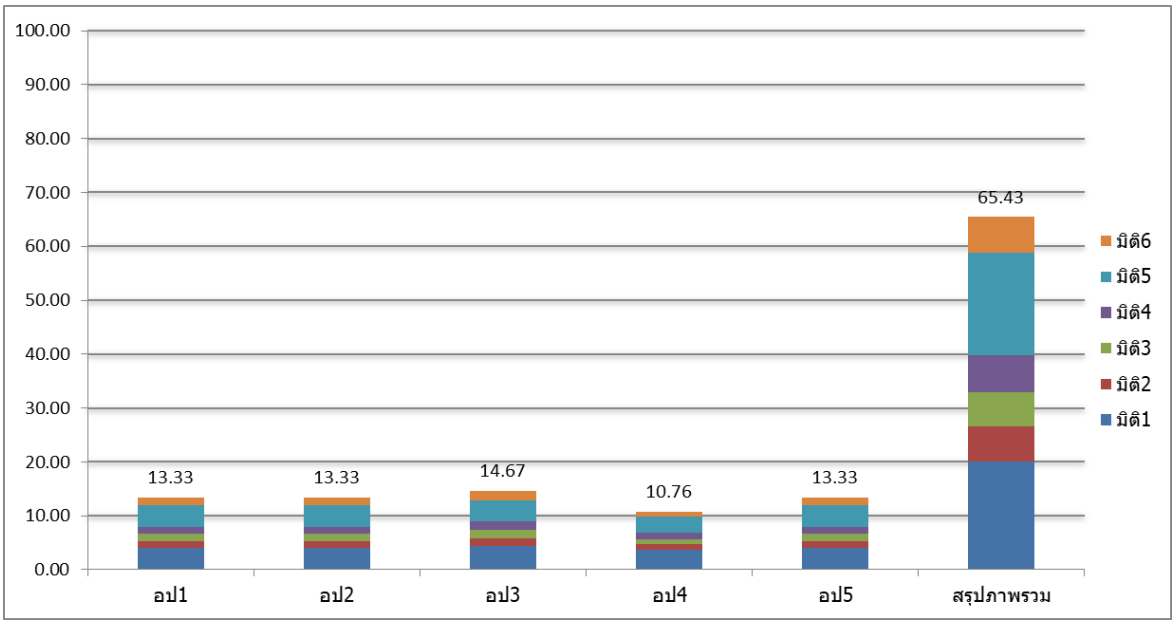

ภาพที่ ๓๒ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการเมือง ประจำปี ๒๕๖๔

๑.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

๑) ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่ดำเนินงานตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนที่ ๒ การจัดทำชุดความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความสามัคคีปรองดอง

๒) ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง**มีแนวโน้มที่จะสำเร็จบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ระดับน้อย** เพราะถึงแม้การจัดทำชุดความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและการสร้างความสามัคคีปรองดอง อาจจะดำเนินการได้เสร็จภายในปี ๒๕๖๕ แต่จะไม่มีเวลาในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินการ

๓) **ปัญหาและอุปสรรค**ในการดำเนินการตามประเด็นปฏิรูปที่ ๓ ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง มีสาเหตุจากระบบการจัดทำคำของบประมาณที่ทำให้การจัดทำกิจกรรม/โครงการใหม่**มีความล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น**

๔) **ข้อเสนอแนะ**เพื่อให้การดำเนินการตามประเด็นปฏิรูปที่ ๓ ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ควรให้ความสำคัญกับ**การสร้างกลไกหรือมาตรการการแก้ไขปัญหาความรุนแรงและความขัดแย้งทางการเมืองด้วยสันติวิธีให้เป็นรูปธรรม** โดยการปลูกฝังอุดมการณ์ควบคู่ไปกับการให้การศึกษาเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในระบบการศึกษาทุกช่วงวัย การยอมรับความเห็นที่แตกต่าง และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม

๕) เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองในประเด็นการสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ ตามแผนฯ เดิมกำหนดให้มี**กลไกในการแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธีที่เป็นรูปธรรม** แต่แผนฯ ฉบับปรับปรุง**กำหนดเป้าหมายเพียงให้จัดทำข้อเสนอในการสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติต่อคณะรัฐมนตรีเท่านั้น** ซึ่งถือว่า**ลดระดับลงอย่างมาก**

๖) **แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง (ฉบับเดิม)** ในประเด็นปฏิรูปที่ ๒ “กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการรู้รักสามัคคีของสังคมไทย” พันธกิจ กลไกและมาตรการการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีเดิม **มีหน่วยงานร่วมดำเนินการถึง ๑๒ หน่วยงาน** แต่ใน**แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง (ฉบับปรับปรุง)** กิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ “การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ” **มีเพียง ๔ หน่วยงาน** และไม่มีหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนร่วมดำเนินการ ดังนั้น **เห็นควรให้หน่วยงานร่วมดำเนินการทั้ง ๑๒ หน่วยดำเนินการตามแผนเดิมอย่างต่อเนื่องอีกทางหนึ่งด้วย**

ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศ สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย โดยในช่วงที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) นอกจากที่ได้ดำเนินโครงการตามภารกิจหน้าที่แล้ว ยังได้มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง รวมทั้งการเผยแพร่และเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งแก่ภาคส่วนต่าง ๆ นอกจากนี้ สำนักงาน กกต. ยังได้ร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการเลือกตั้งท้องถิ่นที่จะเกิดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ ๔ การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ยังคงมีความท้าทาย เนื่องจากการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐยังคงไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง กระแสความไม่เชื่อมั่นในความโปร่งใสของการเลือกตั้งยังคงมีให้เห็นอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อสังคมออนไลน์

ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ การเลือกตั้งที่สุจริตและเที่ยงธรรมเพื่อการปฏิรูปประเทศ (แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม) มีความสอดคล้องและมีการดำเนินการต่อเนื่องในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง (แผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง) สถานะการดำเนินงานของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ **ได้มีการดำเนินงานล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้** ในแผนขับเคลื่อนฯ โดยในส่วนของการดำเนินโครงการแบ่งเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่ การดำเนินโครงการในสถานที่จริง (on site) และการดำเนินโครงการในรูปแบบออนไลน์ (online) โดยทางสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้ดำเนินการติดต่อและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบางส่วนแล้ว และสำหรับการดำเนินโครงการในรูปแบบออนไลน์นั้น ทาง กกต. จะจัดทำแอปพลิเคชันและคู่มือ

ออนไลน์ ซึ่งได้รับการประสานความร่วมมืออย่างดีจากสถาบันพระปกเกล้า เพื่อนำข้อมูลวิชาการและสื่อต่าง ๆ ที่ทางสถาบันพระปกเกล้าได้จัดทำไว้มาบรรจุไว้ในแอปพลิเคชันเพื่อต่อยอดในการเผยแพร่หลักสูตรการศึกษาและอบรมต่อไป

ผลคะแนนของดัชนีประชาธิปไตยประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (Democracy Index ๒๐๒๐) ซึ่งจัดเก็บโดย Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EIU) พบว่าประเทศไทยได้รับผลคะแนนรวม ๖.๐๔ คะแนน (อันดับที่ ๗๓ ของโลก) ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่คาดการณ์ไว้ ๐.๗๑ คะแนน ซึ่งหมายความว่า ประเทศไทยยังคงจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ประชาธิปไตยยังคงมีข้อบกพร่อง (Flawed Democracies) เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาในระดับสากลพบว่า ดัชนีประชาธิปไตยทั่วโลกในระยะเวลานี้ล้วนตกต่ำลงทั้งสิ้นโดยมีผลคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๕.๓๗ คะแนน ลดลงจากปีที่แล้ว ๐.๐๗ คะแนน อันมีสาเหตุมาจากการควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ เป็นเหตุให้รัฐบาลในหลาย ๆ ประเทศจำเป็นต้องออกมาตรการเพื่อจำกัดสิทธิเสรีภาพบางประการของประชาชนเพื่อจุดประสงค์ในการควบคุมโรค จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยไม่ได้เป็นประเทศเดียวที่ต้องเผชิญกับผลคะแนนของดัชนีประชาธิปไตยในระดับที่ต่ำลง แต่เป็นกระแสที่ปรากฏอยู่ทั่วทั้งโลกอันเป็นผลมาจากการกำหนดมาตรการในควบคุมโรคดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายในภาพรวมยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ แหล่งข้อมูล Economist Intelligence Unit Country Risk Ratings (EIU) ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (ค.ศ. ๒๐๒๑) ไทยได้ ๓๗ คะแนน คะแนนคงที่ ที่ผ่านมาภาครัฐได้มีการจัดทำรายละเอียดทั้งแผนการใช้จ่าย เป้าหมาย และแหล่งที่มาของรายได้ รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณการใช้ทรัพยากรของราชการ และการแต่งตั้งข้าราชการ ผ่านรูปแบบหรือช่องทางดิจิทัลต่าง ๆ รวมถึงการเปิดช่องทางให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของภาครัฐ แต่ในมุมมองของผู้เชี่ยวชาญของ EIU อาจเห็นว่า ถึงแม้ประเทศไทยจะดำเนินการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว แต่ประเทศไทยยังคงมีปัญหาไม่แตกต่างจากปีที่ผ่านมาในเรื่องความโปร่งใสในการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณ การใช้ทรัพยากรของราชการ การแต่งตั้งข้าราชการระดับสูง การตรวจสอบการจัดการงบประมาณในกรณีต่าง ๆ จึงทำให้ผู้เชี่ยวชาญยังคงมองสถานการณ์ประเทศไทยไม่ต่างจากเดิม

๑.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

ฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ป.ย.ป. และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนงานและโครงการที่ได้กำหนดไว้ และควรพิจารณาให้ความสำคัญเป็นพิเศษถึงเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง กล่าวคือ ประเทศชาติและสังคมต้องมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมิใช่แต่เฉพาะเพื่อให้สำเร็จตามแผนงานและโครงการตามที่หน่วยงานกำหนดไว้เท่านั้น

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

๒) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับเดิม) ได้ติดตามประเด็นปฏิรูป จำนวน ๖ ประเด็น จำนวน ๒๔ กลยุทธ์ ๕๖ แผนงาน โครงการทั้งหมด ๑,๒๙๐ โครงการ โดยเลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๒๒ โครงการ ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) แผนการปฏิรูปประเทศด้านนี้ได้ปรับรวมประเด็นปฏิรูปจาก ๖ ประเด็นมาเป็น ๕ กิจกรรมการปฏิรูป (Big Rock) และนำโครงการสำคัญในประเด็นปฏิรูป (ฉบับเดิม) มากำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปฯ (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งมีจำนวนโครงการทั้งหมด ๑๔๔ โครงการ **โดยเลือกติดตามโครงการที่ดำเนินงานในห้วง พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๓๙ โครงการ**

๒.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

การบริหารราชการแผ่นดินถือเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุวิสัยทัศน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ทั้งนี้ ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ภาครัฐจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปขนานใหญ่ (Radical Change) ที่เน้นการมองกว้างและไกล (Vision Driven) มิใช่แค่การปรับเปลี่ยนแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incremental Adaptation) หรือแก้ปัญหาเฉพาะหน้า (Problem Driven) ประกอบกับสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด ๑๙ ส่งผลทำให้ต้องปรับเปลี่ยนการบริหารราชการแผ่นดินให้สอดคล้องกับชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ซึ่งพิจารณาเห็นว่า แผนการปฏิรูปประเทศ

ด้านการบริหารราชการแผ่นดินที่ถูกจัดทำนั้น มีบริบทเพื่อตอบสนองวิถีชีวิตใหม่ของประชาชนในลักษณะดังนี้

๑) แนวคิดใหม่ (New Way of Thinking) ประชาชนมีแนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐในยุคหลังโควิด ๑๙ เปลี่ยนแปลงไปด้วย

๒) การสื่อสารรูปแบบใหม่ (New Way of Communicating) การติดต่อสื่อสารยุคหลังโควิด ๑๙ มุ่งเน้นความรวดเร็ว ตรงประเด็น และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเกิดช่องทางใหม่ในการสื่อสารโดยเฉพาะช่องทางแบบดิจิทัลเพื่อตอบสนองต่อวิถีชีวิตแบบเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing)

๓) การทำงานรูปแบบใหม่ (New Way of Working/Doing) การทำงานภาครัฐในยุคหลังโควิด ๑๙ มุ่งเน้นผลลัพธ์มากยิ่งขึ้น ลดกระบวนการทำงาน และกฎระเบียบข้อบังคับที่ไม่จำเป็นลง ปรับรูปแบบการทำงานให้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น อาทิ การทำงานนอกสถานที่ทำงาน การทำงานผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการใช้เครื่องมือและวิธีการใหม่ ๆ

๔) การดำรงชีวิตแบบใหม่ (New Way of Living) ประชาชนดำเนินชีวิตแบบพึ่งพาตนเองมากขึ้น ปรับตัวได้รวดเร็วขึ้น และระมัดระวังเรื่องรายรับรายจ่าย และปัจจัยสี่สำหรับการดำรงชีวิตมากยิ่งขึ้น

๕) ความคาดหวังใหม่ (New Expectation) ประชาชนคาดหวังต่อการรับบริการจากภาครัฐสูงขึ้น ทั้งด้านความรวดเร็วในการรับบริการ และด้านประสิทธิภาพ ด้านความคุ้มค่า และด้านความโปร่งใส ตรวจสอบได้

๒.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

จากปัญหาภายในประเทศ เช่น ปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การสาธารณสุข ภัยก่อการร้าย คนต่างด้าว หรือภัยพิบัติต่าง ๆ ปัญหาจากภายนอกประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก เช่น ปัญหาการสู้รบ การแย่งอำนาจเป็นผู้นำโลก อีกทั้งความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ อาทิ ภัยคุกคามด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์และกระแสประชาธิปไตยที่เรียกร้องให้ภาคประชาสังคมสามารถเข้ามามีบทบาทต่อการบริหารจัดการภาครัฐมากขึ้น นอกจากนั้นสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้การบริหารงานของภาครัฐทุกประเภทต้องปรับกระบวนการทำงานรวมทั้งการให้บริการประชาชนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) มีผลกระทบต่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อสนับสนุนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยให้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการ

ทำงานเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นโอกาสต่อยอดการพัฒนานำเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานภาครัฐอย่างเต็มรูปแบบทั้งระบบ พร้อมทั้งจัดทำ Big Data ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในระดับนโยบายของรัฐ นำไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส ตามแนวทางรัฐบาลเปิด (Open Government) และแนวโน้มสถานการณ์ของประเทศที่จะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานฯ ต่อการบรรลุเป้าหมายอีกประการก็คือความอ่อนไหวต่อสถานการณ์ทางการเมือง ความพยายามของฝ่ายค้าน/ฝ่ายเห็นต่าง ที่จะยับยั้ง โต้แย้งต่อแนวคิดการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๒.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

๑) การขับเคลื่อนการให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยภาครัฐเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องนำไปสู่การยกระดับการให้บริการ ประชาชนสู่การบริการที่เร็วขึ้น ง่ายขึ้น และถูกลง (Faster Easier and Cheaper) ซึ่งต้องแก้ไขและก้าวข้ามข้อจำกัดที่เป็นอุปสรรคไปสู่การให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) ให้เกิดขึ้นได้จริงทุกขั้นตอน โดยประชาชนอันหมายรวมถึงชาวต่างประเทศ นักธุรกิจ และนักท่องเที่ยวไม่ต้องเดินทางไปยังที่ทำการของราชการ (ยกเว้นบางเรื่องที่เป็นกระบวนงานที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการแสดงตนเท่านั้น) ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานแบบเบ็ดเสร็จ บูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน ไม่ยึดติดกับความเป็นองค์กรของแต่ละหน่วยแต่ยึดถือประโยชน์ของประชาชนและผู้ใช้บริการเป็นศูนย์กลาง รวมถึงการให้ความสำคัญและความเร่งด่วนในการพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการให้บริการประชาชนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แบบเบ็ดเสร็จอย่างเต็มรูปแบบและมีมาตรฐานในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ นอกจากนั้น สถานการณ์ของการระบาดของโรคโควิด ๑๙ ส่งผลให้ประชาชนเกิดวิถีชีวิตปกติใหม่ (New Normal) ซึ่งภาครัฐจะต้องปรับตัวให้ทันต่อระบบการให้บริการประชาชนที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

๒) ความพร้อมและการปรับตัวของหน่วยงานภาครัฐทั้งระบบ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ทั้งนี้ แม้ว่าปัจจุบันภาครัฐได้เร่งรัดการขับเคลื่อนและให้ความสำคัญต่อการนำระบบดิจิทัลมาปรับใช้กับการทำงานมากขึ้น แต่ความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐแต่ละหน่วยงานยังไม่มีความพร้อมหรือมีข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ซึ่งบางหน่วยงานยังขาดระบบดิจิทัลสำหรับใช้สนับสนุนการทำงานหรือความพร้อมในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้กับบุคลากรของภาครัฐ (Digital literacy) ที่แตกต่างกัน ซึ่งยากต่อการเปลี่ยนให้รองรับการทำงานแบบดิจิทัลได้อย่างทันท่วงที อันเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งรัดแก้ไขหรือพัฒนาให้ทุกหน่วยงานมีความพร้อมรับมือต่อการปรับเปลี่ยนที่ใกล้เคียงกัน

ทุกหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมสมัยใหม่ที่ปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ทันที ทุกที่ ทุกเวลา (Anything, Anytime and Anywhere)

๓) ความรู้ความเข้าใจของหน่วยงานของรัฐในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่สอดคล้องและรองรับการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศ อันเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเข้าสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔) การขับเคลื่อนการพัฒนารูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการในจังหวัดให้มีการทำงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูง ซึ่งต้องดำเนินการขับเคลื่อนทั้ง ๗๖ จังหวัด เพื่อให้เกิดความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์สูงทั้งทางด้านระบบงาน ระบบแผน ระบบงบประมาณ และระบบบริหารงานบุคคล ซึ่งการที่จะก้าวไปสู่เป้าหมายของผลสำเร็จดังกล่าวได้นั้น มีประเด็นท้าทายที่ต้องอาศัยปัจจัยความสำเร็จจากหลายมิติประกอบกัน ทั้งด้านนโยบายภาครัฐที่ชัดเจนและต่อเนื่อง การบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น การให้ความสำคัญของผู้นำระดับพื้นที่ บทบัญญัติของกฎหมายที่จะต้องเอื้อต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสมในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

๕) การพัฒนาระบบบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะการวิเคราะห์และจัดทำแผนการจัดการกำลังคนและเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path) ที่ชัดเจนและการส่งเสริมสมรรถนะของบุคลากรเป็นเรื่องสำคัญอันจะนำไปสู่กระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ ความสามารถในการปรับตัวของเจ้าหน้าที่รัฐต่อการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาปรับใช้กับการทำงานเพื่อให้บริการประชาชน และการวางแผนระบบการติดตามและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สะท้อนถึงศักยภาพ ความเที่ยงตรง มีคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานของรัฐ

๒.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ความคืบหน้าปัจจุบัน (ตามรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี ๒๕๖๔) สำหรับการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. ๒๕๖๕ คือ

๑) บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการมีสถานการณ์บรรลุค่าเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๑ มีระดับใกล้เคียงในการบรรลุค่าเป้าหมายโดยวัดจากระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐในภาพรวม ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จากผลการสำรวจซึ่งจัดทำโดยสำนักงาน ก.พ.ร. มีระดับความพึงพอใจร้อยละ ๘๔.๘๑ ใกล้เคียงค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ ๘๕

๒) ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้มีสถานการณ์บรรลุค่าเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒ ซึ่งเป็นไปตามผลการสำรวจประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติในปี ๒๕๖๓ (จัดทุก ๒ ปี) โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๕๗ ซึ่งอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลสูงสุด ๖๐ อันดับแรก (อย่างไรก็ตาม เนื่องจากกรณีดังกล่าวได้สำรวจจัดอันดับและประกาศผลทุกรอบ ๒ ปี อันดับดังกล่าวจึงยังมิใช่อันดับที่แท้จริงของ พ.ศ. ๒๕๖๔)

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๓๙ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๓๙ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการที่ดำเนินการสำเร็จแล้ว ในส่วนของความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดและผลกระทบ อยู่ในระดับมาก นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๓๓

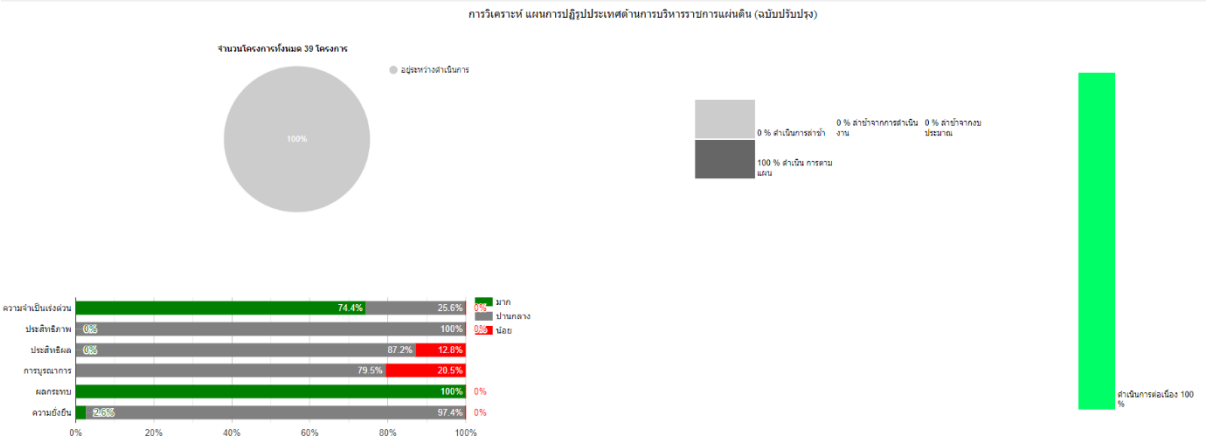

ภาพที่ ๓๓ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ประจำปี ๒๕๖๔

๑) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัล ได้มีการดำเนินโครงการสำคัญหลายโครงการเพื่อขับเคลื่อนให้ภาครัฐมีรูปแบบการบริหารงานและการบริการประชาชนในระบบดิจิทัล เช่น โครงการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ (Government Data Catalog) โครงการศูนย์กลางข้อมูลให้ประชาชน ธุรกิจ และชาวต่างชาติ ติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จ

ครบวงจร ณ จุดเดียว ฯลฯ และยังมีโครงการจัดทำกฎหมายกลางปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของภาครัฐตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นระบบดิจิทัล ซึ่งมีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา เป็นต้น

โดยมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ภาครัฐควรลดความซ้ำซ้อนของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแพลตฟอร์มและแอปพลิเคชั่นซึ่งปัจจุบันมีอยู่เป็นจำนวนมาก และเร่งพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้กับบุคลากรภาครัฐ (Digital literacy) ให้มีความเชี่ยวชาญ ควรสร้างมาตรฐานเรื่องการบริการในรูปแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) ให้เกิดขึ้นได้จริงทุกขั้นตอน โดยบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานที่คำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ประกอบด้วย นอกจากนั้น กระทรวงมหาดไทยควรนำแพลตฟอร์มพอร์ทัลกลางสำหรับประชาชน (Citizen Service Portal) และพอร์ทัลกลางสำหรับภาคธุรกิจ (Biz Portal) ที่พัฒนาโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) ซึ่งเป็นศูนย์กลางข้อมูลการติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) มารวมอยู่ในระบบของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดและอำเภอเพื่อให้บริการประชาชน

๒) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ได้ดำเนินโครงการทบทวนกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการบริหารราชการ โดยมีผลการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการกับเรื่องดังกล่าวแล้ว นอกจากนั้น สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ตั้งคณะทำงานขึ้นอีกคณะหนึ่งเพื่อศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยในเบื้องต้นคณะกรรมการเห็นว่าต้องมีการจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการยกระดับการบริหารงานภาครัฐให้มีความทันสมัยและอยู่ระหว่างการจัดทำร่างกฎหมายดังกล่าว ส่วนโครงการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐเพื่ออนาคต (Future Government) ซึ่งมีผลการศึกษาภาพอนาคตของภาครัฐไทยและแนวทางการปรับบทบาทภาครัฐในประเด็นการกำหนดนโยบาย การกำกับกับดูแล และการให้บริการ รวมทั้งได้ศึกษาเครื่องมือการบริหารจัดการใหม่ ๆ เป็นต้น

โดยมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ควรเร่งรัดการศึกษาทบทวนพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดสภาพความเป็นนิติบุคคลของกรม พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดการปรับปรุงองค์กรที่มีประสิทธิภาพและคล่องตัว มีการทบทวนเกี่ยวกับการปรับหรือยุบรวมกระทรวงและกรมให้มีหน้าที่และอำนาจสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน รวมทั้งทบทวนเหตุผลและความจำเป็นในการคงอยู่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนบางแห่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน ส่วนกรณีการถ่ายโอนภารกิจของรัฐที่ภาครัฐไม่จำเป็นต้องดำเนินการเองให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการนั้น เมื่อโอนภารกิจ

ไปแล้วต้องไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับประชาชน รวมทั้งเมื่อมีการถ่ายโอนภารกิจของรัฐให้เอกชนเป็นผู้จัดทำแทนแล้ว ควรมีการทบทวนระบบการทำงานของหน่วยงานเดิมว่าควรคงอยู่ลักษณะใด รวมทั้งควรมีการกำกับดูแลการทำงานของเอกชนให้อยู่ในกรอบของกฎหมายและมีการประเมินผลและศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ

๓) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิดเพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถ ได้ดำเนินโครงการสำคัญ เช่น การพัฒนาระบบการทำงานด้านบริหารทรัพยากรบุคคลในรูปแบบดิจิทัล มีการพัฒนาและตรวจรับระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคลระดับกรม (Departmental Personnel Information System : DPIS) โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการให้ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนข้อมูลจากระบบเดิม คือ DPIS Version 5 ไปสู่ระบบ DPIS Version 6 การศึกษาระบบการจ้างงานรูปแบบใหม่ในภาครัฐ การศึกษาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐที่สนับสนุนให้เกิดการหมุนเวียนสับเปลี่ยน ถ่ายเทกำลังคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมีการปรับหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ข้าราชการไปปฏิบัติงานที่หน่วยงานอื่น (Secondment) และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบรรจุบุคคลที่มีความชำนาญสูงจากนอกระบบราชการเข้าสู่ระบบราชการ (Lateral Entry) การพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรภาครัฐเพื่อรองรับการทำงานภายใต้ภาวะวิถีชีวิตใหม่ และการศึกษาเพื่อพัฒนาบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดระเบียบบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐที่ต้องมีผลการศึกษาและข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดตั้งสภาทรัพยากรบุคคลภาครัฐ ทั้งนี้ โดยอยู่ระหว่างดำเนินการเรื่องดังกล่าว

โดยมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบสารสนเทศทรัพยากรบุคคลระดับกรม DPIS Version 5 ไปสู่ระบบ DPIS Version 6 ควรรายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับผลการทดลองใช้ระบบในการบริหารทรัพยากรบุคคลที่เชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างหน่วยงาน (ยกเลิกการใช้กระดาษ) เช่น ในขั้นตอนการบรรจุบุคลากรภาครัฐ สามารถข้อมูลส่วนบุคคลจากสำนักบริหารการทะเบียน การตรวจสอบประวัติอาชญากรรมจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้อมูลการศึกษาจากระบบ eTranscript ของสถาบันการศึกษา รวมทั้งการส่งต่อข้อมูลประวัติอิเล็กทรอนิกส์แทนกระดาษในกรณีที่มีการโอนย้าย เป็นต้น นอกจากนั้น สำนักงาน ก.พ. ควรเร่งรัดศึกษาและวางระบบเรื่องการพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรภาครัฐ และให้การสนับสนุนทรัพยากรด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการทำงานภายใต้ภาวะวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) โดยเร็ว เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ทันที ทุกที่ทุกเวลา (Anything, Anytime and Anywhere) และต้องคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ประกอบด้วย

๔) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กิจกรรมนี้มีโครงการสำคัญ คือ การขับเคลื่อนจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Provinces : HPP) โดยในช่วงแรกสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ดำเนินการศึกษาและจัดทำผลการศึกษาเป็นข้อเสนอรูปแบบการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการจังหวัด จำนวน ๑๑ ประเด็น ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ได้มีการปรับแนวทางการดำเนินงานโดยกำหนดประเด็นนโยบายสำคัญ (Agenda) และให้จังหวัดทุกจังหวัดขับเคลื่อนประเด็นนโยบายสำคัญให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์ที่มีเป้าหมายและวัดผลได้ (Output) ซึ่งประเด็นนโยบายสำคัญที่จังหวัดเลือกมีอยู่ทั้งหมด ๑๘ ประเด็น สำคัญในกรอบ ๔ มิติ กล่าวคือ ๑) การขจัดความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนและการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ๒) ส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบมีส่วนร่วม ๓) การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ๔) การพัฒนาการบริการประชาชนและพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ ปัจจุบันสำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงมหาดไทยได้ให้ทุกจังหวัดคัดเลือกประเด็นนโยบายสำคัญ (Agenda) ที่จะดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และขับเคลื่อนโครงการจังหวัดที่มีผลผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Provinces : HPP) ไปพร้อมกันทั้ง ๗๖ จังหวัด

โดยมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า สำนักงาน ก.พ.ร. และกระทรวงมหาดไทยควรเร่งสรุปรายงานการถอดบทเรียนเกี่ยวกับการขับเคลื่อนตามนโยบายสำคัญ (Agenda) ที่แต่ละจังหวัดเลือกดำเนินการและรายงานการถอดบทเรียนการบริหารจัดการในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด ๑๙ ของจังหวัดต่าง ๆ ที่ดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้ได้ข้อมูลการดำเนินการบริหารราชการแผ่นดินที่เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดกับระบบงาน ระบบแผน ระบบงบประมาณ และระบบบริหารงานบุคคล โดยเฉพาะประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับออกฎหมายหรือระเบียบต่าง ๆ นอกจากนั้น การสร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ ควรบูรณาการแผนพัฒนาทุกระดับให้สอดคล้องกันและนำไปปรับใช้อย่างจริงจัง เพิ่มบทบาทของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบูรณาการหน่วยงานของส่วนราชการในจังหวัด และเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดและศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ ให้มีงานบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) และควรมีการประเมินผลการดำเนินงานและความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

๕) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๕ ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต ได้มีการดำเนินโครงการสำคัญ คือ โครงการจัดทำระบบขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างอิเล็กทรอนิกส์ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) อยู่ระหว่างการดำเนินงานและปรับปรุง

กระบวนการวิธีตลาดอิเล็กทรอนิกส์ (e-market) วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) และการลงทะเบียนให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ได้เสนอร่างโครงการปรับปรุงกฎหมายฯ เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนพิจารณาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โครงการลดเอกสาร (Zero Copy) และลดขั้นตอนการทำงานโดยการเชื่อมโยงข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับระบบ e-GP และโครงการข้อตกลงคุณธรรม

โดยมีข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า กรณีโครงการจัดทำระบบขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างอิเล็กทรอนิกส์ ควรขยายผลเพิ่มการเชื่อมโยงข้อมูลภาครัฐให้มีหลายหน่วยงานมากขึ้น รวมทั้งทำการเชื่อมโยงระบบ e-GP ของกรมบัญชีกลางกับระบบฐานข้อมูลผู้ประกอบการงานก่อสร้างของราชการส่วนท้องถิ่น (ระบบ e-LAAS) และในการตรวจสอบสถานะของผู้ประกอบการที่ขอขึ้นทะเบียนนั้น ควรตรวจสอบว่าต้องไม่เป็นบุคคลที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกันผู้ประกอบการรายอื่นหรือเป็นผู้ประกอบการที่เคยทิ้งงานด้วย นอกจากนั้น กรณีโครงการข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) รวมถึงโครงการความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (cost) ควรจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับปริมาณโครงการ และควรไปใช้ประกอบการพิจารณาในการประเมินตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ด้วย

๒.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๘๐.๕๗ โดยองค์ประกอบที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัลมากที่สุด ร้อยละ ๒๕.๔๐ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบที่ ๓ ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถ น้อยที่สุด ร้อยละ ๑๑.๘๓ โดยมีการกำหนดน้ำหนักของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

๑) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัล ร้อยละ ๓๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๒๕.๔๐

๒) จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ร้อยละ ๑๕ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๒.๕๐

๓) ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถ ร้อยละ ๑๕ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๑.๘๓

๔) สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๔.๖๗

๕) ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต ร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๖.๑๗

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๓๔

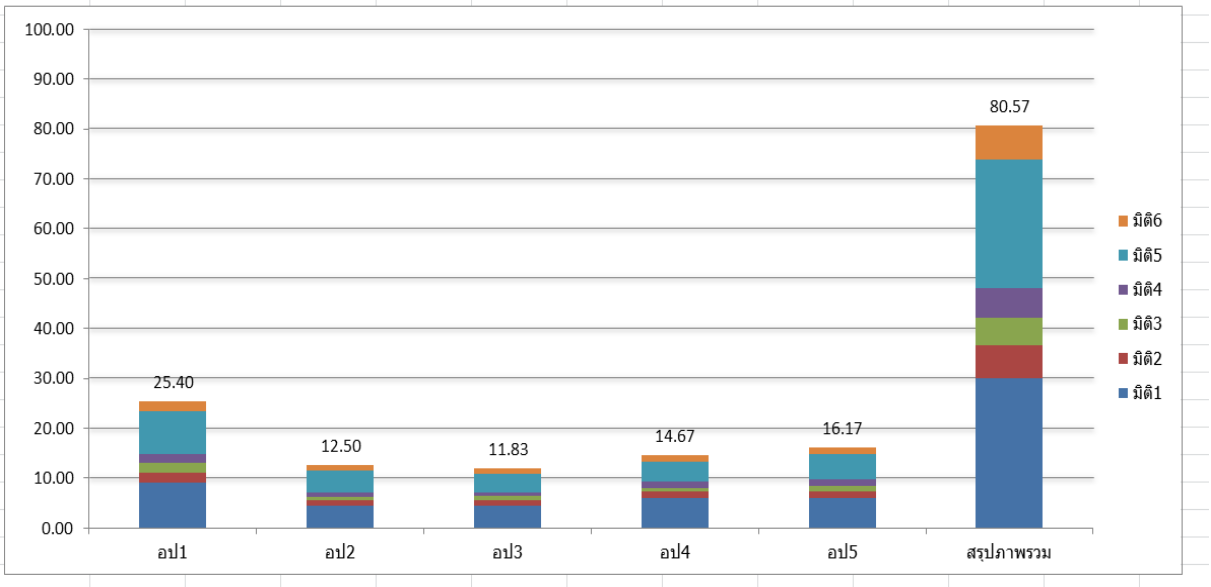

ภาพที่ ๓๔ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) ประจำปี ๒๕๖๔

๑) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัล และ**กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๕** ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต ปรากฏผลการดำเนินโครงการและขับเคลื่อนในทางปฏิบัติไปมากแล้ว สอดคล้องกับความคืบหน้าของเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามแผนการปฏิรูปฯ ที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งปัจจุบันมีผลใกล้เคียง/บรรลุเป้าหมายแล้ว

๒) กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๒ จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัว และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ **กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๓** ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิด เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถ **กิจกรรมการปฏิรูปที่ ๔** สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน มีลักษณะการดำเนินโครงการเป็นการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะหรือทดลองใช้ในหน่วยงานนำร่อง ส่วนจะเกิดผลในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากน้อยเพียงใดนั้นเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการและประเมินผลในภายหลัง

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

๒.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

ภายหลัง พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งสิ้นสุดการใช้แผนการปฏิรูปประเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) ควรคัดเลือกโครงการสำคัญที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศฯ ไปบรรจุไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๐ การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ หรือนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อขับเคลื่อนให้ไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว

๒.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

๑) ในระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๕) หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักระดับกิจกรรมและผู้รับผิดชอบร่วมในโครงการต่าง ๆ เร่งดำเนินโครงการสำเร็จให้เป็นไปตามเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศภายใน พ.ศ. ๒๕๖๕ และภายหลังจากนั้นเมื่อสิ้นสุดการใช้แผนการปฏิรูปประเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการก็ควรดำเนินงานต่อไปอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าวาระของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดินจะสิ้นสุดลง โดยเฉพาะการดำเนินโครงการในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัล และกิจกรรมการปฏิรูปที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน (การขับเคลื่อนจังหวัดให้มีการทำงานที่มีผลสัมฤทธิ์สูง (High Performance Provinces : จังหวัด HPP) ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดต่อไป

๒) ระยะต่อไป (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ควรคัดเลือกโครงการสำคัญโดยเฉพาะโครงการสำคัญที่ยังไม่แล้วเสร็จที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศฯ ไปบรรจุไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อขับเคลื่อนให้ไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว และให้สำนักงาน ป.ย.ป. ติดตาม เร่งรัดการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวต่อไป

๓) ควรเร่งรัดการจัดทำหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อรองรับหรือให้เอื้อต่อการดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

๔) การจัดทำโครงการต้องสอดคล้องและสะท้อนการบรรลุค่าเป้าหมายของกิจกรรมการปฏิรูปประเทศอย่างแท้จริง และต้องพิจารณาคัดกรองและจัดลำดับความสำคัญของโครงการสำคัญการจัดสรรงบประมาณ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแต่ละแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้งควรมีการประสานและบูรณาการระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านบริหารราชการแผ่นดิน

๓) แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย มีกิจกรรม Big Rock จำนวน ๕ กิจกรรม ติดตามทั้ง ๕ กิจกรรม และ ๒ โครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม รวมแล้ว ติดตามจำนวน ๗ โครงการ

๓.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ กฎหมายและกระบวนงานที่ล้าสมัย ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรม สร้างภาระแก่ประชาชน และเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพ ได้รับการยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุง และความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน โดยมีเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ คือ

๑) ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนกระบวนงานที่เกี่ยวกับการอนุญาตและกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนที่สำนักงาน ป.ย.ป. เสนอ ได้รับการปรับปรุง

๒) จำนวนแผนงานหรือโครงการในการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกไม่น้อยกว่า ๒ เรื่องต่อปี

๓.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เมื่อบริบททางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ซึ่งหากไม่มีการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง ดังนั้น กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาและจัดระเบียบในสังคมให้เกิดความเป็นธรรม โดยการทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมาย แก้ไข ปรับปรุงยกเลิกกฎหมายที่มีเนื้อหาที่ไม่จำเป็นหรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพหรือการดำเนินธุรกิจของประชาชน รวมทั้งการกำหนดระยะเวลาการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัย โดยต้องดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์

ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบตลอดจนเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายมีปัจจัยขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่ กลไกการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดผู้รับผิดชอบการประเมินกฎหมายหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ และกลไกการวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย ในส่วนของการวิเคราะห์ผลกระทบอย่างรอบด้านเพื่อให้กฎหมายมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในส่วนของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ และสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ซึ่งในช่วงที่ผ่านมามีประเด็นท้าทายสำคัญที่สามารถทำให้บรรลุเป้าหมายโดยหน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการเพื่อรองรับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ในกรอบระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้การประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

๓.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

๑) การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัยมีอยู่เป็นจำนวนมากและมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจในการดำเนินการ อีกทั้งแต่ละกระบวนการในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายมีลำดับขั้นตอนและใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาคัดเลือกปรับปรุงกระบวนงานที่ยังไม่แล้วเสร็จแต่มีความสำคัญที่จะสามารถลดภาระหรือความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งสามารถขจัดอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจที่เกิดผลอย่างมีนัยสำคัญ นำมาดำเนินการก่อนในลำดับแรก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๒) ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... เป็นกฎหมายที่มีความสำคัญต่อทุกภาคส่วน ที่จะช่วยสร้างความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวมีสาระสำคัญเพื่อเป็นกรอบในการรวบรวมข้อมูลกฎหมายและกฎที่กระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับไว้ในแหล่งเดียวกันอย่างเป็นระบบ และมีการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้ง สร้างความเข้าใจแก่หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ออกกฎหมาย ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องเข้าใจในสาระสำคัญของกฎหมายด้วย

๓.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกมาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๗ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๓ โครงการ ๔๒.๙ ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๔ โครงการ (ร้อยละ ๕๗.๑) โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๑๐๐) โดยอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน ๗ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

ส่วนการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องและการบรรลุวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากสถานะโครงการ/กิจกรรม ควรมีการดำเนินการโครงการต่อไป (Continue) ทั้ง ๒๙ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๓๕

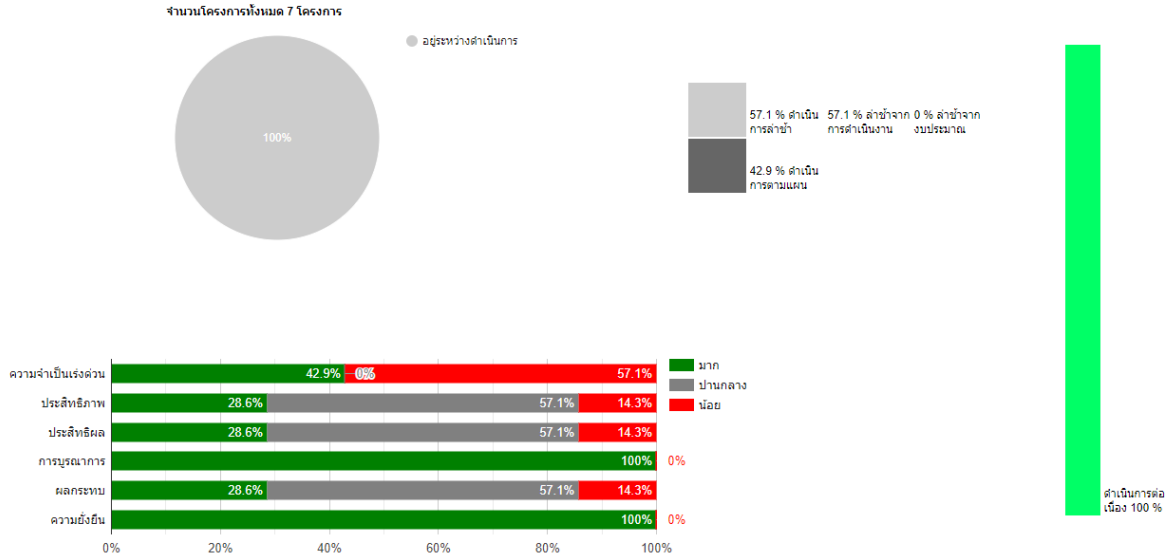

ภาพที่ ๓๕ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ประจำปี ๒๕๖๔

ผลการดำเนินงานในภาพรวมดำเนินการครบตามแผนย่อย มีผลสัมฤทธิ์ ร้อยละ ๗๔.๓๓ ภาพรวมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายมีโอกาสประสบผลสำเร็จระดับปานกลาง เนื่องจากมี ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ผลการดำเนินการเป็นไปตามแผน และมี ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ผลดำเนินการไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยกิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการได้มีการดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้บางส่วนแล้ว แต่การดำเนินการมีความล่าช้าและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งหมดได้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ มีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

๑. เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวกับการขออนุญาต อนุมัติ ที่ขึ้นทะเบียนมีเป็นจำนวนมาก เห็นควรเร่งรัดให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนพิจารณาทบทวนกฎหมายให้มากที่สุด

เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยควรให้ความสำคัญกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่มีผลกระทบกับการขออนุญาตประชาชนเป็นสำคัญ และควรมีการจัดลำดับกฎหมายที่จะดำเนินการก่อน – หลัง รวมทั้งเร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๒. ถึงแม้หน่วยงานต่าง ๆ จะเร่งดำเนินการทบทวนกระบวนงานและดำเนินการปรับ/ลดขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ ไปแล้วจำนวน ๙๓๘ กระบวนงาน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๗๔ ของกระบวนงานที่เสนอจะปรับลดขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด ๑,๐๙๔ กระบวนงาน แต่ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกฎหมายที่สร้างภาระและเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าวเกิดผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานต่าง ๆ ควรเร่งดำเนินการปรับลดขั้นตอนการดำเนินงานให้ครบทั้ง ๑,๐๙๔ กระบวนงานภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และเร่งทำการปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปรับลดกระบวนงานเหล่านี้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๓. นอกจากต้องดำเนินการตามข้อ ๒ แล้ว หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายควรเร่งทบทวนกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนที่อยู่ในความรับผิดชอบว่าสมควรจะยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงอีกหรือไม่ โดยจัดให้มีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายได้แสดงความคิดเห็นเพื่อขอให้ยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว ส่วนกฎหมายที่ยังไม่ยกเลิกควรมีการจัดหมวดหมู่ จัดทำเป็นประมวล และมีการสื่อสารให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยเพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังอยู่ในกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ดังนั้น ในระหว่างที่กฎหมายฉบับดังกล่าวยังไม่มีผลบังคับใช้ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดทำแนวทางการปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยโดยละเอียดเพื่อให้หน่วยงานที่จะเสนอร่างกฎหมาย มีแนวทางในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจน

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

๑. เห็นควรเร่งรัดให้ส่วนราชการ/หน่วยงานพัฒนาระบบ e-Service ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการของส่วนราชการ/หน่วยงานได้สะดวกและรวดเร็ว

๒. ส่วนราชการควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบก่อนจะนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบังคับใช้กฎหมาย และควรมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๖ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรติดตามเร่งรัดให้มีการพัฒนาระบบการเข้าชื่อเสนอกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Initiative) แล้วเสร็จ เพื่อให้มีการดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเร็ว และหลังจากเปิดให้ประชาชนเข้าใช้ระบบดังกล่าวได้ระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินและรับฟังคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย เพื่อนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงพัฒนาระบบให้มีความสมบูรณ์และง่ายต่อการเข้าใช้ระบบมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการใช้งาน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรเร่งรัดให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาโดยเร็ว เนื่องจากขณะนี้การเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวล่าช้าเกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แล้ว ซึ่งกำหนดให้เสนอร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาควรต้องเร่งเตรียมเสนอแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการรวบรวมและจัดทำประมวลกฎหมายและกฎต่อคณะรัฐมนตรีให้เร็วที่สุด

แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม

๑) ดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑)

ข้อเสนอแนะ

๑) เห็นควรเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและหลักเกณฑ์คำอธิบาย สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย และคำแปลกฎหมาย ในความรับผิดชอบของหน่วยงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

๒) หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายควรมีช่องทางให้ประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒) จัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะระบบกลาง (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑)

ข้อเสนอแนะ

ถึงแม้ว่าการพัฒนาระบบกลางด้านกฎหมาย (Law Portal) ระยะที่ ๑ ในส่วนของการเปิดให้รับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจากประชาชนแล้วเสร็จ และเปิดให้บริการระบบกลางผ่านทาง https://www.law.go.th/ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ก็ไม่ได้หมายความว่าการดำเนินกิจกรรมจะบรรลุผลสำเร็จแล้ว แต่ระบบกลางดังกล่าวต้องมีลักษณะง่ายต่อการใช้ ง่ายต่อการเข้าถึง และง่ายต่อการเข้าใจด้วย

ในส่วนของ Website ที่เปิดรับฟังความคิดเห็นนั้นคณะกรรมาธิการได้เข้าไปทดลองใช้แล้วและมีความเห็น ดังนี้

๑) การเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนร่วมทดสอบระบบกลางอาจจะยังไม่มีความกว้างขวางเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องสำคัญ เมื่อไม่กว้างขวาง ความคิดเห็นที่ได้อาจไม่พอเพียงในการนำไปปรับปรุง

๒) การแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ควรมีการสรุปสาระสำคัญโดยย่อหรือหลักการสาระสำคัญที่มีการแก้ไขให้เข้าใจง่าย เพื่อประโยชน์ในการแสดงความคิดเห็น

๓) ควรมี Link เชื่อมโยงไปยัง Website ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อประโยชน์ในการค้นหาเพิ่มเติม เพราะสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีข้อมูลที่สมบูรณ์

๔) ควรมีการพัฒนาระบบกลางให้รองรับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชนในรูปแบบที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและจัดทำเนื้อหากฎหมายในรูปแบบที่ประชาชนสามารถเข้าใจกฎหมายได้โดยง่าย เช่น การจัดทำอินโฟกราฟิกหรือการการจัดทำคลิปวีดีโอสั้น ๆ ที่น่าสนใจ นอกจากนี้ควรมีหน่วยงานเฉพาะ (back office) ที่ทำหน้าที่ดูแล ปรับปรุง และพัฒนาข้อมูลในระบบกลางให้มีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๕) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับดำเนินการ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งควรจัดให้บุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการดูแลระบบและการจัดการฐานข้อมูลซึ่งอาจต้องจัดจ้างจากภายนอก (Outsource)

๓.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๗๔.๓๓ ซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลางโดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๑ มากที่สุด ร้อยละ ๒๐.๐๐ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๕ น้อยที่สุด ร้อยละ ๔.๓๓ โดยแบ่งคะแนนตามองค์ประกอบ ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

องค์ประกอบที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ มีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๒๐.๐๐ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

องค์ประกอบที่ ๒ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยเพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๑๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๖.๓๓ ซึ่งมีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๑๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๐.๐๐ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

องค์ประกอบที่ ๔ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๖ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๑๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๘.๓๓ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน (Big Rock) (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๑๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๔.๓๓ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม

องค์ประกอบที่ ๖ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑) น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๒.๖๗ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

องค์ประกอบที่ ๗ จัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะระบบกลาง (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑) น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๒.๖๗ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๓๖

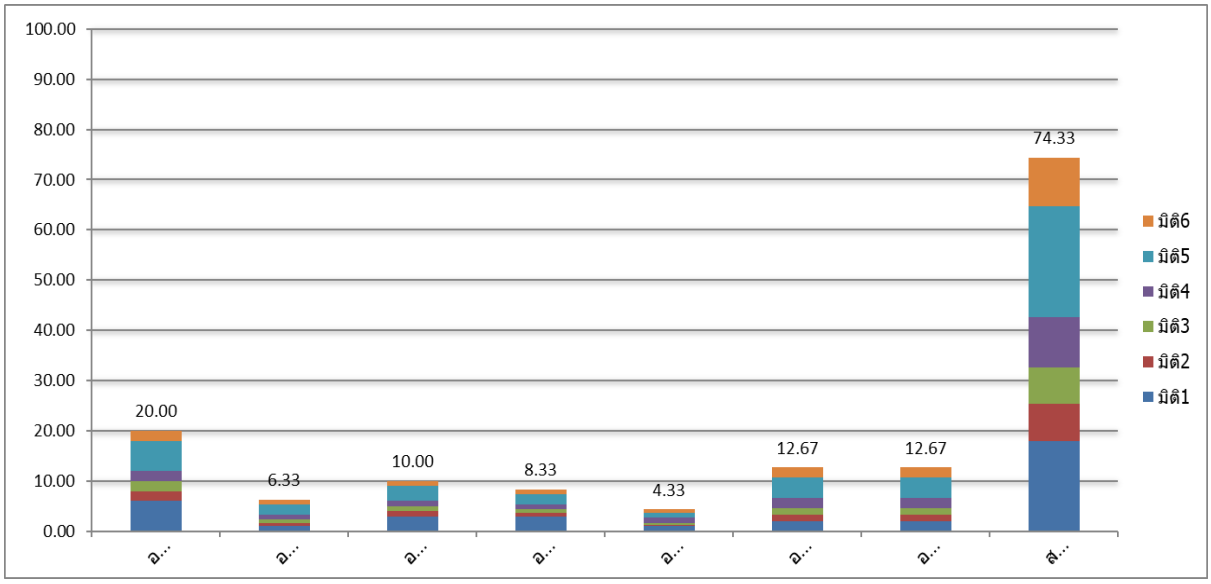

ภาพที่ ๓๖ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ประจำปี ๒๕๖๔

๓.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายผ่านกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย โดยเชิญหน่วยงานผู้รับผิดชอบเข้าร่วมประชุม จำนวน ๗ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการ โดยเป็นโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) จำนวน ๒ โครงการ จากการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ/โครงการทั้งแผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุงและแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม มีโอกาสสำเร็จปานกลาง เนื่องจากมี ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ผลการดำเนินการเป็นไปตามแผน และมี ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ผลดำเนินการไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยกิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการได้มีการดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้บางส่วนแล้ว แต่การดำเนินการมีความล่าช้าและ

ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งหมดได้ ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการจึงมีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถบรรลุผลในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งหน่วยงานผู้รับผิดชอบกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการว่าส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ อย่างไร และการดำเนินการดังกล่าวจะสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศได้หรือไม่ อย่างไร หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศได้ควรปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายเห็นควรให้ความสำคัญกับโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่มีความสำคัญและผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลา คือ การดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ แม้ว่าการกำหนดแนวทางการดำเนินการและการขับเคลื่อนตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ จะบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งมีการเปิดใช้งานระบบกลางด้านกฎหมาย (Law Portal) ในส่วนของการเปิดให้รับฟังความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจากประชาชน ซึ่งเป็นช่องทางที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมายแล้วก็ตาม แต่ยังมีประเด็นท้าทายที่สำคัญในระยะต่อไป คือ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของประเทศในระยะที่สองให้เสร็จตามเป้าหมายและกรอบระยะเวลา โดยจะต้องให้ความสำคัญกับความสะดวกในการใช้งานของผู้ใช้งานกลุ่มต่าง ๆ และประสิทธิภาพของระบบค้นหาข้อมูล ตลอดจนการเชื่อมโยงกับแนวปฏิบัติ มติคณะรัฐมนตรี คำพิพากษา และความเห็นทางด้านกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีระบบฐานข้อมูลกลางที่มีความสมบูรณ์ รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วม ในการพัฒนากฎหมายที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ส่วนในเรื่องการทบทวนเพื่อยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และสร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งยังมีอยู่อีกเป็นจำนวนมากและมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ก็จำเป็นต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจในการดำเนินการ อีกทั้งแต่ละกระบวนการในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายมีลำดับขั้นตอนและใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาคัดเลือกกระบวนงานที่มีความสำคัญที่จะสามารถลดภาระหรือลดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งสามารถขจัดอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจที่เกิดผลอย่างมีนัยสำคัญมาดำเนินการก่อนในลำดับแรก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ทั้งนี้ในการดำเนินการทบทวนเพื่อยกเลิกหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ ดังกล่าว หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายทั้งหมดควรนำความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนมาพิจารณาเป็นหลักด้วย สำหรับการจัดทำฐานข้อมูลระบบกลางกฎหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและหลักเกณฑ์ คำอธิบายสรุป

สาระสำคัญของกฎหมายและคำแปลกฎหมายในความรับผิดชอบผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของแต่ละหน่วยงาน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเชื่อมโยงหรือนำเข้าข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่ระบบกลางกฎหมายของประเทศเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าวได้โดยง่าย

๓.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

๑) การดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๑) พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลใช้บังคับมาระยะหนึ่งแล้วแต่การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย การจัดทำสรุปสาระสำคัญของกฎหมายแต่ละฉบับเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบยังไม่ปรากฏความคืบหน้าเท่าที่ควร

๑.๒) พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่ได้กำหนดบทลงโทษไว้ จึงน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายนี้อย่างเคร่งครัดและจริงจัง โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชนและดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ซึ่งปัจจุบันพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเป็นแม่บทของการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ที่รับผิดชอบควรเร่งรัดดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายฉบับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนเพื่อให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานใดมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องประการใด ควรหารือร่วมกันกับสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เพื่อร่วมกันหาแนวทางขับเคลื่อนที่เหมาะสม หรือหากมีความจำเป็นอื่นใดที่ไม่สามารถดำเนินการตามกฎหมายได้ ควรชี้แจงต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและคณะกรรมาธิการเพื่อให้ทราบเหตุผลดังกล่าว และหาทางแก้ไขโดยเร็วต่อไป

๑.๓) การจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะระบบกลางซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเป็นระบบสารสนเทศที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชน รวมถึงใช้ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ทั้งก่อนที่จะมีการออกกฎหมายและ

ภายหลังที่กฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วเพื่อประเมิน ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายนั้น จากการติดตามพบว่า ได้มีการเริ่มใช้ระบบกลางดังกล่าวแล้ว แต่การประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชน ยังไม่ทั่วถึง ทำให้ความคิดเห็นที่ได้อาจไม่พอเพียงในการนำไปปรับปรุงแก้ไขและไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็น ประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

๑.๔) ควรจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะในการดำเนินการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน โดยหน่วยงานดังกล่าวต้องมีหน้าที่ตั้งแต่นำเข้าข้อมูลกฎหมาย จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์กฎหมายให้ ประชาชนเข้าใจได้โดยง่าย เช่น การจัดทำอินโฟกราฟิกหรือการการจัดทำคลิปวีดีโอสั้น ๆ ที่น่าสนใจ ตลอดจนทำหน้าที่ดูแล ปรับปรุง และพัฒนาข้อมูลในระบบกลางให้มีความถูกต้อง เหมาะสมและ เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๒) กรณีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิตของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน คณะกรรมาธิการเห็นว่าการแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็นไม่สอดคล้องสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อ การฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจด้วย เพราะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนมาตรการการฟื้นฟู ภาคเศรษฐกิจและส่งเสริมการประกอบอาชีพ การค้า และการลงทุนของประชาชนได้ ซึ่งหากหน่วยงาน ภาครัฐยังคงดำเนินการล่าช้าต่อไป การดำเนินการ Regulatory Guillotine ก็ย่อมล่าช้าตามไปด้วย และความล่าช้าจากการดำเนินการดังกล่าวจะก่อให้เกิดภาระกับประชาชน ดังนั้น จึงเห็นควรเร่งรัด ให้ผู้มีหน้าที่ดำเนินการต่าง ๆ ดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์กับประชาชนโดยเร็วที่สุด

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย

๔) แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม รวม ๖ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการ เป็นโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ และโครงการที่ไม่ปรากฏอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แต่คณะกรรมาธิการเห็นว่าเป็นโครงการสำคัญที่ควรติดตามต่อเนื่องอีก ๑ โครงการ

๔.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ การอำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใส แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่าย โดยเสมอภาค การบังคับการตามกฎหมายเป็นไปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม โดยมีเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ คือ

๑) ร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนกระบวนการในการอำนวยความยุติธรรมที่มีการกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนและการตรวจสอบความคืบหน้า

๒) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมที่มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย พยาน ผู้ต้องหา/จำเลย ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้โดยง่ายและเสมอภาค

๓) ร้อยละ ๑๐๐ ของคู่ความและผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีที่ขาดแคลน ทุนทรัพย์และด้อยโอกาสที่ได้รับความคุ้มครอง สิทธิและเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

๔) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ ของจำนวนขั้นตอนในการอำนวยความยุติธรรมที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส ความสะดวก และรวดเร็ว

๕) ร้อยละ ๑๐๐ ของมาตรการเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุคนพิการหรือผู้ด้อยโอกาสในกระบวนการยุติธรรม

๔.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมมีจุดเน้นให้มีกระบวนการยุติธรรมที่เคารพต่อสิทธิมนุษยชน มีธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพเทียบเท่าระดับสากล ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกและเสมอภาค เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม ไม่เลือกปฏิบัติและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างจิตสำนึกและการปลูกฝังทัศนคติที่ดีเพื่อให้สังคมสงบสุข การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ตลอดจนการบูรณาการการดำเนินงาน

ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ ทั้งนี้ ในระยะที่ผ่านมายังคงมีความท้าทายในการบูรณาการข้อมูลสารสนเทศระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยงานยังคงมีวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกันในการดำเนินงาน รวมถึงมีกฎหมาย จริยธรรม/จรรยาบรรณวิชาชีพที่แตกต่างกัน

๔.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศกระบวนการยุติธรรม มีเรื่องที่สำคัญ คือ การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยการกำหนดให้มีร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... และภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีผลบังคับใช้ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะต้องประกาศให้ประชาชนทราบภายใน ๙๐ วัน ซึ่งหน่วยงานควรมีการเตรียมการล่วงหน้า และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการดำเนินการด้วย สำหรับการดำเนินโครงการรับแจ้งความร้องทุกข์ทุกท้องที่ ถึงแม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมีคำสั่ง หรือออกระเบียบ รวมจัดทำระบบต่าง ๆ เพื่อรองรับการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวมากพอสมควรแล้ว แต่จากข้อเท็จจริงที่ได้รับทราบจากการประชุมร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งการเดินทางไปดูงานที่จังหวัด ในช่วงที่ผ่านมา พบว่าการให้บริการในเรื่องดังกล่าวยังมีจำนวนน้อย จึงเห็นว่าทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าวให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงและกว้างขวางมากขึ้น รวมทั้งควรมีการซักซ้อมความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติให้สามารถบริการประชาชนผู้มาใช้บริการได้อย่างมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และควรมีการจัดเก็บสถิติการใช้บริการ การประเมินความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ เพื่อนำมาใช้ในการติดตามประเมินผลและประเมินประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการดำเนินการในระยะต่อไป ส่วนโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจที่ดำเนินการโดยสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์นั้น ทางสภาทนายความฯ ควรเตรียมการจัดหาทนายความที่มีความพร้อมในการให้บริการตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติมในปี พ.ศ.๒๕๖๕ ส่วนที่ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนควรจัดหาช่องทางอื่น ๆ เช่น การให้บริการปรึกษาคดีกับทนายความอาสาที่มีอยู่แล้วผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือทางเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนในท้องที่ที่ไม่มีทนายความอาสาประจำสามารถใช้บริการจากทนายความอาสาที่มีอยู่แล้วได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

๔.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกมาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๖ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมอยู่ระหว่างดำเนินการ ๖ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๑๐๐) โดยอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน ๓ โครงการ (ร้อยละ ๕๐) และ ดำเนินการล่าช้า ๓ โครงการ (ร้อยละ ๕๐)

ส่วนการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องและการบรรลุวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากสถานะโครงการ/กิจกรรม ควรมีการดำเนินการโครงการต่อไป (Continue) ทั้ง ๖ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

รายละเอียดปรากฏดังภาพ ๓๗

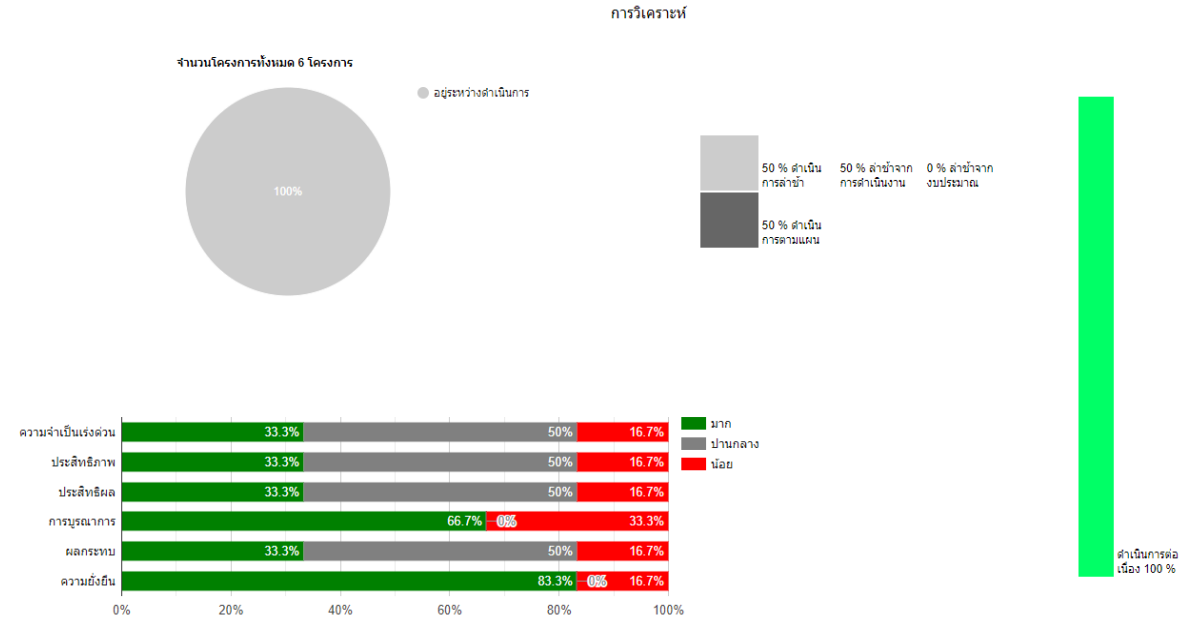

ภาพที่ ๓๗ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม ประจำปี ๒๕๖๔

ผลการดำเนินงานในภาพรวมดำเนินการครบตามแผนย่อย มีผลสัมฤทธิ์ ร้อยละ ๗๕.๓๓ ภาพรวมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมมีโอกาสประสบผลสำเร็จระดับปานกลาง เนื่องจากมี ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการ ที่ผลการดำเนินการเป็นไปตามแผน และมี ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการที่ผลดำเนินการไม่เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยได้มีการดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้บางส่วนแล้ว แต่การดำเนินการมีความล่าช้าและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ทั้งหมดได้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ (Big Rock) การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... ยังอยู่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งอาจต้องใช้เวลาอีกพอสมควรร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงจะมีผลใช้บังคับ อย่างไรก็ตามเพื่อให้การดำเนินงานในกิจกรรมดังกล่าวยังคงเป็นไปตามแผน เห็นควรให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเร่งเตรียมความพร้อมด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนทราบให้ได้ภายในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๕

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ (Big Rock) การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

๑. แม้ว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดทำระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยรายงานประจำวันอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๔ ควบคู่ไปกับคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๑๗๗/๒๕๖๔ เรื่อง การรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษความผิดอาญานอกเขตอำนาจการสอบสวนแล้ว แต่โดยข้อเท็จจริงกลับพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจในบางท้องที่ปฏิเสธหรือไม่สามารถรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติยังขาดความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมาธิการจึงเห็นควรให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานที่ถูกต้องให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำด้วย นอกจากนี้ ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรพิจารณาทบทวนว่าระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ให้สามารถบูรณาการร่วมกันได้ทุกท้องที่หรือไม่ และสามารถอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้มากน้อยเพียงใด รวมทั้งควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งานต่อไป

๒. ควรขยายขอบข่ายการรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ไปยังหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่และอำนาจในการรับแจ้งความร้องทุกข์ด้วย เช่น ศูนย์ดำรงธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงาน ปปช. และหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ (Big Rock) การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากปัจจุบันการจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจดำเนินการได้เพียง ๑๕๐ สถานี (สถานีตำรวจในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๕ สถานี และสถานีตำรวจภูธร จำนวน ๑๑๕ สถานี) และในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ จะได้รับจัดสรร

เงินงบประมาณเพื่อดำเนินการเพิ่มเติมอีก ๕๓ สถานีตำรวจ เป็น ๒๐๓ สถานีตำรวจ การดำเนินการดังกล่าวก็ยังไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของสถานีตำรวจทั่วประเทศ (๗๔๑ สถานี จาก ๑,๔๘๒ สถานี)

เพื่อให้การดำเนินการกิจกรรมดังกล่าวบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ได้มากที่สุด จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

๑ สภาทนายความฯควรเตรียมการจัดหาทนายความที่มีความพร้อมในการให้บริการตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติมในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยให้นำข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนคดีของสถานีตำรวจแต่ละแห่ง จำนวนประชากร ความเจริญของพื้นที่ มาประกอบการพิจารณาว่าควรจัดให้มีทนายความอาสาไปประจำสถานีตำรวจใด เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ

๒. เนื่องจากโครงการดังกล่าวมีแนวโน้มว่าจะได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดหาทนายความอาสาประจำทุกสถานีทั่วประเทศจำนวน ๑,๔๘๒ สถานี ทางสภาทนายความ ควรกำหนดเป้าหมายใหม่ว่าควรมีทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจจำนวนกี่สถานี โดยนำหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑. มาประกอบการพิจารณาให้เกิดความเหมาะสม สำหรับในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ หากจะขยายโครงการเพื่อให้มีทนายความอาสาให้บริการได้ตามเป้าหมายจำนวน ๗๔๑ สถานีตำรวจ ทางสภาทนายความฯ สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการให้บริการด้วยการจัดหาช่องทางอื่น ๆ เช่น การให้บริการปรึกษาคดีกับทนายความอาสาที่มีอยู่แล้วผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือทางเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชน ในท้องที่ที่ไม่มีทนายความอาสาประจำสามารถใช้บริการจากทนายความอาสาที่มีอยู่ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยให้สภาทนายความฯ สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างกว้างขวางมากขึ้นภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ที่ยังรุนแรงอยู่ในขณะนี้ด้วย

๓. สำหรับสถานีตำรวจที่มีทนายความอาสาประจำแล้ว ควรได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่ประชาชนได้รับความคุ้มค่าของโครงการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการให้บริการในระยะต่อไป

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ (Big Rock) ปฏิรูปการปล่อยชั่วคราว (ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

๑. เนื่องจากโครงการนี้ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ หลังจากโครงการดังกล่าวเสร็จสิ้นลงในเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ และสำนักงานศาลยุติธรรมได้ทำการประเมินผลการดำเนินโครงการแล้ว ควรนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบปล่อยตัวชั่วคราวที่ต้องดำเนินการต่อในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการเป็นระยะทุก ๆ ๖ เดือนด้วย เพื่อนำผลการ

ประเมินและปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการไปปรับปรุงพัฒนาระบบปล่อยตัวชั่วคราวอย่างต่อเนื่องต่อไป

๒. ภายหลังจากการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ หากเป็นไปในทิศทางที่ดีควรมีการพิจารณาขยายโครงการไปถึงการปล่อยชั่วคราวในขั้นตอนอื่น ๆ ของกระบวนการยุติธรรม เช่น การปล่อยชั่วคราวในชั้นการสอบสวน หรือในชั้นของพนักงานอัยการ เป็นต้นเนื่องจากเป็นกรณีที่มีหลักกฎหมายในการปล่อยตัวชั่วคราวในลักษณะเดียวกัน

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ (Big Rock) การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้นำหลักการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนไปใช้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

๒. จากการติดตามการดำเนินโครงการนี้ของคณะกรรมาธิการพบว่า ยังมีข้อขัดข้องในทางปฏิบัติบางประการที่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนหรือปรับปรุงแก้ไข เช่น ในเรื่องความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการ หรือความรู้ความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ในการใช้อุปกรณ์และจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการบันทึกภาพและเสียง เป็นต้น ดังนั้น จึงควรมีการประเมินผลการดำเนินงานในทางปฏิบัติด้วยว่าโครงการดังกล่าวสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือควรได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม

โครงการร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... (ประเด็นปฏิรูปที่ ๘ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม)

ข้อเสนอแนะ

สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ควรดำเนินการเร่งรัดพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และควรพิจารณาให้เกิดความชัดเจนทั้งในเรื่องของคณะกรรมการนโยบายนิติวิทยาศาสตร์และสภาวิชาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่

๔.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๗๕.๓๓ ซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๒ มากที่สุด ร้อยละ ๑๘.๖๗ เท่ากับองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๔ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๕ น้อยที่สุด ร้อยละ ๖.๖๗ โดยแบ่งคะแนนตามองค์ประกอบ ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

องค์ประกอบที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ (Big Rock) การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๔.๖๗ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

องค์ประกอบที่ ๒ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ (Big Rock) การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๘.๖๗ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ (Big Rock) การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๒ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๑๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๗.๓๓ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

องค์ประกอบที่ ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ (Big Rock) ปฏิรูปการปล่อยชั่วคราว (ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๒๐% มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๘.๖๗ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ (Big Rock) การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๑๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๖.๖๗ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม

องค์ประกอบที่ ๖ โครงการร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... (ประเด็นปฏิรูปที่ ๘ แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม) น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๙.๓๓ มีผลการดำเนินการซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับน้อย

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๓๘

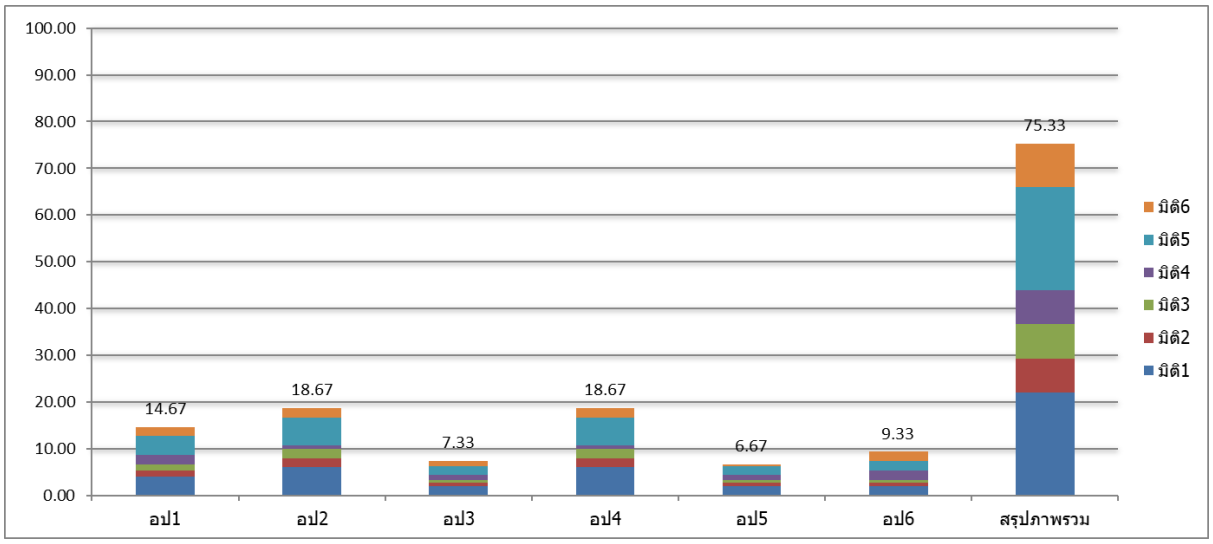

ภาพที่ ๓๘ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม ประจำปี ๒๕๖๔

๔.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

การดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการจึงมีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถบรรลุผลในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ ซึ่งหน่วยงานผู้รับผิดชอบกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการ ควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการว่าส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ อย่างไร และการดำเนินการดังกล่าวจะสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศได้หรือไม่ อย่างไร หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศได้ ควรปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด และเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูป และ ๑ โครงการ บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ อย่างไรก็ดี แผนการปฏิรูปประเทศกระบวนการยุติธรรม มีเรื่องที่สำคัญ คือ การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม โดยการกำหนดให้มีร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวและภายหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... มีผลบังคับใช้ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะต้องประกาศ ให้ประชาชนทราบภายใน ๙๐ วัน ซึ่งหน่วยงานควรมีการเตรียมการล่วงหน้า และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการดำเนินการด้วย สำหรับการดำเนินโครงการรับแจ้งความร้องทุกข์ทุกท้องที่ ถึงแม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะมีคำสั่ง หรือออกระเบียบ รวมจัดทำระบบต่าง ๆ เพื่อรองรับการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวมากพอสมควรแล้ว แต่จากข้อเท็จจริงที่ได้รับทราบจากการประชุมร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด รวมทั้งการเดินทางไปดูงานที่จังหวัดต่าง ๆ ในช่วงที่ผ่านมา พบว่าการให้บริการในเรื่องดังกล่าวยังมีจำนวนน้อย

จึงเห็นว่าทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรประชาสัมพันธ์โครงการดังกล่าวให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงและกว้างขวางมากขึ้น รวมทั้ง ควรมีการซักซ้อมความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติให้สามารถบริการประชาชนผู้มาใช้บริการได้อย่างมีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และควรมีการจัดเก็บสถิติการใช้บริการ การประเมินความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ เพื่อนำมาใช้ในการติดตามประเมินผลและประเมินประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการดำเนินการในระยะต่อไป ส่วนโครงการทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจที่ดำเนินการโดยสภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์นั้น ทางสภาทนายความฯ ควรเตรียมการจัดหาทนายความที่มีความพร้อมในการให้บริการตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มเติมในปี พ.ศ.๒๕๖๕ ส่วนที่ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนควรจัดหาช่องทางอื่น ๆ เช่น การให้บริการปรึกษาคดีกับทนายความอาสาที่มีอยู่แล้วผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือทางเครื่องมือสื่อสารอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนในท้องที่ที่ไม่มีทนายความอาสาประจำสามารถใช้บริการจากทนายความอาสาที่มีอยู่แล้วได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

๔.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

๑) ในการติดตามเร่งรัดการดำเนินงานกิจกรรมปฏิรูปประเทศ/โครงการ เห็นควรให้คณะกรรมาธิการใช้แผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เป็นกรอบในการติดตามเร่งรัด

๒) การขับเคลื่อนร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... ตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว

คณะกรรมาธิการเห็นว่าแม้กระบวนการยุติธรรมของไทยจะผ่านการปฏิรูปด้านโครงสร้างกระบวนการทำงานและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมาแล้วหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการปฏิรูปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยังคงปรากฏข้อวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งในแง่ของความล่าช้าในการดำเนินงาน อุปสรรคในการเข้าถึง ความเหลื่อมล้ำในการบังคับใช้กฎหมาย และความถูกต้องของการดำเนินงานอยู่เป็นระยะ ซึ่งนำไปสู่ความไม่เชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมของประเทศ คณะกรรมาธิการจึงเห็นควรเร่งรัดให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... ให้มีผลใช้บังคับให้ได้โดยเร็ว เนื่องจากปัจจุบันเกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งหากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวดำเนินการแล้วเสร็จจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบหรือติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว นอกจากนี้ยังเห็นควรเพิ่มความสำคัญในการแก้ไขปัญหาคดีค้างมากค้างนานในกระบวนการยุติธรรมควบคู่กันไปกับการเร่งรัดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมปรับปรุงพัฒนาและเชื่อมโยงระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนทราบให้แล้วเสร็จและเริ่มใช้งานจริงได้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นไป

๓) การดำเนินกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ โครงการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน เป็นกิจกรรมปฏิรูปประทศที่จะช่วยในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงแห่งคดีอย่างเป็นธรรมกับทุกฝ่าย แต่เนื่องจากยังมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติทั้งในสำนักงานตำรวจแห่งชาติและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนที่มีหลายหน่วยงานด้วย ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงมีข้อเสนอแนะว่า คณะกรรมการปฏิรูปประเทศควรเร่งรัดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติปฏิบัติให้ได้จริง รวมทั้งควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้นำหลักการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนไปใช้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

๔) การดำเนินการโครงการตามประเด็นปฏิรูปที่ ๘ การปฏิรูประบบนิติวิทยาศาสตร์เพื่อความ ถูกต้องสมบูรณ์ของข้อเท็จจริงแห่งคดี คณะกรรมาธิการมีความเห็นว่าโครงการร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... มีความสำคัญต่อการพิสูจน์ข้อเท็จจริงแห่งคดีและตรวจสอบการทำหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม แต่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศไม่ได้กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรบรรจุโครงการดังกล่าวไว้ในแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) รวมทั้งจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นกรอบในการติดตามเร่งรัดให้กับคณะกรรมาธิการด้วย

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

๕) แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ มีกิจกรรมปฏิรูปประเทศ จำนวน ๕ เป้าหมาย ๒๖ เป้าหมายย่อย ๖๑ เป้าหมายย่อย โครงการทั้งหมด ๒๑๖ โครงการเลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๓๑ โครงการ

๕.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

สาระสำคัญของการรายงานสรุปการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประจำปี ๒๕๖๔

การรายงานสรุปการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประจำปี ๒๕๖๔ เป็นการรายงานเฉพาะแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ ของ Big Rock ด้านเศรษฐกิจ รอบการรายงานเดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๔ ประกอบด้วย

เป้าหมายที่ ๑ ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

ตัวชี้วัด ๑) ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศ (Total Factor Productivity: TFP) (สศช. : ปี ๒๕๖๒ อยู่ที่ร้อยละ ๑.๖๖) ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๔ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี ในส่วนของการรายงานผลสถานการณ์ปัจจุบันพบว่ามีการรายงานว่าปี ๒๕๖๓ มีค่าติดลบ ร้อยละ – ๕.๕๓ ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒.๕ ในปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

ตัวชี้วัด ๒) อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) (ปี ๒๕๖๓ อยู่อันดับที่ ๒๙) ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๔ ต้องอยู่ในกลุ่ม ๑ ใน ๒๕ ของประเทศแรกที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมด ในส่วนของการรายงานผลสถานการณ์ปัจจุบันพบว่า ไทยมีอันดับดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ ๒๘ จึงทำให้เห็นได้ว่าตัวชี้วัดอันดับความสามารถในการแข่งขันฯ มีแนวโน้มดีขึ้น ก็เห็นควรดำเนินการกำกับดูแลให้เป็นตามแผนที่กำหนดไว้

เป้าหมายที่ ๒ กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม

ตัวชี้วัด ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ (สศช. : ปี ๒๕๖๒ อยู่ที่ ๐.๔๒๐) ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๔ ต้องลดลงเหลือ ๐.๔๑ ในส่วนของการรายงานผลสถานการณ์ปัจจุบันพบว่า ในปี ๒๕๖๔ และ ปี ๒๕๖๕ ยังมีระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย (ค่าเป้าหมาย ๐.๔๑) จึงคาดว่า Gini Coefficient ด้านรายได้ อาจจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ระดับ ๐.๔๑ ได้

เป้าหมายที่ ๓ ปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไกสถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศ ตัวชี้วัด อันดับประสิทธิภาพภาครัฐ โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) (ปี ๒๕๖๓ อยู่อันดับที่ ๒๓ ของโลก อันดับ ๒ ของอาเซียน) ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๔ ต้องอยู่ในอันดับ ๒ ของอาเซียน ในส่วนของการรายงานผลสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่า ปี ๒๕๖๔ ไทยอยู่ในอันดับ ๒๐ ปรับดีขึ้นจากปีก่อนที่อันดับ ๒๓ และเมื่อเปรียบกับประเทศในอาเซียน พบว่า ไทยอยู่ในอันดับที่ ๒ ของอาเซียน ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

๕.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ที่เริ่มเกิดขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และได้ขยายวงกว้างครอบคลุมพื้นที่ทั่วทุกภาคของประเทศอย่างรวดเร็ว และมีระยะเวลาต่อเนื่องยาวนานโดยไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะจบสิ้นลงเมื่อใด ซึ่งการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจไทย ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งในด้านการผลิต การบริการ การท่องเที่ยว และการส่งออก ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากข้อจำกัดด้านการเดินทางระหว่างประเทศ ประกอบกับมาตรการของภาครัฐในการกำหนดพื้นที่ควบคุมและพื้นที่เฝ้าระวังตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคให้อยู่ในวงจำกัด ส่งผลให้เกิดอุปสรรคและข้อจำกัดในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ เช่น ประเด็นการเกษตรมูลค่าสูง การจัดอบรมถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร การจัดสัมมนาหรือการประชุมกลุ่มเพื่อวางแผนงาน รวมไปถึงการลงพื้นที่ซึ่งเจ้าหน้าที่ไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงานในบางพื้นที่ได้ สำหรับประเด็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูง ผลกระทบจากโรคโควิด ๑๙ ส่งผลต่อภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจากมาตรการควบคุมโรคระบาดไม่ให้มีการเดินทางท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งมาตรการจำกัดการเดินทางข้ามจังหวัดในประเทศ ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยว และส่งผลต่อการดำเนินโครงการในรูปแบบการจัดกิจกรรมรวมกลุ่มคนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดสัมมนา การประชุมไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ยังส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการปฏิรูปของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางด้านการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์ในภูมิภาคโดยตรง เนื่องจากภาคการค้าการลงทุนชะลอตัว ภาคการส่งออกและการค้าชายแดนผ่านแดนไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติเนื่องจากการปิดประเทศและปิดด่านการค้า และมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศคู่ค้าที่เข้มข้นขึ้น นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยด้านแรงงาน และด้านสาธารณสุขที่เป็นตัวแปรสำคัญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้กลับมาเข้มแข็งตามเดิม

หากสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ให้เป็นโรคประจำถิ่น และการปรับระดับการเฝ้าระวัง ให้อยู่ในระยะที่ ๓ (ปลาย พ.ค.- ๓๐ มิ.ย. ๖๕) เรียกว่า Declining การลดจำนวนผู้ติดเชื้อลงให้เหลือ ๑,๐๐๐ – ๒,๐๐๐ คน และในระยะ ๔ ตั้งแต่ ๑ ก.ค. ๖๕ เป็นต้นไป เรียกว่า Post

pandemic คือ ออกจากโรคระบาด เข้าสู่โรคประจำถิ่น ก็จะทำให้ประเด็นเรื่องการท่องเที่ยวคุณภาพสูง และเป้าหมายการปฏิรูปของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางด้านการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์ในภูมิภาค บรรลุผลตามเป้าหมายได้ในปี ๒๕๖๕

๕.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

๑) เนื่องจากวิกฤติความขัดแย้งรัสเซีย – ยูเครน ส่งผลต่อสถานการณ์เศรษฐกิจโลก อาทิ การปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐ (FED) ความผันผวนของตลาดหลักทรัพย์ ตลาดการเงิน และอัตราแลกเปลี่ยน ส่งผลต่อสถานการณ์ด้านการเงินของทั่วโลก ดังนั้น สำหรับประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยควรต้องมีนโยบายการเงินที่เหมาะสม เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงิน ทั้งในประเด็นของการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายและอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเด็นปฏิรูปประเทศ ทั้ง 5 Big Rock ดังนั้น กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จะต้องร่วมกันพิจารณาประเด็นการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ ทั้ง 5 Big Rock ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

๒) การฟื้นฟูเศรษฐกิจผ่านกลไกการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูป ความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด ๑๙ ทำให้มีข้อจำกัดในการดำเนินงาน ส่งผลให้แผนการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่กำหนด หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องหรือทุกภาคส่วน จึงควรเร่งฟื้นฟูภาคเศรษฐกิจโดยการปรับปรุงกิจกรรมโครงการให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของประเทศ เช่น การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินธุรกิจด้านการเงิน การประกันภัย และการบริการ รวมถึงการเตรียมการรองรับเครื่องมือทางการเงินรูปแบบใหม่ ๆ ตลอดจนการกำหนดมาตรการจูงใจและอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาทำงานและประกอบธุรกิจในประเทศไทย โดยเร่งปรับปรุงเงื่อนไขวีซ่าประเภทพิเศษ "SMART Visa" และพัฒนาระบบสารสนเทศการบริการ SMART Visa เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๓) การปรับเปลี่ยนกลไกการบริหารจัดการเศรษฐกิจ โดยแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และหารือรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการให้เหมาะสม ใช้ระยะเวลานานในการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง ฉะนั้น ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการบูรณาการความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของภาครัฐด้วยระบบดิจิทัล รวมทั้งหารือแนวทางและปรับแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๕.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๑๓๑ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๓๓ โครงการ (ร้อยละ ๒๕.๒) อยู่ในระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๙๘ โครงการ (ร้อยละ ๗๔.๘)

การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการที่ดำเนินการสำเร็จแล้ว อยู่ในระดับมาก ทั้ง ๖ มิติ

การพิจารณาสถานะโครงการ/กิจกรรม ควรดำเนินการต่อเนื่อง ร้อยละ ๙๘.๕ ควรปรับเปลี่ยนวิธีการ ร้อยละ ๐.๘ และทบทวนโครงการ ๐.๘

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๓๙

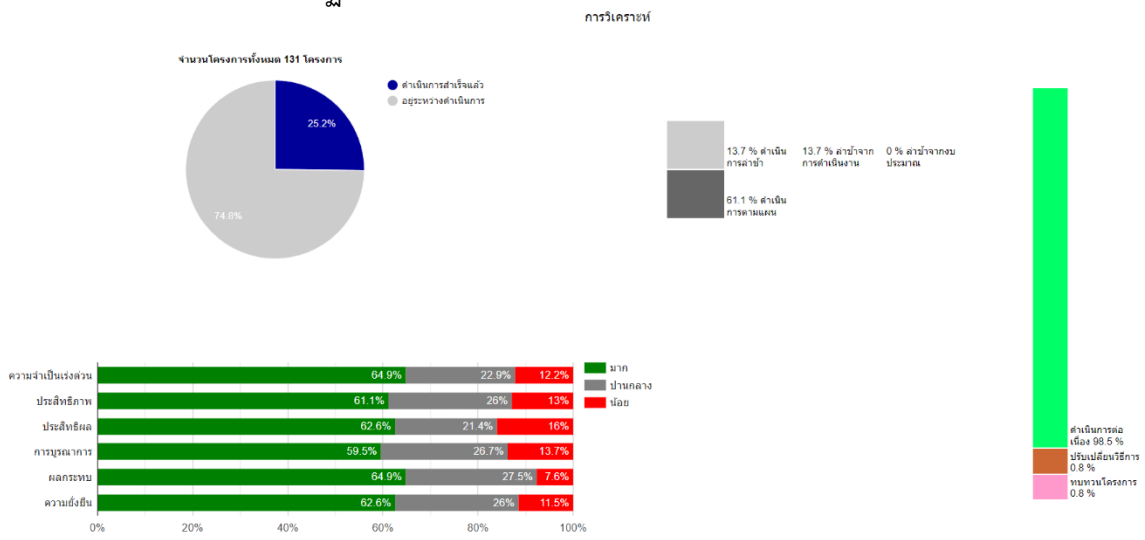

ภาพที่ ๓๙ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประจำปี ๒๕๖๔

<u>เป้าหมายที่ ๑</u> ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

ตัวชี้วัดที่ ๑ ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศ (Total Factor Productivity: TFP) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี จากรายงานผลการดำเนินงานล่าสุดตาม<u>แผนการปฏิรูปประเทศฯ ปี ๒๕๖๔ มีการรายงานว่า ปี ๒๕๖๓ มีค่าติดลบ ร้อยละ – ๕.๕๓</u> ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๒.๕ ในปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕

ตัวชี้วัดที่ ๒ การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดย IMD (อยู่ในกลุ่ม ๑ ใน ๒๕ ของประเทศแรกที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมด) ในปี ๒๕๖๔ พบว่า <u>ไทยมีอันดับดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ ๒๘ จาก ๖๔ ประเทศ (ปี ๒๕๖๓ อันดับที่ ๒๙)</u> ซึ่งเป็นผลจากการปรับตัวดีขึ้นของ ๓ ปัจจัย ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพภาครัฐ (Government Efficiency) ปรับตัวดีขึ้น ๓ อันดับ จากอันดับ ๒๓ มาอยู่ที่อันดับ ๒๐ / ด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ปรับตัวดีขึ้น ๒ อันดับ

มาอยู่ที่อันดับ ๒๑ / ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ปรับตัวดีขึ้น ๑ อันดับ มาอยู่ที่อันดับ ๔๓ คณะกรรมาธิการฯ เห็นว่า ตัวชี้วัดอันดับความสามารถในการแข่งขันฯ มีแนวโน้มดีขึ้น ก็เห็นควรดำเนินการกำกับดูแลให้เป็นตามแผนที่กำหนดไว้

<u>เป้าหมายที่ ๒</u> กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม

ตัวชี้วัดที่ ๓ สถานการณ์ด้านความเสมอภาค จากสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) (ลดลงเหลือ ๐.๔๑) <u>มีระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ (ค่าเป้าหมาย ๐.๔๑)</u> เนื่องจาก Gini Coefficient ด้านรายได้ จะมีการจัดทำทุก ๒ ปี ล่าสุดจัดทำการประเมินเมื่อปี ๒๕๖๓ อยู่ที่ระดับ ๐.๔๓ และเนื่องจากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ ที่เกิดขึ้นช่วงปี ๒๕๖๓ ต่อเนื่องถึงปี ๒๕๖๕ จึงคาดว่า Gini Coefficient ด้านรายได้ อาจจะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ระดับ ๐.๔๑ ได้ (ในขณะที่ Gini Coefficient ด้านรายจ่าย สะท้อนให้เห็นความไม่เสมอภาคเพิ่มขึ้นเช่นกัน จากค่า ๐.๓๔๘ ในปี ๒๕๖๒ มาอยู่ที่ระดับ ๐.๓๕ ในปี ๒๕๖๓)

คณะกรรมาธิการฯ เห็นว่า เพื่อให้การประเมินสถานการณ์ด้านความเสมอภาคด้วยดัชนี Gini Coefficient ด้านรายได้และรายจ่าย มีประสิทธิภาพ ทันการณ์ สามารถนำไปประกอบการจัดทำแผนงาน / โครงการรองรับที่เป็นการเพิ่มรายได้ และจะช่วยลดค่าสัมประสิทธิ์ Gini Coefficient ให้บรรลุเป้าหมายที่ระดับ ๐.๔๑ เห็นควรให้สำนักงานสถิติแห่งชาติ (หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) จัดทำสัมมะโนประชากร หรือทำการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน (Socio-Economic Survey: SES) เพื่อให้ได้ข้อมูลประชากรรายได้และรายจ่าย โดยเฉพาะของกลุ่ม Bottom 40 เพื่อให้การจัดทำแผนงาน/โครงการ ตรงเป้าหมาย ทันการณ์ ต่อไป

นอกจากนี้ เห็นควรเสนอให้กระทรวงการคลัง พิจารณาปรับปรุง หรือทบทวนแนวทางการดำเนินการแผนงาน / โครงการ ระบบเงินโอนเพื่อผู้มีรายได้น้อย (Negative Income Tax : NIT) ให้ปรับเปลี่ยนมาเป็นโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อช่วยเหลือยกระดับรายได้กลุ่มประชากร Bottom 40 ได้โดยตรง รวมทั้งเร่งรัดการจัดตั้งสถาบันการเงินประชาชน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในระดับชุมชน ยกระดับรายได้ของกลุ่มประชากรผู้มีรายได้น้อยต่อไป

<u>เป้าหมายที่ ๓</u> ปรับบทบาท โครงสร้าง และกลไก สถาบันบริหารจัดการเศรษฐกิจของประเทศ

ตัวชี้วัดที่ ๔ อันดับประสิทธิภาพภาครัฐ โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (อยู่ในอันดับ ๒ ของอาเซียน) มีการบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ โดยข้อมูลล่าสุด ปี ๒๕๖๔ ไทยอยู่ในอันดับ ๒๐ ปรับดีขึ้นจากปีก่อนที่อันดับ ๒๓ และเมื่อเปรียบกับประเทศในอาเซียน พบว่า ไทยอยู่ในอันดับที่ ๒ ของอาเซียน ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ คณะกรรมาธิการฯ เห็นว่า ตัวชี้วัดอันดับประสิทธิภาพภาครัฐของประเทศไทย มีแนวโน้มดีขึ้น ก็เห็นควรดำเนินการกำกับดูแลให้เป็นตามแผนที่กำหนดไว้

๕.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๗๔.๘๘ โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๔ การเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค มากที่สุด ร้อยละ ๑๗.๑๖ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง น้อยที่สุด ร้อยละ ๘.๙๗ โดยมีการติดตามความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๖.๖๓

๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๘.๙๗

๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการ เป้าหมาย บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๕.๔๗

๔) การเป็นศูนย์กลางการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๗.๑๖

๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๑๖.๖๗

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๔๐

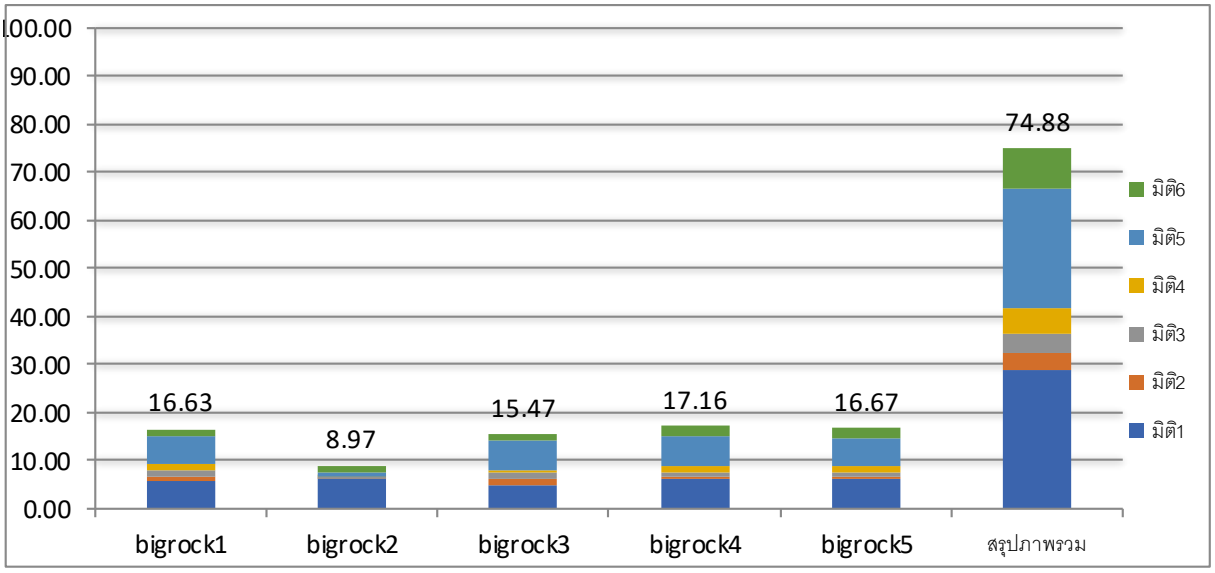

ภาพที่ ๔๐ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านเศรษฐกิจ ประจำปี ๒๕๖๔

๕.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

คณะกรรมาธิการฯ เห็นควรมีข้อเสนอแนะเร่งรัดผลการดำเนินงานที่ยังเป็นประเด็นปัญหาและอาจส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดได้ ดังนี้

๑) การรายงานผลการดำเนินงานบางประเด็น ยังมีความคลาดเคลื่อน เช่น

(๑) ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูป เกษตรชีวภาพ และเกษตรที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๐ ของ GDP ภาคเกษตร ภายใน ๕ ปี

ผลการดำเนินงาน

๑) ปี ๒๕๖๔ มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปลดลงร้อยละ ๕.๓๙

๒) ปี ๒๕๖๓ มูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพขยายตัวร้อยละ ๑๒.๐๕

๓) ปี ๒๕๖๓ มูลค่าเกษตรที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ขยายตัวร้อยละ ๓๑.๖๑

ข้อเสนอแนะ

๑) ควรรายงานผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละต่อ GDP ภาคเกษตร ภายใน ๕ ปี

๒) ควรมีการกำหนดสัดส่วน GDP สาขาภาคการเกษตร สาขาภาคเกษตรแปรรูป สาขาภาคอุตสาหกรรม สาขาภาคบริการ เพื่อให้ได้ตัวเลขทางสถิติมาตอบตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจน เพื่อใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒) ตัวชี้วัดที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าช้า ทำให้ไม่สามารถวัดผลการดำเนินงานภายในปีที่รายงานได้อย่างชัดเจน เช่น

๒.๑) ตัวชี้วัด คะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๖๕

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๑ อยู่ที่ ๖๓.๐ คะแนน ปี ๒๕๖๒ อยู่ที่ ๖๒.๓ คะแนน ปี ๒๕๖๓ ไม่มีการรายงานผล ปี ๒๕๖๔ ไม่มีการจัดเก็บ

การรายงานผลสัมฤทธิ์ ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒ ไม่สามารถดำเนินการตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

การรายงานผลสัมฤทธิ์ ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ ล่าช้า ไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้

ข้อเสนอแนะ ควรเร่งรัดการรายงานผลสัมฤทธิ์ในปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ ให้เป็นไปตามระยะเวลาและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

๒.๒) ตัวชี้วัด อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business Index) ของประเทศอยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของประเทศที่ได้รับการจัดอันดับ โดยธนาคารโลก

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ ไทยอยู่อันดับที่ ๒๑ จากทั้งหมด ๑๙๐ ประเทศ

ข้อเสนอแนะ มีแนวโน้มดีขึ้น คาดว่าปี ๒๕๖๔ จะสามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

๓) โครงการที่ดำเนินการอาจยังไม่สะท้อนว่าจะส่งผลต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดได้อย่างแท้จริง

๓.๑) ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าเชิงพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของ SMEs เพิ่มขึ้น ๑ เท่า ในปี ๒๕๖๕

ผลการดำเนินงาน ในปี ๒๕๖๓ หดตัวลงถึงร้อยละ ๑๒

ข้อเสนอแนะ ควรรายงานข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรค และประเด็นท้าทายของแต่ละโครงการ โดยเฉพาะในช่วงที่มีการแพร่ระบาดโรคโควิด ๑๙ เพื่อให้ทราบสถานการณ์จริงว่า SMEs ได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงไร และจะทำให้ประเมินได้ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ตามกำหนดเวลาหรือไม่ หรือโครงการนั้น ๆ มีส่วนในการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายหรือไม่ นอกจากนั้นยังเป็นการรายงานที่ล่าช้า จึงเห็นควรให้รายงานผลสัมฤทธิ์ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

๓๒) ตัวชี้วัด สัดส่วน GDP ของ SMEs ต่อ GDP ทั้งประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๔๒ ในปี ๒๕๖๕

ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๔ สัดส่วน GDP ของ SMEs ต่อ GDP ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ ๔๑.๗

ข้อเสนอแนะ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ควรมีการประเมินผลว่า SMEs ที่ได้รับความช่วยเหลือเงินทุนไปนั้น สามารถนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดธุรกิจได้ หรือเพียงใช้เงินทุนในการประทังธุรกิจให้อยู่รอดเท่านั้น

๕.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง วุฒิสภา มุ่งเน้นพิจารณาศึกษาติดตาม ผลการดำเนินงานว่าแผนงาน/โครงการที่หน่วยงานได้ดำเนินการนั้น เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ สามารถวัดผลได้จริงหรือไม่ มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบครบถ้วนหรือไม่ รวมทั้งได้มีกระบวนการขับเคลื่อนได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์หรือไม่ เพื่อให้สามารถตอบเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง

ทั้งนี้ หากไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้จะมีแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างไร คณะกรรมาธิการเห็นว่า การรายงานผลสัมฤทธิ์ควรต้องรายงานให้ตรงตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้และตามกำหนดเวลาด้วย นอกจากนั้น การวัดผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้ว่าต้องสำเร็จในปี ๒๕๖๕ ควรต้องมีการแยกเป้าหมายออกเป็นรายปีด้วย ซึ่งที่ผ่านมาไม่ได้มีการรายงานเป็นรายปี เช่น ตัวชี้วัดคะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ในปี ๒๕๖๕ (กำหนดเพียงว่าต้องสำเร็จในปี ๒๕๖๕ แต่ไม่ได้กำหนดว่าในแต่ละปีจะต้องสำเร็จร้อยละเท่าใด) เป็นต้น

นอกจากนั้น หน่วยงานผู้รับผิดชอบถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินการบรรลุผลสัมฤทธิ์ โดยจะต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ต่อการวัดผลและรายงานผลตามเป้าหมายและตัวชี้วัด แม้ว่าผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปฏิบัติ และผู้รายงานผลจะเป็นคนละหน่วยกัน แต่ต้องดำเนินการอย่างเป็น

เอกภาพและมีการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนและผลักดันแผนการปฏิรูปประเทศให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ

๖) แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีกิจกรรมการปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๔ กิจกรรมปฏิรูปติดตามกิจกรรมปฏิรูป จำนวน ๔ กิจกรรม รวมทั้งติดตามโครงการ/กิจกรรม จำนวน ๑๕ โครงการ/กิจกรรม จากจำนวนโครงการ/กิจกรรมทั้งหมด ๓๖ โครงการ/กิจกรรม

๖.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ ให้สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษาอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพเพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศ มุ่งเน้นให้ทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ โดยในแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมที่กำหนดเรื่องและประเด็นปฏิรูปไว้จำนวน ๓๖ เรื่อง ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายประจำปี ๒๕๖๓ ในระดับบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) ๑ เรื่อง ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ๑๕ เรื่อง ในระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) ๑๖ เรื่อง และในระดับที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย (สีแดง) ๔ เรื่อง ได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock จำนวน ๑๑ เรื่อง และประเด็นปฏิรูป

และอีก ๒๕ เรื่อง และประเด็นปฏิรูปเป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้

๖.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์ดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock ทั้ง ๖๒ กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน เปรียบเทียบกับแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock เพื่อให้เห็นความเป็นไปได้ในการดำเนินงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ภายในห้วงเวลาที่กำหนด โดยประมวลผลข้อมูลการดำเนินงานจากกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องที่หน่วยงานได้รายงานผ่านระบบติดตามและประมวลผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ซึ่งสามารถสรุปสถานะการดำเนินงานของกิจกรรม Big Rock ทั้ง ๖๒ กิจกรรม ดังนี้

- การดำเนินการเป็นไปตามแผนจำนวน ๕๓ กิจกรรม
- การดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๙ กิจกรรม

สำหรับกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่มีการดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๙ กิจกรรม เป็นกิจกรรมที่อยู่ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับปรุง) จำนวน ๒ กิจกรรม ที่จำเป็นต้องมีการกำกับติดตามและเร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ที่กำหนดไว้ ได้แก่

(๑) <u>กิจกรรมที่ ๑</u> เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย

(๒) <u>กิจกรรมที่ ๓</u> การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

นอกจากนี้ ยังพบว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ที่ยังคงปรากฏสายพันธุ์ใหม่ระบาดอย่างต่อเนื่องทำให้ต้องใช้งบประมาณในการหยุดยั้ง และการทำงานแบบ WFH ทำให้เป็นข้อจำกัดในการปฏิบัติงานหรือการดำเนินที่ต้องการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวนมาก

๖.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมาย

๓.๑ การยกเลิกเขตควบคุมมลพิษ ทำให้การจะควบคุมมลพิษให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดยังไม่สามารถทำให้เกิดประสิทธิภาพได้ รวมถึงการจัดหาที่ดินที่เหมาะสม เพื่อการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่ยังไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ และขาดการกำกับดูแล

๓.๒ พระราชบัญญัติกำหนดเขตจังหวัดในทะเล พ.ศ. .... จำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบและพิจารณาทบทวนทุกมิติที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องใช้เวลานาน

๓.๓ การบุกรุกพื้นที่ฐานทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล รวมถึงการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทำให้สร้างความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ จึงต้องอาศัยความรู้และงบประมาณในการป้องกัน ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากร

๓.๔ การอนุรักษ์ทรัพยากรยังพบปัญหาความไม่ชัดเจนในการใช้ทรัพยากร การจัดทำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) การสร้างมาตรการจูงใจทางด้านภาษี และการพัฒนาการใช้ประโยชน์ผลิตผลและการบริการจากป่าไม้และอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งระบบ

๖.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๑๕ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๑ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๖.๗) อยู่ในระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๑๔ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๙๓.๓)

การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการที่ดำเนินการสำเร็จแล้ว อยู่ในระดับมาก ทั้ง ๖ มิติ

การพิจารณาสถานะโครงการ/กิจกรรม ควรดำเนินการต่อเนื่อง ร้อยละ ๙๓.๓ และทบทวนโครงการ ร้อยละ ๖.๗

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๔๑

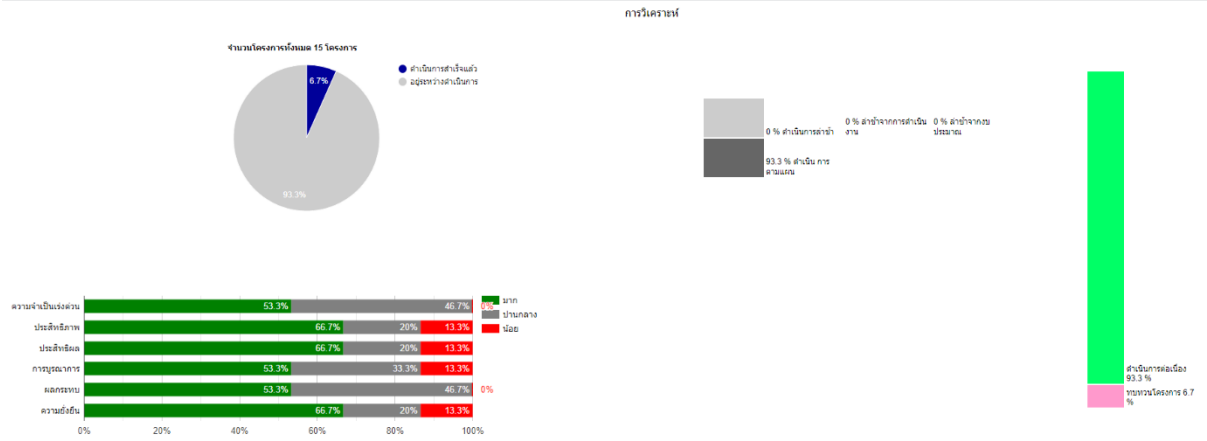

ภาพที่ ๔๑ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ในการกำกับดูแลพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้มีการบุกรุกทำลายอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการใช้ระบบลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (SMART Patrol) และการลาดตระเวนครอบคลุม (Patrol Coverage) อีกทั้งยังมีการใช้ประโยชน์จากงานฐานข้อมูลสถานภาพทรัพยากรป่าไม้ใกล้เวลาจริง (Near Real Time) โดยดำเนินการเชิงรุกในปี ๒๕๖๔ ตามนโยบายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ครบวงจร ทั้งนี้ สถานการณ์ที่ล่าช้าเกิดจาก สภาพภูมิประเทศในพื้นที่การดำเนินการมีปัญหา อุปสรรค และผลกระทบเกี่ยวกับเรื่องสภาพอากาศ และสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้จำเป็นต้องชะลองานบางส่วน คณะกรรมาธิการได้ติดตามโครงการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย ได้แก่ ๑) กิจกรรมป้องกันรักษาป่าแบบบูรณาการ ๒) กิจกรรมแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์ ๓) โครงการจัดสร้างสวนป่า “เบญจกิติ” ระยะที่ ๒ - ๓ และ ๔) โครงการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ กิจกรรมป้องกันไม้พะยูงและไม้มีค่า ซึ่งมีข้อเสนอแนะ เร่งรัด ดังนี้

(๑) ควรมีการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีพื้นที่ป่าที่สมบูรณ์อย่างต่อเนื่อง

(๒) ควรมีการฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง

(๓) ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ เพื่อลดความขัดแย้งของประชาชนและชุมชนในพื้นที่

(๔) ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ และลดความขัดแย้งการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินระหว่างรัฐกับราษฎรอย่างเป็นธรรม

(๕) ควรมีการอนุญาตให้ราษฎรสามารถอยู่อาศัย และใช้ประโยชน์พื้นที่ได้อย่างเกื้อกูลธรรมชาติ ภายใต้กฎหมายที่กำหนด

(๖) ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลรับผิดชอบ เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน การดูแลต้นไม้ รวมทั้งดูแลเรื่องความสะอาดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ “สวนป่าเบญจกิติ” มีความอุดมสมบูรณ์และสะอาด เป็นระเบียบ เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนต่อไป

(๗) ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ “สวนป่าเบญจกิติ” เป็นโครงข่ายทางนิเวศวิทยาเมืองให้กับกรุงเทพมหานคร

(๘) ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยเฉพาะการลักลอบตัดไม้พะยูงและไม้มีค่าในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

(๙) ควรเพิ่มหน่วยลาดตระเวนในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

(๑๐) ควรมีการคุ้มครองและป้องกันไม้พะยูงและไม้มีค่าอย่างเข้มข้น

(๑๑) ควรมีการเพิ่มหน่วยพิทักษ์และจุดสกัดที่ได้รับการจัดตั้งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองพื้นที่ป่าอนุรักษ์ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเพิ่มขึ้น

(๑๒) ควรมีการสนับสนุนให้มีการดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และส่งเสริมให้มีการค้าขายไม้มีค่าอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเล และชายฝั่งรายจังหวัด

กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทำแผนที่การจำแนกเขตทางทะเลและชายฝั่ง ปัจจุบันสามารถบันทึกข้อตกลงรายจังหวัดแล้วเสร็จ จำนวน ๒๐ คู่จังหวัดและยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จจำนวน ๑ คู่จังหวัด คือ จังหวัดกระบี่ - จังหวัดพังงา ซึ่งกำลังอยู่ระหว่างการหาข้อยุติร่วมกัน โดยการกำหนดพื้นที่เขตการปกครองทางทะเลเพื่อให้มีความชัดเจนในเขตความรับผิดชอบทางทะเลของแต่ละจังหวัด และนำมาซึ่งการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล โดยได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานยกร่างกฎหมายเพื่อกำหนดพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเลขึ้น โดยจะนำเอาแผนที่การจำแนกเขตทางทะเลและชายฝั่งมาประกอบการจัดทำกฎหมายฉบับดังกล่าว ซึ่งปัจจุบันกำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณารูปแบบของการจัดทำร่างพระราชบัญญัติเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. .... ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการจัดทำเนื้อหารายวิชาเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในระดับอุดมศึกษา โดยคณะทำงานจัดทำเนื้อหารายวิชาเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินการจัดทำเนื้อหารายวิชาเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในระดับอุดมศึกษาแล้วเสร็จ และได้นำเสนอกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแล้ว โดยกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ได้มีหนังสือแจ้งให้สถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศพิจารณานำไปบรรจุในหลักสูตรการศึกษาแล้ว สำหรับการศึกษาในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษานั้น คณะกรรมการฯ ได้มอบหมายผู้แทนประชุมหารือร่วมกับผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการ และได้จัดทำ (ร่าง) สาระสำคัญและเนื้อหาที่จะบรรจุเรื่อง เขตทางทะเลและเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในหลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีแผนที่จะดำเนินการจัดประชุมเพื่อทดลองจัดการเรียนการสอนต่อไป คณะกรรมาธิการได้ติดตามโครงการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเล และชายฝั่งรายจังหวัด ได้แก่ ๑) โครงการกำหนดเขตการปกครองของจังหวัดทาง

ทะเล ๒) โครงการขับเคลื่อนการบรรจุขอบเขตเนื้อหาวิชาเขตทางทะเล และการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ๓) โครงการขับเคลื่อนการสร้างองค์ความรู้เรื่องเขตทางทะเลของประเทศไทย ทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลไปสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีข้อเสนอแนะ เร่งรัด ดังนี้

๑) การแบ่งเขตการปกครองมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลความปลอดภัยและสวัสดิการของประชาชน มิใช่แบ่งผลประโยชน์เรื่องรายได้ ถือเป็นการดูแลผลประโยชน์ของชาติทางทะเลร่วมกัน สำหรับเกาะห้องนั้นเป็นเกาะที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว จึงอาจทำให้ไม่สามารถตกลงแบ่งเขต กันได้ ดังนั้น สมควรดำเนินการแบ่งเขตทางทะเลตามบัญชีเกาะของกระทรวงมหาดไทย

๒) เนื่องจากปัญหาการกำหนดพื้นที่เขตการปกครองจังหวัดทางทะเลระหว่างจังหวัดพังงากับจังหวัดกระบี่เป็นความเห็นที่แตกต่างกันเกี่ยวกับประกาศกระทรวงมหาดไทย ดังนั้น การที่จะให้ทั้งสองจังหวัดประชุมหาข้อยุติร่วมกันกำหนดเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเลอาจจะไม่มีทางที่เป็นไปได้ ดังนั้นเพื่อให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในการบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัดเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ สมควรให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้พิจารณาหาข้อยุติโดยเร่งด่วนต่อไป

๓) ในระหว่างรอเพื่อหาข้อยุติคู่จังหวัดกระบี่ - พังงา สมควรดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ ของโครงการฯ อาทิ การอบรมให้ความรู้เรื่องเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเลกับภาคราชการ ภาคเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป หรือการจัดทำหลักหมุดเพื่อแสดงเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเลบนบก เป็นต้น

๔) ควรเพิ่มเติมและขยายขอบเขตหลักสูตรการศึกษาไปยังสถานศึกษาที่ไม่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล ครอบคลุมไปยังสถานศึกษาในส่วนของพลเรือนและทหาร

๕) โครงการที่กำหนดไว้ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปทั้ง ๓ โครงการ ได้ถูกจัดอยู่ในลำดับความสำคัญจำเป็นเร่งด่วนที่สุด ทั้ง ๓ โครงการ ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ มีเพียงโครงการกำหนดเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเลที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ๒ ล้านบาท ที่เหลืออีก ๒ โครงการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ดังนั้น สำนักงบประมาณควรเร่งรัดจัดสรรงบประมาณ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการขับเคลื่อนโครงการให้เป็นไปตามแผนงานขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

การจัดทำโครงการรองรับกิจกรรมปฏิรูปดังกล่าวมี ๓ เป้าหมายย่อย ได้แก่ (๑) เป้าหมายย่อยที่ ๑ (MS.1) เลือกพื้นที่นำร่องดำเนินการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนหรือท้องถิ่น เพิ่มศักยภาพ

และทักษะด้วยองค์ความรู้เพื่อให้ชุมชนมีเครื่องมือ และข้อมูลในการวิเคราะห์ให้เข้าใจปัญหาของพื้นที่ตน สร้างความเข้าใจเรื่องต้นทุนน้ำ และการใช้อย่างสมดุลเน้นให้ชุมชนเป็นเจ้าของน้ำมากกว่า การเป็นผู้ใช้น้ำและมีระบบพี่เลี้ยง ที่ช่วยให้คำแนะนำเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้ โอกาส สามารถพัฒนาทักษะด้านการจัดการน้ำของชุมชนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (๒) เป้าหมายย่อยที่ ๒ (MS.2) แต่งตั้งคณะทำงานในพื้นที่ เพื่อร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อนกำหนดแผนงานการปฏิรูปการบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน (๓) เป้าหมายย่อยที่ ๓ (MS.3) ดำเนินการบริหารจัดการในชุมชนที่เหมาะสมกับภูมิสังคมตามแนวพระราชดำริบริหารจัดการน้ำ ดิน ป่า และพลังงานอย่างบูรณาการ เพื่อเพิ่มความมั่นคง ด้านน้ำ ทั้งน้ำอุปโภค บริโภค และน้ำสำหรับทำการเกษตร เพิ่มพื้นที่ป่าด้วยวนเกษตรเกิดผลผลิต สร้างรายได้จากผลิตผลแบบผสมผสานรวมทั้งบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) ปรับตัวได้กับสภาพอากาศผันแปรลดผลกระทบจากสภาวะฝนแล้ง ฝนตกหนัก และภาวะราคาผลิตผลทางการเกษตรผันผวน

การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้แจ้งให้จังหวัดนครราชสีมาดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการภายใต้แผนปฏิรูปประเทศ ในระดับพื้นที่ พร้อมรายงานผลทุกสิ้นไตรมาสจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ ขณะที่สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำได้ดำเนินโครงการจัดการน้ำชุมชนสู่การพัฒนาเกษตรกรและท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ในพื้นที่ชุมชนบ้านหนองจอก ตำบลมิตรภาพ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยชุมชนจัดสร้างฝายแกนดินหินก่อ และฝายผสมผสานประเภทคอกหมูแกนดิน จำนวน ๓๘ จุด แล้วเสร็จ ทำให้ปริมาณน้ำกักเก็บเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สร้างความชุ่มชื้นและฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ๒๐๐ ไร่ ประชากร ๒,๗๐๐ คน รวม ๘๐๐ ครัวเรือน ใน ๓ ชุมชน ได้รับประโยชน์ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร ๕๐๐ ไร่ นอกจากนี้ มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาการขาดแคลน น้ำอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร โดยปัจจุบันได้ร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ และกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลมิตรภาพในการพัฒนาพื้นที่ต้นน้ำ อ่างเก็บน้ำซับประดู่ เพื่อบรรเทาปัญหาอุทกภัยและกักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ เร่งรัด ดังนี้

๑) เห็นสมควรที่จะดำเนินการโครงการภายใต้เป้าหมายย่อยนี้ต่อไป

๒) ควรทำงานแบบบูรณาการ และรัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓) ควรเร่งพิจารณามาตรการระเบียบปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการของคณะกรรมการระดับพื้นที่ เช่น คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๔) ควรเร่งการพิจารณาเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะหรือรายละเอียดการใช้น้ำแต่ละประเภท

๕) ควรเร่งการพิจารณาเกี่ยวกับกาจัดทำผังน้ำ เนื่องจากพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้จัดทำผังน้ำและรายการประกอบผังน้ำเสนอ กนช. เพื่อพิจารณาภายในสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศใช้บังคับ การประกาศผังน้ำ การใช้ประโยชน์ที่ดินที่อยู่ในระบบทางน้ำตามผังน้ำ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการลุ่มน้ำ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด

การประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษนั้น เป็นกิจกรรมปฏิรูปที่ยังคงมีความท้าทาย เนื่องจากการจะควบคุม ลด และขจัดมลพิษให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้อาจทำได้ยาก จากการวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษปี พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อเทียบกับค่ามาตรฐาน พบว่าคุณภาพอากาศในพื้นที่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการ และมาตรการฯ ที่กำหนดไว้ โดยยังพบสารปนเปื้อน อาทิ เบนซีน และสาร ๑,๓–บิวทาไดอีนมีค่าสูงเกินค่าเฝ้าระวังฯ และสาร ๑, ๒–ไดคลอโรอีเทนและสารไวนิลคลอไรด์มีค่าสูงเมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และในส่วนของคุณภาพน้ำผิวดิน น้ำทะเล และตะกอนดิน ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีประเด็นปัญหาการจัดหาที่ดินที่เหมาะสม เพื่อการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ขาดบุคลากรกำกับดูแลและตรวจวัดมลพิษในแหล่งกำเนิดมลพิษที่เพียงพอ รวมถึงขาดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานในการดำเนินกิจกรรมเดียวกัน คณะกรรมาธิการได้ติดตามโครงการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด ได้แก่ ๑) โครงการประเมินผลเพื่อยกเลิกเขตควบคุมมลพิษตามแผนการปฏิรูปประเทศ ๒) โครงการกำกับดูแลการจัดการน้ำเสียจากอาคารขนาดใหญ่ ๓) โครงการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมน้ำเสียเทศบาลเมืองมาบตาพุด ๔) โครงการกำกับติดตามการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงจังหวัดระยอง ๕) โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเทศบาลตำบลบ้านฉาง (องค์การจัดการน้ำเสีย และเทศบาลตำบลบ้านฉาง) ซึ่งมีข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้สามารถดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษให้สำเร็จตามเป้าหมายและเจตนารมณ์ของการประกาศเขตควบคุมมลพิษ ดังนี้

๑) ควรเร่งสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกับประชาชนเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหามลพิษอย่างต่อเนื่อง

๒) ปัญหาคุณภาพน้ำเกิดจากการขาดความร่วมมือ ในการช่วยกันดูแลรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่ของตนเอง ผู้ประกอบการบางส่วนหลบเลี่ยง ละเว้นไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐยังทำได้ไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการเดินระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร และการควบคุมการระบายน้ำทิ้งให้ได้ตามมาตรฐานคุณภาพน้ำทิ้งของอาคาร รวมทั้งการตรวจสอบสถานประกอบการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อการควบคุมการจัดการน้ำเสีย ดังนั้น ควรส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงาน รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๑

๓) ควรมีการเร่งเพิ่มศักยภาพและบทบาทของชุมชน และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ในการเฝ้าระวังการปล่อยน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมถึงการเร่งกำหนดแนวทางและมาตรการพิเศษทางกฎหมายด้านการป้องกันและควบคุมมลพิษคงไว้ในพื้นที่ต่อไป จนกว่าจะสามารถประกาศยกเลิกเป็นเขตควบคุมมลพิษ

๔) ควรเพิ่มบุคลากรในการกำกับดูแลและตรวจวัดมลพิษในแหล่งกำเนิดมลพิษให้เพียงพอ

๕) รัฐควรจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖) การประกาศเขตควบคุมมลพิษ เป็นมาตรการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่เพื่อแก้ไขและลดผลกระทบจากมลพิษ โดยใช้มาตรการพิเศษ เพื่อควบคุม ลด และขจัดมลพิษจากแหล่งกำเนิด รวมถึงมลพิษเดิมที่ตกค้างสะสมในสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ให้อยู่ในระดับที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังเป็นการประกาศเพื่อป้องกันล่วงหน้า เพื่อมิให้เกิดผลกระทบในภายหลัง ดังนั้น ควรเร่งรัดการดำเนินการโครงการประเมินผลเพื่อยกเลิกเขตควบคุมมลพิษตามแผนการปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด

๗) การกำหนดแผนงานการดำเนินงานเพื่อให้สามารถประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษได้นั้น ควรแยกการดำเนินงานเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ (๑) การกำหนดมาตรฐานมลพิษที่ปลดปล่อยออกมาจากโรงงานอุตสาหกรรม (๒) แนวทางการประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษ

๘) การจะประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษได้นั้น ต้องขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคเอกชน และบริษัทต่าง ๆ ที่อยู่ภายในพื้นที่ นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ต้องร่วมมือกันลดการปลดปล่อยมลพิษให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๙) ควรชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ถึงมาตรการทางกฎหมายที่ยังคงอยู่ภายหลังจากการประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษไปแล้ว

๑๐) การนำไปสู่การประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษตามแผนการปฏิรูปปรุปประเทศนั้น ต้องทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความใจถึงวิธีการ กระบวนการ และขั้นตอนที่จะประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษ และควรชี้แจงข้อมูลให้ทราบถึงวิธีปฏิบัติที่จะนำไปสู่การยกเลิกเขตควบคุมมลพิษให้ชัดเจน

๑๑) สำนักงบประมาณควรเร่งรัดจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ ในการประเมินผลและเตรียมความพร้อมในการรองรับการประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๑๒) ควรเร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๑๓) ควรมีการกำกับดูแลการจัดการน้ำเสีย โดยควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาติดตามทุกรอบ ๑ เดือน

๑๔) ต้องเร่งรัดการดำเนินการการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงจังหวัดระยองให้เป็นไปตามแผนมาตรการและเป้าหมายที่กำหนด

๑๕) การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษ กรมควบคุมมลพิษต้องอาศัยอำนาจในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เข้าตรวจสอบการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษระบายน้ำทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ถ้าเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทโรงงานอุตสาหกรรม และนิคมอุตสาหกรรม ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ส่วนแหล่งกำเนิดมลพิษอื่น ๆ ที่มิใช่โรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม จะต้องออกคำสั่งทางปกครองให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษเปลี่ยนแปลงแก้ไขปรับปรุงระบบบำบัดมลพิษ ให้สามารถบำบัดมลพิษให้ได้มาตรฐานตรวจสอบภายในระยะเวลาที่กำหนด และดำเนินการตรวจติดตาม

๖.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๘๙.๑๗ โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๒ การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้มากที่สุด ร้อยละ ๒๗.๗๐ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๓ การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน น้อยที่สุด ร้อยละ ๑๕.๒๘ โดยมีการติดตามความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

๑) การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย น้ำหนักร้อยละ ๒๕ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๒๗.๗๐

๒) การบริหารจัดการเขตทางทะเล และชายฝั่งรายจังหวัด น้ำหนักร้อยละ ๒๕ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๒๖.๐๒

๓) การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน น้ำหนักร้อยละ ๒๕ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๕.๒๘

๔) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด น้ำหนักร้อยละ ๒๕ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๒๐.๑๗

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๔๒

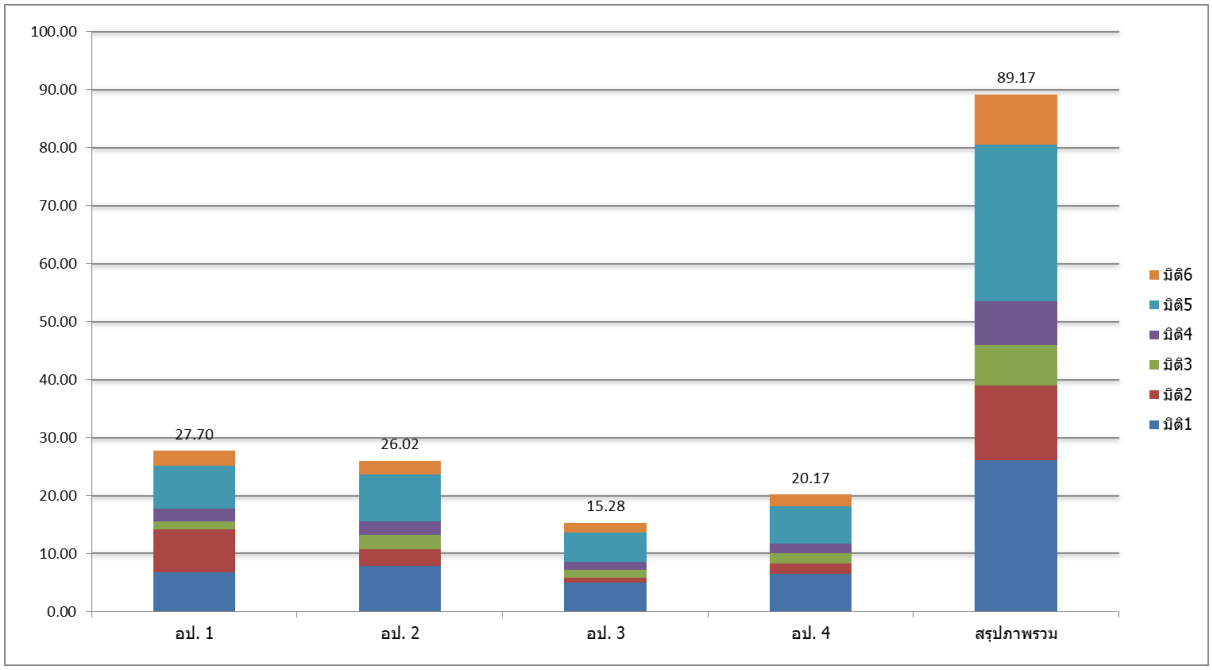

ภาพที่ ๔๒ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปี ๒๕๖๔

เมื่อพิจารณาข้อมูลการจัดอันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกจากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Report) ในปี ๒๕๖๔ พบว่า ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ ๔๓ จาก ๑๖๕ ประเทศทั่วโลก มีอันดับลดลงจากปี ๒๕๖๓ ที่อยู่ในอันดับ ๔๑ จาก ๑๖๖ ประเทศทั่วโลก ถือได้ว่าบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว (ไทยอยู่ในอันดับต่ำกว่า ๕๐ ประเทศแรกของโลก) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว อาจกล่าวได้ว่าการขับเคลื่อนงานปฏิรูปประเทศเพื่อให้บรรลุ ผลสัมฤทธิ์พึงประสงค์ตามเป้าหมายให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ

เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้องและข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศเป็นสำคัญ

๖.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

(๑) การจัดสรรงบประมาณประจำปี ควรให้มีความสอดคล้องกับแผนงาน/กิจกรรมของโครงการตามแผนปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาข้อมูลและหาข้อสรุปของปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกัน

(๓) ควรมีการผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกระบวนงาน ที่มีความล้าสมัยทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ

(๔) ควรมีการขับเคลื่อนการประชาสัมพันธ์การดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเชิงรุก ในระบบ Multi Level Communication ทุกระดับ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์และความก้าวหน้าของการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่อง

(๕) ควรสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๖.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน พร้อมกับได้รายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบ eMENSCR โดยได้ระบุผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยประเด็นปัญหาส่วนใหญ่ที่ส่งต่อผลให้การขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ ได้แก่

(๑) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙

(๒) การเร่งรัดดำเนินโครงการที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) บางโครงการยังมีการดำเนินการที่ล่าช้ากว่าห้วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จึงส่งผลให้การดำเนินการไม่บรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

(๓) การผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัย ทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ การปรับปรุงกฎหมาย การจัดระเบียบกฎหมายให้อยู่ในแหล่งเดียวกัน และการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต้องใช้

ระยะเวลาในการดำเนินการเป็นอย่างมาก ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐยังคงเป็นไปอย่างล่าช้า

(๔) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดติดกับภารกิจหน้าที่ของตนเอง จึงอาจยังไม่ได้มีการบูรณาการกันอย่างครอบคลุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในประเด็นต่าง ๆ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าประเด็นปฏิรูปส่วนหนึ่งยังคงมีความเสี่ยง และอาจไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ตามกำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญและหยิบยกประเด็นดังกล่าวมาเร่งรัด และกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อกำหนดมาตรการเป็นการเฉพาะให้เกิดการนำไปขับเคลื่อนได้อย่างแท้จริง รวมถึงสรุปประเด็นปัญหาที่ทำให้ ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปได้ตามที่กำหนด เพื่อนำไปทบทวน และกำหนดแนวทางวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าประสงค์ที่มุ่งหวังไว้ในช่วงเวลาที่กำหนดได้ต่อไป

นอกจากนี้ เพื่อให้การบรรลุเป้าหมายกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด การมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเพื่อนำมาพิจารณาในการจัดทำกฎหมาย นับเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของตัวกฎหมาย เมื่อมีการประกาศใช้ซึ่งกระบวนการในการจัดทำกฎหมายนั้นหากได้รับฟังความเห็นครบถ้วนจากทุก ๆ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ทราบถึงผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบในทุกระดับ โดยจะก่อให้เกิดความครอบคลุมที่ชัดเจน และเป็นธรรมกับทุกภาคส่วน โดยเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อประเทศชาติ เมื่อกฎหมายได้มีการบังคับใช้และมีการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้เข้าใจและทราบถึงอาณาเขตทางทะเลในแต่ละจังหวัดของประเทศไทยเมื่อได้มีการประกาศการแบ่งเขตอย่างเป็นทางการ เพื่อป้องกันการขัดแย้งระหว่างพื้นที่เนื่องจากอาจมีการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองในพื้นที่ทางทะเลระหว่างจังหวัด

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุขมีการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๑ ประเด็นปฏิรูป ติดตามพันธกิจ จำนวน ๑ พันธกิจ มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๒๔๗ โครงการ โดยเลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑ โครงการ ในส่วนการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ติดตามกิจกรรมปฏิรูป/ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๓ กิจกรรมปฏิรูป ติดตามเป้าหมายย่อย/พันธกิจ จำนวน ๘ เป้าหมายย่อย มีจำนวนโครงการทั้งหมด ๖๕ โครงการ เลือกติดตามโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๐ โครงการ

๗.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข มีเป้าหมายอันพึงประสงค์ คือ ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น รวมถึงมีจำนวนชุมชนสุขภาพดีขึ้น มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น พร้อมทั้งการเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง และประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิด

แผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ได้กำหนดให้มีเรื่องและประเด็นปฏิรูป รวม ๑๐ เรื่อง ซึ่งได้นำมาดำเนินการต่อเนื่องในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ผ่านกิจกรรม Big Rock โดยเป็นประเด็นปฏิรูปที่เป็นกิจกรรมที่มีส่วนร่วมสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยประเด็นหรือกิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัดผลักดันให้การขับเคลื่อนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

๑) การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ : กลไกการบริหารสถานการณ์ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (Big Rock ที่ ๑)

๒) การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการคล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น (Big Rock ที่ ๕)

๓) การขับเคลื่อนด้านระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารด้านสุขภาพ ซึ่งถูกกำหนดเพิ่มเติมเป็นประเด็นสำคัญที่จะดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็น Big Rock ที่ ๖

ทั้งนี้ การดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปในประเด็นข้างต้นจะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนระบบสาธารณสุขของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงเห็นควรที่จะพิจารณาติดตาม เร่งรัด และมีข้อเสนอต่อประเด็นการ

ขับเคลื่อนและดำเนินการในประเด็นดังกล่าว เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และรัฐบาลต่อไป

๗.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การที่ทั่วโลกต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๖๒ เป็นต้นมา ซึ่งนับเป็นโรคอุบัติใหม่ที่องค์การอนามัยโลกประกาศเป็น “ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ” (Public Health Emergency of International Concern: PHEIC) หรือโรคระบาดใหญ่ (Pandemic) ที่มีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง และทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีจำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุขของนานาประเทศ รวมทั้งประเทศไทยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น ระบบสาธารณสุข และการบริหารจัดการระบบสาธารณสุขจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินทางด้านโรคระบาดและโรคอุบัติใหม่ที่เกิดขึ้น ซึ่งระบบสาธารณสุขจำเป็นต้องปรับตัวให้พร้อมรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อยู่เสมอ

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อการขับเคลื่อนและดำเนินงานตามแผนงานและโครงการของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับสถานการณ์ฉุกเฉินด้านสาธารณสุขที่เกิดขึ้นก่อน แต่ทั้งนี้ก็เป็นโอกาสสำคัญที่นำไปสู่การนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาถอดบทเรียนเพื่อเรียนรู้และพัฒนาระบบสาธารณสุขของประเทศ รวมทั้งการปรับแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับด้านสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อประโยชน์ของประชาชน

๗.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

กระบวนการและวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของประเทศไทยที่ยังคงเป็นไปในรูปแบบการพิจารณาแยกรายหน่วยงาน อีกทั้งไม่มีการจัดสรรงบประมาณเป็นการเฉพาะสำหรับโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนั้น จึงส่งผลให้การดำเนินการบางประเด็นเกิดความล่าช้า และไม่สามารถขับเคลื่อนไปได้เท่าที่ควร ซึ่งรัฐบาลควรพิจารณาทบทวนกระบวนการและวิธีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เป็นการเฉพาะเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนงาน โครงการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ เป็นสถานการณ์ที่ส่งผลต่อระบบสาธารณสุข และระบบการบริการจัดการด้านสาธารณสุขของประเทศโดยตรงที่ประเทศไทยต้องพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดด รวมถึงต้องรับมือกับความปกติใหม่ (The New Normal) ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพิจารณาเครื่องมือที่จะนำไปสนับสนุนให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๑๑ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๒ โครงการ (ร้อยละ ๑๘.๒) อยู่ในระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๙ โครงการ (ร้อยละ ๘๑.๘)

การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการที่ดำเนินการสำเร็จแล้ว อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง ๖ มิติ

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๔๓

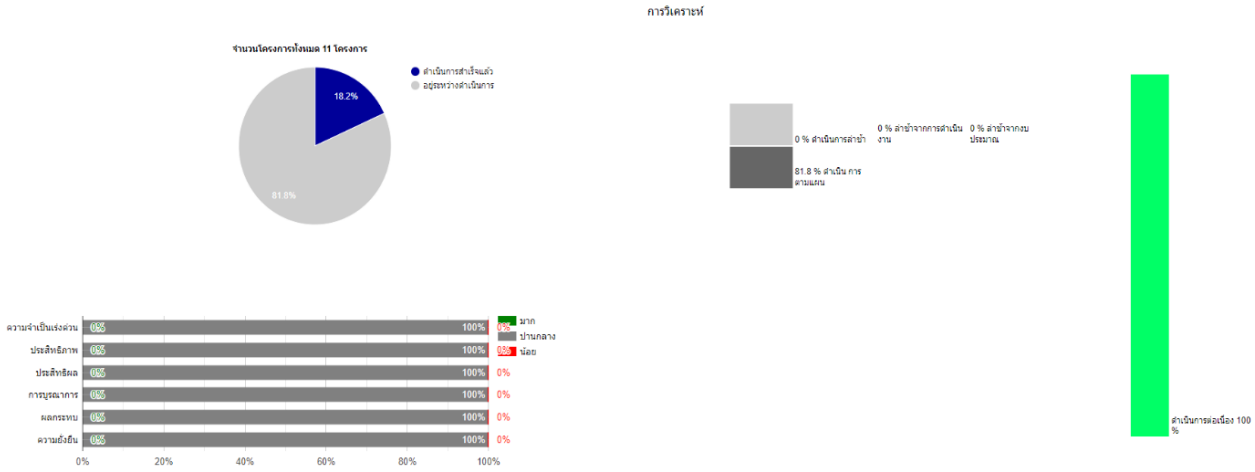

ภาพที่ ๔๓ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข ประจำปี ๒๕๖๔

๑) การดำเนินงานขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ยังคงเป็นลักษณะแยกส่วน เนื่องจากโครงสร้างของงบประมาณตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามมาตรา ๑๔ (๒) ประกอบมาตรา ๓๖ กำหนดการดำเนินการด้านงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณไว้ โดยส่งผลให้หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถโอนหรือนำงบประมาณไปใช้ในแผนงานหรือรายการได้ ดังนั้น การดำเนินการจึงเป็นการนำงานฟังก์ชั่นไปเชื่อมโยงในแผนที่เห็นว่ามีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันเพื่อให้ได้รับงบประมาณ

๒) กลไกการขับเคลื่อนสำคัญ คือ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ในการเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเพื่อเข้ามาร่วมผลักดันให้การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชน นอกจากนี้ ยังมีส่วนสำคัญในการประสานบูรณาการด้านงบประมาณจากหน่วยงาน หรือองค์กรสำหรับเข้าสนับสนุนการดำเนินการที่สำคัญตามโครงการ

๗.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๕๑.๑๗ โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๘ มีระบบบริหาร ๕ ระบบ ๑) ด้านกำลังคน ๒) ด้านข้อมูลสารสนเทศ ๓) ด้านเทคโนโลยีสุขภาพ ๔) ด้านการเงินการคลัง ๕) ด้านภาวะผู้นำและอภิบาลระบบที่เริ่มดำเนินการสำหรับ ๔ เขตสุขภาพ มีระบบระเบียนสุขภาพอิเล็กทรอนิกส์ส่วนบุคคล ๔ ระบบ (ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข โรคไม่ติดต่อ ผู้สูงอายุ ระบบประกันสุขภาพ และกองทุนที่เกี่ยวข้อง) สำหรับ ๔ เขตสุขภาพ และประชาชนรวมทั้งผู้สูงอายุ ๔ เขตสุขภาพ ที่ได้รับประโยชน์ มากที่สุด ร้อยละ ๑๖.๖๗ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๒ – ๕ มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุดเท่ากัน อยู่ที่ร้อยละ ๓.๓๓ โดยมีการติดตามความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

๑) พัฒนากลไกการอภิบาลระบบ โครงสร้างการบริหารจัดการและจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบระบบบริการปฐมภูมิในทุกระดับ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๐

๒) มีกลไกบริหารสถานการณ์และบัญชาการเหตุการณ์ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับกลไกและระบบที่กรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๓.๓๓

๓) จัดทำแผนบูรณาการเพื่อยกระดับศักยภาพ และโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการภาวะฉุกเฉิน ด้านสาธารณสุขและความมั่นคงด้านสุขภาพของประเทศ ผ่านความเห็นชอบจาก ครม. บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๓.๓๓

๔) มีระบบสารสนเทศที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานด้านสุขภาพและรองรับการดำเนินงานภายใต้สถานการณ์ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขแบบ real time บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๓.๓๓

๕) มีระบบบริหารจัดการ Big Data บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๓.๓๓

๖) มีระบบการจัดการด้านวัคซีน ยา เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ในภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๔.๘๓

๗) มีกิจกรรมหรือพื้นที่นำร่อง (Sand box) ที่ใช้การจัดบริการแบบเน้นคุณค่า (Value-Based Healthcare) เป็นกลไกบูรณาการการเงินการคลังสุขภาพในพื้นที่ และมีระบบหลักประกันสุขภาพและกองทุนที่เกี่ยวข้อง กระจายอำนาจผ่านกลไกอนุกรรมการหลักประกันสุขภาพระดับเขต (อปสข.) ในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อสนับสนุนเขตสุขภาพระบบบริการที่พึงประสงค์ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๖.๓๓

๘) มีระบบบริหาร ๕ ระบบ ๑) ด้านกำลังคน ๒) ด้านข้อมูลสารสนเทศ ๓) ด้านเทคโนโลยีสุขภาพ ๔) ด้านการเงินการคลัง ๕) ด้านภาวะผู้นำและอภิบาลระบบที่เริ่มดำเนินการสำหรับ ๔ เขตสุขภาพ มีระบบระเบียนสุขภาพอิเล็กทรอนิกส์ส่วนบุคคล ๔ ระบบ (ภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข โรคไม่ติดต่อ ผู้สูงอายุ ระบบประกันสุขภาพ และกองทุนที่เกี่ยวข้อง) สำหรับ ๔ เขตสุขภาพ และประชาชนรวมทั้งผู้สูงอายุ ๔ เขตสุขภาพ ที่ได้รับประโยชน์ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๖.๖๗

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๔๔

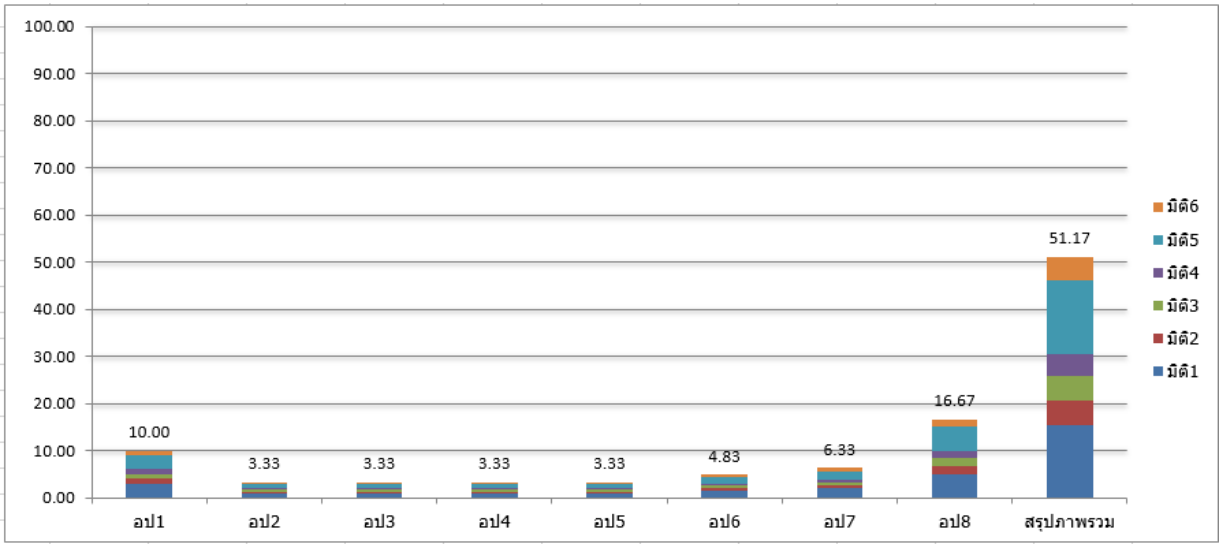

ภาพที่ ๔๔ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข ประจำปี ๒๕๖๔

การดำเนินการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขมีความคืบหน้า และมีโอกาสในการบรรลุเป้าหมายอย่างมาก โดยมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมสำคัญเกิดขึ้นหลายประการ ดังนี้

๑) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการพัฒนาเพิ่มคุณภาพการบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ๑๒ หน่วยงาน

๒) การเตรียมนำ (ร่าง) มติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแผนปฏิรูประบบฐานข้อมูลและการสื่อสาร โดยจะเป็นการดำเนินการร่วมกันของศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) หรือ TCELS กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย และกรมบัญชีกลาง สำนักงานประกันสังคม สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อทำให้ Big Data เกิดขึ้นจริง

๓) ความร่วมมือกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการจัดตั้งหน่วยบริการพิเศษ คือ Service Delivery Unit: SDU เพื่อให้นวัตกรรมของประเทศไทยสามารถขึ้นทะเบียนได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์

๔) การจัดตั้งบริษัท CLINIXIR เพื่อสนับสนุนการทำ Clinical Trial โดยเป็นความร่วมมือของมหาวิทยาลัยและภาคเอกชนเพื่อรองรับสนับสนุนการศึกษาวิจัยนวัตกรรมทางการแพทย์ของประเทศไทย เช่น วัคซีน หรือยาชนิดใหม่

๕) การปฏิรูปเขตสุขภาพนำร่อง (Sandbox) ได้แก่ เขตสุขภาพที่ ๑ เขตสุขภาพที่ ๔ เขตสุขภาพที่ ๙ และเขตสุขภาพที่ ๑๒ ของกระทรวงสาธารณสุข

๖) กฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

๗.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

เพื่อให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขสัมฤทธิผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งสามารถขับเคลื่อนดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชน จึงควรดำเนินการเร่งรัดให้การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการตามประเด็นและกิจกรรมสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขขับเคลื่อนได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมในประเด็น ดังนี้

- การปฏิรูปที่ ๔ : ระบบบริการปฐมภูมิ (ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (ฉบับเดิม)

- การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ : กลไกการบริหารสถานการณ์ โดยเฉพาะในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร (Big Rock ที่ ๑)

- การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการคล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น (Big Rock ที่ ๕)

- การบรรจุประเด็นเพิ่มเติมในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (ฉบับปรับปรุง) ในประเด็น Big Rock ที่ ๕ การกระจายอำนาจให้เขตสุขภาพให้มีการกำหนดครอบคลุมระดับจังหวัด

- กลไกการขับเคลื่อนด้านระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารด้านสุขภาพ ซึ่งอยู่ระหว่างการกำหนดเพิ่มเติมเป็นประเด็นสำคัญที่จะดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็น Big Rock ที่ ๖ โดยเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขได้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนและผลักดัน ซึ่งจะเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้การปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

๗.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑) การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเป็นการเฉพาะ โดยควรปรับปรุงวิธีการและบวนการด้านงบประมาณใหม่ ไม่ควรใช้วิธีการที่เป็นกลไกงบประมาณตามปกติ ทั้งนี้ เพื่อรองรับสนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดทำแผนงาน/โครงการที่เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

๒) ควรกำหนดให้การขับเคลื่อนและดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเป็นภารกิจหลักของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ มากกว่าการมีหน้าที่ในการจัดทำและเสนอแผน เนื่องจากเป็นองค์กรที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง จึงสามารถประสานและบูรณาการให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาร่วมดำเนินการจัดทำและขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การดำเนินการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ไม่สามารถดำเนินการเฉพาะภายในกระทรวงสาธารณสุขเพียงหน่วยงานเดียวได้ ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องมีความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ และการดำเนินการที่มีความยืดหยุ่น

๔) ในเชิงกระบวนการ แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนบูรณาการให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

๘) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศมีกิจกรรม Big Rock จำนวน ๓ กิจกรรม ได้มีการติดตามทั้ง ๓ กิจกรรม โดยติดตามโครงการ/กิจกรรม จำนวน ๓๖ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๑๖ โครงการ และ อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผนจำนวน ๑๙ โครงการ และยังไม่มีการดำเนินการเนื่องจากยังไม่ได้รับงบประมาณ จำนวน ๑ โครงการ

๘.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

เป้าหมายอันพึงประสงค์ของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ มุ่งเน้นการสร้างดุลยภาพระหว่างเสรีภาพของการทำหน้าที่ของสื่อบนความรับผิดชอบกับการกำกับที่มีความชอบธรรม และการใช้พื้นที่ดิจิทัล เพื่อการสื่อสารอย่างมีจรรยาบรรณ ดำรงรักษาเสรีภาพของการแสดงออก การรับรู้ของประชาชน ด้วยความเชื่อว่าเสรีภาพของการสื่อสารคือเสรีภาพของประชาชนตามแนวทางของ ประชาธิปไตย และเพื่อให้สื่อเป็นโรงเรียนของสังคมในการให้ความรู้แก่ประชาชน สร้างทักษะการรู้เท่าทันสื่อ และสารสนเทศ ปลูกฝังวัฒนธรรมของชาติ และปลูกฝังทัศนคติที่ดี โดยมีแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (ฉบับปรับปรุง) Big Rock ที่ ๓ กิจกรรมปฏิรูป ได้แก่ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และการจัดการ Fake News กิจกรรมปฏิรูปที่ ที่ ๒ การกำกับดูแลสื่อออนไลน์ กิจกรรมปฏิรูปที่ ที่ ๓ การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ ทั้งนี้ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญดังกล่าวกำหนดระยะเวลาการดำเนินการให้สำเร็จภายในปี ๒๕๖๕

๘.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอันเพิ่งประสงค์อ้างอิงจากรายงานสรุปผล การดำเนินงานตามแผนปฏิรูปประเทศของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติประจำปี ๒๕๖๔ มีผลสัมฤทธิ์ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายเมื่อเทียบเคียงกับค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัด ตามกิจกรรมการปฏิรูป (Big Rock) ของรายงานผลการสำรวจสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึง ๒๕๖๔ กลับมีคะแนนด้านการเข้าถึงน้อยลงกว่าการสำรวจเมื่อปี ๒๕๖๒ และคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ตัวชี้วัด ซึ่งผู้รับผิดชอบหลักควรเร่งส่งเสริมมาตรการเชิงรุก โดยยกระดับกลยุทธ์กิจกรรมต่าง ๆ ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายตามที่ปรากฏในรายงานต่อไป

ข้อมูลในการรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ รายงานรอบ ๓ เดือน รวมทั้งในระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ยังคงขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล ทั้งในด้านของสถานะการดำเนินการที่เป็นปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค และรายละเอียดที่แสดงให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการภายใต้กิจกรรม Big Rock ซึ่งในรอบรายงานต่อไปสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรที่จะจัดทำรายงานให้มีเนื้อหาสาระครบถ้วน ตามที่ระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดไว้ในข้อ ๖ กล่าวคือ เนื้อหาในรายการต้องประกอบด้วย

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดแผนงาน โครงการ หรือการดำเนินงาน

๒) ความสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๓) ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ

๔) ปัญหาหรืออุปสรรค

๕) ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขในการดำเนินงาน

๘.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สภาพสังคมปัจจุบันได้เข้าสู่ความเป็นสังคมดิจิทัลแล้ว และมีความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เพื่อเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา จึงขอเสนอแนะประเด็นท้าทายที่ รัฐบาลควรเร่งรัดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑) เร่งรัดขับเคลื่อนและส่งเสริมการเข้าใช้งานเน็ตประชารัฐ และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ต้องเร่งรัดจัดการและการบริหารโครงข่ายสื่อสารแห่งชาติ พร้อมกับกิจการดาวเทียม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

๓) เร่งรัดให้มีกฎหมายว่าด้วยดาวเทียมสื่อสารและการดำเนินกิจการในอวกาศโดยเร็ว

๔) เร่งรัดการดำเนินการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเฉพาะในส่วนของภาครัฐ

๕) เร่งรัดกระบวนการให้มีกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลใช้บังคับโดยเร็ว

๖) เร่งรัดปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการในสังคมยุคดิจิทัล

๘.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกมาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๓๖ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๑๖ โครงการ (ร้อยละ ๔๕.๗) และอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน ๑๙ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๕๔.๓) และ ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๑ โครงการ (ร้อยละ ๒.๙) ในจำนวนนี้มีโครงการล่าช้าจากงบประมาณ จำนวน ๑ โครงการ (ร้อยละ ๒.๙)

ส่วนการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องและการบรรลุวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากสถานะโครงการ/กิจกรรม ควรมีการดำเนินการโครงการต่อไป (Continue) ทั้ง ๓๖ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๔๕

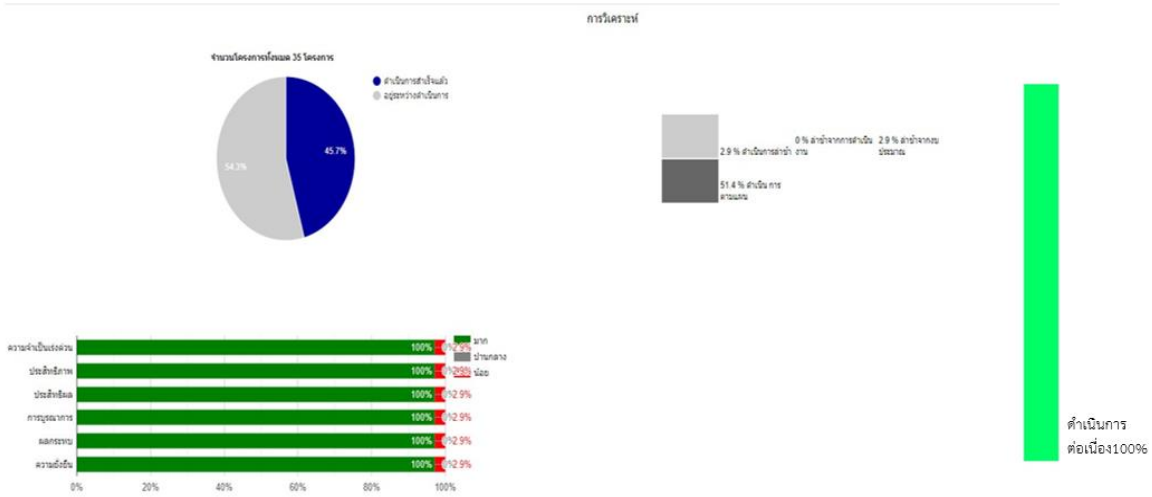

ภาพที่ ๔๕ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

ส่วนผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามแนวทางที่คณะกรรมาธิการ ตสร. กำหนด อยู่ในระดับมากและมีระดับความสำเร็จมาก กล่าวคือ ผลการดำเนินงานในภาพรวมดำเนินการครบตามแผนย่อย มีผลสัมฤทธิ์ ร้อยละ ๗๕.๐๐ ภาพรวมการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชนมีแนวโน้มที่จะสำเร็จบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ระดับมาก แม้ว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานติดตาม ซึ่งมีสาเหตุมาจากระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) รายงานรอบ ๓ เดือน และรายงานประจำปี ยังคงขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล ทั้งในด้านของสถานะการดำเนินการที่เป็นปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค และผลสัมฤทธิ์หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการภายใต้กิจกรรม Big Rock ซึ่งการรายงานในรอบรายงานต่อไปสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติควรที่จะจัดทำรายงานให้มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตามที่ระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดาเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดไว้ กล่าวคือ เนื้อหาในรายการต้องประกอบด้วย

๑) ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดแผนงาน โครงการ หรือการดำเนินงาน

๒) ความสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๓) ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการ

๔) ปัญหาหรืออุปสรรค

๕) ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไขในการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย ๓ กิจกรรมปฏิรูป (Big Rock) มีการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ ดังนี้

กิจกรรมปฏิรูป ที่ ๑ (Big Rock) การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และการจัดการ Fake News

ควรยกระดับศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม (Anti-Fake News Center: AFNC) ให้สามารถประสานงาน เฝ้าระวัง และติดตามสถานการณ์ข่าวสารให้เป็นอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Artificial Intelligence : AI) และพัฒนา Machine Learning ให้ประมวลผลข้อมูลได้อย่างถูกต้องแม่นยำขึ้น ซึ่งจะทำให้ จัดการกับข่าวปลอมเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว

กิจกรรมปฏิรูป ที่ ๒ (Big Rock) การกำกับดูแลสื่อออนไลน์

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเพิ่มมาตรการที่เข้มข้นในการเฝ้าระวังการกระทำผิดกฎหมายผ่านสื่อออนไลน์ และมีการบูรณาการดำเนินการร่วมกันให้สามารถระงับการกระทำผิดได้อย่างรวดเร็ว และมีช่องทางในการร้องทุกข์ได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว พร้อมกับมีระบบการรายงานผลดำเนินการเรื่องร้องเรียนที่เป็นปัจจุบันด้วย

๒) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภัยออนไลน์ และไซเบอร์ พร้อมกับรูปแบบการโจรตีทางไซเบอร์ให้กับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ได้รู้และเข้าใจในทางที่ถูกต้อง เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันภัยออนไลน์และภัยทางไซเบอร์ร่วมกัน

กิจกรรมปฏิรูป ที่ ๓ (Big Rock) การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ

๑) หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อ ควรบูรณาการข้อมูลเชิงรุกร่วมกันในการส่งเสริมและพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อทั้งระบบ ทั้งการออกแบบหลักสูตรสื่อการศึกษาให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงตามบริบทสังคมปัจจุบัน

๒) ควรออกแบบหลักสูตรสื่อศึกษา ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ให้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของบริบทในปัจจุบัน เช่น ในกรณีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปิดกว้างของสังคมทำให้ประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึง หรือ สร้างสรรค์เนื้อหาสื่อได้โดยง่าย ควรเร่งส่งเสริมให้เกิดความตระหนักรู้ รับผิดชอบอย่างสร้างสรรค์ และเร่งส่งเสริมให้เกิดเป็นวัฒนธรรมของประเทศ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสังคมด้านต่าง ๆ เช่น สถาบันครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคมให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน

๓) จากผลการสำรวจสถานการณ์การรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและดิจิทัลของประชาชนไทย ประจำปี ๒๕๖๔ โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีคะแนนการเข้าถึงร้อยละ ๖๖.๓ ซึ่งน้อยกว่าเกณฑ์ ตัวชี้วัดระดับแผนปฏิรูปด้านสื่อสาร ฯ ที่ได้กำหนดเกณฑ์ ปี ๒๕๖๔ คะแนนการเข้าถึงต้องอยู่ที่ร้อยละ ๘๐ และถึงแม้ว่าภาพรวมทั้ง ๓ ตัวชี้วัดค่าเฉลี่ยจะอยู่ในเกณฑ์ดีก็ตาม แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบควรนำผลการสำรวจดังกล่าวไปศึกษา และ

กำหนดกลยุทธ์ ปรับวิธีการ กิจกรรม ให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้การดำเนินการตามแผนปฏิรูปบรรลุเป้าหมายในปีต่อไป

ส่วนข้อเสนอแนะเพื่อผลักดันให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ มีดังนี้

๑) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดดำเนินการประสานงานและหารือเกี่ยวกับการจัดทำโครงการภายใต้แผนขับเคลื่อนปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ครบถ้วนทุกเป้าหมายย่อย พร้อมกับกำหนดเกณฑ์การประเมินและตัวชี้วัดระดับโครงการให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผน และการติดตามประเมินผลการปฏิรูปประเทศของวุฒิสภาต่อไป

๒) การดำเนินการในระยะต่อไป รัฐบาลควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นโครงการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะสอดคล้องกับหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และต้องดำเนินการให้เข้มข้นขึ้น

๓) การรายงานความคืบหน้าของสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรมีข้อสรุปเกี่ยวกับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญที่เกิดขึ้นและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนด้วย

๔) ควรถอดบทเรียนจากโครงการที่ประสบความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผล แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นต้นแบบ Sandbox และขยายผลความสำเร็จไปให้ทั่วประเทศ ทั้งในพื้นที่ส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น พร้อมกับมีข้อเสนอหรือบทวิเคราะห์เกี่ยวกับแผนงานที่จะดำเนินการในอนาคตให้มีทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย

๘.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๗๕.๐๐ ซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับมาก โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๓ มากที่สุด ร้อยละ ๒๙.๘๑ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๒ น้อยที่สุด ร้อยละ ๒๐.๘๖ โดยแบ่งคะแนนตามองค์ประกอบ ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

องค์ประกอบที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ (Big Rock) การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการจัดการ Fake News น้ำหนักร้อยละ ๓๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๒๔.๓๓

องค์ประกอบที่ ๒ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ (Big Rock) การกำกับดูแลสื่อออนไลน์ น้ำหนักร้อยละ ๓๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๒๐.๘๖

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ (Big Rock) การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ น้ำหนักร้อยละ ๔๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ร้อยละ ๒๙.๘๑

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๔๖

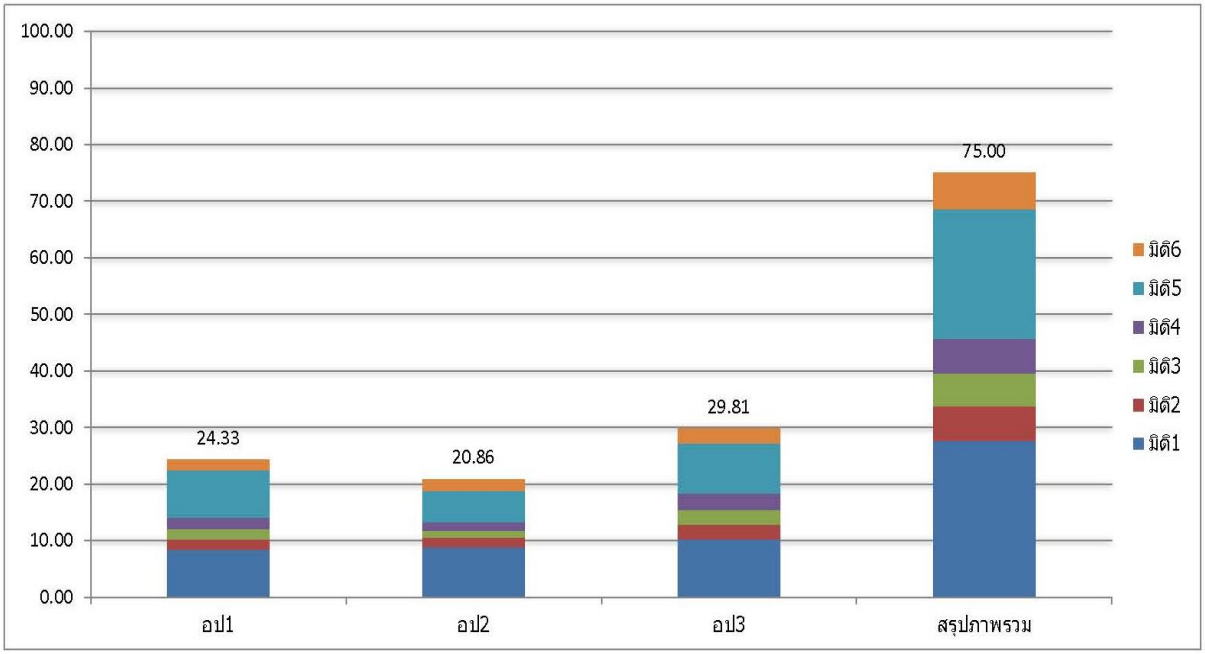

ภาพที่ ๔๖ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

๘.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

ในห้วงเวลา ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ หน่วยผู้รับผิดชอบตามแผนขับเคลื่อนควรเร่งรัดดำเนินการตามแผนต่อไป

๘.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจึงควรให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับประเด็นที่เป็นความท้าทายที่รัฐบาลจะต้องเร่งรัดดำเนินการเพื่อนำสังคมเข้าสู่ความเป็นสังคมยุคดิจิทัลได้อย่างเท่าทัน ซึ่งมีประเด็นที่ควรเร่งรัดดำเนินการ ดังนี้

๑) การขับเคลื่อนและส่งเสริมการใช้งานเน็ตประชารัฐให้มีประสิทธิภาพ

๒) การควบรวมบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และการบริหารโครงข่ายและกิจการดาวเทียม

๓) การจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยดาวเทียมสื่อสารและการดำเนินกิจการในอวกาศ

๔) การดำเนินการตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๕) การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาข่าวปลอม Fake News และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข่าวปลอม พ.ศ. ....

๖) การดำเนินการตามกฎหมายการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จะมีผลใช้บังคับในอนาคต

๗) การจัดทำและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จะส่งเสริมให้เข้าสู่สังคมดิจิทัลได้ทันต่อสถานการณ์

๘) การเร่งรัดการรู้เท่าทันสื่อของประชาชน พร้อมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

๙) แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสังคมมีประเด็นการปฏิรูป จำนวน ๕ ประเด็น ติดตามโครงการ/กิจกรรม จำนวน ๑๔ โครงการ/กิจกรรม จากจำนวนโครงการ/กิจกรรมทั้งหมด ๒๓ โครงการ/กิจกรรม

๙.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมมีความเชื่อมโยงกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๗ โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล ประเด็นที่ ๑๐ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประเด็นที่ ๑๑ ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็นที่ ๑๒ การพัฒนาการเรียนรู้ ประเด็นที่ ๑๕ พลังทางสังคม ประเด็นที่ ๑๖ เศรษฐกิจฐานราก ประเด็นที่ ๑๗ ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม และประเด็นที่ ๒๐ การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ โดยจะเป็นการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๙.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ และการให้ความสำคัญกับการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันอย่างแท้จริงระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีความสำคัญกับการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

๙.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

๑) การให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างชุมชน/ตำบลเข้มแข็งให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ โดยการขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็งด้วยจตุพลัง ประกอบด้วย ท้องที่ ท้องถิ่น ประชาสังคม และหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชน เพื่อให้เกิดการประสานพลังจากภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

๒) ในแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคมระบุเรื่องการให้ความสำคัญกับเรื่องการขยายตัวของความเป็นเมือง (Urbanization) แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าหน่วยงานระดับท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดศักยภาพในการบริหารจัดการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีกระบวนการในการเสริมศักยภาพหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคู่กันไป

๓) การเร่งรัดในการนำร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาโดยเร็ว

๔) รัฐบาลไม่ควรนำร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. .... ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ มารวมกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... ที่มุ่งเน้นเรื่องการส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งองค์กรภาคประชาสังคมในฐานะหุ้นส่วนรัฐในการพัฒนาประเทศ ซึ่งถูกบรรจุอยู่ในแผนปฏิรูปประเทศด้านสังคม ซึ่งมีเจตนารมณ์ต่างกันโดยสิ้นเชิง และจะทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมที่รุนแรงตามมาอีก

๕) การจัดทำระบบฐานข้อมูลของประเทศควรเป็นระบบฐานข้อมูลกลางที่มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และในระดับตำบลควรจัดทำฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายและข้อมูลทางสังคมของตำบลในด้านต่าง ๆ โดยตำบลและเพื่อให้ตำบลได้นำไปใช้ และควรบูรณาการฐานข้อมูลที่องค์กรปกครองท้องถิ่นดำเนินการโดยการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและ สสส. ในรูปแบบการจัดเก็บข้อมูลตำบลด้วยกระบวนการการวิจัยชุมชน (RECAP) และวิธีการการพัฒนาระบบข้อมูลตำบล (TCNAP) กับฐานข้อมูลกลางของประเทศ เช่น TCMAP เป็นต้น

๙.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกมาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๑๔โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๒ โครงการ (ร้อยละ๑๔.๓) และอยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน ๑๒ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ๘๕.๗)

และดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๑ โครงการ (ร้อยละ ๗.๑) ในจำนวนนี้มีโครงการล่าช้าจากการดำเนินการ จำนวน ๑ โครงการ (ร้อยละ ๗.๑)

ส่วนการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องและการบรรลุวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากสถานะโครงการ/กิจกรรม ควรควบรวม จำนวน ๒ โครงการ (ร้อยละ ๑๔.๓) และควรดำเนินการโครงการต่อไป จำนวน ทั้ง ๑๒ โครงการ (ร้อยละ ๘๕.๗)

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๔๗

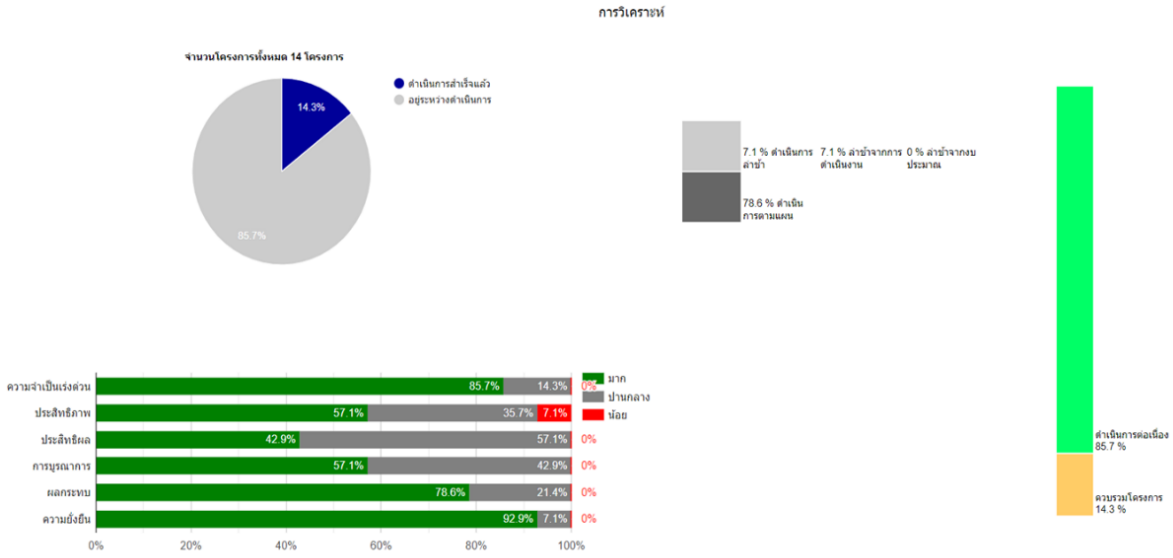

ภาพที่ ๔๗ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ประจำปี ๒๕๖๔

ผลการดำเนินงานในภาพรวมดำเนินการครบตามแผนย่อย มีผลสัมฤทธิ์ ร้อยละ ๘๕.๕๐ ภาพรวมการปฏิรูปประเทศด้านสังคมมีมีแนวโน้มที่จะสำเร็จบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ระดับปานกลาง ในการดำเนินกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งผลให้แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมสำเร็จบรรลุผลตามเป้าหมาย เนื่องจากการจัดทำฐานข้อมูลชุมชน/ตำบล โดยชุมชนได้มีส่วนร่วมจัดการ วิเคราะห์และใช้ข้อมูล และมีหน่วยงานภายนอกหนุนเสริม ทำให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่ตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างตรงเป้า นอกจากนี้แผนปฏิรูปประเทศด้านสังคมจะบรรลุเป้าหมายเมื่อได้ดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔

การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ และกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน ตามลำดับ

๙.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๘๕.๕๐ ซึ่งมีความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๒ มากที่สุด ร้อยละ ๓๓.๖๗ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๕ น้อยที่สุด ร้อยละ ๑๐.๐๐ โดยแบ่งคะแนนตามองค์ประกอบ ดังนี้

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

องค์ประกอบที่ ๑ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ (Big Rock) การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ น้ำหนักร้อยละ ๑๕ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๑.๕๐

องค์ประกอบที่ ๒ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ (Big Rock) ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย น้ำหนักร้อยละ ๓๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๓๓.๖๗

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ (Big Rock) การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๖.๐๐

องค์ประกอบที่ ๔ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔ (Big Rock) การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง น้ำหนักร้อยละ ๒๐ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๔.๓๓

องค์ประกอบที่ ๕ กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ (Big Rock) การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน น้ำหนักร้อยละ ๑๕ มีค่าความสำเร็จร้อยละ ๑๐.๐๐

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๔๘

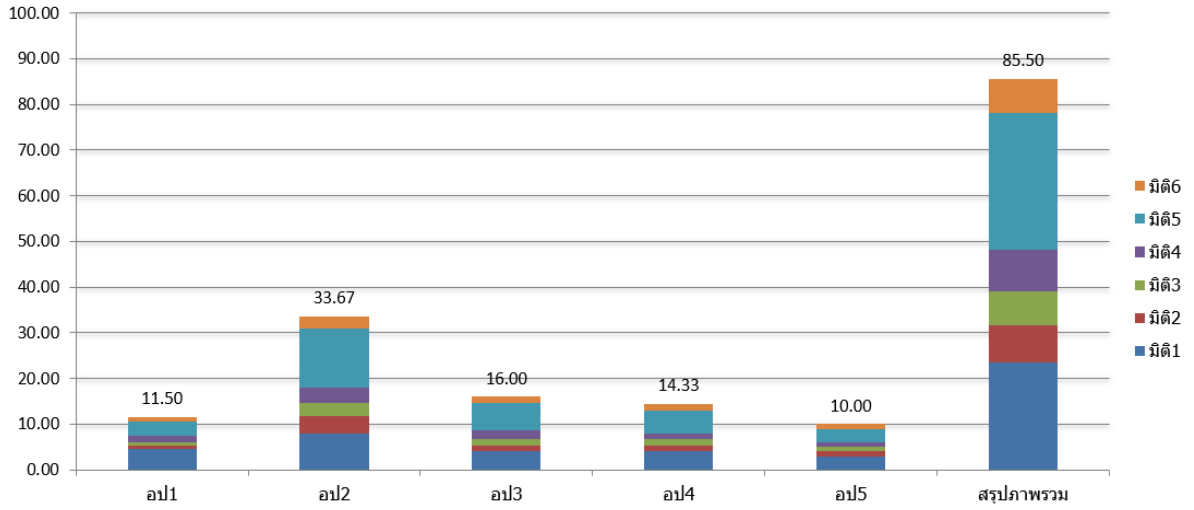

ภาพที่ ๔๘ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสังคม ประจำปี ๒๕๖๔

๙.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปีถัดไป

๑) เสนอแนะให้เร่งรัดกิจกรรมปฏิรูป BIG ROCK และกิจกรรมปฏิรูปเดิมที่สำคัญ ให้เกิดการขับเคลื่อนจริงจัง ให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมตามแผน

๒) ควรติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดในเชิงนโยบาย และคุณภาพของโครงการ กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้มีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด ในเชิงปฏิสัมพันธ์ที่สามารถสื่อสารโต้ตอบระหว่างผู้ที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ดำเนินงาน และติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด (Interactive Monitoring)

๙.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

จากการกำหนดให้มีกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม ยังคงมีบางประเด็นที่ไม่ใช่เรื่องที่สำคัญ ซึ่งการกำหนด Big Rock ควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปเชิงโครงสร้างที่จะส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้การปฏิรูปที่สำคัญเชิงระบบไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณมากนัก การปฏิรูปเกือบทุกเรื่องต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงาน แต่ในความเป็นจริงมีการทำงานร่วมกันน้อยและติดขัดการทำงานตามระบบราชการปกติ

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

๑๐) แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน มี**แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) ติดตามกิจกรรมปฏิรูปจำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป** มีจำนวนกิจกรรมทั้งหมด ๕ กิจกรรมปฏิรูป เลือกติดตามกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป ในส่วนของ**แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับเดิม)** มีจำนวนกิจกรรมทั้งหมด ๑๗ ประเด็นปฏิรูป เลือกติดตามกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๐ ประเด็นปฏิรูป (เนื่องจากประเด็นปฏิรูปที่ ๒ ประเด็นปฏิรูปที่ ๔ ประเด็นปฏิรูปที่ ๕ ประเด็นปฏิรูปที่ ๖ ประเด็นปฏิรูปที่ ๗ ประเด็นปฏิรูปที่ ๘ และประเด็นปฏิรูปที่ ๑๕ ปรับเปลี่ยนเป็นกิจกรรมปฏิรูปตามแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๑๐.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

๑) บทนำ

สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากปัจจัยสำคัญ อาทิ การพัฒนาของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในทุกสาขา ผลกระทบของกระแส Climate Change ที่ส่งผลให้ทุกภาคส่วนต้องมุ่งไปสู่เศรษฐกิจและสังคมสีเขียว การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีชนชั้นกลางและผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น และการเติบโตของเมืองที่ทำให้ใช้ชีวิตแบบสังคมเมืองมากขึ้น ปัจจัยดังกล่าวนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค ภาคธุรกิจต้องเผชิญกับการแข่งขันมากขึ้น ต้องปรับตัวทั้งในด้านการผลิตสินค้าและการให้บริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ผลกระทบดังกล่าวขยายวงกว้างกระทบทุกภาคเศรษฐกิจและสังคม ภาคพลังงานทั่วโลกก็ได้รับผลกระทบจากปัจจัยดังกล่าวเช่นกัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ภาคพลังงานของไทยต้องปรับตัวในการดำเนินการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจะส่งผลให้เกิด

ปัญหาและข้อจำกัดด้านความมั่นคงทางพลังงาน ซึ่งควรพิจารณาคลี่คลายปัญหาโดยเร็ว และต้องเตรียมความพร้อมระบบพลังงานของประเทศ โดยเริ่มตั้งแต่ปฏิรูปวิธีการจัดทำแผนบริหารจัดการพลังงานของประเทศ ปรับปรุงวิธีการจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ (Power Development Plan: PDP) ที่ต้องนำปัจจัยด้านการพัฒนาเทคโนโลยี การสนับสนุนพลังงานทดแทน การอนุรักษ์พลังงาน และแนวทางการพัฒนาโครงสร้างกิจการไฟฟ้าในอนาคต มาร่วมพิจารณาตั้งแต่การจัดทำแผน เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้าของประเทศอย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้เห็นควรนำปิโตรเลียมและปิโตรเคมีมาใช้ในการสร้างความมั่นคงทางพลังงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศไทยในระยะยาวด้วย

๒) เป้าหมาย

ระยะสั้น มุ่งเน้นการปรับปรุงการบริหารจัดการพลังงาน สร้างแผนจัดหาที่ได้รับการยอมรับ ส่งเสริมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน และกำหนดทิศทางการพัฒนาและการลงทุนเทคโนโลยีใหม่ของประเทศเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยสร้างศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service โรงไฟฟ้าที่แท้จริงสร้างศูนย์สารสนทศพลังงานแห่งชาติ ให้รัฐบาลปรับแผนการจัดหาพลังงานใหม่ทั้งไฟฟ้า ก๊าซธรรมชาติและน้ำมัน ศึกษาแนวทางปรับโครงสร้างบริหารกิจการไฟฟ้า และส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเสรีที่ใช้พลังงานทดแทน ศึกษาโอกาสพัฒนาเป็น Regional LNG Trading Hub และศึกษาการริเริ่มการสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ของประเทศจากปิโตรเคมี

ระยะปานกลาง การบริหารจัดการด้านพลังงานมีธรรมาภิบาล มีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานตามแผนการจัดหาที่ปรับปรุงใหม่ กระตุ้นการลงทุนด้านพลังงาน และเพิ่มขีดความสามารถของประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีแนวทางการเสนอพื้นที่ตั้งโรงไฟฟ้าที่ประชาชนเสนอเองเป็นครั้งแรก มีโรงไฟฟ้า สายส่ง ระบบท่อตามแผนลงทุนและจัดหาโครงสร้างพื้นฐาน เกิดการเริ่มสร้างฐานลงทุนใหม่จากปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ อุตสาหกรรมพลังงานทดแทนมีการขยายตัวภายในประเทศตามเป้าหมายของคณะกรรมการระดับประเทศ ลดการผูกขาด สร้างการแข่งขันในทุกกิจการพลังงาน ประชาชนเข้าถึงการใช้พลังงานในราคาที่เป็นธรรม ได้รับคุณภาพและการบริการที่ดีขึ้น จัดทำกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้และสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๓) ผลอันพึงประสงค์

(๑) กิจการพลังงานมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมมากขึ้น ภายใต้กลไกตลาดที่เหมาะสม

(๒) พลังงานของประเทศมีความมั่นคง ปริมาณเพียงพอ ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้ และได้รับการบริการที่มีคุณภาพ ในระดับราคาที่เป็นธรรม

(๓) หน่วยงานภาครัฐมีการใช้พลังงานอย่างรับผิดชอบ ประหยัด คุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการใช้พลังงานสะอาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๔) มีข้อมูลและรายงานสารสนเทศเพื่อการวิเคราะห์และสื่อสารด้านพลังงานเพียงพอที่จะสนับสนุนการวางแผนและเตรียมความพร้อมระบบโครงสร้างพื้นฐาน และเพื่อสนับสนุนการเติบโตของพลังงานทางเลือก รวมทั้งเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่องกับประชาชน

๔) เป้าหมายและตัวชี้วัด

เป้าหมาย : ยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านพลังงานของประเทศ

ตัวชี้วัด (๑) อันดับโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน (Energy infrastructure (International Institute for Management Development : IMD)) ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๔ : อยู่ในกลุ่ม ๑ ใน ๒๕ ของประเทศแรกที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมด ปี ๒๕๖๕ : อยู่ในกลุ่ม ๑ ใน ๒๕ ของประเทศแรกที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมด

ตัวชี้วัด (๒) ค่าความเข้นข้นการใช้พลังงาน (Energy intensity) (พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท) ค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๔ : ๗.๕๐ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท ปี ๒๕๖๕ : ๗.๕๐ พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท

๑๐.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

พลังงานถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อประเทศและประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปตามพฤติกรรมการใช้พลังงานของประชาชนซึ่งเกิดจากสถานการณ์ และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณการใช้พลังงานของประเทศโดยตรง เช่น การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ราคาน้ำมันดิบตลาดโลก ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ ปัญหาปรากฏการณ์เรือนกระจกหรือฝุ่น PM ๒.๕ เป็นต้น

๑๐.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

(๑) ความต้องการใช้ไฟฟ้าในประเทศเพิ่มขึ้นเกินการคาดการณ์ เนื่องจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การปล่อยก๊าซเรือกระจก รวมทั้งการปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานไฟฟ้าในภาคขนส่ง ทำให้ภาคพลังงานของไทยจำเป็นต้องเร่งเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน และเพิ่มปริมาณการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน

(๒) การบริหารจัดการ การปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ เพื่อเพิ่มการแข่งขันและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไฟฟ้าแบบกระจายศูนย์ให้สามารถดำเนินงานร่วมกับการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนนอกระบบ ที่จะขยายมากขึ้นในอนาคต

(๓) การกระจายศูนย์การผลิตพลังงานและโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบรองรับนโยบายพลังงาน และการเปลี่ยนการใช้พลังงานมาเป็นพลังงานไฟฟ้า

๑๐.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดของแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๑๔ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมอยู่ในระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๑๔ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการ/กิจกรรมดังกล่าว อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง ๖ มิติ

การพิจารณาสถานะโครงการ/กิจกรรม อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน จำนวน ๑๒ โครงการ ร้อยละ ๘๕.๗ ทั้งนี้ มีโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการล่าช้าจากการดำเนินงาน จำนวน ๒ โครงการ ร้อยละ ๑๔.๓

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๔๙

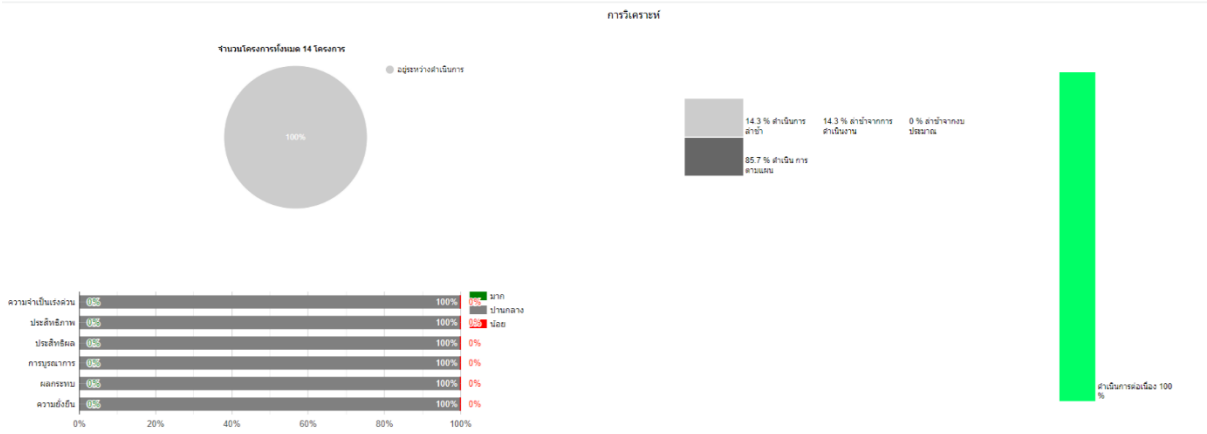

ภาพที่ ๔๙ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) ประจำปี ๒๕๖๔

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดของแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับเดิม) จำนวน ๓๙ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๔ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๑๐.๓) อยู่ในระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๓๕ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๘๙.๗)

การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่า โครงการ/กิจกรรมดังกล่าว อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง ๖ มิติ

การพิจารณาสถานะโครงการ/กิจกรรม อยู่ระหว่างดำเนินการตามแผน จำนวน ๓๕ โครงการ/กิจกรรม ๖๖.๗ ทั้งนี้ มีโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการล่าช้าจากการดำเนินงาน จำนวน ๙ โครงการ/กิจกรรม ร้อยละ ๒๓.๑

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๕๐

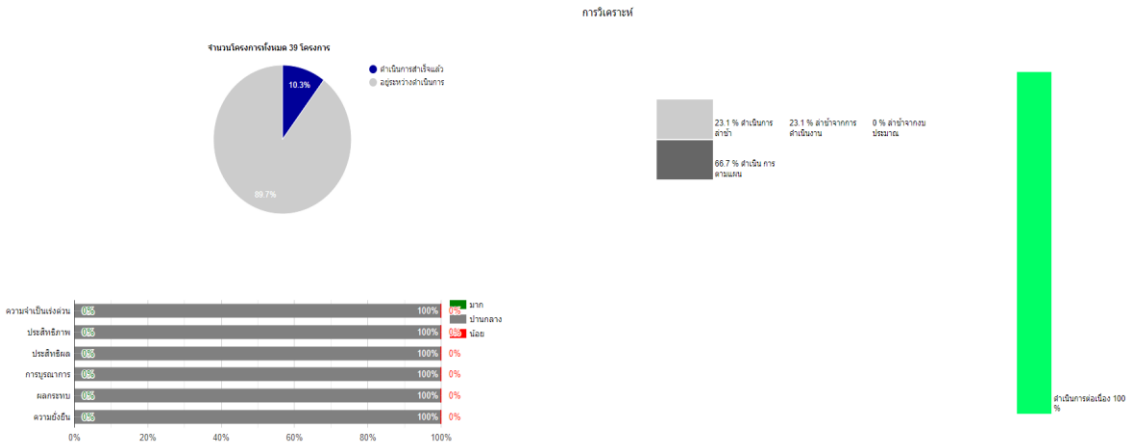

ภาพที่ ๕๐ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน (ฉบับเดิม) ประจำปี ๒๕๖๔

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑ ศูนย์อนุมัติเบ็ดเสร็จ One Stop Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับปานกลาง มีความคืบหน้าคือ**

๑) การจัดทำกฎหมายลำดับรองเพื่อการอนุญาตแบบ OSS รองรับการปลดใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ร.ง.๔) (ลำดับที่ ๘๘) แล้วเสร็จ จำนวน ๓ ฉบับ

๒) การจัดทำ MOU จำนวน ๒ ฉบับ (๑) MOU ระหว่าง กกพ. และกระทรวงมหาดไทย (มท.) เรื่อง แนวทางและขั้นตอนการอนุญาตปลูกสร้างอาคารและการอื่นเพื่อประกอบกิจการพลังงาน ซึ่ง MOU ระหว่าง กกพ. กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) เรื่องการกำกับดูแลสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย และการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงไฟฟ้าแล้วเสร็จ พบว่าการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด เนื่องจาก ทส. ได้ตอบยืนยันร่าง MOU แล้ว แต่ อก. มีหนังสือแจ้งสำนักงาน กกพ. เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ ว่าเห็นสมควรรอให้กฎกระทรวงยกเลิกประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ ๘๘ มีผลบังคับใช้ หรืออย่างน้อยควรให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการของร่างกฎกระทรวงก่อน จึงดำเนินการจัดทำ MOU ดังกล่าว

๓) การพัฒนาระบบการอนุญาต Online สำหรับกิจการผลิตไฟฟ้าทุกประเภทเชื้อเพลิง/ระบบจำหน่ายไฟฟ้า/จำหน่ายไฟฟ้า ซึ่งรวมถึงกิจการ EV Charging Station ให้มีทั้งระบบบน PC และบน Smart Phone ผ่าน Application โดยเริ่มเปิดใช้งานตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔

๔) อยู่ระหว่างการจัดทำการประเมินสัมฤทธิ์ มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๕) กำหนดมาตรฐาน แนวทางปฏิบัติและระบบ KPI ติดตามประเมินผลเพื่อการตรวจประเมินโรงไฟฟ้าทั้งก่อนและหลังการกำหนดจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบ (COD) สำนักงาน กกพ. อยู่ระหว่างทบทวนปรับปรุงระเบียบมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย การจัดทำรายงานประมวลหลักการปฏิบัติ (CoP Report) และรายงานผลการปฏิบัติตามประมวลหลักการปฏิบัติ (CoP Monitoring Report) และพัฒนาระบบตรวจติดตามการประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าด้วยดิจิทัล (E-Post Licensing Scheme) ทางด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

๖) การกำหนดมาตรฐานแนวทางปฏิบัติงาน และระบบ KPI ติดตามประเมินผล กฟน. กฟภ. ในการอำนวยความสะดวกในการเชื่อมต่อโครงข่ายไฟฟ้าหรือจ่ายไฟฟ้าเข้าระบบเชิงพาณิชย์ สำนักงาน กกพ. อยู่ระหว่างการหารือแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันและพิจารณาพัฒนาระบบเพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลกับ กฟน.

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (สำนักงาน กกพ.)

๑) ควรเร่งรัดและติดตามผลการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ตามหนังสือลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔) เพื่อพิจารณาและกำหนดแนวทางการสนับสนุนขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดทำ MOU กับกระทรวงอุตสาหกรรมเกี่ยวกับกฎกระทรวงยกเลิกประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ ๘๘ ต่อไป

๒) ควรเร่งรัดการจัดทำการประเมินสัมฤทธิ์และแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อจะได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. .... ให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕

๓) ควรเร่งจัดทำกฎหมายลำดับรองหรือระเบียบกรรมการกำกับกิจการพลังงานฯ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับกระบวนการอนุมัติ/การอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้าและกิจการก๊าซธรรมชาติเพื่อรองรับการอนุญาตแบบ OSS

๔) ควรเร่งรัดการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดพลังงานควบคุม พ.ศ. .... เกี่ยวกับการยกเลิกการผลิตไฟฟ้าที่เชื่อมโยงกับระบบโครงข่ายไม่เป็นพลังงานควบคุมของกรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) เพื่อรองรับการอนุญาตแบบ OSS

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับปานกลาง** และมี**ความคืบหน้าคือ**

๑) การเชื่อมโยงข้อมูลด้านไฟฟ้าจากการไฟฟ้าทั้ง ๓ แห่ง ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และการไฟฟ้านครหลวง โดยในปัจจุบันการไฟฟ้าได้เชื่อมโยงชุดข้อมูลสาธารณะ (Public Data) ที่มีความพร้อมในการเผยแพร่มายัง สนพ. จำนวน ๑๒ ชุดข้อมูล

๒) การเตรียมความพร้อมในการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานรัฐอื่น ๆ อยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ และมิติด้านข้อมูลรวมถึงการเชื่อมโยงและเข้าถึงข้อมูลจะดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics)

๓) การขอรับการจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ ๒๕๖๕ สนพ. ได้ขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ฯ จำนวนทั้งสิ้น ๔ โครงการ โดยมี ๓ โครงการที่ไม่ได้/ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการ ได้แก่ (๑) โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) (อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาจัดสรรงบประมาณจากกองทุนพัฒนาไฟฟ้า) (๒) ค่าจ้างเหมาบริการบุคคลเพื่อปฏิบัติงานในศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี ๒๕๖๕ สนพ. ได้ดำเนินการเสนอขอรับการจัดสรรผู้รับทุนรัฐบาลในสาขาที่ต้องการจากสำนักงาน ก.พ.) และ (๓) โครงการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ (ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี ๒๕๖๕ ซึ่ง สนพ. ได้กำหนดแผนการขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวภายในปี ๒๕๖๗)

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ

เจตนารมณ์ของการจัดตั้งศูนย์สารสนเทศพลังงาน คือ การนำเสนอข้อมูลด้านพลังงานที่ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน เพื่อลดความขัดแย้งทางสังคมของประชาชนและสามารถตรวจสอบข้อมูลด้านพลังงานหรือสถานการณ์ด้านพลังงานของประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลด้านพลังงานจะต้องเป็นข้อมูลที่ไม่ผ่านการวิเคราะห์หรือการกลั่นกรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะเป็นข้อมูลตามสถานการณ์ปัจจุบัน (Real Time) ด้านพลังงานของประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

กระทรวงพลังงานและสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ควรเร่งดำเนินการดังนี้

๑) ด้านบุคคลากร ควรเร่งจ้างที่ปรึกษา หรือการเสนอขอการจัดสรรผู้รับทุนรัฐบาลในสาขาที่ต้องการ เช่น Data Science หรือ Data Engineer เป็นต้น จากสำนักงาน ก.พ. หรือโครงการทุนอื่น ๆ ของภาครัฐควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะของบุคลากรด้านข้อมูลและดิจิทัล เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์สารสนเทศฯ ต่อไปในอนาคต

๒) ด้านการเชื่อมโยงข้อมูล ควรปรับแก้ไขกฎหมาย กฎหรือระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านพลังงานระหว่างหน่วยงานภายนอกกับศูนย์สารสนเทศฯ โดยในระยะแรก ควรจะจัดทำบันทึกตกลงความร่วมมือ (MOU) ว่าด้วยการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านพลังงานกับเจ้าของข้อมูลในส่วนที่เป็นข้อมูลเฉพาะเจาะจง หรือมีความอ่อนไหว หรือมีข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย

๓) ด้านงบประมาณ ควรเร่งขอจัดสรรงบประมาณจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือจากแหล่งเงินประมาณอื่น เช่น กองทุนพัฒนาไฟฟ้าสำหรับโครงการสำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของศูนย์สารสนเทศฯ ที่กำหนดให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับน้อย** โดยเฉพาะกิจกรรมที่ ๑ การจัดทำระเบียบตามแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้กำหนดห้วงระยะเวลาให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแนวทางและขั้นตอนด้านการใช้งบประมาณและการจัดจ้างเพื่อส่งเสริมการใช้มาตรการธุรกิจบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ภายในปี ๒๕๖๔ และมอบหมายให้หน่วยงานภาครัฐแต่ละกระทรวงจัดทำโครงการนำร่องให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕ ความคืบหน้าปัจจุบัน คือ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) อยู่ระหว่างการจัดทำ (๑) ร่างประกาศหรือระเบียบกฎกระทรวงพลังงานว่าด้วยการนำรูปแบบธุรกิจ ESCO มาใช้กับภาครัฐ (๒) ร่างแนวปฏิบัติของสำนักงบประมาณเพื่อจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการตั้งงบผูกพันสำหรับ ESCO ภาครัฐ และ (๓) ร่างแนวทางปฏิบัติและร่างสัญญาจัดจ้างมาตรฐานกลางของกรมบัญชีกลางว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ESCO ซึ่งยังไม่ได้เสนอ ครม. เพื่อพิจารณา

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ ควรเร่งรัดให้กระทรวงพลังงาน โดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงาน สำนักงบประมาณ และกรมบัญชีกลาง เร่งพิจารณาทบทวนร่างระเบียบที่เกี่ยวข้องข้างต้นเพื่อให้ได้ข้อยุติที่ชัดเจนแล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ ๔ เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve)

๑) การดำเนินงานในพื้นที่ภาคตะวันออก ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สามารถดำเนินการได้ทันที เนื่องจากมีความได้เปรียบจากโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการดำเนินงานจึงควรเร่งนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ของประเทศ เช่น การพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมในอ่าวไทยเพื่อจัดหาวัตถุดิบที่มีต้นทุนต่ำ มากกว่าการพึ่งพาการนำเข้าจากต่างประเทศ เนื่องจากในสถานการณ์ด้านพลังงานที่กำลังเผชิญอยู่ การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีระยะที่ ๔ จะสามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรเร่งรัดการดำเนินงานในพื้นที่อื่นที่มีศักยภาพไปพร้อมกับการพัฒฯพื้นที่ภาคตะวันออก เนื่องจาก

การดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน หากเนิ่นช้าก็จะส่งผลให้โครงการสำเร็จได้ยากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานในพื้นที่อื่นที่มีศักยภาพ ควรเร่งดำเนินงานกับหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบในพื้นที่ เพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาในการจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ให้มีความชัดเจน

๒) เร่งรัดมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้กับผู้ประกอบการรายเดิมที่ปรับเปลี่ยนนโยบายการผลิตให้เข้าข่ายอุตสาหกรรมปิโตรเคมีระยะที่ ๔ และสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีความสนในการลงทุนเพื่อเป็นการสร้างงานและมีการถ่ายโอนเทคโนโลยีให้กับประเทศ

๓) การพัฒนาคลัสเตอร์อุตสาหกรรมที่เชื่อมโยงปิโตรเลียมและปิโตรเคมีกับการเกษตร แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี (Petrochemicals) (๒) ผลิตภัณฑ์เคมีเสริม (Auxiliary chemicals) และ (๓) ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ (Bio-based Products) ควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรให้เหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาผลกระทบจากการส่งเสริมพืชพลังงานจนกระทบต่อพืชที่นำมาใช้บริโภค

กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕ ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน

เป้าหมายย่อยที่ ๒ (MS2) ส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันและปฏิรูปโครงสร้างการบริหารกิจการไฟฟ้า

ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในกิจกรรมย่อยที่ ๒ ส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันและการปฏิรูปโครงสร้างการบริหารกิจการไฟฟ้านั้น หากได้ดำเนินการตามตัวชี้วัดแล้วเสร็จทุกตัวน่าจะยังไม่บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการเพื่อเพิ่มการแข่งขันในกิจการไฟฟ้าได้ เนื่องจากโครงสร้างกิจการไฟฟ้าปัจจุบันเป็นการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับซื้อรายเดียว (Enhanced Single Buyer Model : ESB) และประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่องหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำข้อกำหนดการเปิดให้ใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม พ.ศ. .... (ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการดำเนินการ) นี้จะใช้ในลักษณะ ERC Sand Box เท่านั้นยังไม่สามารถใช้ในพื้นที่ทั่วไปได้จนกว่าการนำร่องรู้ผลแล้ว นำมาศึกษาเปรียบเทียบกับ ESB แล้ว และรัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งต้องยกเลิกโครงสร้างกิจการไฟฟ้า ESB และเปลี่ยนโครงสร้างกิจการไฟฟ้าที่เหมาะสมต่อการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขัน

เป้าหมายย่อยที่ ๓ (MS3) ส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในธุรกิจก๊าซธรรมชาติ

๑) ในช่วงปี ๒๕๖๔ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมด้านเทคนิค (JTC) ไทย-กัมพูชา (ฝ่ายไทย) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ที่ไทย -กัมพูชาอ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน และเพื่อดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยพื้นที่ที่ไทย-กัมพูชาอ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน (MOU 2544) โดยคณะกรรมการร่วมด้าน

เทคนิคที่ได้มีการตั้งขึ้นประกอบด้วยคณะทำงานไทย-กัมพูชาว่าด้วยการแบ่งเขตทางทะเล ซึ่งอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะทำงาน และคณะทำงานไทย-กัมพูชา เกี่ยวกับระบอบพัฒนาร่วม ซึ่งอธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเป็นหัวหน้าคณะทำงาน โดยควรเร่งรัดให้มีการพัฒนาแหล่งพื้นที่อ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน ไทย-กัมพูชา เพื่อความมั่นคงทางพลังงาน โดยเฉพาะในช่วงที่มีภาวะวิกฤตด้านราคาพลังงาน หากสามารถนำเอาทรัพยากรในพื้นที่ขึ้นมาใช้ประโยชน์ก็จะส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ส่งผลให้ต้นทุนด้านพลังงานลดต่ำลง นอกจากนั้นความมั่นคงทางพลังงานปิโตรเลียมจากแหล่งดังกล่าวยังเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ซึ่งในช่วงเวลาปัจจุบันนับว่ามีความเหมาะสมในการพัฒนาพื้นที่อ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน ไทย-กัมพูชา เพราะอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของประเทศไทยมีศักยภาพและองค์ความรู้ในการพัฒนามากกว่าประเทศใกล้เคียง หากประเทศที่มีพื้นที่อ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อนมีการพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี การเจรจาเพื่อการพัฒนาร่วมจะมีความยุ่งยากในการเจรจามากขึ้น เนื่องจากแต่ละฝ่ายก็มีความจำเป็นต้องใช้ปิโตรเลียมเพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐโดยกระทรวงพลังงานเป็นหน่วยงานหลักและภาคเอกชน ควรร่วมกันบูรณาการเพื่อพัฒนาแหล่งพื้นที่ดังกล่าวให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเพื่อให้เกิดการปฏิรูปด้านพลังงานอย่างแท้จริงสร้างความมั่นคงทางพลังงานและเสริมสร้างศักยภาพด้านการแข่งขันของประเทศให้มีอยู่ในระดับสากล

๒) MS3.2 การจัดหาก๊าซธรรมชาติให้มีความต่อเนื่องและไม่เกิดการหยุดชะงัก สำหรับกรณีการเปลี่ยนผ่านจากผู้รับสัมปทานรายเดิมไปสู่ผู้รับสัญญารายใหม่ในระบบแบ่งปันผลผลิต ในพื้นที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเลอ่าวไทย แปลง G1/61 และ G2/61 ควรมีการเร่งดำเนินการศึกษาต้นแบบทางเศรษฐศาสตร์ในการพิจารณาใช้สิทธิรัฐร่วมลงทุน เพื่อเป็นการพัฒนาแหล่งปิโตรเลียม ตลอดจนเป็นการเตรียมความพร้อมในการร่วมพัฒนาแหล่งพื้นที่อ้างสิทธิไหล่ทวีปทับซ้อน – ไทยกัมพูชา รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานแหล่งปิโตรเลียมอื่น ๆ ที่ใกล้สิ้นสุดระยะเวลาสัมปทาน

๓) การพิจารณาใช้สิทธิรัฐร่วมลงทุน ในพื้นที่ G1/61 และ G2/61

(๓.๑) การดำเนินงานตามหลักการรัฐร่วมลงทุน (State Participation) ยังคงต้องมีการดำเนินงาน ทั้งนี้ ในลำดับแรก ชธ. อาจออกประกาศเชิญชวนให้หน่วยงานหรือบริษัทที่สนใจส่งข้อเสนอเข้าร่วมลงทุน ควบคู่กับการศึกษาการเข้าร่วมลงทุน ๔.๑ โดยควรมีครบชัดเจนว่าปัจจุบันกระทรวงพลังงานยังคงมีนโยบายหรือแผนงานการใช้สิทธิร่วมลงทุนหรือไม่ในแปลง G1/61 แปลง G2/61 เนื่องจากมีผลการศึกษาความคุ้มค่าเชิงเศรษฐศาสตร์ประกอบการพิจารณาการดำเนินงานแต่อย่างใด

(๓.๒) การพิจารณาถึงประเด็นความเสี่ยงในการลงทุน เห็นว่าการลงทุนในแหล่งที่มีการผลิตในเชิงพาณิชย์แล้ว ย่อมมีความเสี่ยงต่ำประกอบกับต้นทุนการดำเนินงานในพื้นที่ที่มีการผลิตมาก่อนเช่น ใน G1/61 ไม่มีต้นทุนในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นแหล่งผลิตในเชิงพาณิชย์สามารถพัฒนาเพื่อผลิตปิโตรเลียมได้ เพียงแต่ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ไม่ต้องลงทุนมาก ทั้งนี้ หากในแหล่งที่ไม่มี

ความคุ้มค่าก็สามารถเลือกไม่เข้าร่วมลงทุนได้ และในช่วงการสำรวจยังคงเป็นภาระหน้าที่การลงทุนของผู้รับสัญญา หากพบปิโตรเลียมที่สามารถผลิตได้ในเชิงพาณิชย์ รัฐจึงเข้าร่วมลงทุน

(๓.๓) การดำเนินงานในแหล่งเอราวัณ นั้น ปตท.สผ. ร่วมทุนกับบริษัท มูบาดาลา ปิโตรเลียม (ประเทศไทย) จำกัด (ในสัดส่วนการลงทุนร้อยละ ๖๐ และร้อยละ ๔๐ ตามลำดับ) คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของการลงทุน โดยรัฐใช้สิทธิร่วมลงทุนไม่เกินร้อยละ ๒๕ อย่างไรก็ตามหากรัฐไม่เข้าใช้สิทธิร่วมลงทุนดังกล่าว สัดส่วนการลงทุนที่เหลืออยู่ร้อยละ ๒๕ นั้น ผลประโยชน์ย่อมตกเป็นของผู้รับสัญญาไปโดยปริยายซึ่งการร่วมลงทุนของผู้รับสัญญามีสัดส่วนการร่วมทุนกับบริษัทต่างชาติรวมอยู่ด้วย ไม่ใช่บริษัทของประเทศไทยโดยสิ้นเชิง

๔) การดำเนินงานตามสัญญาแบ่งปันผลผลิต กรณีการบริหารจัดการปิโตรเลียมในสัดส่วนที่เป็นของรัฐ ซึ่ง ชธ. ได้ให้ข้อมูลว่า การดำเนินงานอยู่ภายใต้หลักการขายร่วมกัน ควรมีการเปิดเผยสัญญาให้มีการรับทราบ และการกำหนดข้อผูกพันในสัญญาตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงเป็นการร่างขึ้นภายหลังจากการประมูลได้รับทราบผลการประมูลแล้ว ควรมีการจัดทำร่างสัญญาที่มีการพัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพในการดำเนินการ อีกทั้งในช่วงที่ผู้รับสัญญาเป็นบริษัทของประเทศไทยจึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมนี้ในการทดลองเชิงปฏิบัติการต่าง ๆ ได้อย่างเต็มรูปแบบ เพื่อพัฒนาไปสู่การร่วมลงทุนหรือการเป็นคู่สัญญากับบริษัทต่างชาติในอนาคต อย่างไรก็ตาม การบริหารจัดการปิโตรเลียมในสัดส่วนที่รัฐเข้าไปใช้สิทธิร่วมลงทุน ก็ยังไม่พบว่ามีข้อกำหนดในการบริหารจัดการที่ชัดเจน เนื่องจากไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลจากสัญญาที่มีการลงนาม

๕) การกำหนดโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานของประเทศ ควรมีการกำหนดแผนในภาพรวมทั้งหมด เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนที่มีความสนใจและมีศักยภาพในการดำเนินการสามารถยื่นข้อเสนอต่อรัฐเพื่อเข้าร่วมลงทุนในรูปแบบการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (PPP) เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ภาครัฐในการเปิดให้เข้าใช้งาน

๖) จากสถานการณ์ปัจจุบันที่ราคาก๊าซธรรมชาติมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น ทั้งจากสถานการณ์ด้านพลังงาน และการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่มีการใช้พลังงานมากขึ้น ควรพิจารณาสัดส่วนการใช้เชื้อเพลิงให้มีความเหมาะสม เช่น กำหนดสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าเป็นหลัก แทนการนำถ่านหินมาใช้ประโยชน์ ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีกักเก็บคาร์บอนเพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

๗) การดำเนินงานในสร้างโอกาสให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการ ซื้อ-ขาย LNG ของภูมิภาค (Regional LNG Trading Hub)

๗.๑) การดำเนินงานยังคงเป็นการทดลองดำเนินงานที่อยู่ในวงจำกัดของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งผู้ประกอบการรายย่อยที่มีความสนใจยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการทดลองการดำเนินงาน รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานในการรองรับโครงการอยู่ในช่วงที่มีการปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์การเข้าใช้งานให้รองรับ

การเป็นศูนย์กลางการค้า LNG ในภูมิภาค ซึ่งยังคงต้องมีการทดสอบการดำเนินงานตามกฎเกณฑ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่การสร้างบรรยากาศในการลงทุนของผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศให้เข้ามาใช้บริการ ซึ่งการทดลองการใช้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ยังมีเพียง shipper ที่มีจำนวนเพียง ๘ ราย ในการเข้าใช้งาน

๗.๒) การดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นลักษณะของการเก็งกำไรในช่วงที่ก๊าซ LNG ในตลาดโลกมีราคาต่ำเท่านั้น ซึ่งการดำเนินงานในลักษะดังกล่าว ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างยั่งยืนให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นใน Hub ที่ต้องเน้นในส่วนของการเข้าใช้งานโครงสร้างพื้นฐานสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างแท้จริง

๘) ในช่วงใกล้สิ้นสุดระยะเวลาสัมปทาน คณะกรรมาธิการได้หารือร่วมกับผู้แทนจากกระทรวงพลังงาน ผู้ประกอบการในส่วนที่เกี่ยวข้องก็ได้รับข้อมูลว่า สามารถดำเนินการจัดหาก๊าซให้เพียงพอ ในช่วงการเปลี่ยนผ่านจากผู้รับสัมปทานรายเดิมไปสู่ผู้รับสัญญารายใหม่ โดยไม่ให้กระทบต่อเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า ซึ่งคณะกรรมาธิการมีข้อสังเกตที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาข้อพิพาทที่เกิดขึ้นกรณีค่ารื้อถอนสิ่งติดตั้งที่ใช้ในการผลิตปิโตรเลียม ที่รัฐทำการรับโอนจากผู้รับสัมปทาน มีแนวทางการจัดการข้อพิพาทอยู่ในขั้นตอนใด เพราะไม่มีการให้ข้อมูลต่อสาธารณะ และการเข้าพื้นที่เพื่อเตรียมการผลิตที่ล่าช้า จะส่งผลต่อกำลังการผลิตก๊าซ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็ให้ข้อมูลว่ามีการจัดหาก๊าซจากแหล่งอื่น ๆ มาทดแทนกำลังการผลิตที่ลดลง แต่ในช่วงที่ LNG ในตลาดมีราคาสูง ส่งผลให้เกิดต้นทุนในการผลิตไฟฟ้าที่สูงขึ้น การดำเนินการที่ส่งผลดังกล่าวควรมีการให้ข้อมูลชัดเจนต่อสาธารณะ ถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๙) กรณีการเปิดเผยข้อมูลในสัญญา ซึ่งมีการให้เหตุผลว่าไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดในสัญญาจะทำการเปิดเผยก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายนั้น กระทรวงพลังงานในฐานะคู่สัญญาและผู้เก็บรักษาข้อมูล ควรพิจารณาประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลักเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถติดตามข้อมูลและรับทราบปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ การปฏิรูปองค์กรด้านพลังงาน

๑) กิจกรรมที่ ๑ การจัดตั้งกองบริหารสัญญา

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ

๑) การดำเนินงานในส่วนของปรับบทบาทและโครงสร้างองค์กรด้านพลังงานเพื่อรองรับการปฏิรูปยังคงเป็นการกำหนดโครงสร้างองค์กรเป็นการภายในของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติที่จัดตั้งขึ้นโดยอยู่ระหว่างการทดลองการดำเนินงาน ซึ่งหน่วยงานใหม่ที่จัดตั้งขึ้นควรพิจารณาการดำเนินงานที่ครอบคลุมระบบการบริหารจัดการปิโตรเลียมได้ทั้งสามระบบ เพื่อให้แนวทางการดำเนินงานเป็นไป

ในแนวทางเดียวกัน ตลอดจนสามารถบริหารจัดการปิโตรเลียมในสัดส่วนที่เป็นของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับประโยชน์สูงสุด มีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน

๒) การพิจารณาใช้สิทธิรัฐร่วมลงทุน เห็นว่ากรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เป็นหน่วยงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการดำเนินงานด้านสำรวจและผลิตปิโตรเลียม ตลอดจนเข้าร่วมมีการลงทุนด้านข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินงานมากกว่าหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ จึงเห็นว่าการใช้สิทธิร่วมลงทุนจากกระทรวงพลังงานนั้น โดยกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติควรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

๒) กิจกรรมที่ ๒ สร้างกติกา (Code of Conduct) เพื่อกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยนโยบาย-กำกับ-ปฏิบัติ

มีแนวโน้มการบรรลุเป้าหมาย**ระดับมาก** และ**มีความคืบหน้าคือ** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานให้ความเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ Code of Conduct กำหนดขอบเขตภารกิจของหน่วยนโยบาย กำกับ และปฏิบัติ โดยมีการแจ้งเวียนบันทึกที่รัฐมนตรีลงนามเห็นชอบให้แต่ละหน่วยงานถือปฏิบัติ และเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการ CoC ได้มีการประชุมเพื่อสรุปแนวทางการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานในกำกับเพื่อไม่ให้เกิดความทับซ้อน เช่น การบริหารจัดการการนำเข้า LNG และราคา Pool Gas เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ กระทรวงพลังงานและสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ควรกำหนดการติดตามประเมินผล (KPI) การดำเนินการและปัญหาอุปสรรคการดำเนินการตามกติกา (Code of Conduct) อย่างต่อเนื่อง

๓) กิจกรรมที่ ๓ ปรับลดระยะเวลาการอนุมัติ/อนุญาต

มีแนวโน้มการบรรลุเป้าหมาย**ระดับมาก** และ**มีความคืบหน้าคือ**

- มีพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดขั้นตอนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) และการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Environmental Impact Assessment: EHIA) ในการพิจารณาพื้นที่โรงไฟฟ้าโดยประชาชน

- การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment : SEA) ให้หน่วยงานเจ้าภาพหรือหน่วยงานดำเนินโครงการเป็นผู้จัดทำ

- เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๔ กระทรวงพลังงาน ได้นำเสนอผลการศึกษาต่อคณะกรรมการปฏิรูปฯ รับทราบและมีมติให้กระทรวงพลังงานแจ้งผลสำเร็จการดำเนินการต่อไป

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ กระทรวงพลังงานได้**แจ้งผลสำเร็จ**ไปยังคณะกรรมการปฏิรูปด้านพลังงาน และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช) แล้ว

ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ ปฏิรูปการสร้างธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับปานกลาง** และ**มีความคืบหน้าคือ** การรับสมัครกรรมการภาคประชาสังคม (ขยาย ๒ รอบ หมดเขต ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔) ซึ่งมีผู้สมัครจำนวน ๖ คน ไม่ครบองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้กลุ่มละ ๓ คน คือ กลุ่มผู้ผลิต/ผู้จำหน่าย กลุ่มผู้ใช้/ผู้บริโภค และกลุ่มวิชาการ) โดยนำเสนอผลต่อคณะกรรมการปฏิรูปฯ รับทราบและกระทรวงพลังงานขยายเวลารับสมัครกรรมการภาคประชาสังคม ครั้งที่ ๓ (ปิดรับสมัครเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๕)

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ

๑) ควรเร่งรับสมัครกรรมการภาคประชาสังคมให้ได้จำนวนครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ เพื่อให้มีกรรมการภาคประชาสังคมเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลในการจัดทำโครงการด้านพลังงานต่าง ๆ

๒) กรณีไม่มีผู้เข้ารับสมัครเป็นกรรมการภาคประชาสังคมให้ได้จำนวนครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ กระทรวงพลังงานและคณะกรรมการปฏิรูปฯ ควรจะปรับแก้ไขหลักเกณฑ์หรือสัดส่วนองค์ประกอบให้เหมาะสมกับสถานการณ์พลังงานของประเทศได้

ประเด็นปฏิรูปที่ ๙ ระบบบริหารจัดการเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็ว สำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวล

กิจกรรมที่ ๒ กำหนดพื้นที่สำหรับปลูกไม้โตเร็ว (ระยะแรกพิจารณาพื้นที่ปลูกใกล้โรงไฟฟ้าเดิมที่มีเชื้อเพลิงไม่เพียงพอก่อน) และกิจกรรมที่ ๖ กำหนดมาตรฐานและราคากลางของเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็ว

มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับน้อย** โดยเฉพาะกิจกรรมที่ ๒ กำหนดพื้นที่สำหรับปลูกไม้โตเร็ว (ระยะแรกพิจารณาพื้นที่ปลูกใกล้โรงไฟฟ้าเดิมที่มีเชื้อเพลิงไม่เพียงพอก่อน) กิจกรรมที่ ๖ กำหนดมาตรฐานและราคากลางของเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็ว และกิจกรรมที่ ๗ ออกมาตรการและระเบียบเพื่อสนับสนุนให้โรงไฟฟ้าแบบ Non-Firm เปลี่ยนไปจ่ายไฟฟ้าแบบ Firm ซึ่งตามแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (เดิม) กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดให้มีพื้นที่ที่เหมาะสมและมีความพร้อมในการส่งเสริมให้ปลูกไม้โตเร็วให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๒ กำหนดให้มีมาตรฐานเชื้อเพลิงและตลาดกลางเชื้อเพลิงชีวมวลภายในปี ๒๕๖๓ และกำหนดให้ออกมาตรการและระเบียบเพื่อสนับสนุนให้โรงไฟฟ้าแบบ Non-Firm เปลี่ยนไปจ่ายไฟฟ้าแบบ Firm แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๒ แต่ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐอยู่ระหว่างการดำเนินการ ถือว่าล่าช้ากว่าแผนฯ มาก

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดพิจารณากำหนดพื้นที่สำหรับปลูกไม้โตเร็ว โดยในระยะแรกควรต้องพิจารณาพื้นที่ปลูกใกล้โรงไฟฟ้าเดิมที่มีเชื้อเพลิงไม่เพียงพอก่อน และควรเร่งจัดทำมาตรฐานและราคากลางของเชื้อเพลิงชีวมวลให้เป็นมาตรฐานกลาง รวมทั้งควรกำหนด/ระบุให้ชัดเจนเกี่ยวกับพันธุ์ไม้โตเร็วที่เหมาะสมสำหรับส่งเสริมและสนับสนุน

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ แนวทางส่งเสริมและขจัดอุปสรรคในการนำขยะมูลฝอยไปเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า

เนื่องจาก มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับมาก** โดยกระทรวงมหาดไทยได้มีการกำหนดระเบียบ/แนวทางเบื้องต้นเกี่ยวกับการคัดแยกขยะไว้ในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้วเสร็จตามแผน และได้พิจารณาเห็นชอบแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” สำหรับใช้เป็นกรอบและทิศทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนด้วย แต่การบังคับใช้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน อปท. อาจต้องใช้ระยะเวลาในการปรับใช้กฎหมายพอสมควร

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ กระทรวงมหาดไทย ควรเร่งรัดการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มพื้นที่เร่งด่วนที่มีศักยภาพในการนำขยะเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้าให้มีความชัดเจน และควรพิจารณาแนวทางการลดขั้นตอนการคัดเลือกเอกชนเพื่อเข้าลงทุนในโครงการพลังงานขยะ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๑ ออกระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรี

กิจกรรมที่ ๑ – ๕ มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับน้อย** และมีความคืบหน้า คือ คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ได้มีการประชุม ครั้งที่ ๔๗/๒๕๖๒ (ครั้งที่ ๖๐๙) โดยได้พิจารณาระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรีแล้ว เห็นว่าการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ยังไม่มีความชัดเจนของภาคนโยบาย จึงอาจไม่สอดคล้องกับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าของประเทศไทยในปัจจุบัน จึงควรมีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจนก่อน ซึ่งถือว่าล่าช้ากว่าแผนมาก

ข้อเสนอแนะเร่งรัดสำคัญคือ สำนักงาน กกพ. ควรเร่งรัดดำเนินการเสนอเรื่องการส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์รูฟอย่างเสรี ต่อคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน และสามารถดำเนินการออกระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไปได้ รวมทั้งประสานและสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงานอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๒ ปฏิรูปโครงสร้างพลังงานภาคขนส่ง ระยะ ๒๐ ปี

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ

๑) การปรับลดสัดส่วนการผสมเชื้อเพลิงชีวภาพให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสภาวการณ์ราคาทั้งในส่วนเชื้อเพลิงจากฟอสซิลและเชื้อเพลิงชีวภาพให้มีความเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

๒) การลดจำนวนชนิดเชื้อเพลิงที่จำหน่ายที่ส่งผลต่อต้นทุนการดำเนินงานของผู้ประกอบการต้องไม่ทำให้ผู้ประกอบการแบกรับภาระเกินความจำเป็นเพื่อช่วยส่งเสริมศักยภาพในการแข่งขัน ประชาชนได้ใช้พลังงานในราคาที่เป็นธรรม และไม่ต้องใช้เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงในการชดเชยราคาข้ามชนิดเชื้อเพลิง ส่งผลให้การใช้จ่ายเงินกองทุนมีประสิทธิภาพ

๓) การตรวจสอบราคาต้นทุนที่แท้จริงของน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อให้มีการกำหนดโครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิงสะท้อนต้นทุนอย่างแท้จริง

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๔ การใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code: BEC)

กิจกรรมที่ ๑ – ๒ มีแนวโน้มบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับมาก** และมีความคืบหน้า คือ กฎกระทรวงกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร และมาตรฐานหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ขั้นตอนต่อไป คือ การบังคับใช้กฎกระทรวงฯ กับการก่อสร้างอาคารใหม่ โดยในทางปฏิบัติคณะกรรมการควบคุมอาคารต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบให้นำกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวมาใช้กับการควบคุมอาคารด้วย หน่วยงานปฏิบัติจึงจะสามารถบังคับใช้กฎกระทรวงฯ ได้จริง ปัจจุบันมีการพิจารณาให้ความเห็นชอบเพียงบางข้อเท่านั้น มิได้ให้ความเห็นชอบกฎกระทรวงฯ ทั้งฉบับ จึงมีปัญหาในการบังคับใช้กฎกระทรวงฯ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๔ พพ. ได้มีหนังสือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อหารือปัญหาข้อกฎหมาย ๒ ประเด็น คือ

(๑) กรณีที่คณะกรรมการควบคุมอาคารให้ความเห็นชอบกฎกระทรวง BEC เฉพาะบางข้อส่งผลต่อสภาพการบังคับใช้อย่างไร

(๒) หน่วยงานใดมีอำนาจและหน้าที่โดยตรงในการออกประกาศบังคับใช้กฎกระทรวง BEC ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีหนังสือเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๕ แจ้งความเห็นให้ พพ. และ ยผ. ทราบ โดยมีผลการพิจารณาสรุปว่า “การเห็นชอบลักษณะดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็นการเห็นชอบกฎหมายที่จะทำให้เกิดผลทางกฎหมาย และจะทำให้เกิดปัญหาการบังคับใช้และการตีความกฎหมายได้ และให้ทั้ง ๒ หน่วยงานประสานงานกันเพื่อให้มีการออกประกาศบังคับใช้พร้อมกันต่อไป”

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ กระทรวงมหาดไทย ควรเร่งรัดให้คณะกรรมการควบคุมอาคารปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดโดยเร็ว ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๖ การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย

แนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับมาก** และ**มีความคืบหน้าคือ**

๑) เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๕ คณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติได้เห็นชอบรายละเอียดมาตรการสนับสนุนการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าประเภทรถยนต์และรถจักรยานยนต์เพิ่มเติมและจะนำเสนอมติคณะกรรมการฯ ต่อ ครม.พิจารณาต่อไป

๒) เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มติคณะรัฐมนตรี ได้พิจารณาแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าตามผลการประชุมคณะกรรมการฯ โดยให้กระทรวงพลังงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓) การดำเนินงานของกระทรวงพลังงาน คือ (๑) สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ได้จัดประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจและเอกชน เพื่อจัดทำรายละเอียดแนวทางการสนับสนุนการติดตั้งเครื่องอัดประจุสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า และสนับสนุนการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตแบตเตอรี่ และได้นำเสนอรายละเอียดต่าง ๆ ต่อคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและแบตเตอรี่เพื่อรองรับยานยนต์ไฟฟ้า และคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติต่อไป รวมทั้งการพิจารณาแนวทางปฏิบัติในการจัดซื้อหรือการเช่ายานยนต์ไฟฟ้ามาใช้ในราชการ และ (๒) กรมธุรกิจพลังงานและกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ได้หารือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมน้ำมันเชื้อเพลิงและเชื้อเพลิงชีวภาพ เพื่อรวบรวมข้อมูลผลกระทบที่จะเกิดกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและความช่วยเหลือจากภาครัฐในช่วงการเปลี่ยนผ่านจากนโยบายส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ กระทรวงพลังงานและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งดำเนินการพิจารณาและเผยแพร่แนวทางที่สำคัญ ดังนี้

๑) การติดตั้งเครื่องอัดประจุสำหรับยานยนต์ไฟฟ้า ควรพิจารณาเครื่องอัดประจุไฟฟ้าสาธารณะ และที่พักอาศัย ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะอัดประจุไฟฟ้าที่บ้านพักอาศัย คอนโดมิเนียม หรืออาคารสำนักงาน เนื่องจากความสะดวกในการอัดประจุไฟฟ้า และควรติดตั้งเครื่องอัดประจุไฟฟ้าแบบ Fast Charge เพื่อประหยัดเวลาในการอัดประจุไฟฟ้า และทำให้การเดินทางเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

๒) การสนับสนุนการลงทุนอุตสาหกรรมการผลิตแบตเตอรี่ ควรสนับสนุนการศึกษาวิจัยและแหล่งเงินลงทุนให้แก่หน่วยงาน ผู้ประกอบการหรือสถาบันการศึกษาเกี่ยวกับการผลิตแบตเตอรี่เพื่อนำมาใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทยได้

๓) การดัดแปลงรถเป็นยานยนต์ไฟฟ้า ควรพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการรวมทั้งมาตรฐานความปลอดภัยการดัดแปลงรถ ICE เป็นยานยนต์ไฟฟ้า เพราะจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชน เพื่อเปลี่ยนมาใช้ยานยนต์ไฟฟ้า

๔) การนำแบตเตอรี่เก่ามาใช้งานและการกำจัดแบตเตอรี่ เนื่องจากแบตเตอรี่มีระยะเวลาการใช้งาน จึงควรพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการการนำแบตเตอรี่เก่ามาใช้งานและการกำจัดแบตเตอรี่เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคต

๕) การส่งเสริมและสนับสนุนจัดซื้อหรือการเช่ายานยนต์ไฟฟ้าใช้ภายในหน่วยงานราชการ ควรพิจารณาและเผยแพร่แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับจัดซื้อหรือการเช่ายานยนต์ไฟฟ้าใช้ภายในหน่วยงานราชการ เพื่อเป็นการนำร่องการส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าภายในประเทศ

ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๗ การส่งเสริมเทคโนโลยีระบบกักเก็บพลังงาน (อนุพลังงานทดแทน)

มีแนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับปานกลาง** มีความคืบหน้า คือ กิจกรรมที่ ๑ คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ได้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมเทคโนโลยีระบบการกักเก็บพลังงาน (คณะกรรมการ ESS) แล้ว และคณะกรรมการฯ ดังกล่าวได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ (ครั้งที่ ๑) เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ โดยได้เห็นชอบกรอบแนวทางการส่งเสริม ประกอบด้วย ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) การส่งเสริมการใช้ (๒) การส่งเสริมการผลิต (๓) การพัฒนา/ปรับปรุงมาตรฐานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และ (๔) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและสร้างบุคลากร ปัจจุบัน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) อยู่ระหว่างจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ESS พิจารณาต่อไป

ข้อเสนอแนะเร่งรัดที่สำคัญคือ สนพ. ควรเร่งรัดจัดทำแผนการปฏิบัติการ (Action Plan) ตามกรอบแนวทางการส่งเสริมทั้ง ๔ ด้าน ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ ESS พิจารณาตามขั้นตอนโดยเร็ว ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการส่งเสริมระบบกักเก็บพลังงานในระดับอุตสาหกรรมภายในประเทศ

๑๐.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

<u>ความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง)</u> ผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๕๕.๔๒ โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๔ การพัฒนาปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve) มากที่สุด ร้อยละ ๑๗.๓๓ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๓ การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ น้อยที่สุด ร้อยละ ๔.๐๐ โดยมีการติดตามความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

๑) ศูนย์อนุมัติเบ็ดเสร็จ One Stop Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๐.๘๙

๒) การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๘.๐๐

๓) การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๔.๐๐

๔) การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ ๔ เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve) น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๗.๓๓

๕) ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๕.๒๐

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๕๑

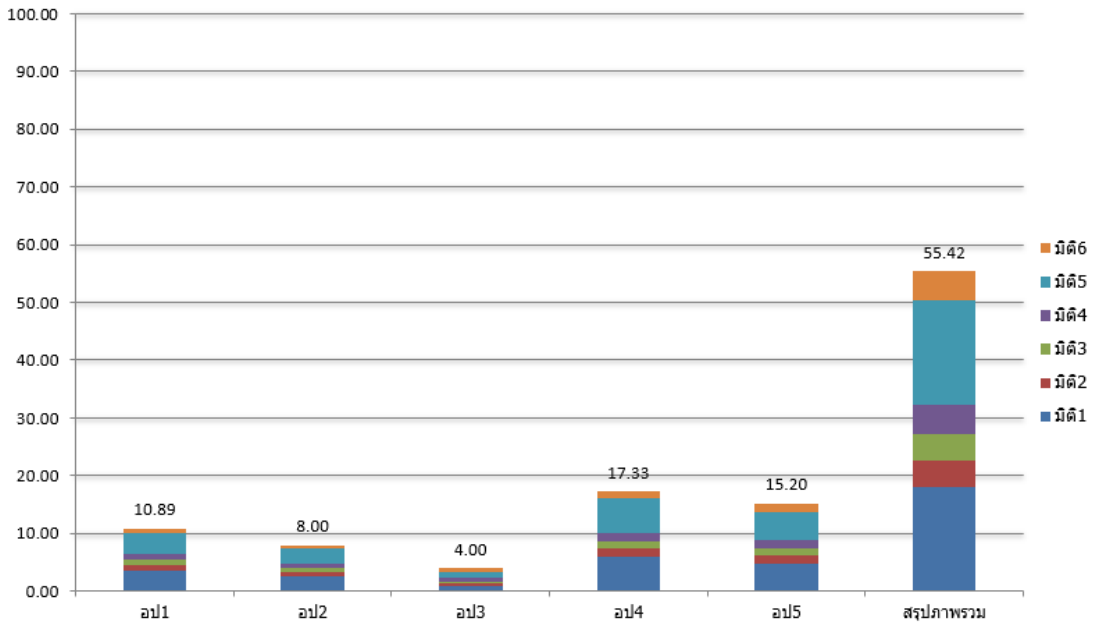

ภาพที่ ๕๑ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านพลังงาน (ฉบับปรับปรุง) ประจำปี ๒๕๖๔

ทั้งนี้ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการดำเนินการ และการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศมีแนวโน้มที่จะสำเร็จบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ ๕๕.๔๒) โดยมีกิจกรรมที่อยู่ระหว่างดำเนินกิจกรรม จำนวน ๑๔ กิจกรรม และดำเนินการล่าช้าจากการดำเนินการ จำนวน ๒ กิจกรรม

<u>ความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับเดิม)</u> ผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๖๐.๑๕ โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๙ การส่งเสริมเทคโนโลยีระบบการกักเก็บพลังงาน มากที่สุด ร้อยละ ๑๑.๐๐ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๓ ระบบบริหารจัดการเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็ว สำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวล น้อยที่สุด ร้อยละ ๓.๖๗ โดยมีการติดตามความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

๑) การปฏิรูปองค์กรด้านพลังงาน น้ำหนักร้อยละ ๑๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๖.๑๑

๒) ปฏิรูปการสร้างธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน น้ำหนักร้อยละ ๑๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๖.๐๘

๓) ระบบบริหารจัดการเชื้อเพลิงชีวมวลไม้โตเร็ว สำหรับโรงไฟฟ้าชีวมวล น้ำหนักร้อยละ ๑๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๓.๖๗

๔) แนวทางส่งเสริมและขจัดอุปสรรคในการนำขยะมูลฝอยไปเป็นเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า น้ำหนักร้อยละ ๑๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๕.๕๖

๕) การส่งเสริมการติดตั้งโซลาร์รูฟอย่างเสรี น้ำหนักร้อยละ ๑๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๖.๖๗

๖) ปฏิรูปโครงสร้างการใช้พลังงานภาคขนส่งระยะ ๒๐ ปี น้ำหนักร้อยละ ๑๐บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๖.๐๐

๗) การใช้ข้อบัญญัติเกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน (Building Energy Code: BEC) น้ำหนักร้อยละ ๑๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๕.๑๗

๘) การส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าในประเทศไทย น้ำหนักร้อยละ ๑๕ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๙.๙๐

๙) การส่งเสริมเทคโนโลยีระบบการกักเก็บพลังงาน น้ำหนักร้อยละ ๑๕ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๑.๐๐

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๕๒

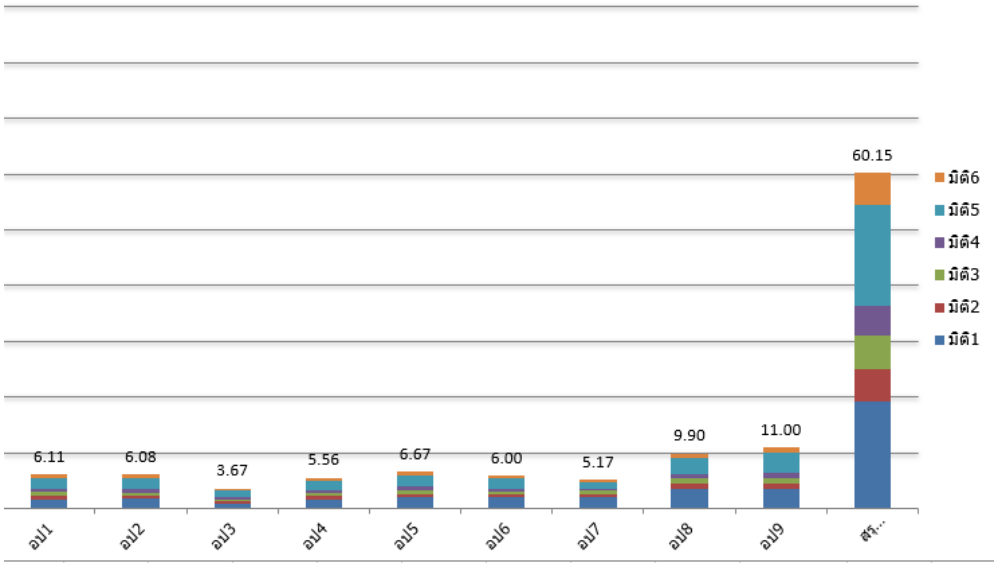

ภาพที่ ๕๒ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน (ฉบับเดิม) ประจำปี ๒๕๖๔

ทั้งนี้ ส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการดำเนินการ และการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศมีแนวโน้มที่จะสำเร็จบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ ๖๐.๑๕) โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๔ กิจกรรม กิจกรรมที่อยู่ระหว่างดำเนินกิจกรรม จำนวน ๓๕ กิจกรรม และดำเนินการล่าช้าจากการดำเนินการ จำนวน ๙ กิจกรรม

๑๐.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

๑) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานร่วมดำเนินการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องประสานการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้การดำเนินโครงการ/การดำเนินการที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายย่อยได้ตามกำหนดเวลา ภายใต้การสนับสนุนและเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

๒) ให้ติดตามและเร่งรัดการดำเนินการกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อบรรลุเป้าหมายตามกำหนดเวลาของแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock โดยติดตามสถานภาพการดำเนินโครงการ/การดำเนินการ และเร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามรายละเอียดของกระบวนการ รวมทั้งเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นให้ถูกต้องและทันเวลา

๓) กิจกรรม Big Rock ที่มีความล่าช้า และประเด็นปฏิรูปที่มีความเสี่ยงไม่สามารถบรรลุเป้าหมายภายในปี ๒๕๖๕ ให้นำมาวิเคราะห์หาสาเหตุของความล่าช้า เร่งรัด และติดตามการดำเนินการอย่างใกล้ชิด โดยผ่านสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และสำนักงานการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เพื่อกำหนดแนวทาง/วิธีการที่เหมาะสม และ/หรือมาตรการเฉพาะ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสำเร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๑๐.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

๑) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ มีส่วนทำให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปของหน่วยงานเกิดความล่าช้า หน่วยงานของรัฐจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการ อาทิ การจัดการประชุมแบบออนไลน์ และการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและควบคุมโรคโควิด ๑๙ (New Normal)

๒) การเร่งรัดดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ ในการดำเนินการกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) บางส่วนยังมีการดำเนินการที่ล่าช้าไม่บรรลุเป้าหมายตามกำหนดเวลา

๓) การผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กฎหมายและกระบวนงานที่ล้าสมัยเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข ถึงแม้ว่าการแก้ไขกฎหมายต้องใช้เวลามากก็ตาม นอกจากการปรับปรุงกฎหมายแล้ว ต้องดำเนินการด้านการจัดเก็บและการเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย

๔) การบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องบูรณาการการวางแผน การดำเนินการ และการแก้ปัญหาเนื่องจากหน่วยงานต้องดำเนินงานตามภารกิจเป็นหลัก ทรัพยากรรวมทั้งบุคลากรและเวลาจึงมีจำกัด การดำเนินการในส่วนการปฏิรูปประเทศจึงเกิดความล่าช้า นอกจากนี้หน่วยงานต้องพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

๑๑) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ มีการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม จำนวน ๔ ประเด็นปฏิรูป จำนวน ๑๕ กิจกรรม และติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับปรับปรุง จำนวน ๕ กิจกรรมปฏิรูป มีการติดตามทุกโครงการที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศในห้วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๔๔ โครงการ

๑๑.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ

คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ ในคณะกรรมาธิการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และพิจารณารายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการกำหนดแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) โดยแต่ละกิจกรรมปฏิรูป ดังนี้ **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑** การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต**กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒** การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓** การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน **กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔** การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ และ**กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕** การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย ในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ มีการกำหนดเป้าหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก และหน่วยงานร่วมดำเนินการอย่างชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายย่อยของขั้นตอนและวิธีการตามกิจกรรม Big Rock และระยะเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จของเป้าหมายย่อยนั้น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ และได้สรุปผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๔ โครงการ

๑๑.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

โครงการส่วนมากอยู่ระหว่างการดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และมีกิจกรรมปฏิรูปที่ยังไม่เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการได้ให้ข้อเสนอแนะกับหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบหลัก ให้เร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายและตัวชี้วัด

๑๑.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความสัมพันธ์ของการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruptions Perceptions Index : CPI) กับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ

ดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ควรพิจารณาจัดทำโครงการ/การดำเนินการให้รองรับกับเป้าหมายย่อยของทุกกิจกรรมปฏิรูป เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

๑๑.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๕๙ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรม (ฉบับเดิม) ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๓ โครงการ (ร้อยละ ๕.๑) อยู่ในระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๑๒ โครงการ และในส่วนโครงการ/กิจกรรม (ฉบับปรับปรุง) ยังอยู่ในระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๔๔ โครงการ/กิจกรรม รวมทั้งสิ้น จำนวน ๕๖ โครงการ/กิจกรรม (ร้อยละ ๙๔.๙)

การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่าโครงการที่ดำเนินการสำเร็จแล้ว อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง ๖ มิติ

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๕๓

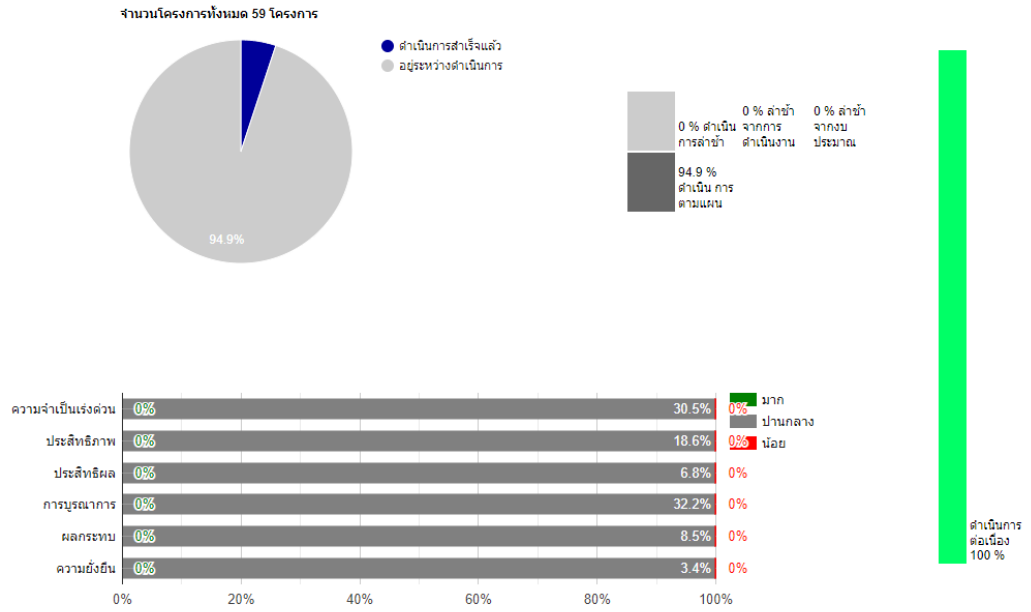

ภาพที่ ๕๓ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ ประจำปี ๒๕๖๔

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดย ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีพื้นที่ปฏิบัติการ ๕ จังหวัด ๒๕ ตำบล ซึ่งมีการปรับปรุงแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ซึ่งกระบวนการจัดทำ

แผนปฏิบัติการรายพื้นที่ ขึ้นอยู่ความพร้อมในการขับเคลื่อนงานของระดับตำบลและจังหวัด รวมถึงศักยภาพของคณะทำงานในการวางแผนการขับเคลื่อนงาน การประสานการทำงานร่วมกันระหว่างคณะทำงาน แกนนำ และเครือข่ายชุมชน

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการดำเนินงานล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดย สำนักงาน ป.ป.ช. มีแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีและโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดย สำนักงาน ป.ป.ท. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้มีการดำเนินงานล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ โดย สำนักงาน ป.ป.ท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายและแนวทางในการตรวจสอบติดตาม กำกับ เรียบร้อยแล้ว และได้ดำเนินการจัดทำร่างคู่มือการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

๑๑.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๗๘.๐๔ โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๓ การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน มากที่สุด ร้อยละ ๒๒.๕๕ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๕ การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ น้อยที่สุด ร้อยละ ๔.๓๓ โดยมีการติดตามความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายดังนี้

๑) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต น้ำหนักร้อยละ ๓๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๙.๑๐

๒) การพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๗.๒๐

๓) การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน น้ำหนักร้อยละ ๒๕ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๒๒.๕๕

๔) การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๔.๘๖

๕) การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ น้ำหนักร้อยละ ๕ คะแนน บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๔.๓๓

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๕๔

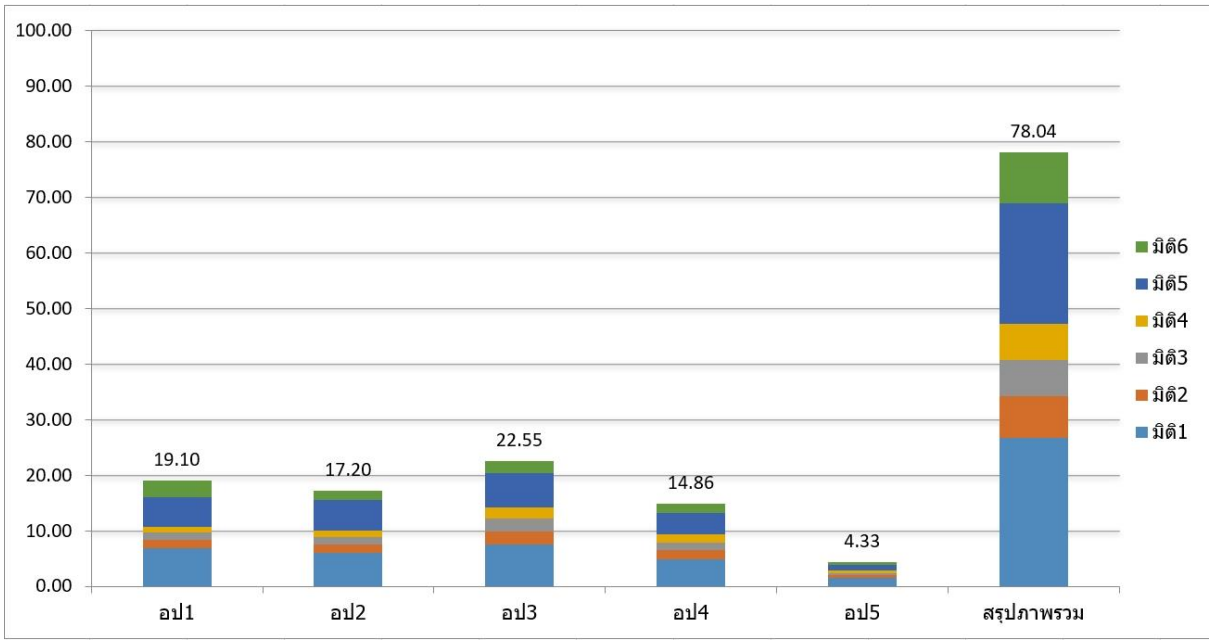

ภาพที่ ๕๔ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ ประจำปี ๒๕๖๔

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต ร้อยละ ๑๙.๑๐ โครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริต โดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) จากการติดตามและลงพื้นที่มีความเห็นว่า การดำเนินงานของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีจำนวนบุคลากรและงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับพื้นที่ที่รับผิดชอบ

การพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๑๗.๒๐ คณะอนุกรรมาธิการได้มีการพิจารณาศึกษาทบทวนพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงง่าย ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการนำร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมไปทบทวนแล้ว รวมทั้งโครงการศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐและส่งเสริมการเปิดเผยและใช้ประโยชน์จากข้อมูล (Open Data) ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และได้มีการพัฒนาเว็บไซต์ภาษีไปไหน ทำให้หน่วยงานภาครัฐและประชาชนสามารถนำข้อมูลการใช้งบประมาณของหน่วยงานต่าง ๆ พิจารณาตรวจสอบเพื่อการเฝ้าระวังและป้องกันการทุจริตได้

การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ร้อยละ ๒๒.๕๕ แผนงานจัดทำมาตรฐานขนาดของคดีและระยะเวลาในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งคณะอนุกรรมาธิการได้มีการติดตามและพิจารณาเปรียบเทียบผลคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) กับจำนวนคดีทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ พบว่ามีความไม่สอดคล้องกัน แต่อาจเกิดจากปัจจัยและเหตุผลหลายประการที่มีผลต่อจำนวนคดี ส่วนหนึ่งคืออัตรากำลังของบุคลากรที่มีไม่เพียงพอต่อพื้นที่และจำนวนคดีที่รับผิดชอบ และบางคดีหรือเรื่องร้องเรียนบางส่วนอาจไม่มีมูลทุจริตซึ่งอาจถือได้ว่าไม่ได้รวมอยู่ในจำนวนคดีทุจริตดังกล่าว

การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ ร้อยละ ๑๔.๘๖ โครงการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวม ของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งอยู่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา เป็นร่างกฎหมายสำคัญที่คณะอนุกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดของการปฏิรูปประเทศ

การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ร้อยละ ๔.๓๓ โครงการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเชิงนโยบาย ของสำนักงาน ป.ป.ท. จะทำให้หน่วยงานที่เสนอของบประมาณมีมาตรการในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน และบูรณาการการตรวจสอบข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามโครงการข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact : IP) และโครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST) รวมทั้งโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Thailand's Private Sector Collective Action Coalition Against Corruption : CAC) แต่อย่างไรก็ตาม กิจกรรมปฏิรูปดังกล่าว ยังไม่รวมถึงการทุจริตเชิงนโยบายที่เกิดจากกลุ่มการเมืองโดยตรง

๑๑.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

ควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในระดับพื้นที่ และบูรณาการการทำงานกับคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ชาติระดับจังหวัดทุกจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเป็นเลขานุการ ร่วมดำเนินการกับสถาบันพัฒนาองค์กร

ชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ขยายเครือข่ายที่มีอยู่ สนับสนุนการทำงาน และไม่ให้มีการแทรกแซงจากทางการเมือง รวมทั้งประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชน และเครือข่ายภาคเอกชน ทั้งนี้ในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล

จัดทำระบบให้มีการแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานรวมเป็นศูนย์ข้อมูล

การกำหนดบทลงโทษและอัตราโทษของภาคเอกชน โดยเฉพาะความผิดของนิติบุคคลควรมีความเข้มงวดเท่าเทียมกับบทลงโทษและอัตราโทษของหน่วยงานภาครัฐ

หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย ควรประกาศและปฏิบัติตนเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) อย่างเป็นรูปธรรมและประเมินผลสัมฤทธิ์ได้ และให้มีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการตรวจสอบการร่ำรวยผิดปกติ

ควรปรับปรุงแก้ไขการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ ให้เป็นการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายทางการเมืองที่มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายของพรรคการเมืองในการหาเสียง นำไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ

นอกจากนี้ การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) และหลักสูตรต้านทุจริตศึกษา จะมีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะต่อไป

๑๑.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ประกอบด้วย ๑๓ หมุดหมาย จะต้องมีการผลักดันการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) โครงการสำคัญ และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านการปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ

๑๒) แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๑๒.๑ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษามีการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีประเด็นการปฏิรูป จำนวน ๕ ประเด็น และติดตามโครงการ/กิจกรรม จำนวน ๑๒ โครงการ/กิจกรรม

๑๒.๑.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคตสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผล มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่ดี รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ

๑๒.๑.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ในช่วงปี ๒๕๖๔ ยังคงมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ซึ่งส่งผลกระทบเป็นวงกว้างทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมไปถึงการศึกษาในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ที่เกิดสภาพบังคับให้ต้องเร่งกระบวนการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราการเกิดของประชากรลดลงอย่างต่อเนื่องทำให้จำนวนผู้เรียนลดลงทุกปี

๑๒.๑.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

๑) ผลกระทบทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาวอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนจำนวนมากต้องหลุดออกจากระบบการศึกษา เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมสูงขึ้นมาก ดังนั้น จึงต้องมีการติดตามเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาโดยเร็ว

๒) อัตราการเกิดของประชากรที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง จึงควรมีการปรับระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาประชากรทุกช่วงวัยและเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศในทุกด้าน

๑๒.๑.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๑๒ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๑ โครงการ (ร้อยละ ๒๕) และอยู่ระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๓ โครงการ ดำเนินการล่าช้า จำนวน ๘ โครงการ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๑ โครงการ (ร้อยละ ๗๕)

การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่าโครงการอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๕๕

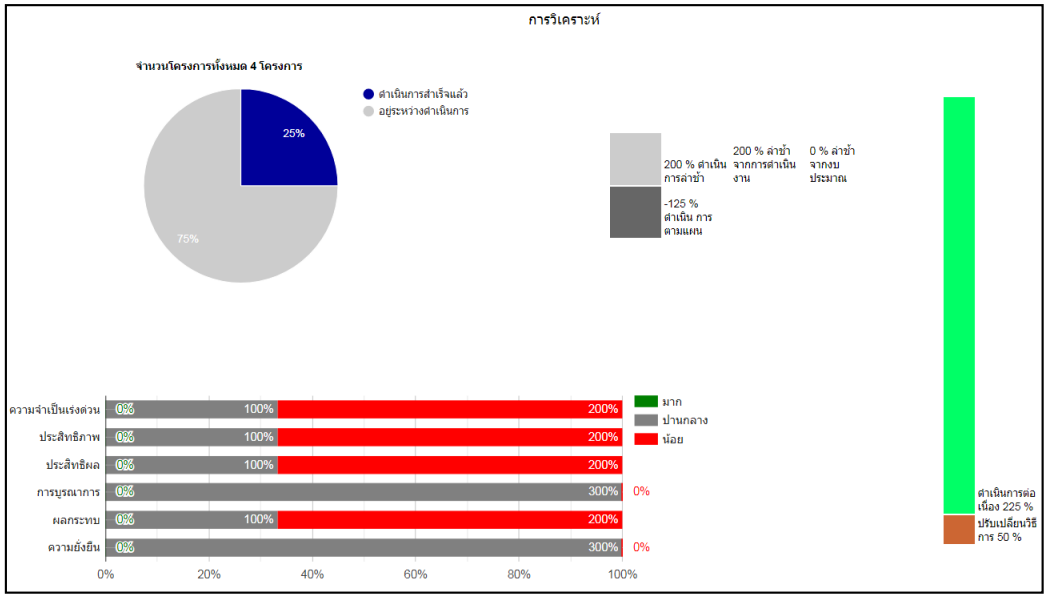

ภาพที่ ๕๕ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) ประจำปี ๒๕๖๔

เนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาหลายโครงการมีความล่าช้า ถึงแม้ว่าโครงการส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่ทำเป็นประจำทุกปีก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็มีความพยายามในการขับเคลื่อนโครงการต่อไปโดยปรับรูปแบบจาก On-site เป็นแบบ Online เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนได้ต่อไป

แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ เริ่มคลี่คลายลง ประชาชนเริ่มกลับมาใช้ชีวิตปกติมากขึ้น กิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ การเดินทาง การจัดประชุม สัมมนา การฝึกอบรมต่าง ๆ เริ่มกลับมาเป็นปกติมากขึ้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งและการดำเนินโครงการต่าง ๆ โดยเร็วและควรมีแผนเตรียมการรองรับสถานการณ์การต่าง ๆ ที่อาจมีความเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

๑๒.๑.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๗๘.๘๓ โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๔ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีฯ มากที่สุด ร้อยละ ๑๙.๓๓ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๑ ความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัย น้อยที่สุด ร้อยละ ๘.๐๐ โดยมีการติดตามความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

๑) ความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัย น้ำหนักร้อยละ ๑๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๘.๐๐

๒) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่สมรรถนะฯ น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๗.๕๐

๓) ปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตครูฯ น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๖.๖๗

๔) การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีฯ น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๙.๓๓

๕) การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและธรรมาภิบาลฯ น้ำหนักร้อยละ ๑๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๘.๖๗

๖) ประเด็นปฏิรูปอื่น น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๘.๖๗

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๕๖

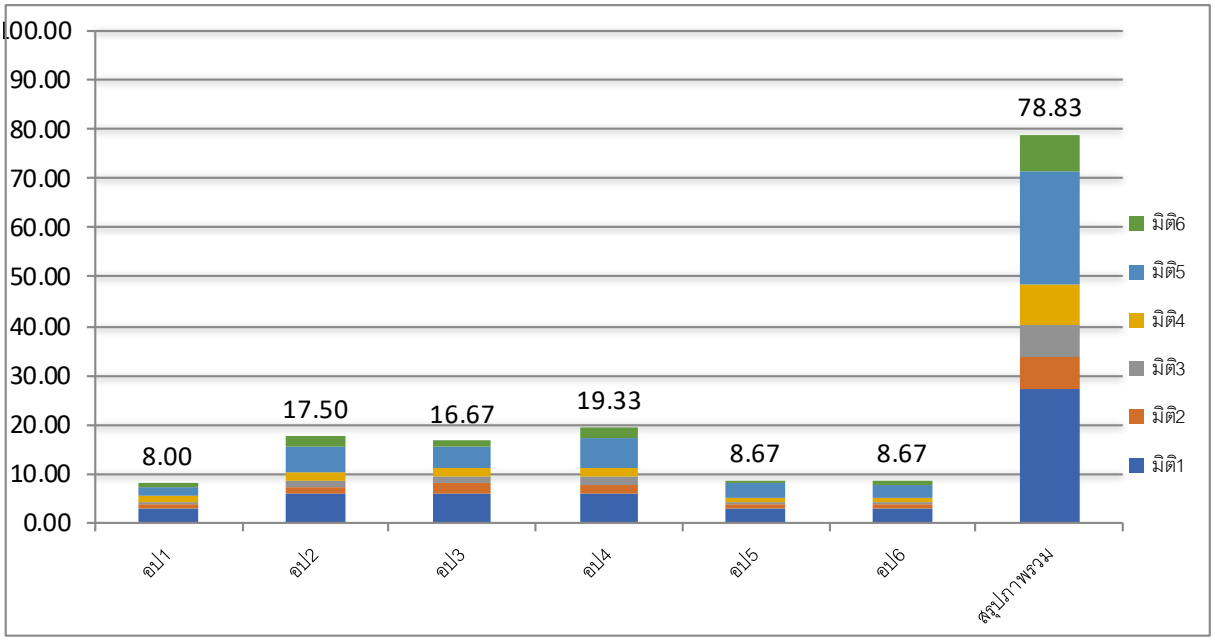

ภาพที่ ๕๖ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) ประจำปี ๒๕๖๔

ทั้งนี้มีโอกาสประสบผลสำเร็จในระดับปานกลาง และเนื่องจากการปฏิรูปการศึกษาจะเห็นผลสัมฤทธิ์ในระยะยาวจึงต้องเร่งรัดขับเคลื่อนต่อไป นอกจากนี้ การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งจะเป็นคานงัดของการปฏิรูปการศึกษายังมีความล่าช้ามาก ซึ่งปัจจุบันมีจังหวัดนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพียง ๘ จังหวัด และสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษายังไม่มีความเป็นอิสระที่แท้จริง และการปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนก็ยังไม่มีความชัดเจน ซึ่งจะดำเนินการติดตามเร่งรัดอย่างต่อเนื่องต่อไป

๑๒.๑.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

ควรเร่งรัดการดำเนินการตาม Big Rock ทั้ง ๕ ประเด็นให้บรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว แต่อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ จะเป็นคานงัดที่สำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเร่งขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวให้บรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว

๑๒.๑.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้แก่ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย ส่งผลให้เกิดปัญหาความยากจนเฉียบพลันและนำมาซึ่ง

ความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในการหลุดออกนอกระบบการศึกษามากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การติดตามดูแลและส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ การจัดการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาสมรรถนะให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน ไม่สามารถดำเนินการได้ การจัดอาชีวศึกษาที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ บางประเภทที่ต้องใช้วิธีการ Onsite ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้น เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ เริ่มคลี่คลายลง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งรัดดำเนินการขับเคลื่อนอย่างจริงจัง รวมทั้งพิจารณาจัดทำแผนสำรองเพื่อรองรับสถานการณ์ต่างที่อาจเปลี่ยนแปลงไปและส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้ ซึ่งจะดำเนินการติดตามอย่างใกล้ชิดต่อไป

๑๒.๒ การอุดมศึกษา

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษามีการติดตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีประเด็นการปฏิรูป จำนวน ๕ ประเด็น และติดตามโครงการ/กิจกรรม จำนวน ๒ โครงการ/กิจกรรม

๑๒.๒.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคตสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผล มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และเป็นพลเมืองที่ดี รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะ

๑๒.๒.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สถานการณ์ในช่วงปี ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา ยังคงมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ในประเทศไทยส่งผลให้รัฐบาลต้องใช้มาตรการ Lock Down อย่างจริงจัง ทำให้ภาคธุรกิจได้รับผลกระทบไม่สามารถขับเคลื่อนได้ บางแห่งต้องขาดทุนล้มละลาย การจ้างงานลดลง รวมไปถึงการศึกษาในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ที่เกิดสภาพบังคับให้ต้องเร่งกระบวนการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษา เช่น ผู้บริหาร ครูอาจารย์ นิสิตนักศึกษา สถานศึกษา จึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ดังกล่าว อันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประชาชนได้รับวัคซีนจำนวนมากขึ้น

๑๒.๒.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ได้แก่ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยขึ้นไป ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ต่อระบบเศรษฐกิจและรายได้ของประชาชน ส่งผลให้เกิดปัญหาความยากจนเฉียบพลันและนำมาซึ่งความเสี่ยงของเด็กและเยาวชนในการหลุดออกนอกระบบการศึกษามากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็ก การติดตามดูแลและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ส่งผลให้โรงเรียนในหลายพื้นที่ต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ รวมถึงไม่สามารถดำเนินการในบางกิจกรรมได้ตามกำหนดเวลาจนเกิดข้อจำกัดในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่การเรียนรู้สมรรถนะและการประเมินพัฒนาการการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาสมรรถนะให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน ไม่สามารถดำเนินการจัดประชุมภายนอก รวมถึงไม่สามารถดำเนินการจัดประชุมภายในที่มีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมากได้ และการจัดอาชีวศึกษาที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ บางประเภทที่ต้องใช้วิธีการ Onsite ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

๑๒.๒.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๒ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมอยู่ในระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๒ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่าโครงการอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๕๗

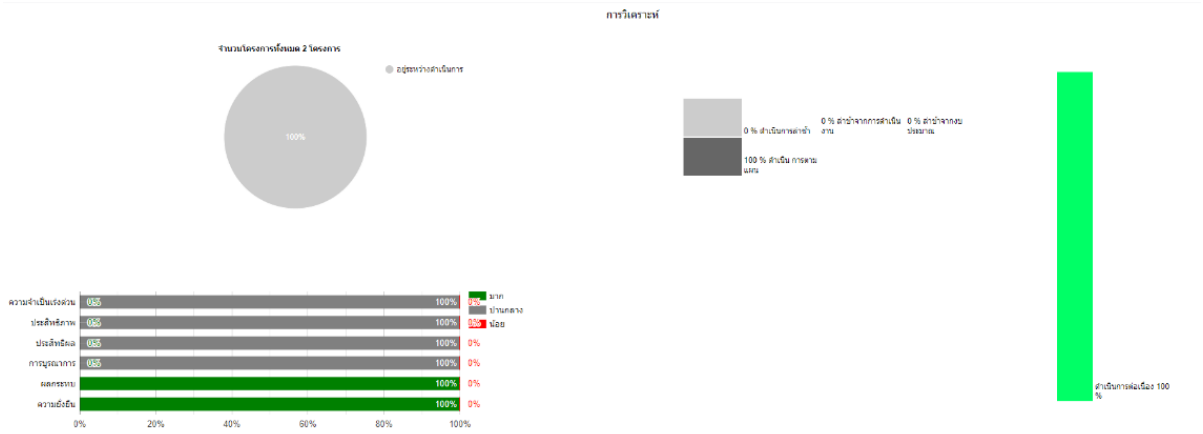

ภาพที่ ๕๗ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) ประจำปี ๒๕๖๔

ภาพรวมของการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา พบว่าปัจจุบันอยู่ระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนตามแผน ทั้งนี้ ในระยะสั้นอาจไม่ส่งผลลัพธ์อย่างชัดเจน โดยจะได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทุกไตรมาส โดยจะติดตามข้อมูลทั้งจากสื่อที่ปรากฏเอกสาร การเชิญผู้แทนหน่วยงานมาให้ข้อมูลต่อไป

๑๒.๒.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๗๙.๒๐ โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๑, ๓, ๔, ๕ มากที่สุด ร้อยละ ๑๖.๐๐ ในขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๒ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่ศตวรรษที่ ๒๑ น้อยที่สุด ร้อยละ ๑๕.๒๐ โดยมีการติดตามความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

๑) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๖.๐๐

๒) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่ศตวรรษที่ ๒๑ น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๕.๒๐

๓) การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครู น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๖.๐๐

๔) การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๖.๐๐

๕) การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาล น้ำหนักร้อยละ ๒๐ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๖.๐๐

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๕๘

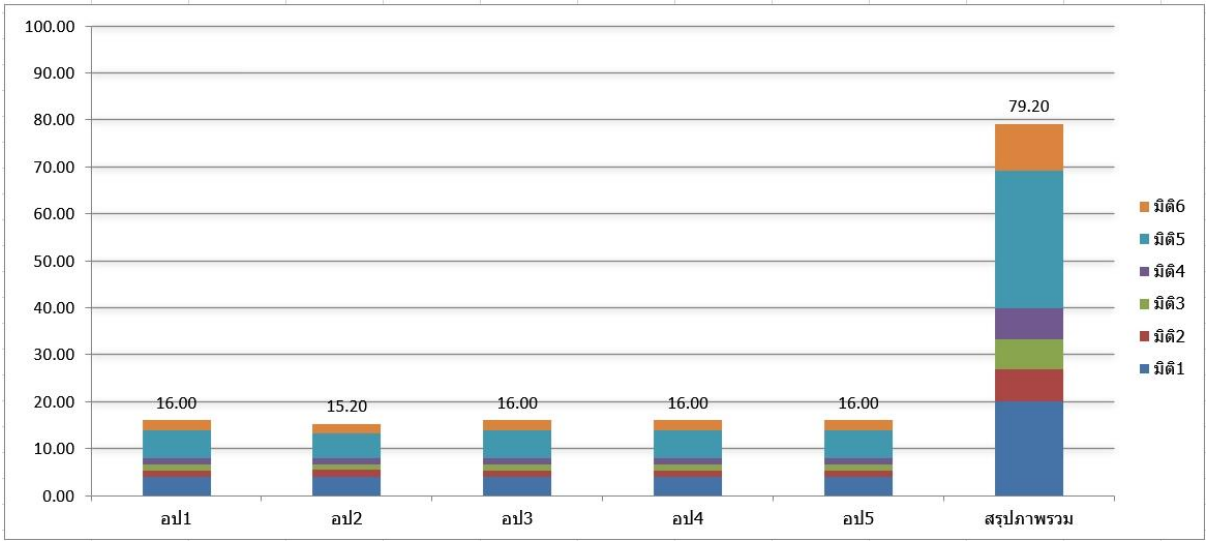

ภาพที่ ๕๘ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการศึกษา (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) ประจำปี ๒๕๖๔

โครงการที่ดำเนินการอยู่ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เห็นผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่สากล โครงการพัฒนากำลังคนด้านวิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สนับสนุนการลงทุนและเพิ่มขีดความสามารถภาคอุตสาหกรรมในประเทศและภูมิภาค (โครงการจัดตั้งสถาบันไทยโคเซ็น) เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ผลการขับเคลื่อนตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาส่วนใหญ่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งโครงการที่กล่าวมาข้างต้นมีผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อเป้าหมาย (Impact) และผลการดำเนินงานส่งผลที่ดีอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Sustainability) ในระดับสูง จึงควรติดตามผลการดำเนินโครงการต่อไป

๑๒.๒.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

Big Rock ด้านการศึกษาทั้ง ๕ ประเด็นนั้น หากดำเนินการได้ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ จะทำให้การศึกษาของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของประชาชนชาวไทย อย่างไรก็ตาม ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องกำกับติดตามให้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามเป้าหมายต่าง ๆ อย่างจริงจังและรวดเร็ว ขณะเดียวกันต้องมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ปรับปรุงแผนการทำงานให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

๑๒.๒.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

ความคิดเห็นของคณะกรรมาธิการมีความเห็นเช่นเดียวกับข้อคิดเห็นของหน่วยงานที่ขับเคลื่อนตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย กล่าวคือ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยควรพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานให้มุ่งเน้นมาตรการป้องกันและฟื้นฟูผลกระทบที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมากยิ่งขึ้น อาทิ เด็กยากจน เด็กพิการหรือเด็กที่ไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์การเรียนการสอนทางไกล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือการเรียนรู้ทางออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และควรส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย รวมถึงควรจัดเตรียมแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับการเร่งดำเนินกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ อาทิ การส่งเสริมการเรียนที่เน้นการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การจ้างงานที่ต้องใช้รูปแบบการเรียนแบบ Onsite เท่านั้น เพื่อให้สามารถเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ในสถานการณ์ปกติ

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๑๓) แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีกิจกรรมปฏิรูปประเทศ จำนวน ๕ กิจกรรม ติดตามแนวทางการพัฒนา จำนวน ๑๖ เป้าหมายย่อย/พันธกิจ ติดตามโครงการ/กิจกรรม จำนวน ๔๐ โครงการ/กิจกรรม จากจำนวนโครงการ/กิจกรรมทั้งหมด ๕๐ โครงการ/กิจกรรม

๑๓.๑ บริบทของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน มีการจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) และมีหน่วยงานร่วมดำเนินการ ได้แก่ (๑) กระทรวงวัฒนธรรม (๒) กรมการศาสนา (๓) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๕) กระทรวงศึกษาธิการ (๖) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (๖) สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และ (๗) กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ มีการจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ กระทรวงวัฒนธรรม และมีหน่วยงานร่วมดำเนินการ ได้แก่ (๑) สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (๒) กรมการศาสนา (สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม) (๓) กรมศิลปากร (๔) กรมส่งเสริมวัฒนธรรม (๕) สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (๖) สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ (๗) ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) (๘) กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (๙) กระทรวงศึกษาธิการ (๑๐) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) (๑๑) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) และ (๑๒) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ แนวคิดในการกำหนดแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (ฉบับปรับปรุง) มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาหัวใจของชาติ คือ ประชาชนและสังคม โดยมีประชาชนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง และมุ่งผลให้ประชาชนมีความมั่นคงแข็งแรงทั้งร่างกาย จิตใจ ความคิดและความสามารถในการสร้างโอกาสให้กับชีวิตในทุกช่วงวัย พร้อมกับการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งทั้งด้านวัฒนธรรม คุณธรรม และเศรษฐกิจ ภายใต้บริบทของสถานการณ์โลกในปัจจุบัน และมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยอาศัยกีฬาและการออกกำลังกายเพื่อช่วยสร้างผลลัพธ์สำคัญสองส่วนคือสุขภาพที่ดีและการสร้างทัศนคติที่พึงประสงค์ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความเคารพ (Respect) ทั้งต่อผู้อื่น ตนเอง และกฎกติกาของสังคม ด้านมิตรภาพ (Friendship) ที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและระหว่างองค์กร และด้านความเป็นเลิศ (Excellence) ที่ทลายขีดจำกัดของมนุษย์ ภายใต้แนวคิด “เร็วขึ้น สูงขึ้น แข็งแรงขึ้น”

โดยการส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและกายออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ มีการจัดทำแผนขับเคลื่อน เพื่อส่งเสริมการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม มุ่งเน้นส่งเสริมครอบครัวให้เป็นพื้นฐานหลักในการออกกำลังกายการส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกาย และเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬา และการกำหนดทิศทางของเมืองกีฬา รวมทั้งการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬา โดยยกระดับมาตรฐานและกำกับคุณภาพบุคลากรด้านการกีฬา การให้สมาคมกีฬาจังหวัดและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสร้างโอกาสของนักกีฬา การจัดตั้งศูนย์พัฒนานักกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬาระดับนานาชาติ การพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาจากศักยภาพของจังหวัด การสร้างระบบการพิจารณาและส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันทุกระดับ การพัฒนาระบบจัดการองค์ความรู้เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของการกีฬา ส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และท้องถิ่นจัดพื้นที่ส่วนกลางในรูปแบบ co-working space ที่เอื้อต่อการเล่นกีฬาทุกชนิด การส่งเสริมกีฬาสำหรับคนพิการ การสร้างความมั่นคงในอาชีพของนักกีฬาพิการ บนพื้นฐานความเท่าเทียมกับคนทุกกลุ่ม นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาสถาบันการศึกษาด้านการกีฬา อาทิ โรงเรียนกีฬา สถาบันการพลศึกษา เพื่อสร้างบุคลากรการกีฬาสำหรับเป็นผู้นำกีฬาในชุมชน/ภูมิภาค รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักกีฬาทีมชาติที่ทำชื่อเสียงให้ประเทศ เป็นผู้ฝึกสอน/จัดการฝึกสอนกีฬาในจังหวัดบ้านเกิด เพื่อเป็นต้นแบบให้กับเยาวชนสนใจเล่นกีฬา รวมถึงต่อยอดนักกีฬาในจังหวัดสู่นักกีฬาทีมชาติ

โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลัก คือ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และมีหน่วยงานร่วมดำเนินการ ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงมหาดไทย

๑๓.๒ แนวโน้มและสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน สถานการณ์ในปี ๒๕๖๔ เป็นช่วงเวลาที่มีการระบาดของโรคโควิด ๑๙ สายพันธุ์เดลต้า (Delta) ที่ค่อนข้างรุนแรง ส่งผลต่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องในหลายกิจกรรม อาทิ กิจกรรมที่เน้นการรวมกลุ่มของผู้คนจำนวนมาก ซึ่งเป็นความท้าทายที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องเร่งปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานในบางกิจกรรมให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ในสถานการณ์โรคระบาดนี้ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก คือ ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) สามารถปรับตัวโดยใช้รูปแบบออนไลน์มากยิ่งขึ้น แต่กระนั้นด้วยข้อจำกัดของหน่วยงานทางด้านบุคลากรและงบประมาณทำให้การดำเนินการในกลุ่มเป้าหมาย คือ คนไทยทุกช่วงวัย เป็นภารกิจที่ค่อนข้างยาก แต่เห็นได้ว่าหน่วยงานสามารถ

ปรับตัวไม่ให้ข้อจำกัดเหล่านี้เป็นอุปสรรคกับการดำเนินงาน โดยใช้กลไกของภาคีเครือข่ายหลากหลายภาคส่วน ส่งผลให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด ๑๙ สายพันธุ์เดลต้า (Delta) ที่ค่อนข้างรุนแรง ส่งผลต่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องในหลายกิจกรรม อาทิ กิจกรรมที่เน้นการรวมกลุ่มของผู้คนจำนวนมาก รวมทั้งกระทบต่อเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒ ที่กำหนดว่า “พัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมต้นแบบทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีสถานที่เผยแพร่องค์ความรู้ ดังต้นแบบของ Museum Siam และ TK Park” ซึ่งการระบาดของโรคโควิด ๑๙ ส่งผลให้ต้องปิดแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมไปในหลายพื้นที่ ซึ่งเป็นความท้าทายที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องเร่งปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานในบางกิจกรรมให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ในระหว่างสถานการณ์โรคระบาดนี้ โดยต้องเร่งให้ Museum Siam และ TK Park รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรมอื่น ๆ ในแต่ภูมิภาค กลายเป็นแห่งเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ทุกกลุ่มวัยและทุกสถานการณ์ นอกจากนี้ การระบาดของโรคโควิด ๑๙ ยังส่งผลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม เนื่องจากสินค้าวัฒนธรรมในภูมิภาคต่าง ๆ ไม่สามารถจัดจำหน่ายได้เท่าที่ควร ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งบูรณาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อสร้างตลาดวัฒนธรรมออนไลน์ให้เกิดขึ้นมา เพื่อให้เศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมกลายเป็นฟันเฟืองที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้ฟื้นตัวหลังจากวิกฤตการณ์การระบาดของโรคโควิด ๑๙ ผ่านพ้นไปแล้ว

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ทำให้การดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศฯ บางกิจกรรมต้องหยุดชะงัก เนื่องจากไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ บางกิจกรรมต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการเพื่อทำให้โครงการ/กิจกรรมสามารถดำเนินการต่อไปได้ เป็นผลให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ทั้งหมด เนื่องจากบางโครงการ/กิจกรรมที่มีความจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมในภาคปฏิบัติได้รับผลกระทบ เช่น โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครกีฬาและผู้นำการออกกำลังกาย (อสก.) เป็นต้น รวมถึงการปรับลดและการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในหลายโครงการที่ถูกกำหนดให้เป็นโครงการที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) จึงส่งผลให้การดำเนินขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมไปสู่เป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออก

กำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมและการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพเป็นได้ยากมากขึ้น

๑๓.๓ ประเด็นความท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน การพัฒนาดัชนีคุณธรรมคนไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ประกอบด้วย ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง และกตัญญู นั้น ยังมีความแตกต่างกันระหว่างแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติกับแผนการปฏิรูปประเทศ จึงอาจส่งผลต่อการประเมินผลการบรรลุเป้าหมายเรื่อง “ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม” ในภาพรวมได้

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ ค่าตั้งต้น (Baseline) ยังไม่ชัดเจน ส่งผลให้การวัดผลการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาแนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ ทำได้ยาก ประกอบกับการจัดโครงการที่ผ่านมามุ่งเน้นไปที่การจัดนิทรรศการ การจัดแสดง และการฝึกอบรม เป็นหลัก ส่งผลให้ผลลัพธ์ที่ปรากฏออกมายังไม่ชัดเจน ทำให้หน่วยงานอาจไม่สามารถประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศดังกล่าวได้อย่างเป็นรูปธรรม

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ การปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน/กิจกรรมในการส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬาของประชาชนให้เหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน และต้องรู้เท่าทันเกี่ยวกับกฎระเบียบขององค์กรทางด้านกีฬาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีสมาชิกที่มีการอนุมัติใช้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้พัฒนาการกีฬาของประเทศไทยไปสู่ระดับสากลอย่างมีประสิทธิภาพ ปราศจากการถูกตัดสินการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ฯลฯ ที่มีการประกาศใช้

๑๓.๔ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการที่เลือกติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด จำนวน ๔๐ โครงการ/กิจกรรม ซึ่งผลการติดตาม พบว่า โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๒๔ โครงการ (ร้อยละ ๖๐) อยู่ในระหว่างดำเนินโครงการตามแผน จำนวน ๑๖ โครงการ (ร้อยละ ๔๐)

การวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์การประเมินโครงการตัวชี้วัดหลัก ๖ มิติ (ความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ ผลกระทบ และความยั่งยืน) พบว่าโครงการที่ดำเนินการสำเร็จแล้ว ในส่วนของความสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด ผลกระทบ และความยั่งยืนอยู่ในระดับมาก ในส่วนของประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การบูรณาการ อยู่ในระดับน้อย

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๕๙

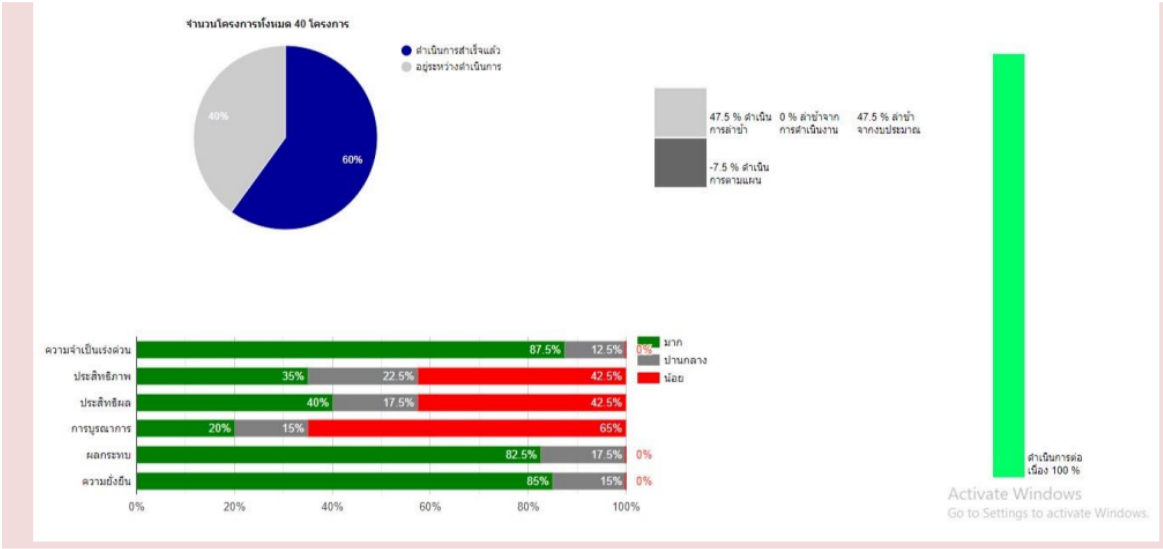

ภาพที่ ๕๙ แสดงสรุปผลการวิเคราะห์การดำเนินโครงการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน หน่วยงานที่ดำเนินโครงการสามารถดำเนินการได้เสร็จสิ้นทุกโครงการ แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ก็ตาม โดยมีจุดเด่นอยู่ที่การบูรณาการระหว่างหน่วยงานราชการทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เป็นเครือข่ายการทำงานในพื้นที่ ทั้งนี้ในระยะต่อไปควรขับเคลื่อนระบบเครดิตสังคมให้เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรมในปี ๒๕๖๕ และมีความยั่งยืนในระยะยาว

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ หน่วยงานที่ดำเนินโครงการสามารถดำเนินการได้เสร็จสิ้นทุกโครงการ แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ ก็ตาม โดยมีจุดเด่นอยู่ที่การจัดกิจกรรมในพื้นที่ เช่น กิจกรรมเมืองศิลปะ กิจกรรมย่านวัฒนธรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมนักออกแบบรุ่นใหม่ เป็นต้น ซึ่งเป็นความโดดเด่นของการใช้พื้นที่เป้าหมายในชุมชน/จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทั้งนี้ในระยะต่อไปควรเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งบูรณาการการทำงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้การดำเนินการมีความยั่งยืนในระยะยาว

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ จากการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม พบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ อาทิ การขับเคลื่อนการส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬาในชุมชนเมืองและท้องถิ่น โดยได้มีการดำเนินการผ่านโครงการพัฒนาการกีฬาและนันทนาการมวลชน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชน การพัฒนาระบบแพลตฟอร์มการประมวลผลข้อมูลการออกกำลังกายของประชาชน (Calories Credit Challenge) การปฏิรูปการทำงานด้านความรอบรู้ด้านสุขภาพแบบองค์รวม ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการมูลนิธิสถาบันความรอบรู้ไทยเพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถาบัน การสร้างโอกาสทางการกีฬาและพัฒนานักกีฬา เช่น การพัฒนาทักษะผู้ตัดสิน การจัดการแข่งขันกีฬาระดับอำเภอ การจัดทำระบบพัฒนานักกีฬาเต็มระยะเวลายาว การจัดทำเส้นทางสายอาชีพนักกีฬา เป็นต้น นอกจากนี้ การพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติให้ได้มาตรฐานศูนย์ฝึกกีฬา NTC (National Training Center) เพื่อพัฒนาศูนย์พัฒนานักกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬาของอาเซียนและศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติและภูมิภาค

แต่จากการติดตามความคืบหน้าในระบบ eMENSCR ในส่วนของกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพ พบว่า มีโครงการที่เป็นไปตามแผน ทั้งหมด ๑๗ โครงการ (เป็นโครงการที่ได้รับงบประมาณ) มีโครงการที่ดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๗ โครงการ ได้แก่

๑) การพัฒนาศูนย์ฝึกกีฬาอำเภอ

๒) โครงการอุปกรณ์กีฬา โครงการ ๑ ตำบล ๑ ชนิดกีฬา

๓) โครงการส่งเสริมให้มีกิจกรรมการออกกำลังกายเล่นกีฬา หรือการแข่งขันกีฬาในทุกโครงการ/กิจกรรม (Sport Every Events: SEE) ของรัฐ

๔) โครงการพัฒนาระบบแพลตฟอร์มการประมวลผลข้อมูลการออกกำลังกายของประชาชน (Calories Credit Challenge)

๕) โครงการพัฒนาผู้นำกีฬาประจำท้องถิ่น

๖) โครงการจัดการแข่งขันกีฬาระดับอำเภอ

๗) โครงการพัฒนาศูนย์พัฒนานักกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬาของอาเซียน (ASEAN Center for Sport Excellence) และศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาแห่งชาติและภูมิภาค (TISS: Thailand Institute of Sport Science หรือ Regional Institute of Sport Science)

อย่างไรก็ตาม การดำเนินโครงการภายใต้กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพในภาพรวมของโครงการ ถือได้มีความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยเฉลี่ยร้อยละ ๙๒

ดังนั้น ในระยะต่อไปหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงควรปรับปรุง/พัฒนาขั้นตอนการดำเนินงานและรูปแบบการรายงานผลการดำเนินการให้เป็นไปตามค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ พร้อมกับลงรายละเอียดโครงการในระบบติดตามประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน เป็นไปตามผลการดำเนินการที่เกิดขึ้นจริง มิใช่การรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวม แต่ไม่มีรายละเอียดที่สามารถนำมาวิเคราะห์/ประเมินผลการดำเนินการของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้การแปรค่าเป้าหมายผิดไปจากความเป็นจริง อีกทั้งยังส่งผลให้การตัดสินใจเสนอแนะทางเลือกในการดำเนินโครงการเพื่อการขับเคลื่อนตามแผนการปฏิรูปประเทศ/แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไม่ตรงกับความเป็นจริงและความคุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับได้

๑๓.๕ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานพบว่าภาพรวมผลสัมฤทธิ์การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ ๖๔.๔๖ โดยองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๑ ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม มากที่สุด ร้อยละ ๓๑.๕๐ นขณะที่การดำเนินการในองค์ประกอบเป้าหมายที่ ๓ ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ น้อยที่สุด ร้อยละ ๑๓.๙๓ โดยมีการติดตามความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

๑) ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๓๑.๕๐

๒) เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๙.๐๓

๓) ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ บรรลุเป้าหมายร้อยละ ๑๓.๙๓

รายละเอียดปรากฏดังภาพที่ ๖๐

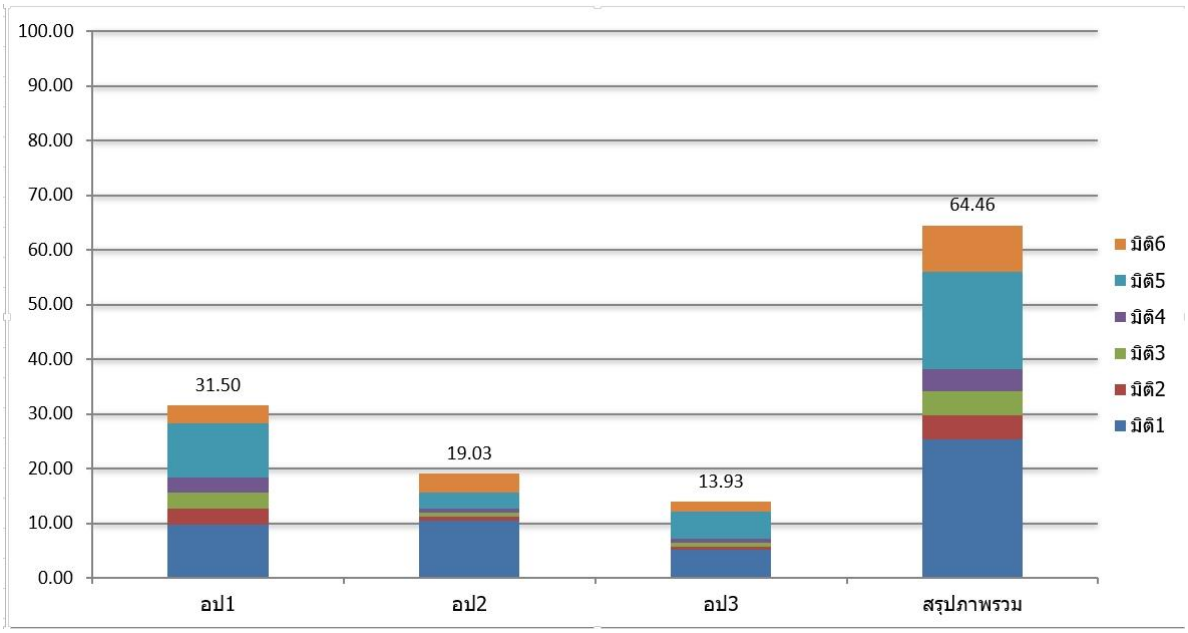

ภาพที่ ๖๐ แสดงร้อยละความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔

องค์ประกอบที่ ๑ เป้าหมายประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม ดำเนินการผ่านกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน เมื่อพิจารณาร้อยละความสำเร็จของโครงการในภาพรวม พบว่า มีโอกาสในการบรรลุเป้าหมายโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ ๓๑.๕๐ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่มีแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่มีโครงการรองรับอย่างชัดเจน ส่งผลให้โครงการที่กำหนดมีแนวโน้มที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้ค่อนข้างสูง ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๕ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอย่างจริงจังตามแผนที่กำหนดไว้ และควรมีมาตรการที่สามารถดำเนินการได้แม้ว่าบางโครงการอาจได้รับงบประมาณที่ลดลง หรือบางโครงการอาจไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

องค์ประกอบที่ ๒ เป้าหมายเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม ดำเนินการผ่านกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ เมื่อพิจารณาร้อยละความสำเร็จของโครงการในภาพรวม พบว่า มีโอกาสในการบรรลุเป้าหมายโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ ๑๙.๐๓ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่มีแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่มีโครงการรองรับอย่างชัดเจน ส่งผลให้โครงการที่กำหนดมีแนวโน้มที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้ค่อนข้างสูง ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๕ ควรปรับปรุงเป้าหมายโดยระบุเป็นเป้าหมายเชิงคุณภาพและเป้าหมายเชิงปริมาณ รวมทั้งกำหนดค่าตั้งต้น (Baseline) ที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถติดตามประเมินผลการดำเนินการและพิจารณาแนวโน้มในการบรรลุเป้าหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอย่างจริงจังตาม

แผนที่กำหนดไว้ และควรมีมาตรการที่สามารถดำเนินการได้แม้ว่าบางโครงการอาจได้รับงบประมาณที่ลดลง หรือบางโครงการอาจไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

องค์ประกอบที่ ๓ เป้าหมายประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติ ดำเนินการผ่านกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ ตามที่ได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ในแผนการปฏิรูปประเทศฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ แล้วนำมาประเมินความสำเร็จของแผนการปฏิรูปประเทศด้านการกีฬา ในส่วนของกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ จากองค์ประกอบความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมาย ๕ องค์ประกอบ พบว่า ค่าร้อยละความสำเร็จ/โอกาสในการบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ อยู่ที่ร้อยละ ๑๓.๙๓ เมื่อนำค่าร้อยละความสำเร็จ ฯ มาพิจารณาการดำเนินโครงการในแต่ละองค์ประกอบจะเห็นได้ว่า โครงการทั้ง ๑๙ โครงการ มีเพียง ๓ โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ส่วนอีก ๑๖ โครงการไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ แต่หน่วยหลักที่รับผิดชอบดำเนินการที่อยู่ใต้สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมถึงคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ก็ได้พยายามหาหนทางแก้ไขปัญหาโดยขอความร่วมมือไปยังจังหวัดต่าง ๆ ช่วยดำเนินการ รวมถึงการนำเงินงบประมาณเหลือจ่ายจากโครงการต่าง ๆ มาดำเนินการจนสามารถขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมที่ไม่ได้รับงบประมาณจำนวน ๑๖ โครงการได้

<u>ข้อเสนอแนะ</u> : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงแก้ไขแนวความคิด/วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงานภายในโครงการให้มีการบูรณาการด้านกิจกรรม ด้านงบประมาณ และกลุ่มเป้าหมายให้ครบถ้วนในลักษณะต่อยอด เช่น การส่งเสริมกิจกรรมกีฬามวลชน ซึ่งประชาชนเป็นกลุ่มเป้าหมายโดยมี กรมพลศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบ ต้องไม่มีหน่วยงานอื่นนำไปจัดทำโครงการในลักษณะนี้อีก เว้นแต่เป็นโครงการที่นำผลการดำเนินการที่ได้ไปจัดทำโครงการที่มีลักษณะต่อยอด เช่น ประชาชนที่เข้าโครงการส่งเสริมกิจกรรมกีฬามวลชน และต้องมีอัตราการเป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังลดลง (NCDs) ส่งผลให้คนไทยมีสุขภาพดีขึ้นลดงบประมาณที่ต้องนำมาเป็นค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

๑๓.๖ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน

๑) ควรนำหลักเกณฑ์ด้านคุณธรรมที่สามารถใช้ประเมินดัชนีคุณธรรม ๕ ประการในระดับบุคคล องค์กร และสื่อ ไปใช้ในวงกว้างยิ่งขึ้น อาทิ ใช้กับบุคคลในช่วงวัยต่าง ๆ ในทุกจังหวัด

ใช้กับองค์กรภาครัฐที่เป็นต้นแบบด้านคุณธรรมทั้งหน่วยงานราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมถึงรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานเอกชนให้เพิ่มจำนวนขึ้น

๒) ควรมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เกิดสื่อรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดแทรกด้านวัฒนธรรมและการเสริมสร้างคุณธรรม โดยมีรูปแบบการนำเสนอที่สร้างสรรค์ น่าสนใจ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ

ควรต่อยอดการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมผ่านการจัดตลาดวัฒนธรรมที่มีสินค้า ผลิตภัณฑ์ เทศกาลประเพณี อาหาร การท่องเที่ยวชุมชน และศิลปะการแสดง มาเป็นพื้นที่ในการนำเสนอผลงานดังกล่าว โดยใช้พื้นที่กลางของชุมชนที่สามารถจัดทำเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนได้ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ

๑) ควรสร้างกระบวนการทำงานให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนตั้งแต่การกระบวนการวางแผน การจัดทำโครงการเพื่อรับงบประมาณ การแก้ไขปัญหาตลอดจนแนวทางในการพัฒนา โดยการประชาสัมพันธ์ในลักษณะ ๒ ช่องทาง คือ ระดับบริหารสู่ระดับปฏิบัติ และระดับปฏิบัติสู่ระดับบริหาร รวมถึงการสร้างเครือข่ายการติดต่อสื่อสารในช่องทางต่าง ๆ เพื่อสร้างการรับรู้ เรียนรู้ และเข้าใจไปพร้อม ๆ กันอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากที่ผ่านมาแต่ละหน่วยงานยังถือเป็นภารกิจของตนเป็นหลัก ทำให้การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เกิดขึ้นเท่าที่ควร

๒) ควรสร้างการตื่นตัวและความตระหนักรู้ให้กับหน่วยงานระดับปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่า : หน่วยงานระดับปฏิบัติส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจและไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ แม้ว่าที่ผ่านมาหน่วยงานระดับบริหารจะให้ความสำคัญและมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติดำเนินการ แต่ก็ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์หรือบรรลุเป้าหมายอย่างที่ควรจะเป็น

๓) ควรปรับปรุงแนวความคิด/วิธีการการจัดทำคำของบประมาณ เนื่องจากการดำเนินการที่ผ่านมาหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการกีฬามักจะไม่ค่อยได้รับการจัดสรรงบประมาณ หรือเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณก็มักจะได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยกว่าที่ได้เสนอของบประมาณทำให้หลาย ๆ

โครงการที่สำคัญในการขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมด้านการกีฬาไม่สามารถดำเนินการได้ หรือหากดำเนินการได้แต่ผลลัพธ์ที่ได้ก็ไม่เพียงพอที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการกีฬาได้อย่างแท้จริง ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากขั้นตอนการเขียนคำของบประมาณ และการที่ไม่สามารถอธิบายให้สำนักงบประมาณได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินโครงการ/กิจกรรมด้านการกีฬานั้น ดังนั้น ในการเขียนเสนอของบประมาณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเชิญผู้แทนจากสำนักงบประมาณเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรก รวมถึงการจัดทำโครงการเพื่อขอรับงบประมาณควรมีความชัดเจน และสามารถชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศได้อย่างแท้จริง โดยอาจนำโครงการที่มีความโดดเด่นในปี ๒๕๖๕ เช่น โครงการแคลอรี่เครดิต มาปรับปรุงพัฒนาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และผู้ที่ทำหน้าที่ชี้แจงงบประมาณจะต้องสามารถชี้แจงให้สำนักงบประมาณเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของโครงการได้เกี่ยวกับประเด็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ ระดับบริหารควรมีการอธิบายให้ระดับปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้แล้วควรนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงบประมาณไปเป็นแนวทางการจัดทำคำของบประมาณที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (โครงการที่ต้องดำเนินการในปี พ.ศ.๒๕๖๗) ต่อไป

๔) ควรมีการทบทวนประเด็นของกฎหมายที่มีอยู่ปัจจุบันว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาฉบับใดที่ล้าสมัยและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากีฬาของประเทศและในระดับสากล

๕) ควรปรับปรุง/พัฒนาโปรแกรมระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ให้สามารถประมวลผล/วิเคราะห์การดำเนินโครงการ/กิจกรรมให้ครอบคลุมทุกมิติ (Relevancy, Efficiency, Effectiveness, Partnerships & Cooperation, Impact, Sustainability) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการย้ำเตือนให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการลงข้อมูลได้ตระหนักถึงความสำคัญในการลงข้อมูลอย่างถูกต้องครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

๑๓.๗ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกช่วงวัย ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิง และการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน

ควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิงด้วย Soft Power ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัยให้มากยิ่งขึ้น

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ

๑) ควรกำหนดเป้าหมายโดยระบุเป็นเป้าหมายเชิงคุณภาพและเป้าหมายเชิงปริมาณ รวมทั้งกำหนดค่าตั้งต้น (Baseline) ให้ชัดเจน เพื่อให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

๒) ควรมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome) ที่สำคัญของการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม เช่น การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นของประชาชนในพื้นที่ตลาดวัฒนธรรม การมีประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตลาดวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น เป็นต้น

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬา และการพัฒนานักกีฬาอาชีพ

๑) ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ ตลอดจนนโยบายต่าง ๆ ที่ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปแปลงไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) ควรมีการบูรณาการแผนปฏิบัติราชการกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน เพื่อให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้แนวคิดการมองไปข้างหน้า โดยปัจจุบันต้องเตรียมการจัดทำโครงการสำคัญปี ๒๕๖๗ เพื่อให้ทันต่อกระบวนการจัดทำคำของบประมาณ

๓) ควรปรับปรุง/พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพตามแนวทางของคณะกรรมาธิการ ตสร. วุฒิสภา

QR Code ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด
แผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๒.๓ ความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย และข้อเสนอแนะ

๑) ภาพรวมการติดตามกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ

ตารางที่ ๒ แสดงภาพรวมการติดตามกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

แผนการปฏิรูปประเทศ	กฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) ทั้งหมด	ดำเนินการแล้วเสร็จ	กฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุงเพื่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) (Big Rock ๔๕ ฉบับ)	กฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัด (เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในแผนเดิม)
๑. ด้านการเมือง	๒*	๑	๒	๕
๒. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	๕	๓	๒	๑
๓. ด้านกฎหมาย	๒๕*	๑๒	๕	-
๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม	๔๕	๘	๑	-
๕. ด้านเศรษฐกิจ	๓๕*	๓๔	๗	๔
๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๕*	๑๔	๑	๗
๗. ด้านสาธารณสุข	๑๔	๑	๑	-
๘. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	๘	๒	๒	-
๙. ด้านสังคม	๒๓*	๕	๔	๔
๑๐. ด้านพลังงาน	๑๖*	๔	๘	-
๑๑. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑๙	๔	๑๐	๑
๑๒. ด้านการศึกษา	๙	๔	๑	-
๑๓. ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	-	-	๑	-
รวม	**๒๓๖**	**๙๒**	**๔๕**	**๒๒**
คงค้าง/อยู่ระหว่างดำเนินการ	**๒๑๑**			

* คือ จำนวนที่มีการรายงานผลการติดตามกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศมากกว่าหนึ่งด้าน

หมายเหตุ การนับจำนวนกฎหมายรวมถึงกฎหมายลำดับรองด้วย

๒) เปรียบเทียบจำนวนกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้งหมด

ตารางที่ ๓ แสดงการเปรียบเทียบจำนวนกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้งหมด

แผนการปฏิรูปประเทศ	กฎหมาย ตามแผนการปฏิรูปประเทศ		กฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ	
	ฉบับเดิม	ฉบับปรับปรุง (Big Rock ๔๕ ฉบับ)	สมัยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๒๕๕๗ – ๒๕๖๒)	สมัยวุฒิสภา (๒๕๖๒ - ปัจจุบัน)
๑. ด้านการเมือง	๒	๒	-	๑
๒. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	๕	๒	๓	-
๓. ด้านกฎหมาย	๒๕	๕	๙	๓
๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม	๔๕	๑	๔	๔
๕. ด้านเศรษฐกิจ	๓๕	๗	๒๓	๑๒
๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๓๕	๑	๑๔	-
๗. ด้านสาธารณสุข	๑๔	๑	๑	-
๘. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	๘	๒	๒	-
๙. ด้านสังคม	๒๓	๔	๖	๑
๑๐. ด้านพลังงาน	๑๖	๘	๒	๒
๑๑. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑๙	๑๐	๔	-
๑๒. ด้านการศึกษา	๙	๑	๔	-
๑๓. ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	-	๑	-	-
รวม	**๒๓๖**	๔๕	**๗๒**	**๒๓**
คงค้าง/อยู่ระหว่างดำเนินการ (ตามแผนฯ ฉบับเดิม ฉบับปรับปรุง และที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในแผนเดิม)	**๒๑๑**			

หมายเหตุ การนับจำนวนกฎหมายรวมถึงกฎหมายลำดับรองด้วย

๓) สรุปผลการติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุง กฎหมาย

จากการที่คณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาที่รับผิดชอบการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศได้ดำเนินการติดตามความก้าวหน้ากฎหมายของการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน ได้สรุปผลการติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมายทั้ง ๑๓ ด้าน สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๓.๑) ด้านการเมือง

คณะกรรมาธิการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการเมือง (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองอยู่ระหว่างหารือกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าว (**ไม่มีความคืบหน้า และสุ่มเสี่ยงที่จะไม่บรรลุผลสำเร็จภายในปี ๒๕๖๕**)

๒) ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างการจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อจากนั้นจะได้จัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะร่าง พ.ร.บ.ฯ กับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพื่อประกอบการเสนอร่าง พ.ร.บ.ฯ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในไตรมาสที่ ๓ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

ทั้งนี้ ในช่วงที่ผ่านมาหลายภาคส่วนได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยสภาผู้แทนราษฎรได้เห็นชอบและมีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๓ และวุฒิสภาได้เห็นชอบและมีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภา และกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้วยเช่นกัน ข้อบังคับทั้งสองฉบับได้กำหนดกระบวนการดำเนินการถึงคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในกรณีที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง นอกจากนี้ ในกรณีของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีการดำเนินการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ อย่างต่อเนื่อง อาทิ การขับเคลื่อนมาตรฐานทางจริยธรรม และการสำรวจพฤติกรรมทางจริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ

บนสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชนมากขึ้น

๓.๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน

คณะกรรมาธิการการบริหารราชการแผ่นดิน วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในประเด็นภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาศึกษาทบทวนเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบคลุมแนวคิดและทิศทางในการปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในภาครัฐให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารทรัพยากรบุคคลภายใต้ระบบคุณธรรม ตลอดจนสามารถดึงดูด รักษา และใช้ประโยชน์คนดี คนเก่ง และมีความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาศึกษาทบทวนเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๓) ด้านกฎหมาย

คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย จำนวน ๕ ฉบับ (ฉบับปรับปรุง : ๔ ฉบับ และฉบับเดิม : ๑ ฉบับ) ได้แก่

<u>แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)</u>

๑) (ร่าง) พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑/ประเด็นปฏิรูปที่ ๒)

ความคืบหน้า :

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการได้ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

(๑) เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวกับการขออนุญาต อนุมัติ ที่ขึ้นทะเบียนมีเป็นจำนวนมาก เห็นควรเร่งรัดให้คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วนพิจารณาทบทวนกฎหมายให้มากที่สุด เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยควรให้ความสำคัญกับกฎหมาย กฎระเบียบ ที่มีผลกระทบกับการขออนุญาตประชาชนเป็นสำคัญ และควรมีการจัดลำดับกฎหมายที่จะดำเนินการก่อน - หลัง รวมทั้งเร่งรัดการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการให้แล้วเสร็จโดยเร็วถึง

(๒) ถึงแม้หน่วยงานต่าง ๆ จะเร่งดำเนินการทบทวนกระบวนงานและดำเนินการปรับ/ลดขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติไปแล้ว จำนวน ๙๓๘ กระบวนงาน หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๕.๗๔ ของกระบวนงานที่เสนอจะปรับลดขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด ๑,๐๙๔ กระบวนงาน แต่ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกฎหมายที่สร้างภาระและเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนซึ่งยังมีอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าวเกิดผลสัมฤทธิ์ หน่วยงานต่าง ๆ ควรเร่งดำเนินการปรับลดขั้นตอนการดำเนินงานให้ครบทั้ง ๑,๐๙๔ กระบวนงาน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และเร่งทำการปรับปรุงแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปรับลดกระบวนงานเหล่านี้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

(๓) นอกจากต้องดำเนินการตามข้อ ๒ แล้ว หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายควรเร่งทบทวนกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ว่าสมควรจะยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงอีกหรือไม่ โดยจัดให้มีช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมายได้แสดงความคิดเห็นเพื่อขอให้ยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว ส่วนกฎหมายที่ยังไม่ยกเลิกควรมีการจัดหมวดหมู่ จัดทำเป็นประมวล และมีการสื่อสารให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว

๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. .... (กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๒/ประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐)

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ของรัฐสภา

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังอยู่ในกระบวนการพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ดังนั้น ในระหว่างที่กฎหมายฉบับดังกล่าวยังไม่มีผลบังคับใช้ หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดทำแนวทางการปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัยโดยละเอียด เพื่อให้หน่วยงานที่จะเสนอร่างกฎหมายมีแนวทางในการดำเนินการเรื่องดังกล่าวอย่างชัดเจน

๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ (กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๔/ประเด็นปฏิรูปที่ ๖)

ความคืบหน้า :

ประกาศราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรติดตามเร่งรัดให้มีการพัฒนาระบบการเข้าชื่อเสนอกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Initiative) แล้วเสร็จ เพื่อให้มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเร็ว และหลังจากเปิดให้ประชาชนเข้าใช้ระบบดังกล่าวได้ระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินและรับฟังคิดเห็นและความพึงพอใจของประชาชนต่อการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย เพื่อนำความคิดเห็นดังกล่าวไปปรับปรุงพัฒนาระบบให้มีความสมบูรณ์และง่ายต่อการเข้าใช้ระบบมากยิ่งขึ้น

๔) ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... (กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๕/ประเด็นปฏิรูปที่ ๗)

ความคืบหน้า :

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... แล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ระหว่างวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕)

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรเร่งรัดให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. .... เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาโดยเร็ว เนื่องจากขณะนี้การเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวล่าช้าเกินกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แล้ว ซึ่งกำหนดให้เสนอร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาควรต้องเร่งเตรียมเสนอแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับการรวบรวมและจัดทำประมวลกฎหมายและกฎต่อคณะรัฐมนตรีให้เร็วที่สุด

<u>แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)</u>

๕) กฎหมายลำดับรองที่จะออกตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประเด็นปฏิรูปที่ ๑)

ความคืบหน้า

ปัจจุบันมีการดำเนินการออกกฎหมายลำดับรอง จำนวน ๑๖ ฉบับ

ข้อเสนอแนะ

(๑) เห็นควรเร่งรัดให้หน่วยงานของรัฐจัดทำและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและหลักเกณฑ์ คำอธิบายสรุปสาระสำคัญของกฎหมายและคำแปลกฎหมายในความรับผิดชอบของหน่วยงานผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

(๒) หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายควรมีช่องทางให้ประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย แสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการจัดทำกฎหมาย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๓.๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม

คณะกรรมาธิการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๔ ฉบับ (ฉบับปรับปรุง : ๑ ฉบับ และฉบับเดิม : ๓ ฉบับ) ได้แก่

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

<u>ด้านกระบวนการยุติธรรม</u>

๑) ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... (กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ ๑/ประเด็นปฏิรูปที่ ๑)

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ของรัฐสภา

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... ยังอยู่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อให้การดำเนินงานในกิจกรรมดังกล่าวยังคงเป็นไปตามแผน เห็นควรให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเร่งเตรียมความพร้อมด้วยการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบตรวจสอบ และแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนทราบให้ได้ภายในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)

๒) ร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... (ประเด็นปฏิรูปที่ ๘)

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สถาบันนิติวิทยาศาสตร์และหน่วยงานอื่น)

ข้อเสนอแนะ

กระทรวงยุติธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สถาบันนิติวิทยาศาสตร์และหน่วยงานอื่น)ควรดำเนินการเร่งรัดพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว และควรพิจารณาให้เกิดความชัดเจนทั้งในเรื่องของคณะกรรมการนโยบายนิติวิทยาศาสตร์และสภาวิชาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่

<u>ด้านกระบวนการยุติธรรม (ตำรวจ)</u>

๓) ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. .... (ประเด็นปฏิรูปที่ ๗)

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ของรัฐสภา

ข้อเสนอแนะ

เมื่อร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว ควรเร่งออกอนุบัญญัติและปรับปรุงระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อการบังคับใช้ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป

๔) ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้ให้ข้อเสนอแนะและมอบหมายในที่ประชุมว่า ร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. .... ยังอยู่ในชั้นกรรมาธิการอาจมีการปรับแก้ จึงเห็นควรให้ชะลอการเสนอร่างพระราชบัญญัติสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. .... ออกไปก่อน โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ

ข้อเสนอแนะ

เห็นควรยกเลิกการเสนอร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. .... ต่อรัฐสภา เนื่องจากเนื้อหาสาระของร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวไม่ใช่การปฏิรูปตำรวจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ดีหากมีความจำเป็นต้องบัญญัติกฎหมายควรแก้ไขเพิ่มเติมในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๓.๕) ด้านเศรษฐกิจ

คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ (ฉบับเดิม) จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่

๑) ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชยนาวี พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้เสนอคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (ก.พ.ม) พิจารณาในประเด็นการจัดตั้งองค์กรมหาชนตามร่างพระราชบัญญัติฯ แล้ว ได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปยังกระทรวงคมนาคม ยังมีประเด็นที่กระทรวงต้องนำไปปรับปรุงแก้ไข

ข้อเสนอแนะ

ควรดำเนินการต่อเนื่อง ให้แล้วเสร็จตามแผน และให้กระทรวงคมนาคมเร่งดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการ ก.พ.ม. ต่อไป ปัจจุบันอยู่ระหว่างสำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาในประเด็นรูปแบบการจัดตั้งองค์กรเป็นกฎหมายเฉพาะ หรือให้เป็นกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน โดยพระราชบัญญัติ ฯ ฉบับนี้เป็นปัจจัยความสำเร็จของพันธกิจนี้ **และเป็นหนึ่งในกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัด แต่ปัจจุบันยังไม่มีความชัดเจนจากหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการ**

๒) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐

ความคืบหน้า :

กระทรวงการคลัง ได้ออกกฎกระทรวงกำหนดให้ผู้นำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือถ่ายลำได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรทั้งหมดหรือแต่บางส่วน (ขยายระยะเวลาออกไปจนถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕)

ข้อเสนอแนะ

ควรปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบ สำหรับสินค้าถ่ายลำ – ผ่านแดน ในเรื่อง การยกเว้น และ การจำกัดการของใบอนุญาตนำเข้า – ส่งออก โดยยกเว้นการขอใบอนุญาตนำเข้าสำหรับสินค้าที่เป็นสินค้าต้องจำกัดและสินค้าควบคุม สำหรับสินค้าถ่ายลำ - ผ่านแดน และให้จำกัดการขอใบอนุญาตนำเข้า สำหรับสินค้าถ่ายลำ – ผ่านแดน เฉพาะรายการสินค้าที่มีความอ่อนไหวและมีความจำเป็นในการควบคุมเท่านั้น โดยคำนึงถึงความเหมาะสม และรักษาความสมดุลระหว่างความมั่งคงและการอำนวยความสะดวกทางการค้าเพื่อการแก้ไขในประเด็นดังกล่าวระยะยาว ควรแก้ไขในมาตรา ๑๐๒, ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ **และเป็นหนึ่งในกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัด แต่ปัจจุบันยังไม่มีความชัดเจนจากหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการ**

๓) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ การแก้ไขกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

(๑) ความสูงหัวลากตู้คอนเทนเนอร์แบบ High Cube ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๕๐) และ (๒) ความสูงรถบรรทุกสำหรับบรรทุกรถยนต์ (Car Carrier) ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ขนส่งสินค้าตามมาตรฐานสากลในปัจจุบัน

ความคืบหน้า :

ปัจจุบันยัง สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังไม่มีนโยบายในการแก้ไขปรับปรุงกฎกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

ควรเร่งปรับปรุง แก้ไข กฎกระทรวงทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวข้างต้นเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะการขนส่งระหว่างประเทศตามมาตรฐานสากล ทั้งนี้ วุฒิสภาได้รายงานต่อเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ผ่านการรายงานผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศทุกวงรอบการรายงาน **และเป็นหนึ่งในกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัด แต่ปัจจุบันยังไม่มีความชัดเจนจากหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการ**

<u>ติดตามตั้งแต่รอบตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๓</u> จำนวน ๑ ฉบับ

๔) ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

ปัจจุบันคณะรัฐมนตรีได้พิจารณารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแล้วและอยู่ระหว่างคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

ข้อเสนอแนะ

ควรดำเนินการต่อเนื่อง ให้แล้วเสร็จตามแผน โดยเร่งรัดเสนอพระราชบัญญัตินี้เข้าสู่รัฐสภาให้ทันต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางการค้ากับต่างประเทศมิให้เกิดผลเสียต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ **และเป็นหนึ่งในกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัด แต่ปัจจุบันยังไม่มีความชัดเจนจากหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการ**

๓.๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมาธิการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑๑ ฉบับ (ฉบับปรับปรุง : ๑ ฉบับ และฉบับเดิม : ๑๐ ฉบับ) ได้แก่

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๑) ร่างพระราชบัญญัติกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างคณะทำงานยกร่างกฎหมายพิจารณากำหนดพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)

๒) ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนต่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว ปัจจุบันผ่านการพิจารณาเห็นชอบจาก กอช. และอยู่ระหว่างรอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๓) ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) อยู่ระหว่างดำเนินการเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

๔) ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และราชการส่วนท้องถิ่นก่อนเสนอไปยังคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย ต่อไป

๕) การตราอนุบัญญัติตามความในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๒๑ ฉบับ และอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑๔ ฉบับ

๖) พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความคืบหน้า :

มีการจัดทำอนุบัญญัติ จำนวน ๒ ฉบับ คือ

(๑) ร่างระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการมอบหมายให้เอกชนหรือองค์กรอื่นดำเนินการรับรองไม้ พ.ศ. .... ปัจจุบันอยู่ระหว่างเสนออธิบดีกรมป่าไม้ลงนามเพื่อประกาศราชกิจจานุเบกษา ต่อไป

(๒) พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแล้ว และได้ส่งไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี และเสนอตามขั้นตอนของกฎหมาย ต่อไป

๗) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความคืบหน้า :

(เร่งรัดการตราอนุบัญญัติ) อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการระดับกรม

๘) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

ความคืบหน้า

(เร่งรัดการตราอนุบัญญัติ) อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการระดับกรม

๙) พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

ความคืบหน้า

(เร่งรัดการตราอนุบัญญัติ) มีการปรับจากเดิม จำนวน ๓๒ ฉบับ ยุบลงเหลือจำนวน ๒๙ ฉบับ อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการในระดับกรม

๑๐)พระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ความคืบหน้า

(เร่งรัดการตราอนุบัญญัติ) อยู่ระหว่างพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้

๑๑)พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

ความคืบหน้า

(เร่งรัดการตราอนุบัญญัติ) อยู่ระหว่างเสนอกระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ

๓.๗) ด้านสาธารณสุข

คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข จำนวน ๓ ฉบับ (ฉบับปรับปรุง : ๑ ฉบับ และฉบับเดิม : ๒ ฉบับ) ได้แก่

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๑) ร่างพระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติให้จัดทำเป็นร่างพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. .... โดยมีหลักการสำคัญเพื่อกำหนดให้มีระบบและกลไกในการจัดการโรคติดต่อทั้งสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างเตรียมนำเข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติ

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)

๒) พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒

ความคืบหน้า :

มีผลบังคับใช้แล้ว (ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒) ขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรี โดยให้ความเห็นชอบ “**แผนปฏิบัติการระบบสุขภาพปฐมภูมิ ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๗๕**” กรอบวงเงิน ๖๗,๙๕๖ ล้านบาท ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการด้านระบบสุขภาพปฐมภูมิ ตามพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓) ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... (ซึ่งเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการปฏิรูปด้านสาธารณสุขของประเทศไทย)

ความคืบหน้า :

คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาและส่งคืนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมายังกระทรวงสาธารณสุข (ร่างฉบับของกระทรวงสาธารณสุข) โดยกำหนดระยะเวลาในแผนปฏิรูปฯ กำหนดให้ดำเนินการระหว่าง ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒ ขณะนี้พ้นกำหนดระยะเวลาดำเนินการแล้ว ซึ่งคณะกรรมาธิการพิจารณาเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายสำคัญที่จะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการปฏิรูปด้านสาธารณสุขของประเทศไทย ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุข และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขจึงควรมีการพิจารณาทบทวนและผลักดันการจัดทำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อไป

๓.๘) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

๑) พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

สาระสำคัญ :

เพื่อแก้ไขให้ครอบคลุมการใช้สื่อออนไลน์/ยกร่างกฎหมายที่จะปกป้องคุ้มครองกลุ่มเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์เป็นการเฉพาะ

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างร่างกฎหมายลำดับรอง

๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข่าวปลอม พ.ศ. ....

สาระสำคัญ :

เพื่อดูแลการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้มีความเหมาะสม พร้อมป้องกันและรับมือการเผยแพร่ข้อมูลเท็จ

ความคืบหน้า :

ขณะนี้อยู่ระหว่างหารือเพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้

๓.๙) ด้านสังคม

คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม (ฉบับเดิม) จำนวน ๗ ฉบับ ได้แก่

๑) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

(๑) ฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว และได้ดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบกฎหมายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ เสร็จเรียบร้อยแล้ว

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมการวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องและเหตุผลความจำเป็นที่ต้องมีกฎหมายอย่างละเอียดก่อนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ต่อไป

๒) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

(๑) รับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องแล้ว

(๒) อยู่ระหว่างดำเนินการวิเคราะห์ผลกระทบกฎหมายตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ

(๓) คณะกรรมาธิการพัฒนาสังคมฯ วุฒิสภา มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีให้เร่งรัดการออกกฎหมายส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔

๓) ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔) การแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเน้นไปที่เรื่องการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ความคืบหน้า :

อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะอนุกรรมาธิการกิจการคนพิการในคณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมฯ เสนอปรับปรุงรูปแบบการพิจารณาการใช้เงินของกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จากลักษณะ project-based เป็น unit-cost โดยเน้นโครงการที่เป็นการเสริมสร้างอาชีพคนพิการที่ไม่สามารถทำงานในสถานประกอบการได้ หรือคนพิการที่ประกอบอาชีพอิสระ

๕) การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน กอช.

ความคืบหน้า :

ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ กอช. และสำนักงานเศรษฐกิจการคลังให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๖) การแก้ไขระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖

ความคืบหน้า :

กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการได้ตั้งคณะทำงาน เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพิการฯ กำหนดกรอบปรับปรุงประกาศ ระเบียบและคู่มือประเมินความพิการที่มีความยากลำบากในการดำเนินชีวิตประจำวันของคนพิการ

๗) ระเบียบตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ความคืบหน้า :

ในปัจจุบันคงค้างกฎหมาย ๑๐ ฉบับ ที่ยังไม่ได้ออก โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกฎหมาย

๓.๑๐) ด้านพลังงาน

คณะกรรมาธิการการพลังงาน วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน จำนวน ๑๗ ฉบับ (ฉบับปรับปรุง) : ๘ ฉบับ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการทั้ง ๘ ฉบับ และ (ฉบับเดิม) : ๙ ฉบับ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๕ ฉบับ และดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๔ ฉบับ ได้แก่

<u>กฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)</u> มีจำนวนทั้งหมด ๘ ฉบับ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการทั้ง ๘ ฉบับ

๑) พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ และ/หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ความคืบหน้า :

สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) อยู่ระหว่างจัดจ้างที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐

๒) ร่างประกาศหรือระเบียบกระทรวงพลังงานว่าด้วยการนำรูปแบบธุรกิจ Energy Service Companies (ESCO) มาใช้กับภาครัฐ

ความคืบหน้า :

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงให้สอดคล้องกับการจัดทำหลักเกณฑ์การตั้งงบประมาณ

๓) ร่างแนวปฏิบัติของสำนักงบประมาณเพื่อจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการตั้งงบผูกพันสำหรับ ESCO ภาครัฐ

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างดำเนินการหารือข้อสรุปในการตั้งงบประมาณโดยใช้แนวทาง Unit Cost ระหว่างกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ร่วมกับสำนักงบประมาณ คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕

๔) ร่างแนวปฏิบัติและร่างสัญญาจัดจ้างมาตรฐานกลางของกรมบัญชีกลางว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ESCOภาครัฐกระทรวงพลังงาน

ความคืบหน้า :

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงแนวทางปฏิบัติ อาจจะต้องพิจารณาการตั้งงบประมาณก่อน

๕) ร่างระเบียบหรือข้อสั่งการจากคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้งกลไกและกำหนดแนวทางการจัดทำแผนบูรณาการ

ความคืบหน้า :

จัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานระยะ ๕ ปี

๖) ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์ว่าด้วย Third Party Access ของระบบส่งและระบบจำหน่าย

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างจัดทำร่างระเบียบและกฎเกณฑ์ฯ

๗) ร่างระเบียบการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันที่ใช้พลังงานทดแทน

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างจัดทำระเบียบการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าฯ

๘) ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์สำหรับส่งเสริมกิจการจำหน่าย (Retail)

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างจัดทำร่างระเบียบและกฎเกณฑ์ฯ

ข้อเสนอแนะ

กฎหมายที่ต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อรองรับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน คือ พระราชบัญญัติของ ๓ การไฟฟ้า โดยเฉพาะในส่วนของ กฟผ. ควรเร่งรัดดำเนินการปรับปรุงให้แล้วเสร็จและเสนอ ครม. พิจารณาโดยเร็ว

<u>การติดตามความคืบหน้ากฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม)</u>

มีจำนวนทั้งหมด ๙ ฉบับ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน ๕ ฉบับ และดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๔ ฉบับ ดังนี้

<u>อยู่ระหว่างดำเนินการ</u> จำนวน ๕ ฉบับ

๑) ร่างพระราชบัญญัติรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ จัดเตรียมข้อมูลชี้แจงรอตั้งคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ สปน. ประสานหารือเพิ่มเติม

๒) มาตรการและระเบียบเพื่อสนับสนุนให้โรงไฟฟ้าแบบ Non-Firm เปลี่ยนไปจ่ายไฟฟ้าแบบ Firm

ความคืบหน้า :

สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) อยู่ระหว่างพิจารณาจัดทำระเบียบฯ

๓) พระราชกฤษฎีกากำหนดพลังงานควบคุม พ.ศ. ๒๕๓๖ (ปรับปรุงแก้ไขเพื่อยกเว้นให้โซลาร์รูฟที่มีขนาดไม่เกิน ๑,๐๐๐ kWp ไม่เป็นพลังงานควบคุม)

ความคืบหน้า :

สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน(กกพ.) อยู่ระหว่างดำเนินการ

๔) ระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรี และระเบียบว่าด้วยการเชื่อมต่อโซล่าร์รูฟเสรีกับฝ่ายจำหน่าย

ความคืบหน้า :

ในการประชุมครั้งที่ ๔๗/๒๕๖๒ (ครั้งที่ ๖๐๙) สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) พิจารณาระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรีแล้ว เห็นว่าการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ยังไม่มีความชัดเจนของภาคนโยบาย ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าของประเทศไทยในปัจจุบัน จึงควรมีการกำหนดนโยบายให้ชัดเจนก่อน

๕) ระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมให้มีการเก็บสะสมพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตจากโซลาร์รูฟและนำกลับมาใช้ใหม่

ความคืบหน้า :

สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) อยู่ระหว่างการพิจารณาจัดทำระเบียบฯ

<u>ดำเนินการแล้วเสร็จ</u> จำนวน ๔ ฉบับ

๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ (ประกาศราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒)

๒) กฎกระทรวงกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร และมาตรฐานหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๓

๓) กฎหมายให้มีการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางระหว่างทางและปลายทาง (ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐)

๔) ระเบียบกระทรวงพลังงานว่าด้วย Code of Conduct ของหน่วยนโยบาย-กำกับ-ปฏิบัติด้านพลังงาน

๓.๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

คณะกรรมาธิการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริต ประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๑๒ ฉบับ (ฉบับปรับปรุง ๑๐ ฉบับ) และร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อรองรับการดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

กฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๑๐ ฉบับ

๑) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ความคืบหน้า :

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชุมคณะกรรมการทบทวนร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยที่ประชุมยืนยันการใช้ร่างพระราชบัญญัติฉบับที่มีการเสนอไปก่อนหน้านี้ โดยสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีการยื่นร่างพระราชบัญญัติไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๔

๒) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

ความคืบหน้า :

สำนักงาน ก.พ.ร. อยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติฯ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ตามระบบของคณะกรรมการกฤษฎีกา

๓) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. เรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

ความคืบหน้า :

สำนักงาน ป.ป.ท. อยู่ระหว่างดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ที่จะให้ดำเนินการผ่านศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๔) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

ความคืบหน้า :

สำนักงาน ป.ป.ง. อยู่ระหว่างเตรียมการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มเติมประเด็นแนวทางปฏิบัติเพื่อแจ้งเหตุอันควรสงสัยต่อเลขาธิการ ป.ป.ง. หรือคณะกรรมการธุรกรรมให้ชัดเจนขึ้น

๕) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔

ความคืบหน้า :

กรมศุลกากรอยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกรมศุลกากรว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและรางวัล พ.ศ.๒๕๖๐ (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน คาดว่าแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

ขณะนี้อยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติ เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศต่อไป (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน)

๗) ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคล และผู้ร่วมกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ความคืบหน้า :

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๖ ได้บัญญัติบทลงโทษนิติบุคคลให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลเรียบร้อยแล้ว และสำนักงาน ป.ป.ช.ได้จัดทำและเผยแพร่คู่มือแนวทางกำหนดมาตรการควบคุมสำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบนเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ทั้งนี้ จึงถือว่ามีกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคลเรียบร้อยแล้ว

<u>ประเภท ข. อนุบัญญัติ</u>

๘) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ

ความคืบหน้า :

(๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน)

(๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรี่ยไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ อยู่ระหว่างการวิเคราะห์และตรวจสอบความเกี่ยวข้องของกับกฎหมายอื่น ๆ

(๓) ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ พ.ศ. ๒๕๒๖ อยู่ระหว่างดำเนินการศึกษาและรวบรวมประเด็นที่เกี่ยวข้อง และขอความคิดเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการปรับปรุงแก้ไข

๙) ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

สำนักงาน ป.ป.ช. อยู่ระหว่างการจัดทำแผนการดำเนินการ และแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๐) ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม

ความคืบหน้า :

สำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการจัดทำแผนการดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

<u>ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อรองรับการดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ</u> จำนวน ๒ ฉบับ ประกอบด้วย ๑) กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ชี้เบาะแส และ ๒) กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการฟ้องข่มขู่ผู้แจ้งเบาะแส

ความคืบหน้า :

๑) สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันการฟ้องคดีปิดปากในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่และประพฤติมิชอบ พ.ศ. .... เสร็จแล้ว และคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๕ ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. เสนอ

๒) ขณะนี้อยู่ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้พิจารณาด้วยว่าอาจดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แทนการออกเป็นกฎหมายเฉพาะได้หรือไม่ และให้รับความเห็นจากกระทรวงยุติธรรม สำนักงาน ก.พ. สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง และสำนักงานอัยการสูงสุดไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอรัฐสภาต่อไป และให้แจ้งประธานรัฐสภาทราบด้วยว่าร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นร่างพระราชบัญญัติตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ

๓.๑๒) ด้านการศึกษา

คณะกรรมาธิการการศึกษา วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา จำนวน ๖ ฉบับ ได้แก่

๑) การศึกษา (ขั้นพื้นฐาน)

(๑.๑) ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ของรัฐสภา

(๑.๒) ร่างพระราชบัญญัติด้านการศึกษาที่จะตราขึ้นเพื่อรองรับการดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ประกอบด้วย ๑) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. .... ๒) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ๓) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ๔) ร่างพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และ ๕) ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. .... พร้อมกับกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง

ความคืบหน้า :

(๑) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. .... อยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นกรรมาธิการของรัฐสภา

(๒) สำหรับร่างพระราชบัญญัติอื่น ๆ อยู่ระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนกฎหมายลำดับรองอื่น ๆ อยู่ระหว่างการขับเคลื่อนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งต้องรอความชัดเจนของร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

๒) การศึกษา (ขั้นอุดมศึกษา)

คณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา จำนวน ๑ ฉบับ คือ

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

ความคืบหน้า :

อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ของรัฐสภา

๓.๑๓) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

คณะกรรมาธิการการศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา ได้ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนา ปรับปรุงประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จำนวน ๑ ฉบับ คือ

แก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดงานการจัดการแข่งขันกีฬา และการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๙

ความคืบหน้า :

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ (หมายเหตุ : กม.นี้เป็นโครงการที่อยู่ในแผนปฏิรูปด้านนี้ แต่ไม่ได้เป็น ๑ ใน กม. ๔๕ ฉบับ ตามแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง))

กฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัด จำนวน ๑๐ ฉบับ

กฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัด ...ซึ่งได้เคยเสนอไว้**ในการพิจารณาในที่ประชุมวุฒิสภาในการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันจันทร์ที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และได้เสนอ**ไว้ในรายงานความคืบหน้าฯ รอบเดือนเมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๔ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๐ ฉบับ **ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ศสช.) สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและรับไปพิจารณาแล้วนั้น** จากการตรวจสอบและติดตาม**ในระยะที่ผ่านมา ไม่ปรากกว่าได้มีการรายงานหรือให้ข้อมูลหรือความคืบหน้าในดำเนินการเกี่ยวกับการกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด ทั้ง ๆ ที่วุฒิสภาได้ให้เหตุผลและความจำเป็นที่ควร**เสนอร่างกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาโดยด่วนที่สุด และ**ประสงค์จะให้**มีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนว่า คณะรัฐมนตรีจะเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวภายในปี ๒๕๖๕ **หรือเมื่อใด** ด้วยกฎหมายที่วุฒิสภาจัดกลุ่มเร่งรัดมีความสำคัญยิ่ง เห็นควรให้คณะรัฐมนตรีแจ้งผลความคืบหน้าดำเนินการให้วุฒิสภาทราบทุกฉบับด้วย เพราะคณะรัฐมนตรีได้เคยรับไปเร่งรัดดำเนินการแล้ว **เพื่อให้การปฏิรูปประเทศสามารถดำเนินไปได้และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง** ซึ่งรายชื่อกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการมากที่สุด **๑๐ ฉบับ ดังกล่าว** มีดังนี้

รายชื่อกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการ จำนวน ๑๐ ฉบับ			
ลำดับ	**ชื่อกฎหมาย**	**แผนการปฏิรูปประเทศ**	**หมายเหตุ**
๑	พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	- ด้านกฎหมาย - ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	
๒	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ.	- ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	
๓	ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข้อมูลข่าวปลอม พ.ศ.	- ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	
๔	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาชน พ.ศ.	- ด้านสังคม (แผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑)	นอกแผนฯ
๕	ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.	- ด้านการเมือง	
๖	พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘	- ด้านสาธารณสุข	
๗	ร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ.	- ด้านกระบวนการยุติธรรม (แผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑)	นอกแผนฯ
๘	ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำประมวลกฎหมายและกฎเพื่อให้ประชาชน เข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ.	- ด้านกฎหมาย	
๙	ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ.	- ด้านสังคม (แผนฯ ฉบับ ๒๕๖๑)	นอกแผนฯ
๑๐	ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชยนาวี พ.ศ.	- ด้านเศรษฐกิจ	นอกแผนฯ

ตารางที่ ๔ แสดงรายชื่อกฎหมายที่วุฒิสภาเห็นควรเร่งรัดดำเนินการ จำนวน ๑๐ ฉบับ

ส่วนที่ ๓
บทสรุป

ในดำเนินการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ ถือเป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงาน/ โครงการ และผลกระทบต่อเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งความสอดคล้อง สนับสนุนกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ผลการติดตามการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๑๓ ด้าน **โดยติดตามกิจกรรม/โครงการที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔๒๓ กิจกรรม/โครงการ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๓๓๓ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๗๒ สำหรับผลการดำเนินการแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน พบว่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสะท้อนให้เห็นถึงโอกาสประสบความสำเร็จมากที่สุดร้อยละ ๘๙.๑๗ รองลงมา ได้แก่ ด้านสังคม ร้อยละ ๘๕.๕๐ ด้านการศึกษา ร้อยละ ๘๓.๓๕ ในส่วนด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสประสบความสำเร็จน้อยที่สุดร้อยละ ๖๔.๔๖ รองลงมา ได้แก่ ด้านสาธารณสุข ร้อยละ ๕๑.๑๗**

ทั้งนี้ จากสถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกประเทศในห้วงปี ๒๕๖๓ ถึงปัจจุบัน เดือนพฤษภาคมปี ๒๕๖๕ จะพบว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด ๑๙ ประชาชนมีการปรับพฤติกรรม และวิถีการดำเนินชีวิตแบบ “ปกติใหม่ (New Normal)” ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการปฏิรูปประเทศในห้วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔ และจะส่งผลต่อเนื่องในวงรอบปี ๒๕๖๕ รวมถึงสถานการณ์สงครามระหว่างประเทศรัสเซียกับประเทศยูเครนที่ส่งผลกระทบต่อราคาพลังงานและอื่น ๆ ด้วย

สำหรับประเด็นท้าทายในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศ ตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๕๗ กำหนดเป้าหมายไว้ ๓ ประการ คือ ๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ ๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ ๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ วิสัยทัศน์ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** ยังคง

เป็นประเด็นท้าทายในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศลักษณะเดียวกับรายงานปี ๒๕๖๓ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

<u>แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนให้ประเทศไทยมีความมั่นคง</u> พบประเด็นท้าทาย ๑) ด้านการเมืองเร่งรัดดำเนินการตามแผนงานและโครงการตามที่หน่วยงานกำหนดไว้และต้องบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดินเร่งรัดให้รัฐปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ดิจิทัล และในภายหลัง พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งสิ้นสุดการใช้แผนการปฏิรูปประเทศฯ (ฉบับปรับปรุง) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการที่ยังดำเนินงานไม่แล้วเสร็จ ควรเร่งดำเนินงานต่อไป ๓) ด้านกฎหมายส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และปฏิรูปการศึกษาด้านกฎหมาย ๔) ด้านกระบวนการยุติธรรมการเร่งดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. .... ต้องดำเนินการให้เร็วที่สุด ๕) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่องรู้เท่าทันสื่อ และจริยธรรมของสื่อมวลชน รวมถึงการให้ข้อเท็จจริงและเสรีภาพในการสื่อสารจากภาครัฐ ๖) การป้องกันและการปราบปรามทุจริตประพฤติมิชอบของหน่วยงานภาครัฐ ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีโอกาสเข้ามาทำหน้าที่ประเมินการทำงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้บุคลากรภาครัฐได้พัฒนาปรับปรุงการทำงานของตนเอง

<u>แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนให้ประเทศไทยมีความมั่งคั่ง</u> พบประเด็นท้าทายเนื่องจากวิกฤติความขัดแย้งระหว่างประเทศรัสเซียกับประเทศยูเครนได้ส่งผลต่อสถานการณ์เศรษฐกิจโลกร่วมกับสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ ที่ยังคงบั่นทอนการดำเนินกิจกรรม ๑) ด้านเศรษฐกิจ สำหรับประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทยควรต้องมีนโยบายการเงินที่เหมาะสม เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินที่อาจส่งผลกระทบต่อประเด็นปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูป ดังนั้น กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจะต้องร่วมกันพิจารณาประเด็นการขับเคลื่อนประเด็นปฏิรูปด้านเศรษฐกิจทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูปให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ๒) ด้านพลังงาน เร่งดำเนินการลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของประชาชนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนในปัจจุบัน ๓) ด้านสาธารณสุข การพัฒนาศักยภาพของระบบบริการสุขภาพและหลักประกันสุขภาพเพื่อเตรียมความพร้อมในการรับมือกับโรคอุบัติใหม่ ๔) ด้านสังคม เร่งพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรกลุ่มต่าง ๆ ให้ทั่วถึง ตรงตามสภาพปัญหา และสอดคล้องกับความต้องการ

<u>แผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนให้ประเทศไทยมีความยั่งยืน</u> พบประเด็นท้าทาย ๑) ด้านการศึกษา ปัญหาระบบการศึกษาของไทยที่มีความซับซ้อนสูงและมีการเชื่อมโยงการดำเนินงานหลายภาคส่วน ระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนให้สมดุลบนความหลากหลายขององค์ความรู้สู่ความเป็นเอกภาพทางเป้าหมายบนพื้นฐานคุณภาพการศึกษาของ

สถานศึกษาที่ใกล้เคียงกัน รวมทั้งการผลักดันร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. .... ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว ๒) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เร่งให้เกษตรกรหันมาทำการเกษตรแบบยั่งยืนด้วยการลดการใช้สารเคมี ทั้งในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ของระบบเส้นทางน้ำในการสร้างกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับชุมชน หรือปัญหามลพิษจากการใช้รถยนต์ในเขตเมืองที่ก่อให้เกิดมลพิษ PM 2.5 ที่ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน และการสร้างความเชื่อมั่นจากภาคประชาชนต่อระบบการประเมินสิ่งแวดล้อมจากภาครัฐ

การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ๖ ด้าน ตามลำดับดังนี้

๑. ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านความมั่นคง มีดังนี้

๑.๑ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง จำนวน ๒๕ โครงการ แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๖ โครงการ แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน ๓๖ โครงการ และแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๔๔ โครงการ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๑๑ โครงการดำเนินการเสร็จแล้ว ๒๔ โครงการ (ร้อยละ ๒๑.๖) อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๘๗ โครงการ (ร้อยละ ๗๘.๔) และโครงการที่ล่าช้าจากการดำเนินงาน จำนวน ๓ โครงการ (ร้อยละ ๒.๗) ล่าช้าจากงบประมาณ จำนวน ๒ โครงการ (ร้อยละ ๑.๘) โดยสรุปการวิเคราะห์ประเมิน 5C ควรดำเนินการต่อเนื่อง จำนวน ๑๑๑ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐) จากผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงในภาพรวม มีโอกาสประสบความสำเร็จในระดับสูง

๑.๒ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากภาพรวมการประเมินผลความสำเร็จปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลการดำเนินการตามเป้าหมายอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ ๗๓.๓๙) โดยมีแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๖๕.๔๓ ด้านกระบวนการยุติธรรม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๕.๓๓ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ร้อยละ ๗๕.๐๐ และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ ๗๘.๐๔ ตามลำดับ

การประเมินการให้คะแนนทั้ง ๖ มิติ ให้ความสำคัญกับมิติที่ ๑ ความสอดคล้อง และมิติที่ ๕ ผลกระทบ มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ ๓๐ ส่วนมิติอื่นที่เหลือให้ค่าน้ำหนัก ร้อยละ ๑๐ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อเสนอแนะว่า ในการจัดทำโครงการสำคัญของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในด้านความมั่นคง ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความสอดคล้องและเป็นโครงการ

ที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามทางปฏิบัติจำเป็นต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืนด้วย

ทั้งนี้ การประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ได้ให้ค่าน้ำหนักในแต่ละแผนการปฏิรูปประเทศเท่ากันร้อยละ ๒๕ เมื่อนำมากำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบที่จะประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว โอกาสความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ได้แก่ ด้านการเมือง มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๖.๘๓ ด้านกระบวนการยุติธรรม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๘.๖๑ ด้านกระบวนการยุติธรรม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๙.๔๔ และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๘.๕๐

๑.๓ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ดังนี้

๑.๓.๑ สร้างกลไกหรือมาตรการแก้ไขปัญหาความรุนแรงและความขัดแย้งทางการเมืองด้วยสันติวิธี โดยให้การศึกษาด้านการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในระบบการศึกษาทุกช่วงวัย การอยู่ร่วมกันโดยยอมรับความเห็นที่แตกต่าง และความเป็นพหุวัฒนธรรม

๑.๓.๒ ผู้บริหารของสำนักงาน กกต. ทุกระดับ ควรเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการบูรณาการร่วมกับส่วนราชการที่ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบบระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแก่ประชาชน (MOU) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยตำบล (ศส.ปชต.) ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

๑.๓.๓ ควรเร่งรัดดำเนินการจัดทำโครงการภายใต้แผนขับเคลื่อนปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พร้อมกับกำหนดเกณฑ์การประเมินและตัวชี้วัดระดับโครงการให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผน

๑.๓.๔ รัฐบาลควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นโครงการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๓.๕ ควรถอดบทเรียนจากโครงการที่ประสบความสำเร็จหรือมีผลสัมฤทธิ์แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นต้นแบบ Sandbox ขยายผลความสำเร็จให้ทั่วประเทศ พร้อมกับทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับแผนงานที่จะดำเนินการในอนาคตให้มีทิศทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

๑.๔ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง

การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่ได้จัดทำ MOU และพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ เพื่อเป็นการลดขั้นตอนการทำงาน เชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าถึงได้ง่าย ร่วมสมัย และทันต่อสถานการณ์ และควรเร่งรัดให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้นำหลักการบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวนไปใช้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น ๆ ด้วยนอกเหนือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

ควรเร่งรัดให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติมีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับให้ได้โดยเร็ว และเร่งรัดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมปรับปรุงพัฒนาและเชื่อมโยงระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าให้ประชาชนทราบ โดยควรเริ่มใช้งานจริงได้ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ

ควรมีการขับเคลื่อนการใช้งานเน็ตประชารัฐให้มีประสิทธิภาพ ดำเนินการควบรวมบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) และการบริหารโครงข่ายและกิจการดาวเทียม เร่งรัดให้มีการจัดกฎหมายว่าด้วยดาวเทียมสื่อสารและการดำเนินกิจการในอวกาศ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่จะส่งเสริมให้เข้าสู่สังคมดิจิทัลได้ทันต่อสถานการณ์ แก้ไขปัญหาข่าวปลอม Fake News พร้อมทั้งเร่งรัดการรู้เท่าทันสื่อของประชาชนพร้อมกับการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. บูรณาการการทำงานร่วมกับคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ชาติระดับจังหวัดทุกจังหวัด และควรจัดทำระบบแจ้งผลการติดตามให้กับผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสได้รับทราบ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานรวมเป็นศูนย์ข้อมูล กำหนดบทลงโทษและอัตราโทษอย่างเข้มงวดและเท่าเทียมกันทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้ง หน่วยงานของรัฐควรประกาศและปฏิบัติตนเป็นหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคนไม่รับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) และควรปรับปรุงแก้ไขมาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ให้เป็นการพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายทางการเมือง

๑.๕ ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ต่อกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

แผนการปฏิรูปด้านการเมือง

เร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ของสังคมและประโยชน์ของประชาชน อาทิ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. .... และควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาล อันนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของประชาชนมากขึ้น

แผนการปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรม

๑) ภายในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เร่งรัดนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาระบบตรวจสอบและแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน รวมทั้งประกาศให้ประชาชนทราบถึงระยะเวลาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน

๒) เร่งรัดพิจารณาร่างพระราชบัญญัติระบบนิติวิทยาศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. ....

๓) ยกเลิกการเสนอร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญา พ.ศ. .... ต่อรัฐสภา

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ควรให้ความสำคัญและมุ่งเน้นโครงการที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งจะสอดคล้องกับหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ และต้องดำเนินการให้เข้มข้นขึ้น

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดกฎหมาย จำนวน ๑๐ ฉบับ ดังนี้

กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ

๑) ปรับปรุงพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒) ปรับปรุงพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. เรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

๔) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒

๕) ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔

๖) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....

๗) ร่างกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคล และผู้ร่วมกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

อนุบัญญัติ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๓ ฉบับ

๑) ปรับปรุงแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ

๒) ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ....

๓) ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสอง ให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม

๒. ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการความสามารถการแข่งขัน มีดังนี้

๒.๑ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

ข้อมูลการติดตามการดำเนินโครงการในแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ และด้านพลังงาน ทั้งหมดจำนวน ๑๘๔ โครงการ ที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันมาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน พบว่า มีโครงการที่ดำเนินการสำเร็จแล้ว จำนวน ๓๗ โครงการ (ร้อยละ ๒๐.๑) อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑๔๗ โครงการ (ร้อยละ ๗๙.๙) ซึ่งที่อยู่ระหว่างดำเนินการมีความล่าช้าจากการดำเนินงาน จำนวน ๒๘ โครงการ (ร้อยละ ๑๕.๒) โดยผลการประเมิน ๖ มิติ มีความเห็นว่ามีโครงการที่ควรดำเนินการต่อเนื่องต่อไป ๑๘๒ โครงการ (ร้อยละ ๙๗.๘) และแนวโน้มการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน อยู่ในระดับปานกลาง

๒.๒ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมและข้อเสนอแนะ

จากภาพรวมการประเมินผลความสำเร็จปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลการดำเนินการตามเป้าหมายอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ ๗๗.๖๗) โดยมีแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจมีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๔.๘๘ และด้านพลังงาน มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๖๘.๑๗ ทั้งนี้ การประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันได้ให้ค่าน้ำหนักในแต่ละแผนการปฏิรูปประเทศเท่ากันร้อยละ ๕๐ เมื่อนำมากำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบที่จะประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว โอกาสความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศ

ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๔๒.๖๗ (ระดับมาก) และด้านพลังงาน มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๓๕.๐๐ (ระดับปานกลาง)

๒.๓ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) มีดังนี้

๒.๓.๑ แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ การรายงานผลการดำเนินงานบางประเด็นยังมีความคลาดเคลื่อน เช่น

๑) ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูป เกษตรชีวภาพ และเกษตรที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๒๐ ของ GDP ภาคเกษตร ภายใน ๕ ปี จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรรายงานผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละต่อ GDP ภาคเกษตร ภายใน ๕ ปี และควรมีการกำหนดสัดส่วน GDP สาขาภาคการเกษตร สาขาภาคเกษตรแปรรูป สาขาภาคอุตสาหกรรม สาขาภาคบริการ เพื่อให้ได้ตัวเลขทางสถิติมาตอบตัวชี้วัดได้อย่างชัดเจน เพื่อใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒) ตัวชี้วัดที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าช้า ทำให้ไม่สามารถวัดผลการดำเนินงานภายในปีที่รายงานได้อย่างชัดเจน จึงมีข้อเสนอแนะว่า (๑) ควรเร่งรัดการรายงานผลสัมฤทธิ์ในปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔ ให้เป็นไปตามระยะเวลาและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ (๒) ตัวชี้วัด อันดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business Index) ของประเทศอยู่ใน ๒๐ อันดับแรกของประเทศที่ได้รับการจัดอันดับ โดยธนาคารโลก ผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๓ ไทยอยู่อันดับที่ ๒๑ จากทั้งหมด ๑๙๐ ประเทศ ข้อเสนอแนะ มีแนวโน้มดีขึ้นปี ๒๕๖๔ บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้

๓) โครงการที่ดำเนินการอาจยังไม่สะท้อนว่าจะส่งผลต่อเป้าหมายและตัวชี้วัดได้อย่างแท้จริง จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรรายงานข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรค และประเด็นท้าทายของแต่ละโครงการ โดยเฉพาะในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ เพื่อให้ทราบสถานการณ์จริงว่า SMEs ได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงไร และจะทำให้ประเมินได้ว่าจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ตามกำหนดเวลาหรือไม่ หรือโครงการนั้น ๆ มีส่วนในการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายหรือไม่ นอกจากนั้นยังเป็นการรายงานที่ล่าช้า จึงเห็นควรให้รายงานผลสัมฤทธิ์ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ (๒) ตัวชี้วัด สัดส่วน GDP ของ SMEs ต่อ GDP ทั้งประเทศ คิดเป็นร้อยละ ๔๒ ในปี ๒๕๖๕ ผลการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๔ สัดส่วน GDP ของ SMEs ต่อ GDP ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ ๔๑.๗ ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะว่าการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs ควรมีการประเมินผลว่า SMEs ที่ได้รับความช่วยเหลือเงินทุนไปนั้น สามารถนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มต่อยอดธุรกิจได้ หรือเพียงใช้เงินทุนในการประทังธุรกิจให้อยู่รอดเท่านั้น

๒.๓.๒ แผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน การดำเนินการและการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศในบางกิจกรรมยังมีความล่าช้า

๑) ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้การดำเนินโครงการ/การดำเนินการที่เกี่ยวข้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายย่อยได้ตามกำหนดเวลา ภายใต้การสนับสนุนและเสนอแนะของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

๒) การติดตามและเร่งรัดการดำเนินการบางกิจกรรมยังขาดความต่อเนื่อง ควรมีการติดตามสถานภาพการดำเนินโครงการ/การดำเนินการและเร่งรัดการดำเนินการให้เป็นไปตามรายละเอียดของกระบวนการ รวมทั้งเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นให้ถูกต้องและทันเวลา

๓) ความล่าช้าของกิจกรรม Big Rock และเกิดความเสี่ยงในบางประเด็นปฏิรูป ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด (ปี ๒๕๖๕) จึงควรนำมาวิเคราะห์ค้นหาสาเหตุของความล่าช้า และควรมีการเร่งรัดและติดตามการดำเนินการอย่างใกล้ชิด โดยผ่านสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เพื่อกำหนดแนวทาง/วิธีการที่เหมาะสมและ/หรือมาตรการเฉพาะ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศบรรลุผลสำเร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนั้น การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศของหน่วยงานเกิดความล่าช้าอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ หน่วยงานของรัฐจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการ และดำเนินมาตรการป้องกันและควบคุมโรคโควิด ๑๙ และการบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการการวางแผนการดำเนินการและการแก้ปัญหา เนื่องจากหน่วยงานต้องดำเนินงานตามภารกิจเป็นหลัก ทรัพยากรรวมทั้งบุคลากรและระยะเวลาจึงมีจำกัด การดำเนินการในส่วนการปฏิรูปประเทศจึงเกิดความล่าช้า อีกทั้งหน่วยงานควรพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทุกด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

๒.๔ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ควบคู่กับแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ สู่การบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจและด้านพลังงานในห้วงปี ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ดังนี้

๒.๔.๑ การกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายในแผนแต่ละระดับบางกรณียังไม่สอดคล้องและสนับสนุนกันการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศให้บรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะในกรณีเป้าหมายกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง **โดยมีข้อเสนอว่า** ให้มีการปรับค่าเป้าหมายของภาคเกษตรให้สะท้อนถึงสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกร

เป็นการเฉพาะอย่างแท้จริง หากต้องการมองถึงความอยู่ดีกินดีและการกระจายรายได้ของเกษตรกร ต้องพิจารณาละเอียดถึงรายได้เฉลี่ยต่อหัว สัดส่วนหนี้สินต่อทรัพย์สิน สัดส่วนคนจน และความไม่เท่าเทียมกัน

๒.๔.๒ ในกรณีเป้าหมายที่ ๑ การยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศของแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ (แผนระดับ ๒) มีตัวชี้วัด คือ (๑) ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศ ค่าเป้าหมาย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี (๒) อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศอยู่ในกลุ่ม ๑ ใน ๒๕ แต่กลับไม่ได้มีการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดของกิจกรรม Big Rock ที่เกี่ยวกับการเพิ่มผลิตภาพมวลรวมของกิจกรรมปฏิรูปแต่อย่างใด ดังนั้น จึงมีข้อเสนอว่า ควรให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักกิจกรรมปฏิรูปประเทศทั้ง ๕ กิจกรรมปฏิรูป คือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมได้ดำเนินการกำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับการเพิ่มของผลผลิต

๒.๔.๓ การรายงานในบางประเด็นไม่แสดงผลสัมฤทธิ์ของโครงการ เช่น การรายงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หน้า ๑๒๕ กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง มีสถานะการดำเนินงานข้อ (๑) ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการทำเกษตรมูลค่าต่ำ และไม่เหมาะสมกับพื้นที่ไปสู่การปลูกพืช เลี้ยงปศุสัตว์ที่มีมูลค่าสูง ได้ดำเนินการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map จำนวน ๙๓,๒๙๗ ไร่ ในพื้นที่ ๔๙ จังหวัด ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะว่า เนื้อหาของรายงานที่นำเสนอกิจกรรมดำเนินการนั้น ไม่ได้รายงานผลสัมฤทธิ์ ควรรายงานผลการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เช่น การเพิ่มผลผลิตหรือการลดต้นทุนเปรียบเทียบจากปีที่ผ่านมา และผลลัพธ์ที่ได้ต้องเปรียบเทียบ หรือแสดงเป็นหน่วยวัดเดียวกับเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

๒.๔.๔ การเร่งรัดและติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ควรเป็นการหารือระหว่างหน่วยงานปฏิบัติ หน่วยงานรับผิดขอบ และคณะอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการ ตสร. วุฒิสภา ที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันตรวจสอบระหว่างและหลังจากปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ตามกลไกที่ได้รับมอบหมายตามแผนระดับ ๒ และแผนระดับ ๓ เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามแผนของผู้ปฏิบัติ

๒.๔.๕ จากการลงพื้นที่ของคณะกรรมาธิการ ตสร. และการศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดกำหนดให้ยึดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล รวมทั้งแผนรายสาขา แผนเฉพาะด้านต่าง ๆ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีเป็นกรอบการดำเนินงานจัดทำแผน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้กล่าวถึงเป้าหมาย

เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต หรือไม่ได้กำหนดไว้ในเป้าหมายของการพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัดส่วนใหญ่จะกำหนดเรื่องการเพิ่มอัตราการผลิต หรือ GPP เป็นเป้าหมาย ดังนั้น สศช. สำนักงาน ก.พ.ร.และสำนักงบประมาณร่วมกับกระทรวงมหาดไทย ควรมีการมอบหมายตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศและกิจกรรมปฏิรูปประเทศให้จังหวัดนำไปบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดให้ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากการนำแผนการปฏิรูปประเทศไปสู่การปฏิบัติของหน่วยงานทุกระดับยังมีการถ่ายทอดเป้าหมายไปยังทุกหน่วยงานตามลำดับน้อย และจากการลง ตสร.ในระดับพื้นที่พบว่ายังไม่ครอบคลุมทุกจังหวัด และจากการหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า ยังไม่มีการถ่ายทอดเป้าหมายไปสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด

๒.๕ **ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ต่อกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายสำหรับแผนการปฏิรูปประเทศ** เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จากผลการวิเคราะห์และความเห็นประกอบ จึงมีข้อเสนอแนะ เร่งรัด ดังนี้

การพัฒนากฎหมายเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๔ ฉบับ ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ (๑) ร่างพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชยนาวี พ.ศ. .... (๒) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐ การแก้ไขกฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกแก่การนำเข้า - ส่งออกสินค้า ที่เป็นการขนส่งของผ่านประเทศไทย จากด่านศุลกากรแห่งหนึ่งไปยังด่านศุลกากรอีกแห่งหนึ่ง และขนส่งออกนอกราชอาณาจักรไทย (๓) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ การแก้ไขกฎกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ความสูงหัวลากตู้คอนเทนเนอร์แบบ High Cube ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๙ (พ.ศ. ๒๕๕๐) และความสูงรถบรรทุกสำหรับบรรทุกรถยนต์ (Car Carrier) ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ขนส่งสินค้าตามมาตรฐานสากลในปัจจุบัน (๔) จากการติดตามตั้งแต่รอบเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๑ ฉบับร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ....

ทั้งนี้ ควรเร่งรัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมพาณิชยนาวีที่เป็นปัจจัยความสำเร็จและส่วนแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน คือ พระราชบัญญัติของ ๓ การไฟฟ้า ควรเร่งรัดดำเนินการปรับปรุงให้แล้วเสร็จและเสนอ ครม. และเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยเร็ว

๓. ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีดังนี้

๓.๑ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลการติดตามผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓ ด้าน ประกอบด้วย แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ผลการพิจารณาคัดเลือกโครงการที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ระดับมาก และเป็นโครงการมีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ระดับมาก ที่อยู่ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่สนับสนุนการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔๒ โครงการ พบว่าดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๒๔ โครงการ (ร้อยละ ๕๗.๑) และอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๑๘ โครงการ (ร้อยละ ๔๒.๙) โดยสามารถดำเนินการได้ ตามแผนทั้งหมด โดยสรุปการวิเคราะห์ประเมิน 5C ควรดำเนินการต่อเนื่อง จำนวน ๔๒ โครงการ (ร้อยละ ๑๐๐)

๓.๒ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากภาพรวมการประเมินผลความสำเร็จปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ร้อยละ ๖๙.๖๙ โดยมีแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านสาธารณสุข มีค่าประเมินความสำเร็จร้อยละ ๕๑.๑๗ ด้านการศึกษา ร้อยละ ๘๓.๓๕ และด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ร้อยละ ๖๔.๔๖ โดยการให้ค่าน้ำหนักของการประเมินทั้ง ๖ มิติ ให้ความสำคัญกับมิติที่ ๑ ความสอดคล้อง และมิติที่ ๕ ผลกระทบ มากที่สุด โดยคิดเป็น ร้อยละ ๓๐ ส่วนมิติอื่นที่เหลือให้ค่าน้ำหนัก ร้อยละ ๑๐ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อเสนอแนะว่า ในการจัดทำโครงการสำคัญของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในด้านนี้ ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความสอดคล้องและเป็นโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามทางปฏิบัติจำเป็นต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืนด้วย

ทั้งนี้ การประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้ให้ค่าน้ำหนักในแต่ละแผนการปฏิรูปประเทศเท่ากัน เมื่อนำมากำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบที่จะประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว โอกาสความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ

ดังกล่าว ได้แก่ ด้านสาธารณสุข มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๖.๐๙ ด้านการศึกษา มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๒๗.๒๐ และด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๒๖.๔๐

๓.๓ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและดำเนินงาน ดังนี้

๑) การกำหนดโครงการสำคัญในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติร่วมกันของทั้ง ๓ ฝ่าย เพื่อให้ความเห็นและมุมมองในมิติที่แตกต่างกันอันจะนำไปสู่การกำหนดโครงการสำคัญ และการนำไปปฏิบัติที่ก่อให้เกิดสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติอย่างแท้จริง ประกอบด้วย (๑) คณะกรรมการปฏิรูปประเทศและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ (๒) รัฐบาล (๓) วุฒิสภา

๒) กลไกการดำเนินงาน ควรมีการปฏิรูปการดำเนินงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงบประมาณ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ควรมีการปฏิรูปกระบวนการจัดทำแผนงาน/โครงการสำคัญใหม่

สำนักงบประมาณ ควรปฏิรูปกระบวนการและวิธีการด้านงบประมาณใหม่ โดยควรกำหนดให้มีงบประมาณเฉพาะสำหรับดำเนินการและจัดทำแผนงาน/โครงการตามแผนแม่บท ฯ และแผนการปฏิรูปประเทศโดยเฉพาะ

๓) กลไกระดับจังหวัด ควรกำหนดให้มีหน้าที่รับผิดชอบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ Flagship Project โดยตรง ภายใต้การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

๔) ฐานข้อมูล ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลกลางที่ทุกส่วนราชการที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องให้การยอมรับและสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

๕) ด้านสาธารณสุข ควรดำเนินการเร่งรัดให้การดำเนินการตามแผนงาน/โครงการตามประเด็นและกิจกรรมสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขขับเคลื่อนได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ควรเร่งรัดการปฏิรูประบบบริการปฐมภูมิ (ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (ฉบับเดิม)) ควรปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ ควรปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการคล่องตัว และ ควรกระจายอำนาจให้เขตสุขภาพให้มีการกำหนดครอบคลุมระดับจังหวัด ควรมีกลไกการขับเคลื่อนด้านระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารด้านสุขภาพ เป็นต้น รวมทั้งควรให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ด้านสาธารณสุข

ได้เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนและผลักดันเพื่อให้การปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

๖) ด้านการศึกษา

๖.๑) ควรพัฒนาศักยภาพมนุษย์ที่อยู่นอกระบบการศึกษาทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๓ – ๒๕ ปี โดยให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเข้ามาสนับสนุนดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ใช้การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และใช้ทรัพยากรทั้งอาคารสถานที่ และบุคลากร ของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในการดำเนินการ

๖.๒) ใช้กลไกกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเข้ามาช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และกลุ่มเด็กที่หลุดออกนอกระบบการศึกษา

๖.๓) ขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาตามพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ จะเป็นคานงัดที่สำคัญยิ่งต่อการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

๖.๔) ควรเร่งรัดการดำเนินการตาม Big Rock ทั้ง ๕ ประเด็นให้บรรลุผลสำเร็จโดยเร็ว รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องต้องกำกับติดตามให้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามเป้าหมายต่าง ๆ อย่างจริงจังและรวดเร็ว และควรมีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้ปรับปรุงแผนการทำงานให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย

๗) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๗.๑) ควรนำหลักเกณฑ์ด้านคุณธรรมที่สามารถใช้ประเมินดัชนีคุณธรรม ๕ ประการ ในระดับบุคคล องค์กร และสื่อ ไปใช้ในวงกว้างยิ่งขึ้น

๗.๒) ควรมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้เกิดสื่อรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งภาพยนตร์และวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดแทรกด้านวัฒนธรรมและการเสริมสร้างคุณธรรม โดยมีรูปแบบการนำเสนอที่สร้างสรรค์ น่าสนใจ และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัย

๗.๓) ควรต่อยอดการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมผ่านการจัดตลาดวัฒนธรรม โดยใช้พื้นที่กลางของชุมชนที่สามารถจัดทำเป็นสถานที่สำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ และเป็นแหล่งเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน

๗.๔) ควรสร้างกระบวนการทำงานให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนตั้งแต่การกระบวนการวางแผน การจัดทำโครงการเพื่อรับงบประมาณ การแก้ไขปัญหา ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาเพื่อสร้างการรับรู้ เรียนรู้ และเข้าใจไปพร้อม ๆ กันอย่างต่อเนื่อง

๗.๕) ควรสร้างการตื่นตัวและความตระหนักรู้ให้กับหน่วยงานระดับปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย

๗.๖) ควรปรับปรุงแนวความคิด/วิธีการการจัดทำคำของบประมาณโดยเฉพาะด้านการกีฬา ดังนั้น ในการเขียนเสนอของบประมาณหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเชิญผู้แทนจากสำนักงบประมาณเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มแรก รวมถึงการจัดทำโครงการเพื่อขอรับงบประมาณควรมีความชัดเจน และสามารถชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเพื่อนำไปสู่การปฏิรูปประเทศได้อย่างแท้จริง

๗.๗) ควรมีการทบทวนประเด็นของกฎหมายที่มีอยู่ปัจจุบันว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวกับกีฬาฉบับใดที่ล้าสมัยและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนากีฬาของประเทศและในระดับสากล

๗.๘) ควรส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะตามความต้องการของตลาดแรงงาน สร้างความร่วมมือกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรม การให้ความรู้ทักษะแก่ผู้เข้ารับการอบรม แหล่งเงินทุนสนับสนุน โอกาสในการประกอบอาชีพ และมีระบบติดตามประเมินผลกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการอบรมอย่างต่อเนื่องว่าสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริงและยั่งยืน

๓.๔ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

ด้านสาธารณสุข

๑) ควรปรับปรุงวิธีการและกระบวนการด้านงบประมาณใหม่ เพื่อรองรับสนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดทำแผนงาน/โครงการที่เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

๒) ควรกำหนดให้การขับเคลื่อนและดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเป็นภารกิจหลักของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศโดยต้องมีการประสานและบูรณาการให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาร่วมดำเนินการจัดทำและขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การดำเนินการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขจำเป็นต้องมีความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ และการดำเนินการที่มีความยืดหยุ่น

๔) ควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนบูรณาการให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

ด้านการศึกษา

๑) ควรเร่งรัดดำเนินการขับเคลื่อนอย่างจริงจัง รวมทั้งพิจารณาจัดทำแผนสำรองเพื่อรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเปลี่ยนแปลงไปและส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้

๒) ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงมุ่งเน้นมาตรการป้องกันและฟื้นฟูผลกระทบที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมากยิ่งขึ้น และควรเร่งดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถใช้เครื่องมือการเรียนรู้ทางออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ

๓) ควรส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่หลากหลาย รวมถึงควรจัดเตรียมแผนการดำเนินงานเพื่อรองรับการเร่งดำเนินกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ เพื่อให้สามารถเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายได้ในสถานการณ์ปกติ

ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๑) ควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปสื่อและอุตสาหกรรมบันเทิงด้วย Soft Power ให้เกิดการผลิตสื่อเสริมสร้างคุณธรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละช่วงวัยให้มากยิ่งขึ้น

๒) ควรกำหนดเป้าหมายโดยระบุเป็นเป้าหมายเชิงคุณภาพและเป้าหมายเชิงปริมาณ รวมทั้งกำหนดค่าตั้งต้นให้ชัดเจน

๓) ควรมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่สำคัญของการสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรม

๔) ผู้บริหารระดับสูงควรให้ความสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ ตลอดจนนโยบายต่าง ๆ ที่ชัดเจน

๕) ควรมีการบูรณาการแผนปฏิบัติราชการกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี ให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน และต้องเตรียมการจัดทำโครงการสำคัญปี ๒๕๖๗ เพื่อให้ทันต่อกระบวนการจัดทำคำของบประมาณ

๖) ควรปรับปรุง/พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ

๔. ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีดังนี้

๔.๑ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินโครงการในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข และด้านสังคม ทั้งหมด ๒๕ โครงการ ซึ่งในการพิจารณาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด ได้คัดเลือกโครงการที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เป็นแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข จำนวน ๑๑ โครงการ ด้านสังคม จำนวน ๑๔ โครงการ **รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๕ โครงการ** ดำเนินการเสร็จแล้ว จำนวน ๔ โครงการ (ร้อยละ ๑๖) อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๒๑ โครงการ (ร้อยละ ๘๔) สามารถดำเนินการได้ตามแผน จำนวน ๒๐ โครงการ (ร้อยละ ๘๐) ดำเนินการล่าช้า จำนวน ๑ โครงการ (ร้อยละ ๔) ซึ่งเป็นความล่าช้าจากการดำเนินงาน โดยสรุปการวิเคราะห์ประเมิน 5C ควรดำเนินการต่อเนื่อง จำนวน ๒๓ โครงการ (ร้อยละ ๙๒) ซึ่งมีโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติค่อนข้างมาก

๔.๒ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากภาพรวมการประเมินผลความสำเร็จปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลการดำเนินการตามเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ ๖๒.๖๗) โดยมีแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ๒ ด้าน ได้แก่ ด้านสาธารณสุข มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๕๑.๑๗ และด้านสังคม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๘๕.๕๐ โดยการให้ค่าน้ำหนักของการประเมินทั้ง ๖ มิติ สำหรับการประเมินการให้คะแนนทั้ง ๖ มิติ ปรากฏว่ามิติที่ ๑ ความสอดคล้องและมิติที่ ๕ ผลกระทบมากที่สุด ทั้งนี้ การประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมโอกาสความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว ได้แก่ ด้านสาธารณสุข มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๒๕.๐๐ และด้านสังคม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๓๗.๖๗ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อเสนอแนะว่า ในการจัดทำโครงการสำคัญของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในด้านนี้ ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความสอดคล้องและเป็นโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามทางปฏิบัติจำเป็นต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืนด้วย

๔.๓ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๔.๓.๑ **ด้านสาธารณสุข** ควรเร่งรัดการปฏิรูประบบบริการปฐมภูมิ (ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข (ฉบับเดิม)) ควรปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ ควรปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการคล่องตัว และควรกระจายอำนาจให้เขตสุขภาพให้มีการกำหนดครอบคลุมระดับจังหวัด รวมทั้งควรมีกลไกการขับเคลื่อนด้านระบบข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารด้านสุขภาพ

๔.๓.๒ **ด้านสังคม** ควรเร่งรัดการมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ ควรมีการผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และควรสนับสนุนให้เกิดการปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง รวมทั้งการสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง

๔.๔ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข

การดำเนินการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขมีความคืบหน้าและมีโอกาสในการบรรลุเป้าหมายอย่างมาก โดยมีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมสำคัญเกิดขึ้นหลายประการ ดังนี้

๑) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือโครงการพัฒนาเพิ่มคุณภาพการบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล ๑๒ หน่วยงาน

๒) การเตรียมนำ (ร่าง) มติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแผนปฏิรูประบบฐานข้อมูลและการสื่อสาร โดยจะเป็นการดำเนินการร่วมกันของศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน) หรือ TCELS กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย และกรมบัญชีกลาง สำนักงานประกันสังคม สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เพื่อทำให้ Big Data เกิดขึ้นจริง

๓) ความร่วมมือกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔) การจัดตั้งบริษัท CLINIXIR เพื่อสนับสนุนการทำ Clinical Trial โดยเป็นความร่วมมือของมหาวิทยาลัยและภาคเอกชนเพื่อรองรับสนับสนุนการศึกษาวิจัยนวัตกรรมทางการแพทย์ของประเทศไทย

๕) การปฏิรูปเขตสุขภาพนำร่อง (Sandbox) ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สาขาเขต และเขตสุขภาพเพื่อประชาชน ทั้งในระดับเป้าหมาย ทิศทางและยุทธศาสตร์ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล กฎ ก.พ. ว่าด้วยการพัฒนาและทดสอบนวัตกรรมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม

๑) หน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความเข้าใจในหลักการ เหตุผล และความเป็นมาของกิจกรรมตามแผนการปฏิรูป และให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือ/เครือข่ายในการขับเคลื่อนกิจกรรม/โครงการ เพื่อให้สามารถผลักดันการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ได้

๒) กิจกรรม/โครงการบางเรื่องจำเป็นต้องอาศัยศักยภาพของผู้นำชุมชน/ผู้บริหารท้องถิ่นในการขับเคลื่อนภารกิจ และการปฏิบัติงานต้องอาศัยอำนาจของกฎหมายเพื่อให้มีกลไกการทำงานที่มีความยั่งยืนและประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

๓) กิจกรรม/โครงการบางอย่างที่กำหนดไว้ ไม่สามารถดำเนินการได้เพราะเกี่ยวข้องกับผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙ วิกฤตเศรษฐกิจ และสถานะการเงินการคลังของประเทศ

๔) การพัฒนาให้เกิดความเข้มแข็งของกลไกในระดับพื้นที่ ผ่านการเชื่อมโยงกับกลไกคณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณการ (กบจ.) รวมถึงการสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนในจังหวัดเพื่อเสริมสร้างความรู้สึกการเป็นเจ้าของ และการเข้ามามีส่วนร่วมในที่สุด

๕) การให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างชุมชน/ตำบลเข้มแข็งให้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ โดยการขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็งด้วยจตุพลัง ประกอบด้วย ท้องที่ ท้องถิ่น ประชาสังคม และหน่วยงานอื่น ๆ ในชุมชน เพื่อให้เกิดการสานพลังจากภาคส่วนต่าง ๆ ในชุมชน

๖) การให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายและข้อมูลทางสังคมของชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยการจัดทำระบบฐานข้อมูลตำบลโดยตำบลเพื่อตำบล และขยายผลการดำเนินงานดังกล่าวที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและ สสส. ได้ดำเนินการ

ทั้งนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการดำเนินการ คือ

๑) การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเป็นการเฉพาะ โดยควรปรับปรุงวิธีการ และกระบวนการด้านงบประมาณใหม่ ไม่ควรใช้วิธีการที่เป็นกลไกงบประมาณตามปกติ

๒) ควรกำหนดให้การขับเคลื่อนและดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านสังคมและการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขเป็นภารกิจหลักของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ มากกว่าการมีหน้าที่ในการจัดทำและเสนอแผน

๓) การดำเนินการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขจากกระทรวงสาธารณสุขและความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ และการดำเนินการที่มีความยืดหยุ่น

๔) ในเชิงกระบวนการแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันกำหนดเป้าหมายและจัดทำแผนบูรณาการให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

๔.๕ ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ต่อกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

๔.๕.๑ **แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข** มีกฎหมายที่จัดทำและประกาศใช้เรียบร้อยแล้ว จำนวน ๑ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง ซึ่งควรเร่งรัดการจัดทำกฎหมายลำรองให้เป็นตามระยะเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้ ความคืบหน้าที่สำคัญ คือ การได้รับการพิจารณาอนุมติแผนระดับ ๓ จากคณะรัฐมนตรี โดยให้ความเห็นชอบ “แผนปฏิบัติการระบบสุขภาพปฐมภูมิ ปี ๒๕๖๔ – ๒๕๗๕” กรอบวงเงิน ๖๗,๙๕๖ ล้านบาท ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติการด้านระบบสุขภาพปฐมภูมิ ตามพระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำหรับกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขฉบับอื่น ๆ พบว่ายังคงไม่มีกฎหมายฉบับใดที่ดำเนินการแล้วเสร็จเพิ่มเติมจากปี ๒๕๖๒ นอกจากนี้ สำหรับการแก้ไข/ปรับปรุงกฎหมายตามที่กำหนดไว้ พบว่า ได้มีการเสนอแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาและมีมติให้จัดทำเป็นร่างพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ โรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ พ.ศ. .... โดยมีหลักการสำคัญเพื่อกำหนดให้มีระบบและกลไกในการจัดการโรคติดต่อทั้งสถานการณ์ปกติ และสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างเตรียมนำเข้าสู่กระบวนการนิติบัญญัติ ดังนั้น กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข และมีผลต่อการปฏิรูประบบสาธารณสุขของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๓ ฉบับ คือ ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... พระราชบัญญัติระบบสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. ๒๕๖๒ และร่างพระราชบัญญัติโรคติดต่อ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเร่งรัดและดำเนินการให้เกิดความเห็นร่วมกันต่อการจัดทำร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... จะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการปฏิรูปด้านสาธารณสุขของประเทศไทย

๔.๕.๒ **แผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม** ควรมีการพิจารณาติดตาม เร่งรัดการออกกฎหมายลำดับรองและการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่ปรากฏในแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคม และการติดตามการตรากฎหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนฯ เพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์ของสังคมและประโยชน์ของประชาชน อาทิ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาองค์กรภาคประชาสังคม พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... และ การแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๕. ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

๕.๑ สรุปผลการติดตามความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินโครงการในแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งหมดจำนวน ๓๘๙ โครงการ นำโครงการที่เป็นองค์ประกอบและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน จำนวน ๑๕ โครงการ ผลการดำเนินงาน พบว่า มีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ๑ โครงการ (ร้อยละ ๖.๗) และมีโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการตามแผนงาน จำนวน ๑๔ โครงการ (ร้อยละ ๙๓.๓) และไม่มีโครงการที่มีความล่าช้าจากการดำเนินงาน ควรมีการดำเนินการต่อเนื่อง ๑๕ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ กล่าวโดยสรุป แนวโน้มการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับปานกลาง

๕.๒ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากภาพรวมการประเมินผลความสำเร็จปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลการดำเนินการตามเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ ๘๙.๑๗) โดยมีแผนปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการประเมินการให้คะแนนทั้ง ๖ มิติ ให้ความสำคัญกับมิติที่ ๑ ความสอดคล้อง และมิติที่ ๕ ผลกระทบ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๓๐ ส่วนมิติอื่นที่เหลือให้ค่าน้ำหนัก ร้อยละ ๑๐ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อเสนอแนะว่า ในการจัดทำโครงการสำคัญของหน่วยงานเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในด้านนี้ ควรให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องความสอดคล้องและเป็นโครงการที่จะส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามทางปฏิบัติจำเป็นต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างยั่งยืนด้วย

๕.๓ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) ควรดำเนินการดังนี้

๑) การจัดสรรงบประมาณประจำปี ควรให้มีความสอดคล้องกับแผนงาน/กิจกรรมของโครงการตามแผนปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

๒) ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาข้อมูลและหาข้อสรุปของปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานร่วมกัน

๓) ควรมีการผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและกระบวนงาน ที่มีความล้าสมัยทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ

๔) ควรมีการขับเคลื่อนการประชาสัมพันธ์การดำเนินการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศเชิงรุก ในระบบ Multi Level Communication ทุกระดับ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงประโยชน์และความก้าวหน้าของการปฏิรูปประเทศอย่างต่อเนื่อง

๕) ควรสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๕.๔ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

จากการรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบ eMENSCR ได้ระบุผลการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรค และความท้าทายในการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยประเด็นปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ที่ส่งต่อผลให้การขับเคลื่อน การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ ได้แก่

๑) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙

๒) การเร่งรัดดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) บางโครงการยังมีการดำเนินการที่ล่าช้ากว่าห้วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จึงส่งผลให้การดำเนินการไม่บรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๓) การผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายและกระบวนงาน ที่มีความล้าสมัย ทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ

๔) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกันทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดติดกับภารกิจหน้าที่ของตนเอง จึงอาจยังไม่ได้มีการบูรณาการกันอย่างครอบคลุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในประเด็นต่าง ๆ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าประเด็นปฏิรูปส่วนหนึ่งยังคงมีความเสี่ยง และอาจไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้ตามกำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญและหยิบยกประเด็นดังกล่าวมาเร่งรัด และกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด เพื่อกำหนดมาตรการเป็นการเฉพาะให้เกิดการนำไปขับเคลื่อนได้อย่างแท้จริง รวมถึงสรุปประเด็นปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปได้ตามที่กำหนดเพื่อนำไปทบทวน และกำหนดแนวทางวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสม รวมทั้งมีความเป็นไปได้ในการดำเนินการให้สำเร็จตามเป้าประสงค์ที่มุ่งหวังไว้ในช่วงเวลาที่กำหนดได้ต่อไป

นอกจากนี้ เพื่อให้การบรรลุเป้าหมายกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเล และชายฝั่งรายจังหวัด การมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ การรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเพื่อนำมาพิจารณาในการจัดทำกฎหมาย นับเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของตัวกฎหมาย

๕.๕ ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ต่อกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

๑. เร่งรัดให้มีการตรากฎหมายที่สำคัญ และออกอนุบัญญัติภายใต้กฎหมายที่ประกาศใช้แล้ว เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

๑.๑ เร่งรัดการตรากฎหมาย

๑.๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. ....

๑.๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ....

๑.๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ....

๑.๑.๔ ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ....

๑.๒. เร่งรัดการตราอนุบัญญัติภายใต้กฎหมายที่ประกาศใช้แล้ว

๑.๒.๑ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑.๒.๒ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒.๓ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒.๔ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒.๕ พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๒.๖ พระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๒.๗ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

๒. จากการเรียกร้องของผู้ประกอบการประมงขอให้พิจารณาแก้ไขกฎหมายในประเด็นบทลงโทษที่รุนแรง การลงโทษตามพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม การกำหนดเขตทะเลชายฝั่งแยกเป็นรายจังหวัด และเป็นเส้นตรงลากผ่านจุดพิกัด ความขัดแย้งระหว่างประมงพื้นบ้านและประมงพาณิชย์ในการทำประมงอวนจม การกำหนดวันทำการประมง การจัดทำแผนการบริหารจัดการประมงทะเลของประเทศไทย (FMP) พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ และปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๒.๑ เนื่องจากการประมงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเป็นหลัก การคำนวณอัตราโทษปรับที่มีโทษรุนแรงเป็นไปตามหลักการการเฝ้าระวังและป้องกันล่วงหน้า (Pre-cautional-principle) การเพิ่มความถี่ในการตรวจการและการกำหนดมาตรการจะทำให้เกิดการกระทำความผิดน้อยกว่าการใช้บทลงโทษที่มีความรุนแรง ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณในด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ จะทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างภาครัฐและผู้ประกอบการมากขึ้น อันจะเป็นการสร้างความเข้าใจและสร้างการรับรู้ต่อกัน เพื่อมิให้มีการร้องเรียนเกิดขึ้น

๒.๒ ควรมีการพิจารณาทบทวนการกำหนดบทลงโทษใหม่ ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ในปัจจุบันโดยคำนึงถึงเจตนาในการกระทำความผิด

๒.๓ กรมประมงควรเร่งรัดให้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเขตทะเลชายฝั่งฉบับใหม่โดยเร็ว เพื่อเป็นการแก้ปัญหาความขัดแย้งในการประกอบอาชีพของชาวประมงในแต่ละพื้นที่

๒.๔ กรมประมงควรทำการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ต่อสาธารณะ อีกทั้งประมงจังหวัดควรนำข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ ของกรมประมงไปเผยแพร่ในจังหวัดของตนเอง เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในการดำเนินการอย่างถูกต้องเหมาะสม

๒.๕ เจ้าหน้าที่ศูนย์ควบคุมการแจ้งเข้า - ออกเรือประมง (Port In - Port Out : PIPO) ควรดำเนินการอย่างเคร่งครัดและจริงจัง

๒.๖ กรมประมงควรนำข้อมูลตัวเลขจากระบบฐานข้อมูล Fishing Info ซึ่งเป็นฐานข้อมูลกลาง ในการรวบรวมข้อมูลเรือประมง ใบอนุญาตทำการประมง และแรงงานประมงมาประกอบการพิจารณา จัดสรรวันทำการประมงนอกเหนือจากการใช้ MSY

๒.๗ ในเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย ควรเสนอให้ ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการการทำงานและการเสนอของบประมาณสนับสนุนให้หน่วยงานต่าง ๆ ในภาพรวม เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ควรมีการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการของทุกหน่วยงาน

๔. ควรส่งเสริมการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานรวมถึงการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๑

๖. ผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีดังนี้

๖.๑ ผลการติดตาม ความคืบหน้าในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากข้อมูลระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีการดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมาย ด้านกระบวนการยุติธรรม และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน จำนวน ๑๑๑ โครงการ ผลการดำเนินงาน พบว่า มีโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ๓ โครงการ (ร้อยละ ๒.๗) มีโครงการที่อยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ จำนวน ๑๐๘ โครงการ (ร้อยละ ๙๗.๓) ซึ่งแบ่งเป็นโครงการที่มีการดำเนินเป็นไปตามแผน ๑๐๑ โครงการ และโครงการที่มีความล่าช้าจากการดำเนินงาน ๗ โครงการ ซึ่งทั้ง ๑๑๑ โครงการ ควรดำเนินการต่อเนื่องต่อไป

๖.๒ สรุปผลการประเมินความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวม และข้อเสนอแนะ

จากภาพรวมการประเมินผลความสำเร็จปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลการดำเนินการตามเป้าหมายอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ ๗๒.๗๘) มีค่าประเมิน ซึ่งใกล้เคียงกับความสำเร็จของเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีแผนปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบด้วย ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๘๐.๕๗ ด้านกฎหมายมีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๔.๓๓ ด้านกระบวนการยุติธรรม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๕.๓๓ และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๗๘.๐๔ ทั้งนี้ เมื่อนำมากำหนดค่าน้ำหนักในแต่ละองค์ประกอบที่จะประเมินผลความสำเร็จต่อการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โอกาสความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ได้แก่ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๒๙.๖๗ (ระดับมาก) ด้านกฎหมาย มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๒.๑๙ (ระดับน้อย) ด้านกระบวนการยุติธรรม มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๔.๘๙ (ระดับน้อย) และด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีค่าประเมินความสำเร็จ ร้อยละ ๑๖.๐๓ (ระดับน้อย)

๖.๓ ข้อเสนอแนะเร่งรัด สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในวงรอบ ๕ ปี ถัดไป (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการที่ยังดำเนินงานไม่แล้วเสร็จ ควรดำเนินงานต่อไปถึงแม้ว่าวาระของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านจะสิ้นสุดลงก็ตาม โดยเฉพาะการดำเนินโครงการในกิจกรรมปฏิรูปที่ติดตามอยู่อย่างต่อเนื่อง ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด

๒) ควรคัดเลือกโครงการสำคัญที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ไปบรรจุไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในระยะต่อไป (ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) หรือนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ เพื่อขับเคลื่อนให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว

๓) ควรกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบ บทบาท อำนาจหน้าที่ ในการขับเคลื่อนแผนงานโครงการให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และให้สำนักงาน ป.ย.ป. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการติดตามเร่งรัดการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศต่อไป

๔) ควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรมปฏิรูปประเทศหรือโครงการว่าการดำเนินการในห้วงระยะเวลา ๕ ปีแรก หากยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศได้ ควรมีการดำเนินการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินการ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนมากที่สุด

๕) การดำเนินการทบทวนเพื่อยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย และสร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตที่มีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถบรรลุผลในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาคัดเลือกกระบวนงานที่มีความสำคัญหรือกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะสามารถลดภาระหรือลดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชนก่อนเป็นลำดับแรก

๖) ควรมีการพิจารณาทบทวนข้อเสนอแนะการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) และติดตามความคืบหน้าการปรับปรุงแก้ไขการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

๗) โครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโครงการใดที่อยู่ในความสนใจของประชาชนหรือไม่โปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐในโครงการขนาดใหญ่ ให้นำหลักการของข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) หรือระบบความโปร่งใสในงานก่อสร้าง (Construction Sector Transparency Initiative : CoST) ที่ปราศจากการทุจริตมาใช้ตรวจสอบงานก่อสร้างภาครัฐ โดยจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้สามารถติดตามมาตรฐานการก่อสร้างโครงการที่ดำเนินการอยู่เป็นประจำโดยให้การก่อสร้างถนนที่มีคุณภาพ เป็นโครงการนำร่องเพื่อให้บุคคลภายนอกติดตามการปฏิบัติงานของ

เจ้าหน้าที่รัฐและการใช้เงินแผ่นดินอย่างโปร่งใส ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

นอกจากการตรวจสอบโครงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) และระบบความโปร่งใสในงานก่อสร้าง (Construction Sector Transparency Initiative : CoST) ของกรมบัญชีกลาง ยังมีโครงการจัดซื้อจัดจ้างอื่นที่สำคัญ เช่น การร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership : PPP) ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) เป็นต้น ซึ่งควรมีการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศต่อไป

๘) ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ ตามที่มีการปฏิรูปประเทศตามแผนฉบับปรับปรุงดังกล่าว แต่ควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหรือจัดทำกฎหมายให้สามารถใช้บังคับได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ และการพัฒนาช่องทางการแจ้งเบาะแสและข้อมูลเชิงลึกในรูปแบบที่หลากหลายและมีระบบปกปิดตัวตนที่มีประสิทธิภาพและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสอย่างครบวงจร

๖.๔ ข้อเสนอแนะกระบวนการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมาย

๑) **ในระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๕)** หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักระดับกิจกรรมและผู้รับผิดชอบร่วมในโครงการต่าง ๆ เร่งดำเนินโครงการสำเร็จให้เป็นไปตามเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศภายใน พ.ศ. ๒๕๖๕ และภายหลังจากนั้นเมื่อสิ้นสุดการใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการก็ควรดำเนินงานต่อไปอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าวาระของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศทุกด้านจะสิ้นสุดลง ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมมากที่สุดต่อไป

๒) **ระยะต่อไป (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)** ควรคัดเลือกโครงการสำคัญโดยเฉพาะโครงการสำคัญที่ยังไม่แล้วเสร็จที่ระบุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศฯ ไปบรรจุไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ หรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อขับเคลื่อนให้ไปสู่เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว และให้สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง ติดตาม เร่งรัดการขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวต่อไป

๓) ควรเร่งรัดการจัดทำปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย หรือยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็น รวมถึงกฎระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้รองรับหรือเอื้อต่อการบริหารราชการแผ่นดินให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยเร็วที่สุด

๔) การจัดทำโครงการต้องสอดคล้องและสะท้อนการบรรลุค่าเป้าหมายของกิจกรรมการปฏิรูปประเทศอย่างแท้จริง และต้องพิจารณาคัดกรองและจัดลำดับความสำคัญของโครงการสำคัญ การจัดสรรงบประมาณ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแต่ละแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้ง

ควรมีการประสานและบูรณาการระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง

๕) การจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงในลักษณะระบบกลาง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญ โดยเป็นระบบสารสนเทศที่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้กับประชาชน รวมถึงใช้ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ทั้งก่อนที่จะมีการออกกฎหมายและภายหลัง ที่กฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายนั้น

๖) ควรให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักในระดับพื้นที่ และบูรณาการการทำงานกับคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์ชาติระดับจังหวัดทุกจังหวัด รวมทั้งประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชน และเครือข่ายภาคเอกชน

๗) การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ประกอบด้วย ๑๓ หมุดหมาย จะต้องมีการผลักดันการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ การยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI) โครงการสำคัญและประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

๘) หน่วยงานของรัฐควรดำเนินการตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act : PDCA) ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ

๙) ควรเร่งรัดสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างและปรับปรุงระบบงาน การติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการและการนำยุทธศาสตร์หรือมาตรการในการพัฒนาระบบราชการไปสู่การปฏิบัติของกระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการอื่น ให้นำระบบบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management : PM) และระบบการบริหารทรัพยากรขององค์กร (Enterprise Resource Planning : ERP) มาปรับใช้กับการบริหารงานภาครัฐอย่างจริงจัง

๖.๕ ข้อเสนอแนะ เร่งรัด ต่อกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

จากการติดตามพบว่ามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษาทบทวนเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการบริหารราชการแผ่นดิน แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย แผนการปฏิรูปด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ควรเร่งรัดการดำเนินการตรากฎหมายดังกล่าว ดังนี้

๑) **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม**

๒) **พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม**

ทั้งนี้ **ควรเร่งรัดการดำเนินการและรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้วุฒิสภาทราบต่อไป**

๓) **พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒**

(๑) มีผลใช้บังคับมาระยะหนึ่งแล้วแต่การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย การจัดทำสรุปสาระสำคัญของกฎหมายแต่ละฉบับ เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนได้รับทราบยังไม่ปรากฏความคืบหน้าเท่าที่ควร

(๒) ไม่ได้กำหนดบทลงโทษไว้ จึงน่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายนี้อย่างเคร่งครัดและจริงจัง ดังนั้นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ที่รับผิดชอบควรเร่งรัดดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายฉบับนี้ อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานใดมีอุปสรรคหรือข้อขัดข้องประการใด ควรหารือร่วมกันกับสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เพื่อร่วมกันหาแนวทางขับเคลื่อนที่เหมาะสม หรือหากมีความจำเป็นอื่นใด ที่ไม่สามารถดำเนินการตามกฎหมายได้ ควรชี้แจงต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและคณะกรรมาธิการเพื่อให้ทราบเหตุผลดังกล่าว และหาทางแก้ไขโดยเร็วต่อไป

๔) **พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐** โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชุมคณะกรรมการทบทวนร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) รายงานว่าดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน)

๕) **พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘** ซึ่งอยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. .... (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน)

๖) **พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒** ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ง. อยู่ระหว่างเตรียมการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มเติมประเด็นแนวทางปฏิบัติเพื่อแจ้งเหตุอันควรสงสัยต่อเลขาธิการ ป.ป.ง. หรือคณะกรรมการธุรกรรมให้ชัดเจนขึ้น (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน)

๗) **พระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔** กรมศุลกากรอยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกรมศุลกากรว่าด้วย การ

จ่ายเงินสินบนและรางวัล พ.ศ. ๒๕๖๐ (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน คาดว่าแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕)

๘) **ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....** ขณะนี้อยู่ระหว่างการยกร่างพระราชบัญญัติ เสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศต่อไป (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน)

๙) **การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท.** เรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติอยู่ที่สำนักงาน ป.ป.ท. และจะดำเนินการตามความเห็นของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ที่จะให้ดำเนินการผ่านศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติเพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป (สศช. รายงานว่าดำเนินการเป็นไปตามแผน)

๑๐) **การทบทวนเพื่อยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัย** หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาคัดเลือกกระบวนงานที่มีความสำคัญที่จะสามารถลดภาระหรือลดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมให้แก่ประชาชน รวมทั้งสามารถขจัดอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินธุรกิจที่เกิดผลอย่างมีนัยสำคัญมาดำเนินการก่อนในลำดับแรก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ทั้งนี้ หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายทั้งหมดควรนำความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชนมาพิจารณาเป็นหลักด้วย

ส่วนที่ ๔
ผลการศึกษาด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ได้จัดทำผลการศึกษาด้านงบประมาณในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ เพื่อสนับสนุนการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศของวุฒิสภา ตามที่รัฐบาลได้เสนอรายงานแผนการปฏิรูปประเทศเป็นแผนระดับที่ ๒ ที่มีบทบาทในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขประเด็นปัญหาและอุปสรรคเร่งด่วนในช่วง ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้รากฐานการพัฒนามีความมั่นคง เหมาะสม และสมควรกับบริบทประเทศ และพร้อมขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเป็นการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง การปรับเปลี่ยน และปลดอุปสรรค “วิธีและกระบวนการ” หรือ “กลไก” หรือ “กฎระเบียบ” ที่สำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานของทุกภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสะดวก มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลอันพึงประสงค์ตามรัฐธรรมนูญ และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ชาติ

ในส่วนการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. ผลการศึกษาของคณะกรรมาธิการ

ด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ได้กำหนดเป้าหมายหลักไว้ ๓ ประการ ได้แก่ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทั้งนี้ ให้ดำเนินการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีหลังจากรัฐธรรมนูญประกาศใช้ และผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี โดยกำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมทั้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่คาดหวังว่าจะให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ภายในปี ๒๕๖๕

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ กับแผนการปฏิรูปประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายเดียวกันในการพัฒนาประเทศให้บรรลุวิสัยทัศน์ **“ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** ได้ตามที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้จำแนกแผนออกเป็น ๓ ระดับ โดยกำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับ ๑ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน และจัดทำแผนระดับต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องและบูรณาการกันอย่างเป็นระบบ โดยมีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ รวมถึงแผนการปฏิรูปประเทศ เป็นแผนระดับ ๒ เพื่อใช้เป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติ ผ่านการจัดทำแผนระดับ ๓ ที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐ อันได้แก่ แผนปฏิบัติการด้าน... แผนปฏิบัติราชการประจำปี ราย ๕ ปี หรือแผนอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแนวทางขับเคลื่อน และทำให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดผ่านแผนระดับที่ ๒

แผนการปฏิรูปประเทศเป็นแผนระดับที่ ๒ ที่มีบทบาทในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขประเด็นปัญหาและอุปสรรคเร่งด่วนในช่วงห้าปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้รากฐานการพัฒนามีความมั่นคง เหมาะสม และสมควรกับบริบทประเทศ และพร้อมขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยเป็นการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง การปรับเปลี่ยนและปลดอุปสรรค “วิธีและกระบวนการ” หรือ “กลไก” หรือ “กฎระเบียบ” ที่สำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานของทุกภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สะดวก มีประสิทธิภาพ และบรรลุผลอันพึงประสงค์ตามรัฐธรรมนูญ และสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ชาติ

จากเป้าหมายหลัก ๓ ประการ ดังกล่าว นำไปสู่แผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๒ ด้าน ที่ถ่ายทอดไปสู่เรื่อง และประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ๑๗๓ ประเด็นการปฏิรูป กิจกรรมหรือประเด็นย่อยที่เข้าร่วมโครงการ ประจำปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๒๒๙ กิจกรรม/ประเด็นย่อย และจำนวนโครงการหรือการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศจากการรายงาน ณ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ จำนวน ๑๑,๕๙๕ รายการ

อย่างไรก็ตาม **ต่อมาแผนการปฏิรูปประเทศ ได้มีการปรับปรุง**โดยประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้มีการประกาศใช้หลังจากแผนการปฏิรูปประเทศฉบับแรก

ประกาศใช้ **โดยปรับลดกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นภารกิจปกติและมีมากเกินความจำเป็นมาพิจารณาเพื่อนำมากำหนดกิจกรรมที่เห็นว่ามีความสำคัญและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตรงขึ้นกับประชาชน รวมถึงมีการกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังโดยสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ที่ประชาชนทุกระดับจะได้รับ พร้อมทั้งกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดในปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ ไว้อย่างชัดเจน** โดยคำนึงถึงค่าเป้าหมายในห้วง ๕ ปีแรกของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ได้

สำหรับการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปสู่การปฏิบัติถือเป็นการดำเนินงานที่สำคัญในช่วงเวลาที่เหลืออยู่ก่อนแผนการปฏิรูปประเทศสิ้นสุดลงในปี ๒๕๖๕ ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยทุกหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน โดย**ใช้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เป็นกรอบในการดำเนินงานคู่ขนานไปกับแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับเดิม และมุ่งเน้นการดำเนินงานและให้ความสำคัญไปที่กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญหรือที่เรียกว่า “กิจกรรม Big Rock”** ซึ่งได้ถูกกำหนดไว้ไม่เกินกว่า ๕ กิจกรรม ในแต่ละด้าน **รวมแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน มีกิจกรรม Big Rock ทั้งสิ้น ๖๒ กิจกรรม** ที่มุ่งเน้นดำเนินการให้แล้วเสร็จในช่วงเวลาที่เหลือของแผนการปฏิรูปประเทศ โดยดำเนินการผ่านเครื่องมือที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการถ่ายระดับการดำเนินงานตามขั้นตอนและวิธีการของกิจกรรม Big Rock ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไปสู่การปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น **ซึ่งได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ขึ้นเพื่อใช้เป็นแผนปฏิบัติงานที่ใช้ในการถ่ายทอดการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้อย่างแท้จริง** โดยคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ มีมติรับทราบในหลักการของแผนขับเคลื่อนฯ **โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม Big Rock จำเป็นต้องเข้าใจในเป้าหมาย ผลลัพธ์ และการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้บรรลุผล และทำงานประสานการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง** โดยในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ได้มีการกำหนดเป้าหมายย่อย กิจกรรม/โครงการ ระยะเวลาดำเนินการ และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการขับเคลื่อนแต่ละกิจกรรม Big Rock รวมถึงเป้าหมายความสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำกับ ติดตาม และรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๑.๑ ความก้าวหน้าของการดำเนินการในภาพรวม จากการรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

ตามรายงาน**แสดงถึงผลการดำเนินการปฏิรูปประเทศตามเป้าหมายที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมทั้งได้แสดงผลการประเมินความสำเร็จโดยเทียบกับเป้าหมายอันพึงประสงค์ของปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แต่ละด้าน เพื่อให้เห็นถึงสถานะการบรรลุเป้าหมาย ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ประเด็นท้าทาย รวมถึงข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระยะต่อไป** ให้การปฏิรูปประเทศสามารถบรรลุผลได้ภายในห้วงเวลาที่กำหนด โดยได้สรุปประมวลผลข้อมูลการดำเนินงานและสถานะความสำเร็จของกิจกรรม Big Rock เทียบกับห้วงเวลาดำเนินการที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จากข้อมูลที่หน่วยงานมีการรายงานผลการดำเนินงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องและเป็นไปตามข้อกำหนดของแผนขับเคลื่อนฯ ผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) **ประกอบกับในห้วงปี ๒๕๖๔ ที่ผ่านมาเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม และฉบับปรับปรุง จึงได้มีการอธิบายความต่อเนื่องระหว่างเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมกับกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องและการส่งต่อการดำเนินงานของแผนปฏิรูปประเทศทั้งสองฉบับ** ซึ่งมีเป้าหมายสุดท้ายที่มุ่งหวังเดียวกัน คือ สามารถดำเนินการปฏิรูปประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ที่กำหนดไว้

สำหรับการรายงานสรุปผลการดำเนินการในระดับเป้าหมายอันพึงประสงค์ ได้แสดงวิธีการอ่านรายงานโดยแสดงรหัสเป้าหมายอันพึงประสงค์พร้อมแถบสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของปี ๒๕๖๔ เทียบกับค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ ไว้ดังนี้

แถบสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย แบ่งเป็น ๔ ระดับ ได้แก่

๑) **สีแดง** หมายถึง อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

๒) **สีส้ม** หมายถึง ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

๓) **สีเหลือง** หมายถึง อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย และ

๔) **สีเขียว** หมายถึง บรรลุเป้าหมาย

ภาพที่ ๖๑ แสดงวิธีการอ่านรายงานโดยการแสดงรหัสเป้าหมายอันพึงประสงค์ พร้อมแถบสีสถานการบรรลุเป้าหมายของปี ๒๕๖๔ เทียบกับค่าเป้าหมายปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕

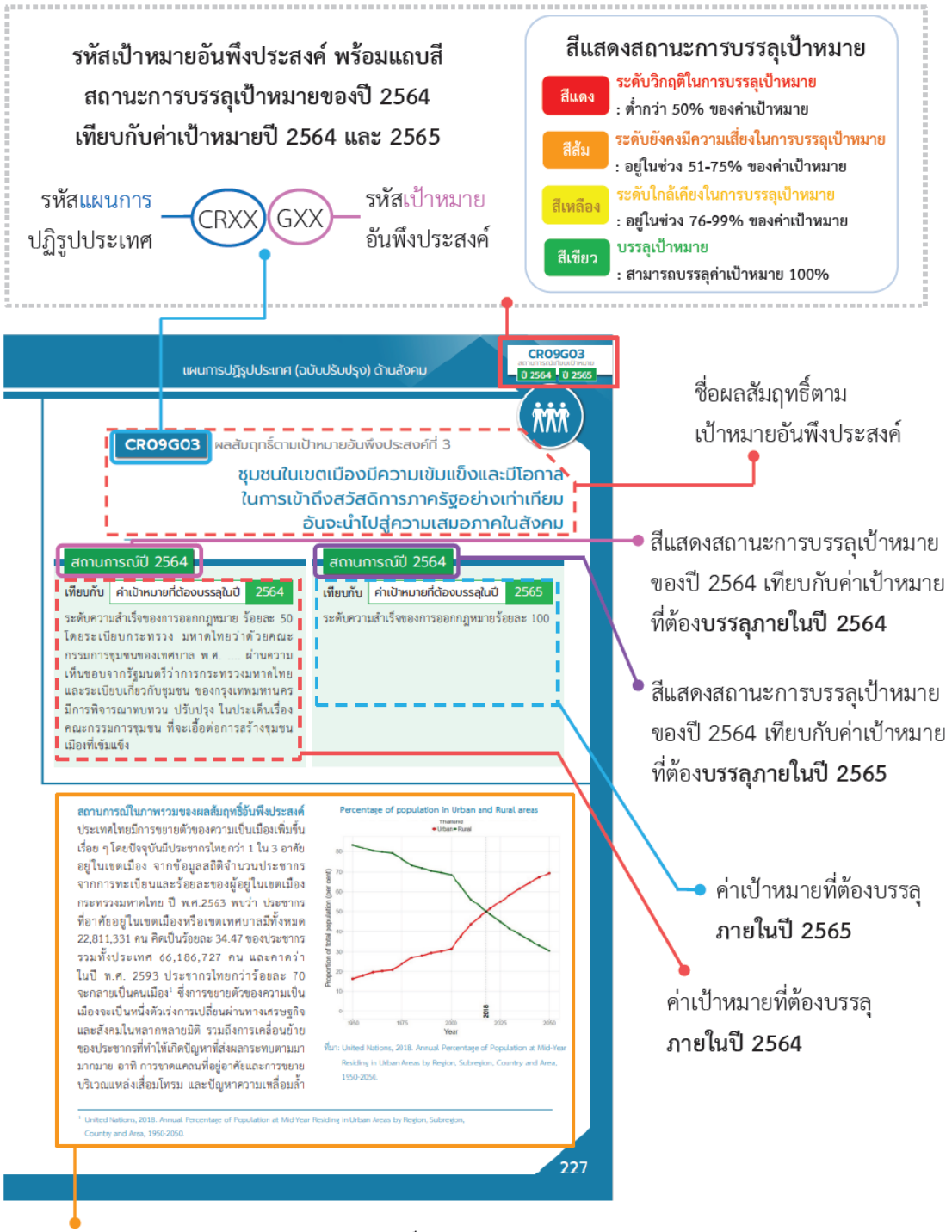

ที่มา : รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทั้งนี้ การแสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมายของการดำเนินการ สิ้นสุด ณ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ได้ประมวลผลจากข้อมูลการดำเนินงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐรายงานผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) เพื่อนำมาประเมินสถานการณ์ในการบรรลุเป้าหมาย **โดยอ้างอิงจากข้อมูลตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) หรือข้อมูลตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy)** ซึ่งขึ้นอยู่กับความพร้อมของข้อมูลที่ได้มีการจัดเก็บไว้ โดยการประเมินค่าสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายของผลการดำเนินงานปัจจุบันเทียบกับเป้าหมายของผลอันพึงประสงค์ให้เห็นใน ๒ ระยะ คือ สถานการณ์ปัจจุบันเทียบกับค่าเป้าหมายของปี ๒๕๖๔ และสถานการณ์ปัจจุบันเทียบกับค่าเป้าหมายของปี ๒๕๖๕ ซึ่งในการคำนวณมีการกำหนดให้ค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละปีมีค่าฐานเท่ากับ ๑๐๐ แล้วประเมินค่าสถานการณ์ปัจจุบันเป็นร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานเป็นค่าสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายตามช่วงความสำเร็จที่กำหนดไว้

ภาพที่ ๖๒ แสดงร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานเป็นค่าสีสถานการณ์ในการบรรลุเป้าหมาย

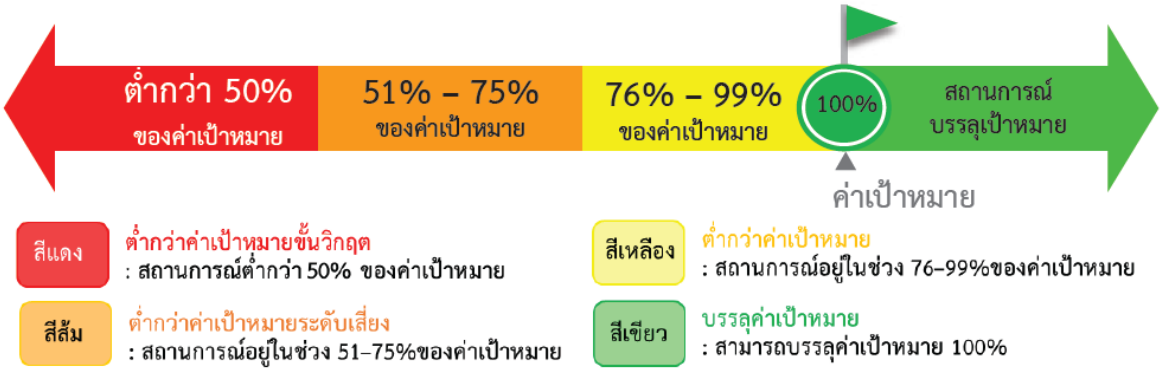

ที่มา : รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๑.๑ สรุปสถานการณ์ดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

แผนการปฏิรูป ประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน ได้กำหนดเป้าหมายอันพึงประสงค์ไว้รวมทั้งสิ้น ๓๑ เป้าหมาย โดยได้กำหนดค่าเป้าหมายที่คาดหวังไว้ทั้งในปี ๒๕๖๔ และ ๒๕๖๕ ดังนั้น จึง**ได้ดำเนินการประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมาย โดยเทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ สรุปได้ ดังนี้**

หากเทียบสถานะการบรรลุเป้าหมายกับค่าเป้าหมาย ค่าคาดหวังในปี ๒๕๖๔ พบว่า **สถานะการบรรลุเป้าหมายในส่วนใหญ่ใกล้เคียงหรือบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้จำนวนทั้งสิ้น ๒๖ จาก ๓๑ เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๔ ของเป้าหมายทั้งหมด** โดยอยู่ใน**ระดับบรรลุเป้าหมายแล้ว (สีเขียว) จำนวน ๑๐ เป้าหมาย (ร้อยละ ๓๒)** อยู่ใน**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) จำนวน ๑๖ เป้าหมาย (ร้อยละ ๕๒)** และนอกจากนี้ยังมี**ระดับยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) จำนวน ๓ เป้าหมาย (ร้อยละ ๑๐)** และมี**ระดับยังคงมีความเสี่ยงในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) จานวน ๒ เป้าหมาย (ร้อยละ ๖)**

ภาพที่ ๖๓ แสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย เมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๔

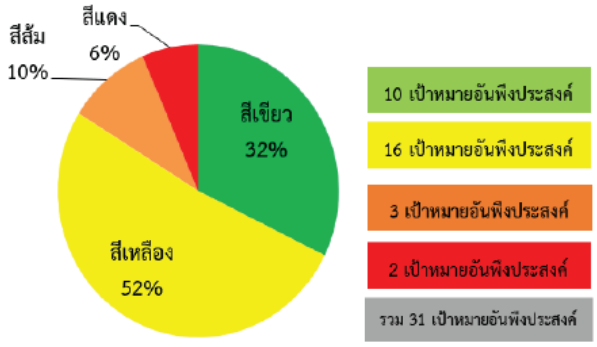

ที่มา : รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หากเทียบสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย **กับค่าเป้าหมาย ค่าคาดหวังในปี ๒๕๖๕** พบว่า มีเป้าหมายที่**บรรลุค่าเป้าหมายแล้ว (สีเขียว) จำนวน ๗ เป้าหมาย (ร้อยละ ๒๓)** และอยู่ใน**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) จำนวน ๑๕ เป้าหมาย (ร้อยละ ๔๘)** ทั้งนี้ยังมีเป้าหมายที่ค่าสถานการณ์**ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) จำนวน ๗ เป้าหมาย (ร้อยละ ๒๓)** และ**อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) จำนวน ๒ เป้าหมาย (ร้อยละ ๖)**

ภาพที่ ๖๔ แสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย เมื่อเทียบค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๕

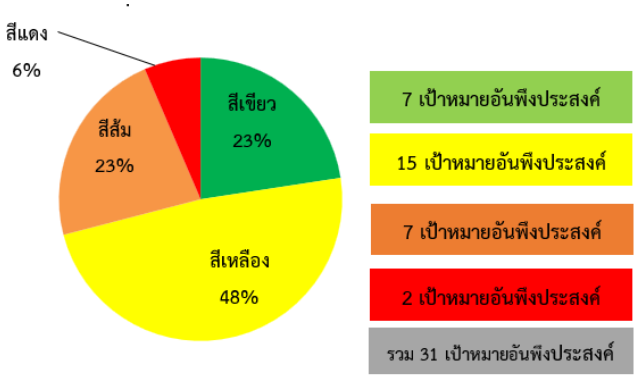

ที่มา : รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทั้งนี้ เปรียบเทียบสถานการณ์บรรลุเป้าหมายความสำเร็จตามผลอันพึงประสงค์หรือผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของการปฏิรูปประเทศ ทั้ง ๑๓ ด้าน จำนวน ๓๑ เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยเทียบกับค่าเป้าหมายในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕ ได้ ดังนี้

ภาพที่ ๖๕ แสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์
เทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุในปี ๒๕๖๔ และปี ๒๕๖๕

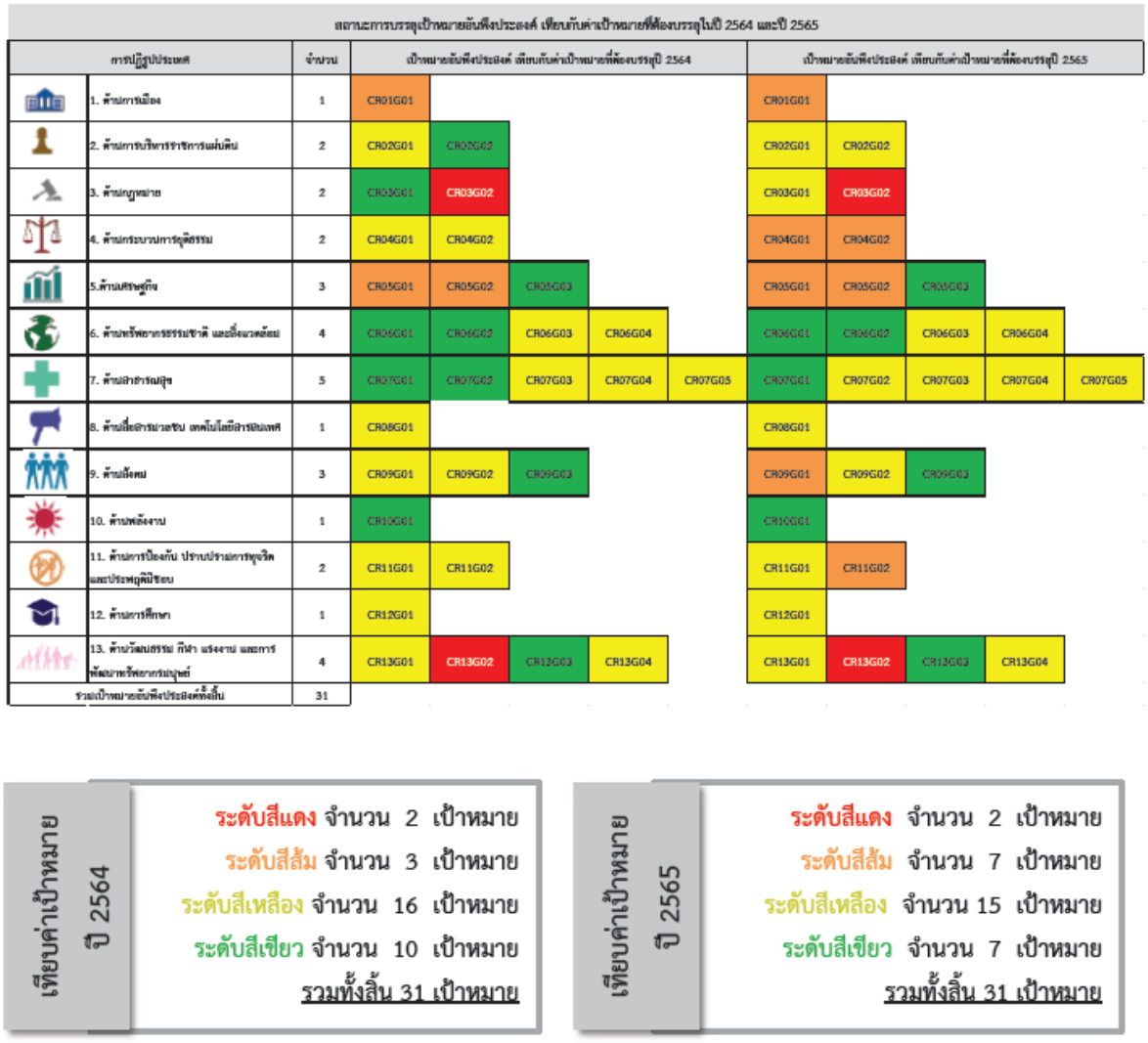

ที่มา : รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

ดังนั้น เมื่อพิจารณาสถานการณ์ดำเนินงานเทียบกับการบรรลุค่าเป้าหมายประจำปี ๒๕๖๕ จะพบว่า มีเป้าหมายที่มีความเสี่ยงหรืออยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕ **(สีแดง สีส้ม) รวม ๙ เป้าหมาย ได้แก่**

ประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี ๒๕๖๕ (สีแดง)

- **ด้านกฎหมาย**

๑. **เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒** ความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน **(CR03G02)**

- **ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**

๒. **เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒** เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม **(CR13G02)**

ประเด็นปฏิรูปที่ยังคงมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ได้ในปี ๒๕๖๕ (สีส้ม)

- **ด้านการเมือง**

๓. **เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๑** ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคง ตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ และพรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก **(CR01G01)**

- **ด้านกระบวนการยุติธรรม**

๔. **เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๑** การอำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใส แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค **(CR04G01)**

๕. **เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒** การบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม **(CR04G02)**

- **ด้านเศรษฐกิจ**

๖. **เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๑** ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ **(CR05G01)**

๗. **เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒** กระจายความเจริญ และความเข้มแข็งของภาคสังคม **(CR05G02)**

➢ **ด้านสังคม**

๘. **เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๑** มีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ **(CR09G01)**

➢ **ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ**

๙. **เป้าหมายอันพึงประสงค์ที่ ๒** หน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต **(CR11G02)**

ภาพที่ ๖๖ แสดงเป้าหมายที่มีความเสี่ยงหรืออยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมายในปี ๒๕๖๕

ประเด็นปฏิรูปที่อยู่ในขั้นวิกฤตในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี 2565

ด้านกฎหมาย	CR03G02	ความสะดวกในการเข้าถึง รับรู้ และปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน
ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	CR13G02	เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจฐานวัฒนธรรม

ประเด็นปฏิรูปที่มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ในปี 2565

ด้านการเมือง	CR01G01	ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคงตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ และพรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก
ด้านกระบวนการยุติธรรม	CR04G01	การอำนวยความยุติธรรมในแต่ละขั้นตอนเป็นไปอย่างโปร่งใส แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด และเข้าถึงง่ายโดยเสมอภาค
	CR04G02	การบังคับการตามกฎหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม
ด้านเศรษฐกิจ	CR05G01	ยกระดับศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ
	CR05G02	กระจายความเจริญและความเข้มแข็งของภาคสังคม
ด้านสังคม	CR09G01	มีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจ และภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่มเพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ
ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	CR11G02	หน่วยงานภาครัฐมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ที่มา : รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ส่วน**สถานะความคืบหน้าในการดำเนินงานตามกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน** โดยประเมินความสำเร็จในภาพรวมของกิจกรรม Big Rock จากการบรรลุเป้าหมายย่อยที่กำหนดตามช่วงเวลาที่ระบุไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock **โดยกิจกรรม Big Rock ทั้ง ๖๒ กิจกรรม มีสถานะความคืบหน้าในการดำเนินงานสิ้นสุด ณ กันยายน ๒๕๖๔ สรุปได้ ดังนี้**

จากกิจกรรม Big Rock จำนวนทั้งสิ้น ๖๒ กิจกรรม **มีกิจกรรมที่ดำเนินการเป็นไปตามแผน จำนวน ๕๓ กิจกรรม หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๕ และกิจกรรมที่ดำเนินการได้ล่าช้ากว่าแผน จำนวน ๙ กิจกรรม หรือคิดเป็น ร้อยละ ๑๕** ประกอบด้วย **ด้านการเมือง จำนวน ๒ กิจกรรม** ได้แก่ **BR0103** การสร้างความสามัคคีปรองดอง สมานฉันท์ของคนในชาติ **BR0104** การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง **ด้านกฎหมาย จำนวน ๒ กิจกรรม** ได้แก่ **BR0302** จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและ **BR0305** จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อความสะดวกในการใช้งาน **ด้านกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๑ กิจกรรม** ได้แก่ **BR0403** การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๒ กิจกรรม** ได้แก่ **BR0601** เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย **BR0603** การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน และ**ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๒ กิจกรรม** ได้แก่ **BR1102** การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ **BR1105** การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

ภาพที่ ๖๗ แสดงความคืบหน้าการดำเนินงานตามกิจกรรม Big Rock สิ้นสุด ณ กันยายน ๒๕๖๔

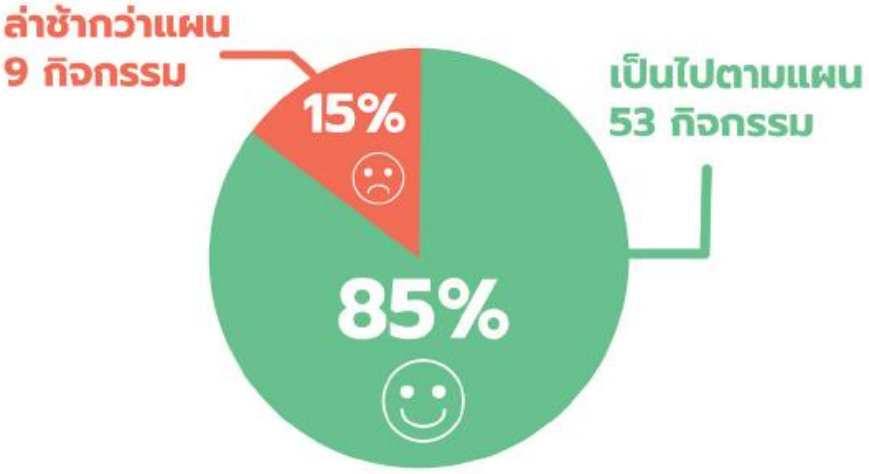

ประเด็นท้าทายที่สำคัญ ประกอบด้วย

1. การเมือง	5 กิจกรรม	BR0101	BR0102	BR0103	BR0104	BR0105
2. บริหารราชการแผ่นดิน	5 กิจกรรม	BR0201	BR0202	BR0203	BR0204	BR0205
3. กฎหมาย	5 กิจกรรม	BR0301	BR0302	BR0303	BR0304	BR0305
4. กระบวนการยุติธรรม	5 กิจกรรม	BR0401	BR0402	BR0403	BR0404	BR0405
5. เศรษฐกิจ	5 กิจกรรม	BR0501	BR0502	BR0503	BR0504	BR0505
6. ทรัพยากรธรรมชาติฯ	4 กิจกรรม	BR0601	BR0602	BR0603	BR0604	
7. สาธารณสุข	5 กิจกรรม	BR0701	BR0702	BR0703	BR0704	BR0705
8. สื่อสารมวลชน	3 กิจกรรม	BR0801	BR0802	BR0803		
9. สังคม	5 กิจกรรม	BR0901	BR0902	BR0903	BR0904	BR0905
10. พลังงาน	5 กิจกรรม	BR1001	BR1002	BR1003	BR1004	BR1005
11. ปปช.	5 กิจกรรม	BR1101	BR1102	BR1103	BR1104	BR1105
12. การศึกษา	5 กิจกรรม	BR1201	BR1202	BR1203	BR1204	BR1205
13. วัฒนธรรมฯ	5 กิจกรรม	BR1301	BR1302	BR1303	BR1304	BR1305

รวม 62 กิจกรรม — เป็นไปตามแผน — ล่าช้ากว่าแผน

สรุปสถานะ กิจกรรม Big Rock	
	การดำเนินการเป็นไปตามแผน จำนวน 53 กิจกรรม Big Rock
	การดำเนินการล่าช้ากว่าแผน จำนวน 9 กิจกรรม Big Rock
	รวมทั้งสิ้น 62 กิจกรรม Big Rock

ที่มา : รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๑.๑.๒ ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

ประเด็นท้าทายของการดำเนินงานที่ผ่านมา ประเด็นปัญหาที่พบ ได้แก่

๑) สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-๑๙ ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศเกิดความล่าช้า เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้หน่วยงานภาครัฐต้องปรับตัวในการทำงานให้สอดคล้องและเป็นไปตามมาตรการการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ หน่วยงานจึงไม่สามารถจัดกิจกรรม/การดำเนินงานได้ทั้งหมดตามแผนที่วางไว้

๒) การเร่งรัดดำเนินโครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ โครงการที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) บางโครงการยังมีการดำเนินการที่ล่าช้ากว่าห้วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock จึงส่งผลให้การดำเนินการไม่บรรลุค่าเป้าหมายอันพึงประสงค์ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๓) การผลักดันกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ กฎหมายและกระบวนงานที่มีความล้าสมัยทำให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ การปรับปรุงกฎหมาย การจัดระเบียบกฎหมายให้อยู่ในแหล่งเดียวกัน และการเผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการเป็นอย่างมาก ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐยังคงเป็นไปอย่างล้าช้า

๔) การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานภาครัฐยังขาดการบูรณาการร่วมกัน ทั้งในส่วนของการร่วมวางแผน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เนื่องจากหน่วยงานยังคงยึดติดกับภารกิจหน้าที่ของตนเอง จึงอาจยังไม่ได้มีการบูรณาการกันอย่างครอบคลุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันในประเด็นต่าง ๆ

การดำเนินการในระยะต่อไปก่อนแผนการปฏิรูปประเทศจะสิ้นสุดลง หน่วยงานรับผิดชอบหลัก หน่วยงานร่วมดำเนินการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินงาน/โครงการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ของการปฏิรูปประเทศ โดยให้**มีการประสานและบูรณาการร่วมกันอย่างใกล้ชิด** เพื่อเร่งรัดขับเคลื่อนการดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายอันพึงประสงค์อย่างแท้จริง โดย**ใช้ประโยชน์จากแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ในการกำกับ ติดตามการดำเนินงาน**ตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ให้ดำเนินเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สามารถแก้ไขปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดได้อย่างไม่ล่าช้า รวมทั้งให้ความสำคัญในประเด็นปฏิรูปที่มีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายอันพึงประสงค์ และกิจกรรม Big Rock ที่มีความล่าช้ามา**วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพื่อเร่งรัด กำกับ และติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด** ผ่านกลไกเครือข่ายของสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อกำหนดแนวทาง วิธีดำเนินงานที่เหมาะสมและเป็นไปได้ให้มีมาตรการเป็นการเฉพาะ เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไปสู่การดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าประสงค์ที่มุ่งหวังไว้ภายในกรอบระยะเวลาของแผนการปฏิรูปประเทศได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ

๑.๒ ประเด็นวิเคราะห์ด้านงบประมาณในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี ๒๕๖๔

ในห้วงปี ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมและฉบับปรับปรุงที่จะต้องดำเนินการให้เกิดความต่อเนื่องระหว่างเรื่องและประเด็นปฏิรูปของแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมกับกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อการส่งต่อการดำเนินงานของแผนปฏิรูปประเทศทั้งสองฉบับ ซึ่งมีเป้าหมายสุดท้ายที่มุ่งหวังเดียวกัน คือ สามารถดำเนินการปฏิรูปประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฯ ที่กำหนดไว้

อย่างไรก็ตามเนื่องจากแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ภายหลังจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลบังคับใช้มาได้กว่า ๑ ไตรมาส จึงทำให้การกำหนดโครงการ/การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นไปตามแนวทางที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้มีการปรับแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการ/การดำเนินงานที่ผ่านการคัดเลือก **ซึ่งมีทั้งโครงการ/การดำเนินงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โครงการ/การดำเนินงานที่ยังไม่มีงบประมาณรองรับแต่อาจขอรับการจัดสรรงบกลางตามความจำเป็นเพื่อใช้ในการดำเนินงาน** เช่น การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ (BR0403) ซึ่งสภาทนายความได้ยื่นขอรับงบประมาณรายจ่ายงบกลาง โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการเพิ่มอีก ๕๓ สถานี รวมเป็น ๒๐๓ สถานี จากสถานีตำรวจทั่วประเทศ ๑,๔๘๒ สถานี (แผนกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรืออย่างน้อย ๗๔๑ สถานี) เป็นต้น **โครงการ/การดำเนินงาน ที่ไม่ต้องใช้งบประมาณ และโครงการ/การดำเนินงานที่ใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณหรือแหล่งเงินอื่น** รวมถึงบางโครงการ/การดำเนินงาน พร้อมที่จะดำเนินการและขอรับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เช่น การปฏิรูประบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุด้านการบริบาลการรักษาพยาบาลที่บ้าน/ชุมชน และการดูแลสุขภาพตนเองในระบบสุขภาพปฐมภูมิเชิงนวัตกรรม (BR0703) ซึ่งอยู่ระหว่างพัฒนาระบบโปรแกรม Long Term Care (3C) และ

ออกแบบเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เป็นต้น และจากข้อมูลเบื้องต้น พบว่า **มีโครงการ/การดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๔๖๖ โครงการ/การดำเนินงาน** ซึ่งมีบางโครงการ/การดำเนินงานที่อาจติดขัดปัญหาที่รัฐไม่สามารถจัดสรรงบประมาณดำเนินการได้จนเป็นสาเหตุให้การดำเนินงานล่าช้ากว่าขั้นตอนและกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนขับเคลื่อนฯ เช่น **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม BR0603 การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน** เป็นต้น ทั้งนี้ มีโครงการ/การดำเนินงานที่ใช้จ่ายจากงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ **จำนวน ๒๘๑ โครงการ/การดำเนินงาน**

๑.๒.๑ การดำเนินการ ปัญหา หรือข้อขัดข้องในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการภารกิจเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล ให้ประสบผลสำเร็จและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและสนับสนุนให้เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จึงได้กำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณ และปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นแนวทางประกอบการวางแผนการดำเนินงานและกำหนดแผนการปฏิบัติงาน รวมถึงพิจารณาทบทวนและปรับปรุงเป้าหมายผลผลิต/โครงการ กิจกรรม ตัวชี้วัดผลสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ อีกทั้งกำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ และสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง ร่วมกันสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณสามารถเสนอโครงการ/งบประมาณ สอดคล้องกับกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่นำไปสู่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๔) แต่อย่างไรก็ตามจากการติดตามของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ที่ผ่านมายังพบว่า

๑) การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพและหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ บางแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนการปฏิรูปประเทศอาจจะไม่ได้มีการประชุมหารือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการให้ไปสู่เป้าหมายในแต่ละปีงบประมาณ จึงเกิด**การจัดทำคำของบประมาณในแบบต่างหน่วยต่างทำ**

๒) หน่วยรับงบประมาณ**ขาดความพร้อมและขาดการเตรียมการวางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อจัดทำคำของบประมาณ**รายจ่ายประจำปีงบประมาณตามห้วงเวลาในปฏิทินงบประมาณซึ่งมีระยะเวลาจำกัด

๓) **โครงสร้างแผนงานงบประมาณ ในระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Budgeting)** ที่เป็นกรอบให้หน่วยรับงบประมาณจัดทำคำของบประมาณ **ยังไม่รองรับ** หรือสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนการปฏิรูปประเทศ

๔) การขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรม การดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) โดยหลักการจะต้องมีการดำเนินการร่วมกันตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำแผนการขับเคลื่อน การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล โดยมีการประสานการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานร่วมดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การรายงานผลการดำเนินการตามเป้าหมายของกิจกรรม แต่ในทางปฏิบัติจริงอาจยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างครบถ้วน ซึ่งจะมีผลต่อระบบงบประมาณทั้งระบบ โดยจากการติดตามการดำเนินการทางด้านงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในโครงการและกิจกรรมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณตามโครงสร้างแผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ สามารถจำแนกได้ ดังนี้

๑) เป็นโครงการ/กิจกรรมที่มีรายละเอียดสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทย่อย

๒) เป็นโครงการ/กิจกรรมที่มีรายละเอียดสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๓) เป็นโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวง แต่อยู่ในกรอบของยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนการปฏิรูปประเทศ

๔) เป็นโครงการ/กิจกรรมที่ไม่ตรงกับแผนการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๒.๒ โครงการ/กิจกรรมตามโครงสร้างแผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ไม่ตรงกับแผนการปฏิรูปประเทศ อาจส่งผลต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์

ตามที่ได้กล่าวข้างต้นแล้วว่า ในห้วงปี ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิมและฉบับปรับปรุง ประกอบกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพียงแต่กำหนดแนวทางการจัดทำงบประมาณให้กับหน่วยรับงบประมาณต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ **แต่ตามโครงสร้างการจัดสรร**

งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ไม่ปรากฏรายการงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศ ซึ่งหน่วยรับงบประมาณเป็นผู้ดำเนินการเชื่อมโยงเอง และยังเป็นแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม ดังนั้น การจัดทำความเชื่อมโยงงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ หน่วยรับงบประมาณที่มีกิจกรรมปฏิรูปจะเชื่อมโยงประเด็นปฏิรูป เรื่อง และประเด็นปฏิรูปและกิจกรรมที่จะดำเนินการเข้ากับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ซึ่งมีทั้งที่เป็นแผนงานพื้นฐาน แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุน แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานบูรณาการ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายงานผลการวิเคราะห์รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ และผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่สำนักงบประมาณเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว๓๔๓๙ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ พบว่า ในรายงานผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณที่มีการเชื่อมโยงแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (เอกสารแนบ ๕)[๑] งบประมาณได้มีการเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน และกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ทั้ง ๖๒ กิจกรรม โดยมีโครงการ/ผลผลิตที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน พร้อมผลการดำเนินการ ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับตามแผนงาน (แผนงานพื้นฐาน แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุน แผนงานยุทธศาสตร์ แผนงานบูรณาการ) ที่กำหนดไว้ในโครงสร้างงบประมาณพร้อมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งมีวงเงินงบประมาณที่ใช้ในการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ **ทั้งสิ้นจำนวน ๑๓๗,๔๔๖.๐๑๕๖ ล้านบาท ปรากฏผลการใช้จ่ายงบประมาณ จำนวน ๑๓๕,๔๓๓.๓๘๗๐ ล้านบาท** รายละเอียดปรากฏตามตารางสรุปจำนวนโครงการ/งบประมาณ ตามกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) (๖๒ กิจกรรม) **ตามตารางที่ ๑**

---

[๑] รายละเอียดปรากฏตาม QR CODE

ตารางที่ ๕ สรุปจำนวนโครงการ/งบประมาณ ตามกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (กิจกรรม Big Rock ๖๒ กิจกรรม)

หน่วย : ล้านบาท

แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	กิจกรรม Big Rock	จำนวนโครงการ/ผลผลิต ที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔	งบประมาณ	ผลการใช้จ่าย งบประมาณ
รวม	**๖๒ กิจกรรม**	**๑๓๓ โครงการ**	**๑๓๗,๔๔๖.๐๑๕๖**	**๑๓๕,๔๓๓.๓๘๗๐**
๑. ด้านการเมือง	**๕ กิจกรรม**	**๕ โครงการ**	**๑,๑๘๘.๓๘๙๐**	**๙๔๖.๕๘๔๑**
	กิจกรรมที่ ๑	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๒	๑	๑๔๗.๐๐๐๐	๑๔๗.๐๐๐๐
	กิจกรรมที่ ๓	๑	๖๔๘.๓๕๘๗	๔๐๖.๕๕๓๘
	กิจกรรมที่ ๔	๓	๓๙๘.๐๓๐๓	๓๙๘.๐๓๐๓
	กิจกรรมที่ ๕	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
๒. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	**๕ กิจกรรม**	**๒๕ โครงการ**	**๑๔,๓๘๒.๐๕๙๔**	**๑๔,๑๑๗.๒๖๖๗**
	กิจกรรมที่ ๑	๑๗	๔,๑๒๓.๖๗๘๙	๔,๑๐๗.๙๓๖๘
	กิจกรรมที่ ๒	๑	๓,๓๖๖.๙๗๑๔	๓,๒๕๗.๑๒๘๔
	กิจกรรมที่ ๓	๒	๑,๕๔๙.๑๕๗๑	๑,๔๓๒.๓๕๓๖
	กิจกรรมที่ ๔	๔	๕,๓๔๒.๒๕๒๐	๕,๓๑๙.๘๔๗๙
	กิจกรรมที่ ๕	๑	-	-
๓. ด้านกฎหมาย	**๕ กิจกรรม**	**๔ โครงการ**	**๒๖๖.๑๗๓๔**	**๑๔๐.๖๑๔๙**
	กิจกรรมที่ ๑	๒	๒๖๕.๖๘๓๔	๑๔๐.๑๒๔๙
	กิจกรรมที่ ๒	๑	-	-
	กิจกรรมที่ ๓	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๔	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๕	๑	๐.๔๙๐๐	๐.๔๙๐๐
๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม	**๕ กิจกรรม**	**๕ โครงการ**	**๓๙๙.๘๗๐๕**	**๓๙๓.๒๙๖๖**
	กิจกรรมที่ ๑	๑	๐.๖๗๑๐	๐.๒๐๕๒
	กิจกรรมที่ ๒	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๓	๑	๒๐๑.๖๑๔๔	๒๐๐.๒๘๖๒
	กิจกรรมที่ ๔	๒	๑๘๕.๓๔๗๒	๑๘๐.๗๔๑๒
	กิจกรรมที่ ๕	๑	๑๒.๒๓๗๙	๑๒.๐๖๔๐
๕. ด้านเศรษฐกิจ	**๕ กิจกรรม**	**๓๙ โครงการ**	**๘๕,๖๒๔.๐๐๕๑**	**๘๕,๙๔๕.๙๘๙๒**
	กิจกรรมที่ ๑	**๑๔**	**๑,๕๔๖.๘๕๘๐**	**๑,๔๒๘.๐๗๑๓**
	กิจกรรมที่ ๒	**๕**	**๖๙๐.๐๒๒๕**	**๖๗๖.๙๐๗๐**
	กิจกรรมที่ ๓	**๑๐**	**๖๒,๑๓๙.๘๖๔๔**	**๖๒,๐๒๓.๖๙๒๑**
	กิจกรรมที่ ๔	**๘**	**๒๑,๒๑๗.๒๗๒๕**	**๒๑,๗๘๗.๔๖๒๙**
	กิจกรรมที่ ๕	**๒**	**๒๙.๙๘๗๗**	**๒๙.๘๕๕๙**
๖. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	**๔ กิจกรรม**	**๙ โครงการ**	**๔,๘๓๕.๑๔๖๒**	**๔,๓๕๘.๔๐๙๗**
	กิจกรรมที่ ๑	**๗**	**๒,๕๖๑.๑๔๒๐**	**๒,๔๘๙.๓๕๑๘**

แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	กิจกรรม Big Rock	จำนวนโครงการ/ผลผลิต ที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔	งบประมาณ	ผลการใช้จ่าย งบประมาณ
	กิจกรรมที่ ๒	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๓	**๑**	๑,๗๕๘.๗๒๑๘	๑,๖๙๒.๗๘๙๖
	กิจกรรมที่ ๔	**๑**	๕๓๒.๑๑๑๖	๑๘๙.๕๓๔๕
๗. ด้านสาธารณสุข	**๕ กิจกรรม**	**๕ โครงการ**	**๓,๙๑๕.๙๐๒๓**	**๓,๗๙๕.๔๖๑๓**
	กิจกรรมที่ ๑	**๒**	๑,๔๒๘.๐๘๕๕	๑,๔๓๑.๔๗๗๑
	กิจกรรมที่ ๒	**๑**	๔๗๗.๖๒๕๘	๓๕๓.๗๙๓๒
	กิจกรรมที่ ๓	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๔	**๒**	๒,๐๑๐.๑๙๑๐	๒,๐๑๐.๑๙๑๐
	กิจกรรมที่ ๕	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
๘. ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	**๓ กิจกรรม**	**๒ โครงการ**	**๑๙,๑๙๗.๕๓๓๓**	**๑๗,๘๑๓.๕๕๑๘**
	กิจกรรมที่ ๑	๑	๑๘,๘๘๔.๒๖๗๐	๑๗,๗๒๘.๙๐๔๘
	กิจกรรมที่ ๒	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๓	๑	๓๑๓.๒๖๖๓	๘๔.๖๔๗๐
๙. ด้านสังคม	**๕ กิจกรรม**	**๖ โครงการ**	**๑,๑๗๙.๓๔๕๒**	**๑,๕๒๓.๓๑๐๗**
	กิจกรรมที่ ๑	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๒	๑	๑๖๕.๔๘๙๙	๑๖๔.๔๗๐๐
	กิจกรรมที่ ๓	๒	๔๓๐.๗๐๗๓	๔๒๔.๑๔๖๘
	กิจกรรมที่ ๔	๓	๙๙๑.๖๖๕๒	๙๓๔.๖๙๓๙
	กิจกรรมที่ ๕	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
๑๐. ด้านพลังงาน	**๕ กิจกรรม**	**๖ โครงการ**	**๓๒๔.๙๒๒๒**	**๒๙๗.๐๗๗๕**
	กิจกรรมที่ ๑	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๒	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๓	๒	๑๒๙.๖๖๙๗	๑๒๗.๓๒๕๓
	กิจกรรมที่ ๔	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๕	๔	๑๙๕.๒๕๒๕	๑๖๙.๗๕๒๒
๑๑. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	**๕ กิจกรรม**	**๗ โครงการ**	**๔๗๕.๕๕๘๗**	**๔๑๕.๕๔๕๔**
	กิจกรรมที่ ๑	๑	๒๒.๑๓๘๗	๒๒.๐๙๖๓
	กิจกรรมที่ ๒	๒	๔๒๖.๗๖๕๘	๓๗๘.๓๓๖๗
	กิจกรรมที่ ๓	๒	๑๖.๑๐๗๓	๕.๐๔๘๔
	กิจกรรมที่ ๔	๑	๑.๓๓๐๐	๑.๐๙๘๙
	กิจกรรมที่ ๕	๑	๙.๒๑๖๙	๘.๙๖๕๒
๑๒. ด้านการศึกษา	**๕ กิจกรรม**	**๘ โครงการ**	**๔,๕๔๘.๔๑๘๘**	**๔,๖๘๖.๗๔๕๙**
	กิจกรรมที่ ๑	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๒	๒	๑๕.๑๒๗๖	๑๒.๓๗๙๘
	กิจกรรมที่ ๓	๑	๔.๖๐๐๐	๔.๖๐๐๐

แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	กิจกรรม Big Rock	จำนวนโครงการ/ผลผลิต ที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔	งบประมาณ	ผลการใช้จ่าย งบประมาณ
	กิจกรรมที่ ๔	๕	๔,๕๒๘.๖๙๑๒	๔,๖๖๙.๗๖๖๑
	กิจกรรมที่ ๕	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
๑๓. ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	**๕ กิจกรรม**	**๑๒ โครงการ**	**๑,๑๐๘.๖๙๑๕**	**๙๙๙.๕๓๓๒**
	กิจกรรมที่ ๑	๓	๑๔.๒๘๓๘	๑๒.๕๕๐๗
	กิจกรรมที่ ๒	๘	๑๐๔.๙๕๔๙	๘๙.๑๑๙๙
	กิจกรรมที่ ๓	๑	๙๘๙.๔๕๒๘	๘๙๗.๘๖๒๖
	กิจกรรมที่ ๔	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-
	กิจกรรมที่ ๕	ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔	-	-

ที่มา : รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ และผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการ ใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เอกสารแนบ ๕, กองประเมินผล ๑ สำนักงบประมาณ.

จากตารางที่ ๑ **จำนวนโครงการตามแผนการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่สำนักงบประมาณนำมาวิเคราะห์ประเมินผลมีเพียง ๑๓๓ โครงการ โดยมีวงเงินงบประมาณที่จัดสรร จำนวน ๑๓๗,๔๔๖.๐๑๕๖ ล้านบาท มีผลการใช้จ่ายแล้ว จำนวน ๑๓๕,๔๓๓.๓๘๗๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๕๖ ของวงเงินที่ได้รับการจัดสรรจากการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน ๖๒ กิจกรรม** ทั้งนี้ ในกิจกรรม Big Rock ทั้ง ๖๒ กิจกรรม ดังกล่าว มีกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ที่ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๘ กิจกรรม จากทั้งหมด ๖๒ กิจกรรม

ข้อมูลโครงการที่มีการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ดังกล่าว **จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันในด้านของจำนวนโครงการ ซึ่งข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีจำนวนโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒๘๑ โครงการ (จากทั้งหมด ๔๖๖ โครงการ) แต่ในขณะที่ข้อมูลของสำนักงบประมาณ มีจำนวนเพียง ๑๓๓ โครงการ ซึ่งอาจจะทำให้การวิเคราะห์ประเมินผลการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการและกิจกรรมการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์หรือถูกต้องได้อย่างแท้จริง** ทั้งนี้ สามารถยกตัวอย่างโครงการในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) บางด้าน เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นข้อแตกต่างของจำนวนโครงการที่ดำเนินการ **ตามตารางที่ ๒**

ตารางที่ ๖ เปรียบเทียบความแตกต่างจำนวนโครงการในการดำเนินการตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ระหว่างข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ

แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock**	**สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (โครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน)**	**สำนักงบประมาณ** (โครงการ/ผลผลิต)
ด้านการเศรษฐกิจ (๕)	**กิจกรรมที่ ๕** การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ	**: BR0505 จำนวน ๗ โครงการ** ๑.โครงการการพัฒนารายวิชาเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และหลักการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) เพื่อการขับเคลื่อนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ๒. โครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ประจำปี ๒๕๖๔ ๓.โครงการผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่เพื่อรองรับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก EEC ประจำปี ๒๕๖๔ ๔.โครงการผลิตอาชีวะพันธุ์ใหม่เพื่อสร้างกำลังคนที่มีสมรรถนะสำหรับอุตสาหกรรม NEW GROWTH ENGINE ตามนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ และการปฏิรูปการอุดมศึกษาไทย ๕.โครงการเสริมสมรรถนะแรงงานด้านเทคโนโลยีรองรับการการทำงานในศตวรรษที่ ๒๑ ๖.โครงการยกระดับผลิตภาพและพัฒนากำลังคนเพื่อสร้างความสามารถทางการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม ๗.โครงการขยายและยกระดับอาชีวศึกษาทวิภาคีสู่คุณภาพมาตรฐาน	๑. สถานประกอบกิจการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานแรงงานไทย ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านแรงงาน ๒. การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการ และชุมชน
ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ (๘)	**กิจกรรมที่ ๑** การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์	**: BR0801 จำนวน ๙ โครงการ** ๑. กำกับดูแลการออกอากาศเนื้อหารายการที่มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของผู้ประกอบกิจการ	๑. โครงการการบังคับใช้กฎหมายอำนวยความยุติธรรม และบริการประชาชน

แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock**	**สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (โครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน)**	**สำนักงบประมาณ** (โครงการ/ผลผลิต)
	เชิงรุกและการจัดการ Fake News	กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (ผู้รับใบอนุญาต) ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ตลอดจนกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๒. โครงการจัดหาชุดอุปกรณ์/โปรแกรม เพิ่มประสิทธิภาพงานตรวจพิสูจน์หลักฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการให้บริการด้านสังคม ๓. โครงการจ้างเหมาเฝ้าระวังเว็บไซต์ผิดกฎหมาย (Facebook Fan page "อาสา จับตา ออนไลน์") ๔. โครงการศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม (Anti Fake News Center: AFNC) ๕. โครงการอบรมครูไซเบอร์ ๖. โครงการอบรมปรับพื้นฐานข้าราชการตำรวจที่ย้ายมาดำรงตำแหน่งใหม่ในสังกัด บก.ปอท. ๗. โครงการอบรมพนักงานสอบสวนและบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการให้บริการประชาชน ๘. โครงการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพให้กับข้าราชการตำรวจเพื่อปรับความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ๙. โครงการอบรมเสริมสร้างประสิทธิภาพในการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี	

แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock**	**สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (โครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน)**	**สำนักงบประมาณ** (โครงการ/ผลผลิต)
	กิจกรรมที่ ๒ การกำกับดูแลสื่อออนไลน์	**: BR0802 จำนวน ๒ โครงการ** ๑. โครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนากลไกหรือมาตรการป้องกันการรังแก ข่มขู่ คุกคาม สตรี เด็ก และเยาวชน โดยช่องทางผ่านสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ ๒. โครงการศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหาข่าวปลอม (Anti Fake News Center: AFNC)	- ไม่มีการดำเนินการในปี ๒๕๖๔

จากตัวอย่างของโครงการข้างต้น จะเห็นว่าโครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของแต่ละกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (กิจกรรม Big Rock จำนวน ๖๒ กิจกรรม) ของสำนักงบประมาณยังไม่สอดคล้องกับโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานตามแผนการขับเคลื่อน Big Rock ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเห็นว่าสำนักงบประมาณควรจะแสดงชื่อโครงการ ผลผลิต หรือกิจกรรมให้สอดคล้องกัน

รวมถึงข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ยังมีความคาดเคลื่อนในด้านของจำนวนโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ชื่อโครงการ ระยะเวลาในการดำเนินการ และที่สำคัญ คือ แหล่งที่มาของเงินงบประมาณ ทั้งนี้ อาจเพราะความไม่สัมพันธ์กันระหว่างการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) กับการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และการจัดทำฐานข้อมูลของหน่วยรับงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อน

ดังนั้น สำนักงบประมาณจึงอาจต้องมีการ**ปรับปรุงการวิเคราะห์ประเมินผลการติดตามการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)** เพื่อสะท้อนผลสัมฤทธิ์การใช้จ่ายงบประมาณสำหรับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ได้สุ่มตัวอย่างจากการรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณที่เชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงบประมาณเทียบกับแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในแต่ละด้าน โดยปรากฏ**ตามตารางที่ ๘**

ตารางที่ ๗ ตัวอย่างโครงการในการประเมินผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณโดยเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงบประมาณ เปรียบเทียบแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)	โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔	ผลการดำเนินงาน	ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ	แผนงาน	งบประมาณ (ลบ.)	ผลการใช้จ่ายงบประมาณ	หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ/การดำเนินงาน	เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ
๐๑ ด้านการเมือง	๑.๒ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของท้องถิ่น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรางวัลตามหลักเกณฑ์ จำนวน ๓๐๙ แห่ง จาก ๖๑๙ แห่ง ที่สมัครเข้าร่วมโครงการคิดเป็นร้อยละ ๕๐	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและสามารถพึ่งพาตนเองได้		๑๔๗.๐๐๐๐	๑๔๗.๐๐๐๐	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	**BR0102001:** การจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อเป็นรางวัล ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริการจัดการที่ดี	ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการสาธารณะของ อปท.
๐๕ ด้านเศรษฐกิจ	๕.๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)	โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช (ผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ จำนวน ๒,๓๙๔ แปลง)	เกษตรกรในแปลงใหญ่ มีการบริหารจัดการร่วมกันนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดี ลดต้นทุน/เพิ่มผลผลิต	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า	๔๒๕.๙๓๘๖	๓๘๗.๘๔๗๗	กรมส่งเสริมการเกษตร	**BR0501X25 :** โครงการ ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	พื้นที่การเกษตรได้รับการพัฒนาสู่ระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ไม่น้อยกว่า ๑,๘๕๗ แปลง แปลงใหญ่ร้อยละ ๘๐ มีการลดต้นทุนการผลิตและผลผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)**	**โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔**	**ผลการดำเนินงาน**	**ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ**	**แผนงาน**	**งบประมาณ (ลบ.)**	**ผลการใช้จ่ายงบประมาณ**	**หน่วยงานรับผิดชอบ**	**โครงการ/การดำเนินงาน**	**เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ**
		โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่	๑. ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว จำนวน ๑,๒๘๕ แปลง ๒. เสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน จำนวน ๖๐๐ ศูนย์	๑. กลุ่มชาวนาสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดี ได้มาตรฐานไว้ใช้เองจำนวน ๗๙,๒๕๐ ตัน ๒. กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวคุณภาพ จำนวน ๗๙,๐๐๐ ครัวเรือน มูลค่า ๘๕๒ ล้านบาท ๓. สร้างชุมชนชาวนาที่มีความเข้มแข็งจำนวน ๑,๕๘๕ ชุมชน	แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า		๓๘๗.๗๗๘๖	กรมการข้าว	**BR0501X01 :** โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (Smart Big Farming)	เกษตรกรสามารถผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นได้ปริมาณผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง
	๕.๒ การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง	การให้บริการด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย	นักท่องเที่ยวมีความเชื่อมั่นและพึงพอใจด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ร้อยละ ๘๘	ส่งเสริมและสนับสนุนการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว	แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	๓๐๘.๙๘๐๙	๓๐๘.๙๘๐๙	กรมการท่องเที่ยว	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)**	**โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔**	**ผลการดำเนินงาน**	**ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ**	**แผนงาน**	**งบประมาณ (ลบ.)**	**ผลการใช้จ่ายงบประมาณ**	**หน่วยงานรับผิดชอบ**	**โครงการ/การดำเนินงาน**	**เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ**
		การอนุญาตการประกอบธุรกิจนำเที่ยวมัคคุเทศก์ ผู้นำเที่ยว และการถ่ายทำภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย	๑. ใบอนุญาตของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว จำนวน ๑๒,๔๖๕ ใบ ๒. รายได้จากการถ่ายภาพยนตร์ต่างประเทศในประเทศไทย จำนวน ๔,๐๒๙.๖๘ ล้านบาท	ความพึงพอใจของผู้รับบริการด้านทะเบียนธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยวร้อยละ ๙๔.๒๓ (สูงกว่าเป้าหมายร้อยละ ๘๐)	แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	๒๓๖.๐๕๑๖	๒๒๗.๙๔๘๘	กรมการท่องเที่ยว	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
	๕.๓ การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย	กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	๑. วิสาหกิจเริ่มต้นได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ จำนวน ๓,๓๓๙ ราย ๒. วิสาหกิจรายย่อยได้รับการพัฒนาให้ประกอบธุรกิจอย่างมืออาชีพ จำนวน ๑๐,๕๘๖ ราย ๓. วิสาหกิจขนาดย่อมได้รับการพัฒนาให้ก้าวสู่ธุรกิจ	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับการยกระดับเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	๙๑๓.๐๙๔๔	๙๑๓.๐๙๔๔	กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)	โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔	ผลการดำเนินงาน	ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ	แผนงาน	งบประมาณ (ลบ.)	ผลการใช้จ่ายงบประมาณ	หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ/การดำเนินงาน	เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ
			สมัยใหม่ จำนวน ๑๑,๖๕๓ ราย ๔. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้รับบริการคำปรึกษาองค์ความรู้และข้อมูลด้านต่าง ๆ จำนวน ๒๐,๘๓๓๔ ราย/๔ ระบบ/๒ เรื่อง ๕. ปัจจัยเอื้อที่สนับสนุนให้แก่ผู้ประกอบการ จำนวน ๒,๒๓๔ ราย / ๕ ระบบ/๓๖ เรื่อง							
		กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม	ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐจำนวน ๑๓.๕๐ ล้านคน มีการใช้จ่ายผ่านบัตรฯ ตามร้านค้าที่กำหนด	ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีความมั่นคง มีศักยภาพเพิ่มขึ้น และพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมอย่างครบวงจร	แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	๔๙,๕๐๐.๘๓๔๒	๔๙,๕๐๐.๘๓๔๒	กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)	โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔	ผลการดำเนินงาน	ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ	แผนงาน	งบประมาณ (ลบ.)	ผลการใช้จ่ายงบประมาณ	หน่วยงานรับผิดชอบ	โครงการ/การดำเนินงาน	เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ
		โครงการส่งเสริมการพัฒนากลไกและโครงสร้างดูดซับมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น	๑. ส่งเสริมช่องทางการตลาด จำนวน ๘๐,๐๑๖ ครั้ง ๒. พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยภาคีเครือข่าย จำนวน ๗๖ จังหวัด	ผู้ผลิต ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายสินค้าร้อยละ ๗.๘๔	แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	๔๐๗.๙๗๐๒	๓๔๕.๐๒๙๔	กรมการพัฒนาชุมชน	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
	๕.๔ การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (RegionalTrading/Investment Center)	โครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ	ร้อยละความคืบหน้าของโครงการเทียบกับแผนการดำเนินงาน ร้อยละ ๖๘	โครงข่ายโทรคมนาคมเชื่อมโยงไปชายแดนจำนวน ๗ จุด	แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล	๑,๒๖๙.๗๘๔๗	๑,๒๖๙.๗๘๔๗	สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
	๕.๕ การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ	การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการและชุมชน	ผู้เข้ารับการถ่ายทอดความรู้จำนวน ๑,๐๒๒ คน	ผู้ประกอบการและชุมชนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้เพิ่มขึ้น	แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	๑๒.๒๕๔๒	๑๒.๑๒๒๔	กรมวิทยาศาสตร์บริการ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)**	**โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔**	**ผลการดำเนินงาน**	**ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ**	**แผนงาน**	**งบประมาณ (ลบ.)**	**ผลการใช้จ่ายงบประมาณ**	**หน่วยงานรับผิดชอบ**	**โครงการ/การดำเนินงาน**	**เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ**
๐๙ ด้านสังคม	๙.๒ ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถ จัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	โครงการยกระดับศูนย์การเรียนรู้ ICT ชุมชน สู่ศูนย์ดิจิทัลชุมชน	ศูนย์ดิจิทัลชุมชนให้บริการจำนวน ๕๐๐ แห่ง	ประชาชนได้รับการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและที่เกี่ยวข้องจำนวน ๒,๐๕๐ คน	แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล	๑๖๕.๔๘๙๙	๑๖๔.๔๗๐๐	สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
		ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	**BR๐๙๐๒X๐๖ :** โครงการบูรณาการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อบริหารสวัสดิการสังคม *: ปรากฏข้อมูลจาก สศช. สป.พม. ได้รับงบประมาณจำนวน ๙,๐๓๓,๖๒๐ บาท*	เชิงผลผลิต ๑. มีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลทั้งภายในและภายนอกกระทรวง พม. ๒. มีแอพพลิเคชั่นที่สามารถแสดงข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมและข้อมูลด้านสวัสดิการสังคม

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)**	**โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔**	**ผลการดำเนินงาน**	**ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ**	**แผนงาน**	**งบประมาณ (ลบ.)**	**ผลการใช้จ่ายงบประมาณ**	**หน่วยงานรับผิดชอบ**	**โครงการ/การดำเนินงาน**	**เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ**
										๓. มีระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่รองรับการประมวลผล ข้อมูลที่หลากหลายและปริมาณมาก
	๙.๓ การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง	โครงการส่งเสริมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ	คนพิการที่เข้าถึงสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต จำนวน ๓๐,๕๐๑ คน	คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิ สวัสดิการ การพัฒนาศักยภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการสาธารณะอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม	แผนงานยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันทางสังคม	๖๑.๖๘๕๑	๖๓.๐๓๘๘	กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	**BR0903X02 :** กิจกรรมปฏิรูปการเข้าถึงสิทธิเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	- คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิสวัสดิการอย่างทั่วถึง - การเชื่อมโยงข้อมูลสิทธิสวัสดิการคนพิการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
		ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	**BR0903X01 :** การเชื่อมโยงข้อมูลการจัดทำระบบข้อมูลด้านคนพิการ *: ปรากฏข้อมูลจาก สศช. กรมส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิต*	มีระบบการให้บริการ (One Stop Services) ในการออกบัตรประจำตัวคนพิการ ณ สถานพยาบาลและระบบบัตรประจำตัวคน

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)**	**โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔**	**ผลการดำเนินงาน**	**ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ**	**แผนงาน**	**งบประมาณ (ลบ.)**	**ผลการใช้จ่ายงบประมาณ**	**หน่วยงานรับผิดชอบ**	**โครงการ/การดำเนินงาน**	**เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ**
									คนพิการ ได้รับงบประมาณ จำนวน ๑,๘๗๕,๐๐๐ บาท	พิการแบบอิเล็กทรอนิกส์
	๙.๔ การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง	ผลผลิตเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนในการบริหารจัดการข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน	๑. ครัวเรือนที่มีข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) จำนวน ๑๒,๙๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน๒. หมู่บ้านที่มีข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชช. ๒ค) จำนวน ๗๐,๔๔๐ หมู่บ้าน	นำข้อมูลที่จัดเก็บฯ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่และจัดทำแผนพัฒนาตำบล/อำเภอ/จังหวัด ต่อไป	แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	๙๑๘.๓๙๐๔	๘๖๒.๔๘๒๕	กรมการพัฒนาชุมชน	*- ปรากฏในกิจกรรมปฏิรูป* ***BR0902X04*** *: การบริหารการจัดเก็บและใช้ประโยชน์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชุมชน (เสนอขอรับงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๔๑๓,๔๑๘,๐๐๐ บาท)*	*๑๒.๙ ล้านครัวเรือน*
	๙.๕ การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ	**BR0905X03 :** โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและ	เพื่อให้ได้ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินฉบับใหม่ ทั้งฉบับที่มีความทันสมัยและ

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)**	**โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔**	**ผลการดำเนินงาน**	**ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ**	**แผนงาน**	**งบประมาณ (ลบ.)**	**ผลการใช้จ่ายงบประมาณ**	**หน่วยงานรับผิดชอบ**	**โครงการ/การดำเนินงาน**	**เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ**
									ผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมการศึกษา ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน *: ปรากฏข้อมูลจาก สศช. สปก. ได้รับงบประมาณจำนวน ๙๗๖,๑๐๐ บาท*	สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน
๑๒ ด้านการศึกษา	๑๒.๒ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑	โครงการพัฒนาการเรียนรู้ที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	งานวิจัย และ/หรือองค์ความรู้ที่แล้วเสร็จ จำนวน ๕ เรื่อง	การพัฒนา นโยบาย กฎหมาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษาของประเทศที่รองรับการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาทั้งในและนอกประเทศ	แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ แนวทางย่อย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	๙.๗๕๙๐	๙.๕๓๐๘	สานักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)**	**โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔**	**ผลการดำเนินงาน**	**ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ**	**แผนงาน**	**งบประมาณ (ลบ.)**	**ผลการใช้จ่ายงบประมาณ**	**หน่วยงานรับผิดชอบ**	**โครงการ/การดำเนินงาน**	**เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ**
	๑๒.๓ การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน	โครงการพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ครูและเยาวชนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	ถ่ายทอดความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับครูและเยาวชนในเขตพื้นที่ EEC ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา จำนวน ๑,๕๖๒ คน (ผ่านการจัดอบรมและกิจกรรมแบบออนไลน์)	๑. ครูได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและสามารถเผยแพร่ความรู้ให้กับเยาวชนตามระดับชั้นการศึกษา ๒. เยาวชนจากโรงเรียน/สถานศึกษาในพื้นที่ EEC ให้มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	แผนงานบูรณาการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	๔.๖๐๐๐	๔.๖๐๐๐	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ
	๑๒.๔ การจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบนำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน	โครงการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	โครงการ แผนงาน หรือกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ จำนวน ๑๑ เรื่อง	ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษามีงานหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี ร้อยละ ๖๒.๔๒ (ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ ๗.๕๘)	แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้แนวทางย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง	๑๔๒.๖๒๓๑	๒๙๘.๕๔๒๔	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	ไม่ปรากฏ	ไม่ปรากฏ

การรายงานของสำนักงบประมาณ									แผนการขับเคลื่อนฯ กิจกรรม Big Rock (สศช.)	
แผนการปฏิรูปประเทศ (๑๓ ด้าน)	**กิจกรรม Big Rock (๖๒ กิจกรรม)**	**โครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรตาม พ.ร.บ. ๒๕๖๔**	**ผลการดำเนินงาน**	**ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ**	**แผนงาน**	**งบประมาณ (ลบ.)**	**ผลการใช้จ่ายงบประมาณ**	**หน่วยงานรับผิดชอบ**	**โครงการ/การดำเนินงาน**	**เป้าหมาย/ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ**
					ในศตวรรษที่ ๒๑					

ที่มา : รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณ และผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เอกสารแนบ ๕ กองประเมินผล ๑ สำนักงบประมาณ และเอกสารแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง), สำนักงานสภาพัฒนาการและสังคมแห่งชาติ.

จากการสุ่มตัวอย่างโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน จากรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณที่เชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงบประมาณ เปรียบเทียบกับแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ดังตารางข้างต้น ในด้านความสอดคล้องจากการเชื่อมโยง พบว่า โครงการ/ผลผลิต ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามกิจกรรม Big Rock ที่สำนักงบประมาณได้ทำการเชื่อมโยงนั้น เมื่อทำการเปรียบเทียบกับโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงาน ตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) แล้ว **จะสอดคล้องตรงกันเป็นส่วนน้อย** อาทิเช่น

๑) **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของท้องถิ่น** จะสอดคล้องตรงกับ **BR0102001 : การจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อเป็นรางวัล ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริการจัดการที่ดี** ตามแผนการปฏิรูปประเทศ **(๐๑) ด้านการเมือง**

๒) **โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่** โดยกรมส่งเสริมการเกษตร *(ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช (ผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ จำนวน ๒,๓๙๔ แปลง))* จะสอดคล้องตรงกับ **BR0501X25 :** โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ตามแผนการปฏิรูปประเทศ **(๐๕) ด้านเศรษฐกิจ**

๓) **โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่** โดยกรมการข้าว *(๑. ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ข้าว จำนวน ๑,๒๘๕ แปลง ๒. เสริมสร้างศักยภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของศูนย์ข้าวชุมชน จำนวน ๖๐๐ ศูนย์)* จะสอดคล้องตรงกับ **BR0501X01 : โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (Smart Big Farming)** ตามแผนการปฏิรูปประเทศ **(๐๕) ด้านเศรษฐกิจ**

แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว โครงการ/ผลผลิต ที่สำนักงบประมาณนำมาประเมินผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณที่เชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ **จะไม่ปรากฏความสอดคล้องตรงกับโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock** อาทิเช่น **กิจกรรม Big Rock ๕.๒ การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง (๐๕) ด้านเศรษฐกิจ** โครงการ/ผลผลิต ที่สำนักงบประมาณนำมาประเมินผลสัมฤทธิ์ คือ **โครงการการให้บริการด้านการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย** ได้รับจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓๐๘.๙๘๐๙ ล้านบาท ซึ่งปรากฏว่า **โครงการดังกล่าวไม่มีปรากฏในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) (๐๕) ด้านเศรษฐกิจ** และบางโครงการได้นำงบประมาณของโครงการทั้งหมดที่จัดสรรให้กับหน่วยรับงบประมาณมาเชื่อมโยง จึงปรากฏตัวเลขงบประมาณในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่สูงถึง จำนวน ๑๓๗,๔๔๖.๐๑๕๖ ล้านบาท อาทิเช่น **การเชื่อมโยงกิจกรรม Big Rock ที่ ๕.๓ การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย โครงการกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม** งบประมาณ

จำนวน ๙๑๓.๐๙๔๔ ล้านบาท สำหรับกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ**โครงการกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม** งบประมาณจำนวน ๔๙,๕๐๐.๘๓๔๒ ล้านบาท สำหรับกองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เป็นต้น ในขณะเดียวกัน เมื่อตรวจสอบโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหลายโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแต่สำนักงบประมาณไม่ได้นำมาเชื่อมโยงเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ตามที่ปรากฏในรายงานของสำนักงบประมาณ อาทิเช่น **BR0902X06 : โครงการบูรณาการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) เพื่อบริหารสวัสดิการสังคม** *(สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.))* ได้รับงบประมาณ จำนวน ๙,๐๗๓,๖๒๐ บาท **BR0903X01 : โครงการการเชื่อมโยงข้อมูลการจัดทำระบบข้อมูลด้านคนพิการ** (*กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ)* ได้รับงบประมาณ จำนวน ๑,๘๗๕,๐๐๐ บาท หรือ **BR0905X03 : โครงการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมการศึกษาปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรและประชาชน** *(สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม)* ได้รับงบประมาณ จำนวน ๙๗๖,๑๐๐ บาท เป็นต้น

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมจะเห็นว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณโดยเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงบประมาณ ได้พยายามที่จะเชื่อมโยงโครงการ/ผลผลิตที่ได้รับจัดสรรงบประมาณที่เห็นว่ามีความสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งมีทั้งโครงการที่อยู่ในแผนการขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock และไม่ได้อยู่ในแผน หรือไม่ได้นำมาประเมินให้ครบถ้วนทั้งหมด ทั้งนี้ อาจดำเนินการจากระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Budgeting) ซึ่งเป็นไปตามโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่มีผลไปแล้วก่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จะมีผลใช้บังคับ แต่อย่างไรก็ตามในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ก็ได้มีการปรับแผนการดำเนินงานเพื่อให้มีงบประมาณสำหรับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ในหลาย ๆ โครงการ ดังนั้น **เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงการวิเคราะห์ประเมินผลการติดตามการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จึงเห็นสมควรที่สำนักงบประมาณจะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณที่นำไปเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เฉพาะโครงการ/ผลผลิตที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและตรงกับโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานตามที่ปรากฏในแผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้ผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ สามารถนำไปสู่การประเมินผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปประเทศได้อย่างแท้จริง โดยควรปรับปรุงตารางใหม่**

ที่สามารถสะท้อนถึงความเชื่อมโยงให้ชัดเจน และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติควรนำผลสัมฤทธิ์ของสำนักงบประมาณไปประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามค่าเป้าหมายของการดำเนินการตามกิจกรรมปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะการประเมินผลสัมฤทธิ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้วย

อนึ่ง จากการพิจารณารายงานผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณโดยเชื่อมโยงตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ตามเอกสารแนบ ๕) ของสำนักงบประมาณ โดยยกตัวอย่าง **แผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ (๕) กิจกรรม Big Rock การสร้างเกษตรมูลค่าสูง โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่**

ผลการดำเนินงาน : ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช (ผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ จำนวน ๒,๓๙๔ แปลง)

ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับ : เกษตรกรในแปลงใหญ่มีการบริหารจัดการร่วมกันนำไปสู่การบริหารจัดการที่ดีลดต้นทุน/เพิ่มผลผลิต

แผนงาน : แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

งบประมาณ : ๔๒๕.๙๓๘๖ ล้านบาท

ผลการใช้จ่ายงบประมาณ : ๓๘๗.๘๔๗๗ ล้านบาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พบว่า มีลักษณะเป็นเพียงตารางการแสดงผลการใช้จ่ายงบประมาณว่าได้รับงบประมาณจำนวนเท่าใด และมีผลการใช้จ่ายงบประมาณไปแล้วจำนวนเท่าใด แต่มิได้มีการระบุรายละเอียดว่าเงินที่เหลือได้มีการดำเนินการอย่างใด รวมทั้งสำนักงบประมาณได้มีการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่จะได้รับของโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่สอดคล้องกับเป้าหมายกิจกรรม Big Rock การสร้างเกษตรมูลค่าสูงที่อยู่ในแผนขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) หรือไม่ เนื่องจากที่ผ่านมาหน่วยงานมักจะนำโครงการไปเชื่อมโยงให้เข้ากับเป้าหมายการให้บริการกระทรวง ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนย่อยของแผนแม่บท หรือแผนการปฏิรูปประเทศ จึงเห็นว่านอกจากหน่วยรับงบประมาณต้องเสนอขอรับงบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และโครงสร้างงบประมาณแล้ว หน่วยงานยังต้องนำแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ซึ่งมีการกำหนดกิจกรรม Big Rock ให้หน่วยงานดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสิ้นปี ๒๕๖๕ มาปรับให้สอดคล้องด้วย

๒. ข้อสังเกตและเสนอแนะ

๒.๑ ในการดำเนินการ**ควรมีการนำหลักการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result-based Management: RBM) มาเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จ**ว่า การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในห้วงที่ผ่านมาประสบความสำเร็จหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพิจารณาถึง **“ผลกระทบ (Impact)” ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับประชาชนและสังคมโดยรวม** ซึ่งที่ผ่านมาพบว่า หน่วยงานภาครัฐยังคงให้ความสำคัญกับการบรรลุเป้าหมายการปฏิบัติราชการเฉพาะมิติ “ผลผลิต (Output)” และ “ผลลัพธ์ (Outcome)” เป็นหลัก สาเหตุสำคัญมาจากสภาพปัญหาทั้งในแง่การบริหารและวัฒนธรรมของผู้ปฏิบัติงานในระบบราชการที่ฝังลึกและยากจะปรับเปลี่ยนแก้ไข ดังนั้น จำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ มีการพัฒนาระบบกำกับ ติดตาม และประเมินผล และกำหนดตัวชี้วัดให้ถูกต้อง เพื่อให้เห็นทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมและประเทศจากความพยายามของรัฐบาลและระบบราชการในการปฏิรูปประเทศในช่วงที่ผ่านมา

๒.๒ การบริหารงานเพื่อการปฏิรูปประเทศจำเป็นต้องพิจารณาถึง “หลักการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Change Management)” ที่ระบบงบประมาณรองรับต้องมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่นสูง และสามารถตอบสนองกับการบริหารเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารหน่วยงานได้อย่างทันท่วงที ปราศจากอุปสรรคในด้านระยะเวลา ดังนั้น ทางออกสำคัญของการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงในระบบราชการ สำนักงบประมาณจำเป็นต้องพัฒนาระบบงบประมาณเพื่อรองรับการปฏิรูปประเทศเป็นการเฉพาะ และไม่อ้างอิงกับกระบวนการในระบบงบประมาณแบบเดิม ขณะเดียวกันสำนักงบประมาณต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปแต่ละประเด็นปฏิรูปที่ถูกต้อง สามารถให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการในการออกแบบตัวชี้วัดที่ถูกต้องเหมาะสมได้ และต้องครอบคลุมการประเมินผลสัมฤทธิ์ ทั้งการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยรวม การเปลี่ยนแปลงรายพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลงตามประเด็นการปฏิรูปและผลสัมฤทธิ์ในระบบโครงการและกิจกรรม

๒.๓ เมื่อพิจารณาลักษณะกระบวนการงบประมาณภาครัฐของไทย ตามหน้าที่และอำนาจ บทบาท และความรับผิดชอบของหน่วยงานภาครัฐในฐานะหน่วยรับงบประมาณและสำนักงบประมาณในฐานะหน่วยจัดสรรงบประมาณ จะปรากฏ ดังนี้

๒.๓.๑ ลักษณะการบริหารงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐ

๑) โดยทั่วไปมีการบริหารจัดการงบประมาณในรูปแบบตั้งรับและให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนงบประมาณรายจ่ายปกติมากกว่างบประมาณเพื่อการปฏิรูปประเทศ

๒) ลักษณะการจัดทำแผนงบประมาณมักใช้โครงการตามแผนงานเดิมในปีก่อนหน้าเป็นฐานในการออกแบบโครงการในปีถัดไป

๓) ขาดความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการออกแบบโครงการและกิจกรรมหรือสรรค์สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้สอดรับกับแผนการปฏิรูปหรือสร้างการเปลี่ยนแปลงในเชิงยุทธศาสตร์

๔) บางหน่วยงานเมื่อพบว่างบประมาณรายจ่ายปกติไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่เตรียมไว้ กลับนำไปบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของแผนการปฏิรูปประเทศ

๕) การออกแบบโครงการและกิจกรรมมักเกิดขึ้นจากบุคลากรระดับปฏิบัติการเสนอขึ้นมามากกว่าการวิเคราะห์มิติการปฏิรูปและนำไปสู่การออกแบบโครงการและกิจกรรม

๖) บางหน่วยงานแม้มีการกระจายอำนาจและบทบาทให้กับกลไกการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่กลับมิได้มีการออกแบบโครงการและกิจกรรมให้สอดรับกับสภาพข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหา และความต้องการ (Demand) ที่แท้จริงของพื้นที่เป้าหมาย

๒.๓.๒ ลักษณะการจัดสรรงบประมาณของสำนักงบประมาณ

๑) สำนักงบประมาณยังมิได้พิจารณาอนุมัติการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยรับงบประมาณให้สอดรับกับประเด็นยุทธศาสตร์และประเด็นการปฏิรูปอย่างทั่วถึง หลายหน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งที่โครงการที่เสนอเข้ามาอยู่ในลักษณะงานประจำและไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด

๒) การจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ไม่เป็นไปตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Performance-Based Budgeting Systems) ซึ่งต้องมุ่งเน้นการบรรลุผลสัมฤทธิ์เชิงยุทธศาสตร์ร่วมกันหลากหลายหน่วยงานในเชิง “บูรณาการ” แต่ที่ผ่านมาการจัดทำงบประมาณยังมีลักษณะ **“ต่างฝ่ายต่างทำ”** ไม่มีการกำหนดเป้าหมายให้สอดรับกัน

๓) สำนักงบประมาณไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้สอดรับกับการบรรลุผลสัมฤทธิ์ในเชิงยุทธศาสตร์ได้ ทั้งที่สำนักงบประมาณเป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติและจัดสรร หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ยังคงเสนอแผนงบประมาณในการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ แบบเดิม ในลักษณะ “ยึดติดกับกรอบวงเงิน” หรือยึดติดกับกรอบงบประมาณที่ได้รับในปีก่อนหน้า มิได้มุ่งเน้นการจัดทำงบประมาณร่วมกันเพื่อเป้าหมายของเชิงยุทธศาสตร์หรือการปฏิรูปขนานใหญ่แต่อย่างใด

๒.๔ การขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศในห้วงที่ผ่านมาพบว่า การกำหนดตัวชี้วัดของหน่วยงานภาครัฐยังคงมุ่งเน้นการกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ในเชิงปริมาณ (Quantitative indicator) เป็นหลัก ขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ (Qualitative indicator) นอกจากนี้ หลายหน่วยงานมุ่งเน้นการจัดทำโครงการและกิจกรรมชั่วครั้งชั่วคราว (Ad hoc) ขาดการวางแผนระยะปานกลางและระยะยาวในเชิงยุทธศาสตร์ ยิ่งไปกว่านั้นหลายหน่วยงานมีการเขียนแผนงานโครงการต่าง ๆ โดยมิได้อ้างถึงเหตุผล ความจำเป็น และความเร่งด่วนของสถานการณ์

ที่สามารถชี้ให้เห็นภาพของประเด็นปัญหาในเชิงปริมาณได้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้พิจารณาอนุมัติงบประมาณไม่สามารถประเมินหรือเข้าใจสถานการณ์เชิงพื้นที่หรือประเด็นปัญหานั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน เป็นอุปสรรคและข้อจำกัดต่อกระบวนการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ ดังนั้น **จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ (ก.พ.ร.) และสำนักงบประมาณ ต้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนาบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะในกระบวนการจัดทำและขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศที่จะนำไปสู่การจัดทำคำของบประมาณ และควรมีการบรรจุไว้ในหลักสูตรการอบรมผู้บริหารระดับสูงในทุกหลักสูตร** เพื่อให้สามารถใช้เป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการจัดทำแผนงานโครงการที่ถูกต้อง เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์และองค์กร บริบทแวดล้อม ความรุนแรงของปัญหา การออกแบบกิจกรรมที่สอดรับกับยุทธศาสตร์และแผนการปฏิรูปประเทศ และมีความสามารถในการกำหนดตัวชี้วัดระดับผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่ถูกต้อง เป็นต้น

๒.๕ ที่ผ่านมาการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศยังไม่มีหน่วยงานหลักในการทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลในมิติผลกระทบในภาพรวม มีเพียงสำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินการในแต่ละประเด็นการปฏิรูปตามที่หน่วยงานแต่ละแห่งได้รับมอบหมายเท่านั้น ขณะที่สำนักงบประมาณในฐานะหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่จัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยรับงบประมาณผู้รับผิดชอบ สามารถเข้าไปมีบทบาทสำคัญในการกำกับติดตามและประเมินผลจากการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ เนื่องจากเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการควบคุมและกำกับงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนั้น สำนักงบประมาณจึงควรทบทวนบทบาทและเพิ่มเติมบทบาทของตนเองให้สามารถเป็นผู้กำกับติดตามการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยอาศัยอำนาจของการจัดสรรงบประมาณที่ตนเองมีอยู่ดำเนินการ

๒.๖ ข้อสังเกตเกี่ยวกับสภาพโดยทั่วไปของการจัดทำแผนงานและงบประมาณเพื่อการปฏิรูปประเทศของหน่วยงานภาครัฐในช่วงที่ผ่านมา มีดังนี้

๒.๖.๑ หน่วยงานภาครัฐจำนวนมากดำเนินกระบวนการจัดทำแผนงานและแผนงบประมาณไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และหลักการของการปฏิรูปประเทศ เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ถูกต้อง กล่าวคือ หน่วยงานภาครัฐจำนวนมากนำเอาแผ่นงาน โครงการและกิจกรรมในลักษณะงานประจำ (Routine) เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของแผนการปฏิรูปประเทศ ส่งผลให้งบประมาณรายจ่ายที่แท้จริงของภาครัฐมีการขยายของงบประมาณเชิงภารกิจ (Functional-based) ของหน่วยงานภาครัฐอย่างมีนัยสำคัญทั้งในแง่ปริมาณและสัดส่วน ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินที่รัฐบาลตั้งใจนำไปใช้เพื่อการปฏิรูปประเทศ ไม่เกิดประสิทธิผลและไม่ได้ถูกนำไปใช้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ส่งผลให้ประเทศไทยเสียโอกาสในการปฏิรูปเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงอย่างที่ตั้งใจไว้

๒.๖.๒ การปฏิรูปประเทศยังคงมุ่งเน้นบทบาทของหน่วยงานราชการส่วนกลาง ขาดมิติการส่งเสริมการกระจายอำนาจ (Decentralization) และขาดการทบทวนและการเพิ่มบทบาทให้กับภาคส่วนอื่น ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะในลักษณะของการมอบหมายภารกิจ (Delegation) เพื่อแบ่งเบาภาระของภาครัฐ ทั้งที่นโยบายการปฏิรูปกำลังคนภาครัฐมีลักษณะการลดขนาดลง (Downsizing) ส่งผลให้แรงกดดันด้านความรับผิดชอบของการจัดบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองประเด็นปัญหาและความต้องการของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานของรัฐเพิ่มระดับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒.๖.๓ แม้ภาครัฐมีการการพัฒนาบริการสาธารณะของแต่ละหน่วยงานให้สามารถรองรับกับพฤติกรรมของประชาชนในมิติเทคโนโลยีและดิจิทัล แต่ยังไม่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ในแง่การพลิกโฉมไปสู่ความเป็นดิจิทัล (Digital Transformation) ในระดับโครงสร้างได้ และการพัฒนาบริการสาธารณะขาดการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชน ยิ่งไปกว่านั้น ระบบฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานไม่สามารถบูรณาการกันได้ทั้งหมด มีความร่วมมือเฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจหรือกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการใกล้เคียงกัน รวมทั้งการพัฒนาระบบบริการสาธารณะยังมีลักษณะ **“ต่างฝ่ายต่างทำ”** ตามโครงสร้างและภารกิจของแต่ละหน่วยงาน ทำให้เห็นการพัฒนานวัตกรรมดิจิทัลที่เกิดขึ้นจากภาครัฐเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะ “แอพพลิเคชั่น” แต่กลับไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในระยะยาวได้อย่างแท้จริง การดำเนินโครงการและมาตรการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีการพัฒนาโครงการสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพและฐานข้อมูลขนาดใหญ่ด้านการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่มีการบูรณาการและสามารถชี้เป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงฐานข้อมูลสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ฐานข้อมูลบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และฐานข้อมูลของสวัสดิการและการพัฒนาคนในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย แต่ยังคงมีประเด็นที่ท้าทายเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพและการบริหารจัดการ และการขยายความเชื่อมโยงระหว่างฐานข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอื่นนอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐ**ให้เพิ่มความครอบคลุมของประชากรกลุ่มเป้าหมายและแก้ปัญหาภาวะตกหล่น รวมทั้งการบริหารจัดการให้ระบบฐานข้อมูลมีความเป็นปัจจุบันเพื่อให้สอดรับและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว** เช่น การเกิดวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-๑๙ นอกจากนี้ **ควรให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากระบบและกลไกการเชื่อมโยงและการบูรณาการข้อมูลจากโครงการฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data)** ที่หน่วยงานภาครัฐได้รับจัดสรรงบประมาณไปดำเนินการในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา โดยให้มีความสามารถบูรณาการข้อมูลทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบมาตรการการให้บริการ

สาธารณะที่มีลักษณะร่วมกันระหว่างหน่วยงาน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดสภาพของการทำงานแบบแยกส่วนของหน่วยงานต่าง ๆ ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและครอบคลุมเป้าหมายต่าง ๆ อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมและสร้างกลไกให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าถึงและรับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานและการประกอบอาชีพ บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับพื้นที่ สามารถใช้ประโยชน์จากระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับเป็นกลไกการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและยกระดับการปฏิบัติงานและการให้บริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๖.๔ การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อการปฏิรูปประเทศยังไม่มีทิศทางที่ชัดเจน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ในเชิงประสิทธิผลหรือผลกระทบจากการปฏิรูปในมิติด้านความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่รุนแรงของสังคมไทยและนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ อีกหลายมิติตามมา

ส่วนที่ ๕

รายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานความคืบหน้า ในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔)

ในการจัดทำรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) ของคณะกรรมาธิการมีผลการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศจากโครงการ/กิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ ฉบับ ๒๕๖๑ และ (ฉบับปรับปรุง) ๒๕๖๔ ทั้งจำนวน ๑๓ ด้าน ซึ่งผลการวิเคราะห์และข้อค้นพบจากผลการดำเนินการของหน่วยงานผู้รับผิดชอบที่ส่งผลสำคัญต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องและใกล้เคียงกับรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔

ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงได้นำรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๑๒ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๔) มารวมไว้เป็นส่วนที่ ๕ ของรายงานสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาพิจารณาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๗๘ ประกอบข้อ ๑๗๕ วรรคสอง (๒) (๓) และ (๔) โดยมีเนื้อหาและรายละเอียดตามที่ปรากฏใน QR-CODE ด้านล่างนี้

คณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา

<u>รายนามคณะผู้รับผิดชอบในการจัดทำรายงาน</u>

<u>สรุปผลการรายงานการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๔</u>

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (สำนักกรรมาธิการ ๓)

๑. นายต้นพงศ์ ตั้งเติมทอง	รองเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๒. นางสาวจิรวิน คะประสิทธิ์	กำกับดูแลการปฏิบัติราชการกลุ่มงานคณะกรรมาธิการวิสามัญ ๖ ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๓. นายอลนกรณ์ คำด้วง	วิทยากรเชี่ยวชาญ
๔. นายอุดร พันธุมิตร	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๕. นางสาวปาริชาติ ภาคสิม	วิทยากรชำนาญการ
๖. นางสาวพรพนา ปาเฉย	นิติกรชำนาญการ
๗. นางปิยาภา ชระธีระคุปต์	นิติกรชำนาญการ
๘. นางสาวลักษณ์นรี ไชยเดช	วิทยากรชำนาญการ
๙. นางสาวอมรรัตน์ อินนุมาตร	นิติกรปฏิบัติการ
๑๐. นางนันทิดา ศิริธนานุกูลวงศ์	นิติกรปฏิบัติการ
๑๑. นางสาวภัทราพร มูณี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๑๒. นายพีรวัฒน์ คงเป็นไทย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๑๓. นางสาวจารุณี นันชนะ	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๑๔. นางสาวพัชรินทร์ ประไพ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๕. นางสาววิไลวรรณ เรืองอุไร	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๖. นางสาวศิรินทรา วานานวงค์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๗. นางสาวแคทลียา เนาว์พิมาย	นักวิชาการสนับสนุนงานวิชาการ
๑๘. นายธนภัทธ์ พิมพ์วงศ์	นักวิชาการสนับสนุนงานวิชาการ
๑๙. นายธนวัฒน์ วงค์มี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
๒๐. นางสาวณัฐรดา ศรีสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ธุรการ

ฝ่ายวิชาการสนับสนุนคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

กลุ่มงานวิจัยและข้อมูล สำนักวิชาการ	
๑. นางสาวชลธิชา มีแสง	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ
๒. นายประธาน ทิพยกะลิน	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานวิจัยและข้อมูล
๓. นายณัฏฐกิตติ์ ปัทมะ	วิทยากรเชี่ยวชาญ
๔. นางสาวเรไร ลำเจียก	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๕. นางสาวศิริวรรณ มนอัดระผดุง	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๖. นางสาวมาณริกา จันทาโภ	วิทยากรชำนาญการพิเศษ
๗. นางสาววิกานดา วรรณวิเศษ	วิทยากรชำนาญการ
๘. นางสาวศฐิฒฎา ธารารัตนสุวรรณ	วิทยากรชำนาญการ
๙. นางสาวมัทยา ศรีพนา	วิทยากรชำนาญการ
๑๐. นางสาวสาคร ศรีมุข	วิทยากรชำนาญการ
๑๑. นางสาวแสงจันทร์ มาน้อย	วิทยากรชำนาญการ
๑๒. นางสาวรินรดา วงษ์ศรีเผือก	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๑๓. นางสาวนิจวรรณ โปยขุนทด	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
๑๔. นางสาวน้ำทิพย์ ตั้งไตรรัตน์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
๑๕. นางสาวสุวรรณา สุพงษ์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่สำนักกรรมาธิการ ๓ โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๓๘

ออกแบบและพิมพ์ที่
สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๕, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๖๖,
๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๖

ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ
ISO 9001:2015
QUALITY MANAGEMENT SYSTEM